

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

**Sprawozdanie
Prezesa
Urzędu Zamówień Publicznych
o funkcjonowaniu systemu
zamówień publicznych w 2019 r.**

Warszawa, czerwiec 2020 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
STRESZCZENIE	7
I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	9
I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych	9
I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy	11
I.3. Inne regulacje	13
I.4. Nowa ustawa – Prawo zamówień publicznych	18
I.5. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane lub usługi w Unii Europejskiej.....	19
I.6. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych	28
II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	29
II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych	29
II.1.1. Wielkość rynku	29
II.1.2. Zamawiający	30
II.1.3. Struktura rynku.....	31
II.1.4. Zamówienia sektorowe.....	32
II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	33
II.1.6. Koncesje na roboty budowlane lub usługi.....	33
II.1.7. Zamówienia in-house	34
II.2. Funkcjonowanie rynku	36
II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych.....	36
II.2.2. Czas trwania postępowania.....	38
II.2.3. Kryteria oceny ofert	39
II.2.4. Konkurencyjność postępowań.....	40
II.2.5. Uzyskiwane ceny	41
II.2.6. Udział w zamówieniach publicznych wykonawców z sektora MŚP	42
II.2.7. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim.....	43
II.2.8. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych	44
II.2.9. Korzystanie ze środków ochrony prawnej.....	45
II.2.10. Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2019 r.....	49
II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych	66
II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.....	66
II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie	66
II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.....	67
II.3.4. Zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty	68
II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny.....	70
II.3.6. Postępowania prowadzone elektronicznie zgodnie z wymaganiami dyrektywy UE	70
III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE.....	72

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	72
III.1.1. Decyzje administracyjne.....	73
III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego	74
III.1.3. Wydawanie opinii	77
III.1.4. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień.....	77
III.1.5. Kontrola udzielania zamówień publicznych	80
III.1.6. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych.....	88
III.1.7. Informatyzacja systemu zamówień publicznych	90
III.1.8. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd, wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych	93
III.1.9. Realizacja działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych.....	98
III.1.10. Współpraca międzynarodowa	102
III.1.11. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020	106
III.2. Krajowa Izba Odwoławcza	108
III.2.1. Rozpatrywanie odwołań	108
III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	109
III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli	109
III.3. Zamówienia publiczne w mediach.....	110
III.3.1. Informacje statystyczne.....	110
III.3.2. Analiza treści publikowanych w mediach.....	110
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE	112
IV.1. Wnioski	112
IV.2. Rekomendacje.....	115
V. ZAŁĄCZNIKI	118

WSTĘP

Na system zamówień publicznych pod względem przedmiotowym składają się zamówienia publiczne, do których mają zastosowanie przepisy przede wszystkim ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 oraz z 2020 r. poz. 1086). O obowiązku jej stosowania przesądza w szczególności wartość zamówienia. Przepisy dotyczące progów kwotowych nakazujących stosowanie ustawy lub właściwego reżimu ustawowego nie uległy zmianom względem 2018 r. W 2019 r. (podobnie jak w 2018 r.) obowiązywały progi unijne określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2479), wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. Wartość progów unijnych ustalono na wskazanym poniżej poziomie:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, jednostek sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego, a także udzielanych przez zamawiających będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem zamówień, o których mowa w § 1 pkt 3-5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 144 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych;
- dla zamawiających sektorowych jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 443 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych;
- dla zamawiających w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 443 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych;
- dla pozostałych zamawiających jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:
 - 221 000 euro – dla dostaw lub usług,
 - 5 548 000 euro – dla robót budowlanych.

W przypadku konkursów progi te odnoszą się do wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, jednostek sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest jednostka samorządu terytorialnego, a także udzielanych przez zamawiających będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej: 144 000 euro;
- dla zamawiających sektorowych: 443 000 euro;
- dla pozostałych zamawiających: 221 000 euro.

Jednocześnie na mocy art. 138g ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych dla zamawiających udzielających zamówień na usługi społeczne i inne

szczególne usługi obowiązywały progi unijne o wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot: od 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, od 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

Stosowany w 2019 r. średni kurs złotego w stosunku do euro dla przeliczania wyżej wskazanych kwot progowych na kwoty wyrażone w złotych, ustalony w oparciu o rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2477) wynosił 4,3117.

Podstawowy próg stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych w 2019 r. odpowiadał wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro. W stosunku do zamówień sektorowych oraz w stosunku do zamówień na usługi i dostawy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa ustawa miała zastosowanie do zamówień i konkursów o wartościach co najmniej równych wskazanym wyżej progom unijnym.

W zależności od wartości zamówienia ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych przewiduje zastosowanie procedur udzielania zamówienia publicznego o różnym poziomie rygorystycznym. Procedury poniżej progów unijnych analogicznie do lat wcześniejszych były uproszczone w stosunku do obowiązujących dla zamówień o wartościach odpowiadających progom unijnym i wyższych, co skutkowało odmiennymi obowiązkami publikacyjnymi, szerszym katalogiem dostępnych trybów, znacznym skróceniem terminów składania ofert, fakultatywną możliwością żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz korzystaniem ze środków ochrony prawnej. Również w przypadku zamówień o wartości równej lub wyższej od progów unijnych zasady ich udzielania nie uległy zmianie. Obowiązywały procedury w pełni odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów dyrektyw w sprawie zamówień publicznych.

STRESZCZENIE

1. Dane zawarte w sprawozdaniach przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych wskazują, iż w 2019 r. **udzielono 141 023 zamówienia** (w 2018 r. – 143 881).
2. **Wartość udzielonych zamówień publicznych** w 2019 r. wyniosła **198,9 mld zł** (w 2018 r. – 202,1 mld zł), co stanowiło ok. 8,75% produktu krajowego brutto (PKB) w 2019 r. (szacunek PKB GUS: 2 273,556 mld zł).
3. **Wartość rynku zamówień publicznych** w 2019 r. (zarówno zamówień udzielanych w procedurach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, jak i na podstawie wyłączeń z obowiązku stosowania tej ustawy) wyniosła ok. **289,8 mld zł**, podczas gdy w 2018 r. było to ok. 307,2 mld zł.
4. **88,97%** (88% w 2018 r.) zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego. Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 8,65% postępowań (w 2018 r. – 9,45%).
5. Roboty budowlane stanowiły **36%** (w 2018 r. – 46%), dostawy **31%** (w 2018 r. – 30%), a usługi – **33%** (w 2018 r. – 24%) wartości udzielonych zamówień.
6. W **Biuletynie Zamówień Publicznych** opublikowano 117 543 (w 2018 r. – 130 586) ogłoszenia o zamówieniach i konkursach oraz 116 245 (w 2018 r. – 123 793) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia lub wyniku konkursu.
7. W **Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej** polscy zamawiający opublikowali 25 390 ogłoszeń o przetargach i konkursach (24 717 w 2018 r.), co stanowiło 11% wszystkich przetargów ogłoszonych na szczeblu unijnym oraz 42% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie. Opublikowano także 28 061 (w 2018 r. – 27 552) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia oraz wynikach konkursu.
8. Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wynika, że **97%** (w 2018 r. także 97%) zamówień na polskim rynku **udzielono przedsiębiorstwom krajowym¹**, a 109 kontraktów (w 2018 r. – 87) na realizację zamówień publicznych za granicą przypadło polskiemu wykonawcom.
9. **Przeciętny czas trwania postępowania** o wartości zamówienia poniżej progów unijnych wyniósł **41 dni** (w 2018 r. – 40 dni).
10. W zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych **średnia liczba ofert** składanych podczas jednego postępowania wyniosła **2,42** (w 2018 r. – 2,19).
11. W **85,38%** (w 2018 r. – 85,32%) udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej spośród wszystkich złożonych ofert.
12. W **28%** (w 2018 r. – 25%) wszczętych postępowań o wartościach powyżej progów UE i w **12%** (w 2018 r. – 11%) postępowań o wartościach poniżej progów UE **cena była jedynym kryterium wyboru oferty**.
13. Na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **78 aukcji** (w 2018 r. – 75), osiągając w sumie **prawie 39 mln zł oszczędności** (w 2018 r. – 23 mln zł) w stosunku do złożonych ofert pisemnych.
14. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził **274 kontrole** postępowań o zamówienie publiczne (w 2018 r. – 286), z tego: 191 (w 2018 r. – 218) kontroli uprzednich obligatoryjnych (przed zawarciem umowy) oraz 83 kontroli doraźnych (w 2018 r. – 68), w tym 16 kontroli doraźnych z zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym (w 2018 r. – 17).
W **59%** (w 2018 r. także 59%) **kontroli uprzednich obligatoryjnych zamówień współfinansowanych ze środków UE nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy**.
W 2019 r. rozpatrzono także **501 wniosków o kontrolę** (w 2018 r. – 607).
15. **Liczba odwołań** wniesionych w 2019 r. była na poziomie **2 694** (w 2018 r. – 2 714). Średni **czas rozpatrywania** odwołania to **14 dni** (w 2018 r. – 16 dni).
Tylko **47% odwołań** w 2019 r. **było rozstrzyganych merytorycznie**. Pozostałe **53%** wnoszonych **odwołań jest kończonych w formalny sposób** (zwrot, umorzenie, odrzucenie odwołania).
16. **System miniPortal** w 2019 r. wykorzystany został przy prowadzeniu **12 397 postępowań** o zamówienie publiczne. Z miniPortalu skorzystało **3 259 zamawiających**.

¹ Dane ustalone w oparciu o siedziby przedsiębiorstw, nie badano struktury właścicielskiej i kapitału przedsiębiorców.

I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych

Normatywną podstawę funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce stanowi ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 oraz z 2020 r. poz. 1086), zwana dalej „ustawą – Prawo zamówień publicznych”, „ustawą Pzp” lub „Pzp” wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

1. zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 1-6a ustawy Pzp);
2. zasady udzielania zamówień publicznych, komunikację zamawiającego z wykonawcami oraz ogłoszenia (art. 7-13a ustawy Pzp);
3. postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w tym tryby udzielania zamówień (art. 14-98 ustawy Pzp);
4. procedury szczególne stanowiące o: umowach ramowych, dynamicznym systemie zakupów, konkursie, zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zamówieniach sektorowych, zamówieniach na usługi społeczne i inne szczególne usługi (art. 99-138s ustawy Pzp);
5. umowy w sprawach zamówień publicznych (art. 139-151a ustawy Pzp);
6. organy właściwe w sprawach zamówień publicznych:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, dalej również „Prezes UZP” lub „Prezes Urzędu” (art. 152-155 ustawy Pzp),
 - b) Rada Zamówień Publicznych (art. 157-160 ustawy Pzp),
 - c) Krajowa Izba Odwoławcza, dalej również „Izba” lub „KIO” (art. 172-176a ustawy Pzp);
7. kontrolę udzielania zamówień publicznych (art. 161-171a ustawy Pzp);
8. środki ochrony prawnej (art. 179-198g ustawy Pzp);
9. odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 199-203 ustawy Pzp).

W 2019 r. przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były nowelizowane poprzez następujące ustawy:

- 1) **ustawę z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. poz. 2215, z późn. zm.)**, zwaną dalej „ustawą o PPK”, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

W art. 120 ustawy o PPK dokonano zmiany ustawy Pzp mającej na celu rozszerzenie przesłanki wyłączającej stosowanie tej ustawy zawartej w art. 4 pkt 4 odnoszącej się do umów z zakresu prawa pracy. Zmiana przepisu polegała na uzupełnieniu przepisu o „umowy o zarządzaniu pracowniczymi planami kapitałowymi”. W art. 142 ust. 5 ustawy Pzp ustawa o PPK dodała ponadto pkt 4 w brzmieniu: „4) zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych”, którego celem było wprowadzenie konieczności uwzględnienia w umowach zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy postanowień o zasadach wprowadzania odpowiednich zmian wysokości wynagrodzenia wykonawcy również w przypadku zmiany zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych, jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę.

W art. 135 ustawy o PPK wprowadzono również przepis przejściowy w związku z nałożeniem na wszystkie podmioty zatrudniające obowiązków wynikających z

zawarcia umowy o prowadzenie PPK, zgodnie z którym wykonawca będzie mógł się zwrócić do zamawiającego z pisemnym wnioskiem o przeprowadzenie negocjacji dotyczących zawarcia porozumienia w sprawie odpowiedniej zmiany wynagrodzenia rozumianej jako suma wzrostu kosztów realizacji zamówienia publicznego wynikająca z wpłat do PPK przez podmioty zatrudniające uczestniczące w realizacji zamówienia publicznego.

- 2) **ustawę z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 725)**, która weszła w życie z dniem 12 lipca 2019 r.

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych wprowadziła zmianę ustawy Pzp w zakresie art. 4 określającego wyłączenia stosowania ustawy Pzp, wyłączając w art. 4 pkt 5c ustawy Pzp spod obowiązku jej stosowania udzielanie zamówień publicznych dotyczących wytwarzania, personalizacji lub indywidualizacji blankietów dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych, oraz wytwarzania druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa, takich jak: znaki akcyzy, znaki legalizacyjne i nalepki kontrolne, o których mowa w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110, z późn. zm.), karty do głosowania, o których mowa w art. 40 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684, z późn. zm.) oraz w art. 20 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851), znaki holograficzne umieszczane na zaświadczeniach o prawie do głosowania, układy mikroprocesorowe z oprogramowaniem służącym do zarządzania dokumentami publicznymi, systemów i baz informatycznych niezbędnych do zastosowania dokumentów publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych, zawierających warstwę elektroniczną, zgodnie z ich przeznaczeniem.

Wobec określenia w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych, dokumentów publicznych należących do pierwszej kategorii tych dokumentów, ww. ustawa uchyliła również art. 4aa ustawy Pzp stanowiący upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa. W ten sposób kompleksowe rozwiązania dotyczące dokumentów publicznych znalazły się w jednej wskazanej powyżej ustawie.

- 3) **ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. poz. 730)**, zwaną dalej „ustawą o RODO”, która weszła w życie z dniem 4 maja 2019 r.

Ustawa o RODO wprowadziła zmiany w 162 ustawach, w tym w ustawie Pzp, mające na celu dostosowanie przepisów poszczególnych ustaw do przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), w zakresie ograniczenia zasady jawności w zamówieniach publicznych w przypadku przetwarzania danych osobowych.

- 4) **ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655, z późn. zm.)**, która w zakresie

zmian dotyczących art. 67 ust. 10 pkt 2 ustawy Pzp (tj. odniesienia do prostej spółki akcyjnej) miała wejść w życie z dniem 1 marca 2020 r.² Ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 288 i 875) przesunięto wejście w życie przepisów dotyczących prostej spółki akcyjnej na dzień 1 marca 2021 r. Jednocześnie, na podstawie art. 15 pkt 7 tej ustawy, planowana zmiana w art. 67 ust. 10 pkt 2 została uchylona. Zmieniono natomiast art. 214 w ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych w zakresie odniesienia do prostej spółki akcyjnej³.

Ponadto **ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (Dz. U. poz. 1649)**, z dniem 31 grudnia 2019 r. wprowadziła zmianę ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, z późn. zm.), której celem jest przesunięcie w czasie z dnia 1 stycznia 2020 r. na dzień 1 stycznia 2021 r. obowiązku elektroniczacji zamówień w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonych przez innych zamawiających niż centralny zamawiający, których wartość zamówienia jest poniżej progów unijnych.

I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy

W 2019 r. zostały ogłoszone następujące akty wykonawcze do ustawy Pzp:

- 1) **rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2450)**, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Rozporządzenie określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w wysokości odpowiadającej kwotom określonym w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady: 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.), dalej „dyrektywa 2014/24/UE”, 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.), dalej „dyrektywa 2014/25/UE” oraz 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.), dalej „dyrektywa 2009/81/WE”, zwanych łącznie „dyrektywami” lub „dyrektywami unijnymi”.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2479), kwoty uległy obniżeniu zarówno w euro, jak i ich równowartości w złotych z uwagi na

² Przedmiotowa ustawa w art. 14 wprowadziła zmianę art. 67 ust.10 pkt 2 ustawy Pzp, nadając mu następujące brzmienie: „2) udziału pracowników reprezentujących w sumie do 15% kapitału zakładowego spółki, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – do 15% akcji tej spółki, posiadających łącznie do 15% głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu.”

³ Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

spadek kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień.

- 2) **rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2453)**, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Rozporządzenie określa kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej. Kurs złotego wobec euro wynikający z przeliczenia określonej w komunikacie równowartości w złotych progów stosowania dyrektyw unijnych wynosi 4,2693. Oznacza to, że w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, w którym średni kurs złotego w stosunku do euro wynosił 4,3117, kurs ten uległ obniżeniu.

- 3) **rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 2447)**, które weszło w życie z dniem 31 grudnia 2019 r.

Konieczność zmiany rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 16 października 2018 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1993) była związana z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych, która z dniem 31 grudnia 2019 r. zmieniła ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw w zakresie zmiany terminu obowiązkowej elektronicznej zamawiania poniżej progów unijnych, który został przesunięty z dnia 1 stycznia 2020 r. na dzień 1 stycznia 2021 r.

W konsekwencji powyższej zmiany konieczne stało się także przedłużenie obowiązywania przepisu epizodycznego zawartego w § 2 ww. rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2020 r., regulującego kwestie sposobu przekazywania dokumentów i oświadczeń w postępowaniach o udzielenie zamówień poniżej progów unijnych, w których nie została dopuszczona możliwość składania dokumentów lub oświadczeń wymienionych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126, z późn. zm.), przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

- 4) **rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 2469)**, które weszło w życie z dniem 4 stycznia 2020 r.

Zmiana rozporządzenia miała na celu dostosowanie wzorów ogłoszeń do aktualnego brzmienia art. 93 ustawy Pzp, określającego przesłanki unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

- 5) **rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 2517)**, które weszło w życie z dniem 31 grudnia 2019 r.

Konieczność zmiany rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2018 r. poz. 1991) była związana z wejściem w życie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych, która z dniem 31 grudnia 2019 r. zmieniła ustawę z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, w zakresie zmiany terminu obowiązkowej elektronicznej zamawiania poniżej progów unijnych.

W konsekwencji konieczne stało się także dostosowanie przepisu przejściowego zawartego w § 7 ust. 2a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. do zmiany terminu obowiązkowej elektronicznej zamawiania poniżej progów unijnych.

I.3. Inne regulacje

1. Ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi wraz z aktami wykonawczymi

Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1528, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi” lub „ustawą o umowie koncesji”, wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy stanowiła obok ustawy – Prawo zamówień publicznych podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce w 2019 r.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

- 1) zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 1-11 ustawy o umowie koncesji);
- 2) zasady zawierania umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 12-16a ustawy o umowie koncesji);
- 3) ogłoszenia i inne dokumenty (art. 17-27 ustawy o umowie koncesji);
- 4) postępowanie o zawarcie umowy koncesji (art. 28-41 ustawy o umowie koncesji);
- 5) umowę koncesji (art. 42-51 ustawy o umowie koncesji);
- 6) organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 52 ustawy o umowie koncesji),
 - b) Krajowa Izba Odwoławcza (art. 53 ustawy o umowie koncesji);
- 7) środki ochrony prawnej (art. 54-56 ustawy o umowie koncesji).

W 2019 r. do ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi zostały ogłoszone następujące zmiany:

1. **ustawa o RODO**, która weszła w życie z dniem 4 maja 2019 r.

Ustawa o RODO wprowadziła zmiany w ustawie o umowie koncesji, mające na celu dostosowanie jej przepisów do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), w zakresie przetwarzania danych osobowych w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji.

2. **ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2020)**, która w zakresie zmian w ustawie o umowie koncesji wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Ustawa – Przepisy wprowadzające wprowadziła w ustawie o umowie koncesji niezbędne zmiany dostosowujące i wynikowe w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2019 oraz z 2020 r. poz. 288).

W 2019 r. stosowano również następujące akty wykonawcze do ustawy o umowie koncesji:

- **rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2478)**, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. i obowiązywało do dnia 31 grudnia 2019 r.

Rozporządzenie określało kwotę wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, od której był uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w wysokości odpowiadającej kwocie określonej w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 1, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2014/23/UE”, tj. kwocie w wysokości 23 921 312 zł.

Ww. rozporządzenie zostało uchylone przez **rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2449)**, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2020 r. Rozporządzenie z dnia 16 grudnia 2019 r., w związku ze zmianami prawa Unii Europejskiej w zakresie wysokości kwoty progowej stosowania dyrektywy 2014/23/UE, wprowadziło nową kwotę wartości umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, od której jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, tj. kwotę w wysokości 22 840 755 zł. W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, określonym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie określenia kwot wartości umów koncesji, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, kwota ta uległa obniżeniu w euro oraz jej równowartości w złotych z uwagi na spadek kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości umów koncesji.

- **rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. poz. 1017)**, które weszło w życie z dniem 9 czerwca 2017 r.

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 18 ust. 6 ustawy o umowie koncesji. Określa wzory ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji. Oprócz wzoru formularza ogłoszenia o koncesji rozporządzenie wprowadza wzory nowych formularzy, dotychczas nieobowiązujących w odniesieniu do koncesji na roboty budowlane lub usługi (wstępnego ogłoszenia informacyjnego, ogłoszenia o zmianie ogłoszenia, ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy koncesji, ogłoszenia o zawarciu umowy koncesji, ogłoszenia o zmianie umowy koncesji).

2. Ustawa o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym

Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-

prywatnym (Dz. U. poz. 2191 oraz z 2019 r. poz. 2020) weszła w życie z dniem 18 kwietnia 2019 r., z wyjątkiem art. 9 ust. 3 i art. 13, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Podstawowym celem ustawy było wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014, str. 1).

Przedmiotowa ustawa określiła m.in. zasady przesyłania drogą elektroniczną ustrukturyzowanych faktur elektronicznych oraz innych ustrukturyzowanych dokumentów elektronicznych (m.in. zamówienie towaru lub usługi, zawiadomienie o zbliżającej się dostawie, potwierdzenie odbioru towaru lub usługi, faktura korygująca, dowód księgowy) związanych z realizacją zamówień publicznych, koncesji na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwa publiczno-prywatnego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, tj. platformy elektronicznego fakturowania.

Ustawa nałożyła na zamawiającego obowiązek odbierania faktur elektronicznych za pośrednictwem platformy elektronicznego fakturowania, jeżeli wykonawca wysłał ustrukturyzowaną fakturę za pośrednictwem tej platformy. Ponadto wprowadziła możliwość wysyłania i odbierania tą drogą innych ustrukturyzowanych dokumentów elektronicznych związanych z realizacją zamówień publicznych lub umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, jeżeli obie strony wyrażą zgodę na taki sposób przekazania dokumentów (art. 4 ustawy).

Obowiązek odbierania przez zamawiających ustrukturyzowanych faktur elektronicznych dotyczy:

- 1) od 18 kwietnia 2019 r. – zamówień publicznych o wartości równej lub powyżej 30 000 euro;
- 2) od 1 sierpnia 2019 r. – zamówień publicznych o wartości mniejszej niż 30 000 euro.

Obowiązek odbierania przez zamawiających ustrukturyzowanych faktur elektronicznych za pośrednictwem platformy nie ma zastosowania do:

- 1) zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 5 i 5b (zamówień zawierających informacje chronione) oraz art. 4b ust. 1 pkt 1-3, 5 i 6 (zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) ustawy Pzp;
- 2) umów koncesji, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi;
- 3) postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, postępowań o zawarcie umowy koncesji, wszczętych przed dniem 18 kwietnia 2019 r., i do umów zawartych w wyniku takich postępowań.

Ministerstwo Rozwoju oddało do użytku **Platformę Elektronicznego Fakturowania (PEF)** – centralną platformę do odbierania i wysyłania ustrukturyzowanych faktur elektronicznych i innych dokumentów pomiędzy zamawiającymi a wykonawcami zamówień publicznych. Platforma Elektronicznego Fakturowania dostępna jest pod adresem <https://efaktura.gov.pl/>.

3. Nowelizacja ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. poz. 1564) w zakresie przepisów przejściowych weszła w życie z dniem 1 września 2019 r.

W ustawie tej, w związku ze zmianą sposobu obliczania wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę poprzez wyłączenie z niego dodatku za staż pracy, zostały wprowadzone przepisy przejściowe umożliwiające uwzględnienie w wynagrodzeniu wykonawcy zamówienia publicznego nowego sposobu obliczania minimalnego wynagrodzenia za pracę. Warunkiem jest, by ustalenie lub zmiana wynagrodzenia pracownika, w związku z nieuwzględnieniem w kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę dodatku za staż pracy, miały wpływ na koszty wykonania tego zamówienia i aby

zamówienie to stanowiło wynik postępowania o udzielenie zamówienia wszczętego przed dniem 1 września 2019 r.

W przepisach przejściowych została przewidziana możliwość wystąpienia przez wykonawcę do zamawiającego w terminie do dnia 31 grudnia 2019 r. z wnioskiem o przeprowadzenie negocjacji dotyczących zawarcia porozumienia w sprawie odpowiedniej zmiany wynagrodzenia należnego wykonawcy. Wykonawca powinien przedstawić sposób i podstawę wyliczenia tej zmiany. Jednocześnie przez odpowiednią zmianę wynagrodzenia należnego wykonawcy należy rozumieć sumę wzrostu od dnia 1 stycznia 2020 r. kosztów wykonawcy wynikających z ustalenia wysokości wynagrodzenia albo podwyższenia dotychczasowej kwoty wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym przy realizacji zamówienia w części pozostałej do wykonania, o wysokość dodatku za staż pracy, który powinien być wypłacony w okresie realizacji tej części zamówienia pracownikom, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy otrzymywali minimalne wynagrodzenie za pracę uwzględniające ten dodatek.

4. Ustawa o systemie instytucji rozwoju

Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. ustawa o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.) weszła w życie z dniem 5 września 2019 r.

W ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju art. 32 wprowadził zmianę ustawy o PPK w zakresie przepisów przejściowych zawartych w art. 135 ust. 2 i 3 tej ustawy. Przepisy te dotyczą możliwości zmiany wynagrodzenia wykonawcy zamówienia publicznego w związku koniecznością zawarcia przez tego wykonawcę umów o prowadzenie PPK wpływających na koszty realizacji tego zamówienia. Możliwość zmiany dotyczy wyłącznie umów w sprawie zamówienia publicznego zawartych w wyniku postępowań wszczętych i zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, tj. przed dniem 1 stycznia 2019 r. Wykonawcy przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o przeprowadzenie negocjacji w zakresie zawarcia porozumienia dotyczącego odpowiedniej zmiany wynagrodzenia.

W zmienianych przepisach został wprowadzony obowiązek uwzględnienia przez zamawiającego odpowiedniej zmiany wynagrodzenia, o której mowa w ustawie, oraz została wprowadzona możliwość żądania przez zamawiającego od wykonawcy przedstawienia dodatkowych dokumentów lub udzielenia informacji potwierdzających wzrost kosztów związanych bezpośrednio z realizacją zamówienia publicznego.

Powyższa zmiana art. 135 ustawy o PPK stanowi kolejną zmianę tego przepisu. Na skutek zmiany, która weszła w życie 25 czerwca 2019 r. została wyłączona możliwość wypowiedzenia umowy w sprawie zamówienia publicznego w związku z nie zawarciem porozumienia w sprawie odpowiedniej zmiany wynagrodzenia w terminie miesiąca od dnia zwrócenia się z wnioskiem w tym zakresie przez wykonawcę. Ponadto odpowiednia zmiana wynagrodzenia wykonawcy została ograniczona tylko do sumy wzrostu kosztów związanych bezpośrednio z realizacją zamówienia publicznego wynikającej z wpłat do PPK dokonywanych przez podmioty zatrudniające uczestniczące w wykonywaniu zamówienia publicznego, w zakresie obciążającym podmiot zatrudniający.

5. Nowelizacja ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1751, z późn. zm.) weszła w życie z dniem 1 listopada 2019 r.

Od 1 listopada 2019 r. obowiązkowy mechanizm podzielonej płatności (MPP) jest stosowany, gdy faktury za transakcje spełniają łącznie następujące warunki:

- należność ogółem, która wynika z faktury (tj. wartość brutto całej faktury) przekracza 15 tys. zł,

- przynajmniej jedna pozycja na fakturze dotyczy towarów lub usług wrażliwych (określonych w załączniku nr 15 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.), dalej „ustawa o VAT”,
- sprzedawca i nabywca są podatnikami VAT.

W szczególności obowiązkowy MPP dotyczy płatności za paliwa, stal, wyroby stalowe, złom, odpady, metale szlachetne (np. złoto, srebro) i nieszlachetne (np. miedź), folię stretch, tablety, smartfony, konsole, usługi budowlane, części i akcesoria do pojazdów silnikowych, węgiel i produkty węglowe, maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części i akcesoria. Obowiązkowy MPP obejmuje towary i usługi, głównie objęte do tej pory odwrotnym obciążeniem, czyli przerzuceniem obowiązku rozliczania VAT ze sprzedawcy na nabywcę lub odpowiedzialnością podatkową. Szczegółowy wykaz towarów i usług, dla których wprowadza się obowiązkowy MPP, zawiera załącznik nr 15 do ustawy o VAT. Transakcje objęte obowiązkowym MPP muszą być realizowane przez rachunki rozliczeniowe prowadzone przez bank lub spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

Przepisy przejściowe zawarte w art. 15 ww. ustawy regulują obowiązki zamawiającego związane ze zmianami wprowadzonymi tą ustawą w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, których przedmiot był objęty zakresem załącznika nr 15, wszczętymi przed dniem wejścia w życie ustawy. Zamawiający w takich postępowaniach ma obowiązek wezwania wykonawców, którzy składając oferty poinformowali, zgodnie z art. 91 ust. 3a ustawy Pzp, że wybór ich ofert będzie prowadził do powstania u zamawiającego obowiązku podatkowego zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług, do podania:

- 1) informacji dotyczącej możliwości powstania u wykonawcy, w przypadku udzielenia mu zamówienia publicznego, obowiązku podatkowego na nowych zasadach;
- 2) nazwy (rodzaju) towaru lub usługi, których dostawa lub świadczenie będzie prowadzić do jego powstania, oraz ich wartości bez kwoty podatku;
- 3) kwoty podatku od towarów i usług, która powinna być doliczona do ceny złożonej oferty, o ile nie wynika to z treści złożonej oferty.

Jeżeli wykonawca w odpowiedzi na wezwanie zamawiającego poda informację o możliwości powstania u niego, w przypadku udzielenia mu zamówienia publicznego, obowiązku podatkowego na podstawie mechanizmu podzielonej płatności - zamawiający doliczy do ceny ofertowej podaną przez wykonawcę kwotę podatku od towarów i usług.

Art. 15 ww. ustawy ma również zastosowanie do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych przed dniem wejścia w życie tej ustawy. Kwota wynagrodzenia wykonawcy z tych umów ma ulec podwyższeniu o kwotę podatku od towarów i usług, którą wykonawca obowiązany będzie rozliczyć w miejsce zamawiającego na podstawie przepisów tej ustawy. Przy czym podwyższenie wynagrodzenia wykonawcy, o którym mowa, będzie miało zastosowanie tylko w odniesieniu do wynagrodzenia wypłacanego na podstawie faktur wystawionych przez wykonawcę po dniu wejścia w życie ustawy.

Ustawa ta wprowadza także nowy rodzaj decyzji wydawanej na potrzeby opodatkowania podatkiem od dostawy towarów, importu towarów, wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów albo świadczenia usług - wiążącą informację stawkową (WIS). WIS jest wydawana na wniosek m.in. zamawiającego w rozumieniu ustawy Pzp – w zakresie mającym wpływ na sposób obliczenia ceny w związku z udzielanym zamówieniem publicznym (art. 42b ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT). WIS wydawana w tym przypadku pozwala zamawiającemu na prawidłowe ustalenie ceny ofertowej, w związku z uzyskaniem informacji o klasyfikacji towaru albo usługi albo towaru/towarów i/lub usługi/usług, które razem składają się na jedną czynność, do właściwego symbolu oraz informacji o właściwej dla nich stawce podatku. W przypadku gdy zamawiający w związku z realizacją zamówienia zostanie uznany za podatnika i w związku z tym wystąpi z wnioskiem o wydanie WIS (jako podmiot, o którym mowa w art. 42b ust. 1 pkt 1 albo 2 ustawy o VAT), wydana zamawiającemu WIS będzie wiązać organy podatkowe na ogólnych zasadach względem tego zamawiającego i w odniesieniu do konkretnego towaru albo usługi, których dotyczy (art. 42c ust. 1 ustawy o VAT). Oznacza to, że organ podatkowy nie będzie miał możliwości kwestionowania np. wysokości stawki podatkowej stosowanej

w oparciu o uzyskaną WIS, o ile sprzedawany towar albo usługa jest tożsama pod każdym względem z towarem albo usługą będącą przedmiotem wydanej WIS.

I.4. Nowa ustawa – Prawo zamówień publicznych

Rok 2019 to okres intensywnych prac nad przygotowaniem nowego Prawa zamówień publicznych, zapoczątkowanych jeszcze w 2017 r. przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii (obecnie Ministerstwo Rozwoju) oraz Urząd Zamówień Publicznych, dalej również „UZP”.

W efekcie powstał projekt ustawy – Prawo zamówień publicznych, który w dniu 24 stycznia 2019 r. został skierowany do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych.

W trakcie trwających blisko 3 miesiące szerokich konsultacji, uwagi do projektu zgłosiło ponad 130 podmiotów. W ramach procesu konsultowania projektu ustawy Urząd Zamówień Publicznych we współpracy z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii zorganizował również hackathon, formę debaty z zaproszonymi ekspertami z dziedziny zamówień publicznych, której celem było przygotowanie propozycji uregulowań dotyczących nowego prawa zamówień publicznych do wykorzystania w procesie legislacyjnym.

Rządowy proces legislacyjny w powyższym zakresie został zakończony przyjęciem projektu w dniu 9 lipca 2019 r. przez Radę Ministrów i skierowaniem go do dalszych prac legislacyjnych w Sejmie i Senacie. Ustawa – Prawo zamówień publicznych została uchwalona przez Sejm w dniu 11 września 2019 r. Nowa ustawa – Prawo zamówień publicznych, dalej „nowa ustawa Pzp”, została ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 24 października 2019 r. pod poz. 2019 i wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Nowa ustawa Pzp wychodzi naprzeciw wieloletnim oczekiwaniom zarówno podmiotów publicznych jak i wykonawców ubiegających się o zamówienia publiczne. Z uwagi na ponad 15-letni okres obowiązywania ustawy Pzp, uchwalonej w zupełnie innych realiach gospodarczych oraz otoczeniu prawnym, a także wprowadzane liczne zmiany na skutek transpozycji dyrektyw unijnych oraz mające na celu dostosowywanie przepisów do potrzeb zmieniającej się sytuacji prawnej i gospodarczej, konieczne stało się przygotowanie nowej kompleksowej i spójnej regulacji Prawa zamówień publicznych.

Celem nowej ustawy Pzp jest wprowadzenie spójnych i przejrzystych przepisów zawierających rozwiązania oparte na efektywności i transparentności udzielanych zamówień publicznych, uwzględniających jednocześnie rolę zamówień publicznych w kształtowaniu polityki państwa na rzecz wspierania innowacyjności i nowych technologii w zamówieniach publicznych, a także rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

Nowa ustawa Pzp odpowiada również wyzwaniom określonym w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, dotyczącym zamówień publicznych jako jednego z obszarów, których usprawnienie może przyczynić się do zapewnienia stałego wzrostu gospodarczego kraju przez prowadzenie zrównoważonej polityki gospodarczej sprzyjającej zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i gospodarczemu.

Nowa ustawa Pzp uwzględnia wdrożone wcześniej do polskiego porządku prawnego akty prawa unijnego, w tym dyrektywę 2014/24/UE, dyrektywę 2014/25/UE, dyrektywę 2009/81/WE oraz dyrektywy odwoławcze. Ponadto wprowadza konkretne rozwiązania oczekiwane przez uczestników rynku zamówień publicznych, w szczególności: odrębną i elastyczną procedurę udzielania zamówień o wartości poniżej progów unijnych, możliwość negocjowania ofert w celu ich ulepszenia, jeden sąd właściwy do rozpoznawania skarg, obniżenie wysokości opłat sądowych, czy nowe reguły dotyczące waloryzacji wynagrodzenia wykonawcy. Istotną nowością jest wprowadzenie do ustawy regulacji dotyczących postępowania koncyliacyjnego w przypadku sporów powstałych w trakcie realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego o dużej wartości.

Nowa ustawa Pzp reguluje następujące zagadnienia:

- 1) zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy (art. 1-15 nowej ustawy Pzp);
- 2) zasady udzielania zamówień (art. 16-20 nowej ustawy Pzp);

- 3) politykę zakupową państwa oraz plany postępowań o udzielenie zamówień publicznych (art. 21-23 nowej ustawy Pzp);
- 4) zamówienia o charakterze mieszanym (art. 24-27 nowej ustawy Pzp);
- 5) szacowanie wartości zamówienia i konkursu (art. 28-36 nowej ustawy Pzp);
- 6) ogólne regulacje dotyczące zamawiających i wykonawców (art. 37-60 nowej ustawy Pzp);
- 7) komunikację w postępowaniu i dokumentowanie przebiegu postępowania (art. 61-82 nowej ustawy Pzp);
- 8) postępowanie o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości równej lub przekraczającej progi unijne, w tym ogłoszenia i tryby udzielania zamówień (art. 83-265 nowej ustawy Pzp);
- 9) postępowanie o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości mniejszej niż progi unijne, w tym ogłoszenia oraz tryby udzielania zamówień (art. 266-310 nowej ustawy Pzp);
- 10) szczególne instrumenty i procedury w zakresie zamówień klasycznych, takie jak: umowa ramowa, dynamiczny system zakupów, konkurs oraz zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi (art. 311-361 nowej ustawy Pzp);
- 11) zamówienia sektorowe (art. 362-394 nowej ustawy Pzp);
- 12) zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 395-430 nowej ustawy Pzp);
- 13) umowę w sprawie zamówienia publicznego i jej wykonanie (art. 431-465 nowej ustawy Pzp);
- 14) organy właściwe w sprawach zamówień publicznych:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 466-472 nowej ustawy Pzp),
 - b) Krajowa Izba Odwoławcza (art. 473-492 nowej ustawy Pzp),
 - c) Komitet do spraw Kontroli w Zamówieniach Publicznych (art. 493-499 nowej ustawy Pzp),
 - d) Rada Zamówień Publicznych (art. 500-504 nowej ustawy Pzp);
- 15) środki ochrony prawnej (art. 505-590 nowej ustawy Pzp);
- 16) pozasądowe rozwiązywanie sporów (art. 591-595 nowej ustawy Pzp);
- 17) kontrolę udzielania zamówień publicznych (art. 596-617 nowej ustawy Pzp);
- 18) przepisy o karach pieniężnych (art. 618-622 nowej ustawy Pzp).

Równoległe z opracowaniem nowej ustawy Pzp, w Urzędzie Zamówień Publicznych i Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii prowadzone były prace legislacyjne związane z przygotowaniem projektu ustawy zawierającej przepisy wprowadzające nową ustawę Pzp. W celu zapewnienia zachowania przejrzystości nowej ustawy Pzp i ograniczenia jej nadmiernej rozbudowy, w odrębnym akcie prawnym zamieszczono przepisy zmieniające inne ustawy, wynikające ze zmian w nowej ustawie Pzp, a także przepisy przejściowe, dostosowujące i uchylające, niezbędne do prawidłowego stosowania nowych przepisów z zakresu zamówień publicznych. Przepisy wprowadzające określiły również termin wejścia w życie nowej ustawy Pzp.

Ustawa - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych została uchwalona przez Sejm w dniu 11 września 2019 r. i ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 24 października 2019 r. pod poz. 2020. Przepisy ustawy z dwoma wyjątkami⁴ wejdą w życie, podobnie jak nowa ustawa Pzp, tj. z dniem 1 stycznia 2021 r.

1.5. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane lub usługi w Unii Europejskiej

⁴ Z wyjątkiem art. 85 pkt 5, który wszedł w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy oraz art. 88, który wszedł w życie z dniem 1 marca 2020 r.

1. Akty prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na poziomie unijnym są dyrektywy, rozporządzenia oraz decyzje.

Wykaz unijnych aktów prawnych obowiązujących w tym obszarze w 2019 r. stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

Dyrektywy w sprawie zamówień publicznych wyznaczają minimalne wymogi proceduralne, których przestrzeganie państwa członkowskie powinny zapewnić w ustawodawstwie krajowym. Należą do nich m.in. zasady szacowania wartości zamówienia, opisu przedmiotu zamówienia, kwalifikacji podmiotowej wykonawców, procedury udzielania zamówień, kryteria oceny ofert itp. Z kolei rozporządzenia mają bezpośrednie zastosowanie w państwach członkowskich i regulują takie kwestie jak m.in: Wspólny Słownik Zamówień (CPV), standardowe formularze do publikacji ogłoszeń czy formularz Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia.

W 2019 r. nie zaszły istotne zmiany w prawodawstwie unijnym z zakresu zamówień publicznych z wyjątkiem zmian w regulacjach odnoszących się do progów, od których zastosowanie znajdują procedury zamówień publicznych określone w unijnych dyrektywach. Komisja Europejska co dwa lata dokonuje przeglądu i aktualizacji wartości progowych. W 2019 r. przyjęto cztery rozporządzenia zmieniające wspomniane kwoty progowe:

- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1827 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów dotyczących koncesji (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 23),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1828 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz konkursów (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 25),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2019/1829 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz konkursów (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 27),
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2019/1830 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 29).

Powyższe akty prawne **są stosowane od dnia 1 stycznia 2020 r.**

W 2019 r. opublikowany został także Komunikat Komisji (2019/C 370/01) określający równowartość progów określonych w dyrektywach 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE. Zgodnie z komunikatem progi określone w dyrektywach mają następujące wartości w PLN:

- 80 000 EUR - 341 544 PLN,
- 139 000 EUR - 593 433 PLN,
- 214 000 EUR - 913 630 PLN,
- 428 000 EUR - 1 827 260 PLN,
- 750 000 EUR - 3 201 975 PLN,
- 1 000 000 EUR - 4 269 300 PLN,
- 5 350 000 EUR - 22 840 755 PLN.

W związku z powyższym średni kurs złotego w stosunku do euro, stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych, uległ zmianie z 4,3117 na 4,2693.

W 2019 r. sfinalizowane zostały prace legislacyjne nad dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 70). Dyrektywa 2019/882 ustanawia

w odniesieniu do produktów i usług, które są nią objęte, obowiązkowe wymagania w zakresie dostępności w rozumieniu art. 42 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE i art. 60 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE. Termin transpozycji dyrektywy 2019/882 upływa w dniu 28 czerwca 2022 r. Państwa członkowskie będą zobowiązane do stosowania tych przepisów od dnia 28 czerwca 2025 r.

W 2019 r. zakończono również prace nad dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/1161 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającą dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 116). Dyrektywa 2009/33/WE w brzmieniu nadanym dyrektywą 2019/1161/UE nakłada na państwa członkowskie obowiązek osiągnięcia, w zakresie zamówień publicznych nią objętych, minimalnych poziomów docelowych wyrażonych jako odsetek ekologicznie czystych pojazdów w łącznej liczbie pojazdów transportu drogowego. Termin transpozycji dyrektywy 2019/1161 upływa w dniu 2 sierpnia 2021 r.

Akt ten w istotny sposób zmienia pierwotną treść dyrektywy 2009/33/WE.

Wprowadzona została definicja „ekologicznie czystych pojazdów” dla poszczególnych kategorii pojazdów. W przypadku pojazdów kategorii M₁, M₂ lub N₁ definicja odwołuje się do emisji CO₂/km i zanieczyszczeń w rzeczywistych warunkach jazdy, podczas gdy dla pojazdów kategorii M₃, N₂ lub N₃ bazuje na wykorzystaniu paliw alternatywnych do napędu pojazdów.

Rozszerzeniu uległ przedmiotowy zakres stosowania dyrektywy 2009/33/WE. Oprócz zamówień na zakup pojazdów, dyrektywa ma obecnie zastosowanie również do zamówień na dzierżawę, najem lub leasing pojazdów, a także do zamówień na usługi transportowe o określonych kodach CPV, w tym usługi w zakresie publicznego transportu drogowego oraz usługi wywozu odpadów.

Dyrektywa 2019/1161 uchyla metodę określania wartości pieniężnej czynnika energetycznego i oddziaływania na środowisko w całym cyklu użytkowania pojazdu w zamówieniach na zakup pojazdów.

Dyrektywa 2019/1161 uchyla obowiązek stosowania środowiskowych kryteriów udzielenia zamówienia w odniesieniu do zamówień publicznych na zakup pojazdów o wartości powyżej unijnych kwot progowych. Wprowadza natomiast minimalne krajowe poziomy docelowe udziału zamówień na ekologicznie czyste pojazdy w całkowitej liczbie pojazdów objętych zamówieniami w ramach poszczególnych kategorii.

Dyrektywa 2019/1161 modyfikuje również tytuł dyrektywy 2009/33/WE (patrz powyżej).

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1780 z dnia 23 września 2019 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/1986 („e-formularze”)

W dniu 25 października 2019 r. w Dzienniku Urzędowym UE opublikowano rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/1780 z dnia 23 września 2019 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/1986 („e-formularze”) (Dz. Urz. UE L 272 z 25.10.2019, str. 7). Jego przepisy znajdują zastosowanie od dnia 14 listopada 2022 r. Okres przejściowy zakończy się z dniem 25 października 2023 r., kiedy przestaną obowiązywać przepisy rozporządzenia 2015/1986.

2. Dokumenty pozalegisłacyjne

W dniu 12 marca 2019 r. Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa przyjęli wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady pt. „UE-Chiny – perspektywa strategiczna” (JOIN(2019) 5 final). Zgodnie z tym komunikatem, aby promować wzajemność i otworzyć możliwości udziału w zamówieniach publicznych w Chinach, Parlament Europejski i Rada powinny przyjąć do końca 2019 r. instrument dotyczący udzielania zamówień publicznych w kontekście międzynarodowym (działanie 6).

W rezultacie, w dniu 24 lipca 2019 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat pn. Wytyczne dotyczące udziału oferentów z państw trzecich w unijnym rynku zamówień publicznych oraz wprowadzania na ten rynek towarów z państw trzecich (C(2019)5494 final). W tych wytycznych Komisja wyjaśniła w szczególności, że tylko przedsiębiorstwa z państw trzecich, z którymi Unia Europejska podpisała wiążące wielostronne lub dwustronne umowy o wolnym handlu obejmujące zamówienia publiczne, mają zagwarantowany dostęp do unijnego rynku zamówień publicznych. Dokument ułatwia zrozumienie niektórych praktycznych aspektów procedur udzielania zamówień publicznych w UE w odniesieniu do udziału w przetargach wykonawców, towarów i usług pochodzących z państw trzecich. Ma również na celu promowanie zasady, że w procedurach udzielania zamówień publicznych uwzględnia się nie tylko cenę, ale także wysokie standardy europejskie. Dokument ma pomóc zamawiającym publicznym w zapewnieniu, by wszyscy wykonawcy, niezależnie od ich pochodzenia, byli traktowani jednakowo i postępowali według tych samych zasad.

Dodatkowo wskazać należy, iż przed końcem 2019 r. Komisja dokonała wspólnie z państwami członkowskimi przeglądu wdrażania obecnych ram pod kątem ewentualnych niedociągnięć (zapowiedzianego w działaniu 7 Komunikatu UE-Chiny – perspektywa strategiczna).

Ponadto w dniu 8 maja 2019 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowane zostało Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących wspólnych zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (dyrektywa 2009/81/WE w sprawie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) (2019/C 157/01).

3. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2019 r. wydał w trybie prejudycjalnym przewidzianym w art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dwadzieścia orzeczeń w sprawach z zakresu zamówień publicznych.

1. Postanowienie z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie C-54/18 *Cooperativa Animazione Valdocco*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytania prejudycjalne włoskiego regionalnego sądu administracyjnego dla Piemontu, stwierdził, że wykładni dyrektywy 89/665/EWG, zmienionej dyrektywą 2014/23/UE, a w szczególności jej art. 1 i 2c w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy dokonywać w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które przewidują, że środki odwoławcze od decyzji instytucji zamawiających w przedmiocie dopuszczenia lub wykluczenia z udziału w procedurach udzielania zamówień publicznych należy wnosić – pod rygorem upływu terminu zawitego – w terminie 30 dni od dnia przekazania tych decyzji zainteresowanym stronom, pod warunkiem że przekazane w ten sposób decyzje zawierają streszczenie ich istotnych przyczyn, gwarantujące, że strony wiedziały lub powinny były wiedzieć o domniemanym naruszeniu prawa Unii. Ponadto w ocenie Trybunału, prawo Unii Europejskiej nie stoi na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które przewidują, że brak wniesienia środka odwoławczego od decyzji instytucji zamawiających w przedmiocie dopuszczenia oferentów do udziału w procedurach udzielenia zamówienia publicznego w terminie zawitym 30 dni od przekazania tych decyzji zainteresowanym stronom wyłącza możliwość podniesienia zarzutu niezgodności z prawem przywołanych decyzji w ramach środka odwoławczego wniesionego przeciwko aktom późniejszym, w szczególności przeciwko decyzji o udzieleniu zamówienia publicznego, z zastrzeżeniem, że tego rodzaju termin zawity może obowiązywać zainteresowane strony wyłącznie wówczas, gdy strony te wiedziały lub powinny były wiedzieć, w wyniku przekazania rzeczony decyzji, o jej domniemanej niezgodności z prawem.

2. Wyrok z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie C-388/17 *SJ Konkurrensverket przeciwko SJ AB*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytania sądu odsyłającego (naczelnego sądu administracyjnego w Szwecji), stwierdził, że artykuł 5 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2004/17/WE należy interpretować w ten sposób, że stwierdza się istnienie sieci w obszarze usług transportu kolejowego w rozumieniu tego przepisu, gdy usługi transportowe są świadczone zgodnie z przepisami ustawodawstwa krajowego stanowiącego transpozycję dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego, na infrastrukturze kolejowej zarządzanej przez organ krajowy, który dokonuje alokacji zdolności przepustowej tej infrastruktury, nawet jeśli organ ten jest zobowiązany do realizacji wniosków przedsiębiorstw kolejowych dopóty, dopóki nie zostaną osiągnięte granice tej zdolności przepustowej. Trybunał wskazał, że działalność prowadzona przez przedsiębiorstwo kolejowe, które świadczy usługi transportu dla ogółu odbiorców, wykonując swoje prawo do korzystania z sieci kolejowej, stanowi „obsługę sieci” w rozumieniu tej dyrektywy.

3. Wyrok z dnia 21 marca 2019 r. w sprawach połączonych C-266/17 i C-267/17 *Verkehrsbetrieb Hüttebräucker i BVR Busverkehr Rheinland*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytania niemieckiego wyższego sądu krajowego w Düsseldorfie, uznał, że przepis art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 nie ma zastosowania do bezpośredniego udzielenia zamówień prowadzących do zawarcia umów o świadczenie usług publicznych w zakresie autobusowego transportu pasażerskiego, które nie są udzielane w formie koncesji na usługi w rozumieniu dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE.

4. Wyrok z dnia 21 marca 2019 r. w sprawach połączonych C-350/17 i C-351/17 *Mobit e.a.*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytania włoskiego naczelnego sądu administracyjnego, uznał, iż przepisy art. 5 i art. 8 ust. 2 rozporządzenia nr 1370/2007 należy interpretować w ten sposób, że art. 5 tego rozporządzenia nie podlega zastosowaniu w odniesieniu do postępowania w przedmiocie udzielenia zamówienia, które toczyło się przed dniem 3 grudnia 2019 r., wobec czego właściwy organ udzielający, w drodze decyzji o udzieleniu zamówienia kończącej postępowanie przetargowe zgodne z zasadami konkurencji, zamówienia polegającego na zawarciu umowy w sprawie koncesji na lokalne usługi publicznego transportu pasażerskiego, nie jest przed tą datą zobowiązany do przestrzegania wspomnianego przepisu art. 5 rozporządzenia nr 1370/2007.

5. Wyrok z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie C-465/17 *Falck Rettungsdienste GmbH*

W przedmiotowym orzeczeniu, odpowiadając na pytania wyższego sądu krajowego w Düsseldorfie, Niemcy, Trybunał wskazał, że artykuł 10 lit. h) dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że przewidziany w nim wyjątek od stosowania reguł udzielania zamówień publicznych obejmuje udzielanie pomocy w sytuacjach pilnych pacjentom przez ratownika lub sanitariusza w karetce pogotowia ratunkowego w ramach kodu CPV [„Wspólnego słownika zamówień” (Common Procurement Vocabulary)] 75252000-7 (służby ratownicze), a także kwalifikowany transport sanitarny, obejmujący poza świadczeniem przewozu udzielanie pomocy w pojeździe sanitarnym przez sanitariusza wspieranego przez pomocnika ratowniczego w ramach kodu 85143000-3 (usługi transportu sanitarnego), o ile ów kwalifikowany transport sanitarny jest faktycznie wykonywany przez personel odpowiednio przeszkolony w zakresie pierwszej pomocy i dotyczy pacjenta, w przypadku którego istnieje ryzyko pogorszenia się jego stanu zdrowia podczas tego transportu. Ponadto, Trybunał stwierdził, że powyższy przepis dyrektywy z jednej strony sprzeciwia się temu, by stowarzyszenia pożytku publicznego uznane przez prawo krajowe za organizacje obrony

cywilnej i ochrony ludności były uważane za „organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym” w rozumieniu tego przepisu, w zakresie, w jakim uznawanie statusu stowarzyszenia pożytku publicznego nie jest na mocy prawa krajowego uzależnione od dążenia do osiągnięcia celu niekomercyjnego, a z drugiej strony, że organizacje lub stowarzyszenia o celu wykonywania zadań społecznych i niekomercyjnych, reinwestujące ewentualne zyski, by osiągnąć cel organizacji lub stowarzyszenia stanowią „organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym” w rozumieniu tego przepisu.

6. Wyrok z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie C-101/18 *Idi*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytania włoskiego naczelnego sądu administracyjnego, wskazał, że artykuł 45 ust. 2 akapit pierwszy lit. b) dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, takiego jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, które dopuszcza wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który na dzień wydania decyzji o wykluczeniu złożył wnioski o otwarcie postępowania układowego, zastrzegając sobie prawo przedłożenia planu przewidującego kontynuację działalności.

7. Wyrok z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie C-699/17 *Allianz Vorsorgekasse*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie austriackiego sądu, stwierdził, że artykuły 49 i 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasady równego traktowania i niedyskryminacji, a także obowiązek przejrzystości należy interpretować w ten sposób, że znajdują one zastosowanie do zawarcia umowy o przystąpieniu między pracodawcą, podmiotem prawa publicznego, a zakładowym funduszem prewencyjnym, w celu zarządzania i inwestowania składek służących finansowaniu odpraw wypłacanych pracownikom tego pracodawcy, mimo że zawarcie takiej umowy nie wynika wyłącznie z woli pracodawcy, lecz wymaga zgody pracowników lub rady zakładowej.

8. Wyrok z dnia 2 maja 2019 r. w sprawie C-309/18 *Lavorgna*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie włoskiego sądu odsyłającego, stwierdził, że zasady pewności prawa, równego traktowania i przejrzystości, o których mowa w dyrektywie 2014/24/UE, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, zgodnie z którym brak oddzielnego wskazania kosztów pracy w ofercie gospodarczej złożonej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego powoduje wykluczenie tej oferty bez możliwości skorzystania z procedury usuwania braków, także w sytuacji gdy obowiązek oddzielnego wskazania tych kosztów nie został przewidziany w dokumentacji przetargowej, o ile taki warunek i taka możliwość wyłączenia zostały w sposób jasny przewidziane w przepisach krajowych dotyczących zamówień publicznych, do których zawarto tam wyraźne odesłanie. Jeżeli jednak postanowienia ogłoszenia o zamówieniu nie umożliwiają oferentom wskazania tych kosztów w swoich ofertach gospodarczych, zasady przejrzystości i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by umożliwić wykonawcom zaradzenie tej sytuacji i spełnienie przewidzianego w przepisach krajowych obowiązku w terminie wyznaczonym przez instytucję zamawiającą.

9. Wyrok z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie C-253/18 *Rhenus Veniro*

W niniejszej sprawie Trybunał orzekł, iż artykuł 5 ust. 2 rozporządzenia nr 1370/2007 należy interpretować w ten sposób, że nie ma on zastosowania do bezpośredniego udzielania zamówień prowadzących do zawarcia umów o świadczenie usług publicznych w zakresie transportu autobusowego, które nie mają formy umów koncesji w rozumieniu dyrektywy 2014/23/UE.

10. Postanowienie z dnia 4 czerwca 2019 r. w sprawie C-425/18 *Consortio Nazionale Servizi Società Cooperativa (CNS)*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie włoskiego regionalnego sądu administracyjnego dla Piemontu, stwierdził, że przepis art. 45 ust. 2 akapit pierwszy lit. d) dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu, takiemu jak sporne w postępowaniu głównym, które jest interpretowane jako wyłączające z zakresu pojęcia „poważnego wykroczenia zawodowego” zachowania stanowiące naruszenie zasad konkurencji, stwierdzone i ukarane przez krajowy organ konkurencji decyzją utrzymaną w mocy przez sąd, co uniemożliwia instytucjom zamawiającym ocenę w sposób autonomiczny takiego naruszenia w celu ewentualnego wykluczenia takiego podmiotu gospodarczego z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

11. Wyrok z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie C-264/18 *P.M. e.a.*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie belgijskiego trybunału konstytucyjnego, uznał, że analiza tego pytania nie wykazała, by istniała jakakolwiek podstawa mogąca podważyć ważność art. 10 lit. c) i art. 10 lit. d) ppkt (i), (ii) i (v) dyrektywy 2014/24/UE w świetle zasad równego traktowania i pomocniczości, a także art. 49 i 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

12. Wyrok z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie C-41/18 *Meca*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie włoskiego regionalnego sądu administracyjnego dla Kampanii, uznał, że przepisy art. 57 ust. 4 lit. c) i g) dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, na mocy którego wniesienie sądowego środka zaskarżenia na decyzję o wypowiedzeniu umowy w sprawie zamówienia publicznego podjętą przez instytucję zamawiającą z powodu znaczących nieprawidłowości, do których doszło w czasie wykonywania tej umowy, uniemożliwia dokonanie przez instytucję zamawiającą, która organizuje nowy przetarg, jakiejkolwiek oceny, na etapie selekcji oferentów, w zakresie rzetelności wykonawcy, którego dotyczyło to wypowiedzenie.

13. Postanowienie z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie C-424/18 *Italy Emergenza Cooperativa Sociale i Associazione Volontaria di Pubblica Assistenza „Croce Verde” przeciwko Ulss 5 Polesana Rovigo i Regione del Veneto*

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytania włoskiego regionalnego sądu administracyjnego dla Wenecji Euganejskiej uznał, że art. 10 lit. h) dyrektywy 2014/24/UE w związku z motywem 28 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania krajowego, zgodnie z którym z jednej strony, usługi transportu sanitarnego, dla których wymagana jest w pojeździe obecność kierowcy pojazdów ratunkowych i co najmniej jednego ratownika, posiadającego kwalifikacje i kompetencje wynikające z zaliczenia kursu i egzaminu w przedmiocie ratownictwa, a z drugiej strony, usługi transportowe świadczone na podstawowych poziomach pomocy medycznej, wykonywane przy użyciu pojazdów ratowniczych, są objęte w braku akcji ratowniczej wyłączeniem określonym w tym przepisie.

14. Wyrok z dnia 11 lipca 2019 r. w sprawie C-697/17 *Infratel Italia SpA*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie włoskiego naczelnego sądu administracyjnego, stwierdził, że w okolicznościach sprawy będącej przedmiotem odesłania prejudycjalnego pomimo braku tożsamości materialnej wykonawców wybranych w ramach preselekcji z wykonawcami, którzy złożą ofertę, można uznać, że zasada równości nie została

naruszona. W konsekwencji w ocenie Trybunału przepisy dyrektywy 2014/24/UE nie sprzeciwiają się temu, by w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie przetargu ograniczonego wybrany w ramach preselekcji kandydat, który zobowiązuje się do przejęcia drugiego kandydata wybranego w ramach preselekcji na podstawie umowy o połączeniu zawartej między etapem preselekcji a etapem przedstawienia ofert, a wykonanej po etapie przedstawienia ofert, mógł przedstawić ofertę.

15. Wyrok z dnia 29 lipca 2019 r. w sprawie C-620/17 *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe*

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na liczne pytania prejudycjalne węgierskiego sądu orzekł, że odpowiedzialność państwa członkowskiego za szkody spowodowane orzeczeniem sądu krajowego orzekającego w ostatniej instancji, które narusza przepis prawa Unii, podlega przesłankom określonym przez Trybunał, w szczególności w pkt 51 wyroku w sprawie C 224/01 *Köbler*, co nie wyklucza możliwości powstania odpowiedzialności państwa na podstawie mniej restrykcyjnych przesłanek na gruncie prawa krajowego. Odpowiedzialności tej nie wyłącza fakt nabrania przez to orzeczenie powagi rzeczy osądzonej. W ramach stosowania zasad tej odpowiedzialności sąd krajowy, do którego wniesiono o naprawienie szkody, powinien ocenić, biorąc pod uwagę wszelkie czynniki charakteryzujące rozpatrywaną sytuację, czy sąd krajowy orzekający w ostatniej instancji dopuścił się wystarczająco istotnego naruszenia prawa Unii, w sposób oczywisty naruszając mające zastosowanie prawo Unii, w tym właściwe orzecznictwo Trybunału. Prawo Unii stoi natomiast na przeszkodzie obowiązywaniu przepisu prawa krajowego, który w takim wypadku wyłącza w sposób ogólny z zakresu podlegającej naprawieniu szkody koszty poniesione przez stronę na skutek wyrządzającego szkodę orzeczenia sądu krajowego. Ponadto, w ocenie Trybunału, prawo Unii, a w szczególności dyrektywę 89/665/EWG zmienioną dyrektywą 2007/66/WE oraz dyrektywę 92/13/EWG zmienioną dyrektywą 2007/66/WE, a także zasady równoważności i skuteczności, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ono na przeszkodzie obowiązywaniu uregulowania państwa członkowskiego, które nie dopuszcza zmiany mającego powagę rzeczy osądzonej wyroku sądu tego państwa członkowskiego, który orzekł w przedmiocie skargi o stwierdzenie nieważności aktu instytucji zamawiającej, bez rozpatrzenia kwestii, której zbadanie przewidywał wcześniejszy wyrok Trybunału, wydany w odpowiedzi na wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony w ramach postępowania w przedmiocie tej skargi o stwierdzenie nieważności. Jednakże jeśli obowiązujące krajowe normy proceduralne obejmują możliwość dokonania przez sąd krajowy zmiany orzeczenia mającego powagę rzeczy osądzonej, aby doprowadzić do zgodności sytuacji stworzonej wskutek tego wyroku z wcześniejszym prawomocnym krajowym orzeczeniem sądowym, które było już znane sądowi, który wydał ten wyrok, jak również stronom w postępowaniu, w którym on zapadł, wówczas rozwiązanie to, zgodnie z zasadami równoważności i skuteczności, stosowane na takich samych warunkach, musi przeważać, aby doprowadzić do zgodności sytuacji z prawem Unii w wykładni nadanej wcześniejszym wyrokiem Trybunału.

16. Wyrok z dnia 5 września 2019 r. w sprawie C-333/18 *Lombardi Srl przeciwko Comune di Auletta i in.*

W orzeczeniu Trybunał, udzielając odpowiedzi na pytanie włoskiego sądu, uznał, że przepisy dyrektywy 89/665/EWG sprzeciwiają się uznaniu skargi głównej wniesionej przez oferenta mającego interes w uzyskaniu danego zamówienia, który został lub mógł zostać poszkodowany w wyniku podnoszonego naruszenia prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów transponujących to prawo, a której celem jest wykluczenie innego oferenta, za niedopuszczalną na podstawie krajowych norm lub praktyk procesowych dotyczących rozpatrywania skarg wzajemnych o wykluczenie, niezależnie od liczby uczestników postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a także liczby uczestników postępowania odwoławczego. Stanowisko, jakie Trybunał zajął w tej sprawie, wpisuje się w

linię orzeczniczą zapoczątkowaną wyrokiem w sprawie C-249/01 *Hackermüller* i rozwijaną w orzeczeniach w sprawie C-100/12 *Fastweb*, w sprawie C-689/13 *PFE*, w sprawie C-355/15 *Bietergemeinschaft* i w sprawie C-131/16 *Archus i Gama*. Zgodnie z tym stanowiskiem interes, którym kierują się strony w skargach wzajemnych o wykluczenie, uznaje się za co do zasady równoważny. Dla sądów rozpoznających takie skargi oznacza to obowiązek nieuznania skargi głównej o wykluczenie za niedopuszczalną na podstawie krajowych przepisów proceduralnych, które przewidują priorytetowe rozpatrzenie skargi wzajemnej wniesionej przez innego oferenta.

17. Wyrok z dnia 25 września 2019 r. w sprawie C-63/18 *Vitali SpA przeciwko Autostrade per l'Italia SpA*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie włoskiego regionalnego sądu administracyjnego dla Lombardii, nie znalazł uzasadnienia dla przyznania państwom członkowskim uprawnienia do ograniczenia możliwości korzystania z podwykonawstwa do ustalonej abstrakcyjnie określonej części zamówienia i stwierdził, że przepisy dyrektywy 2014/24/UE sprzeciwiają się procentowemu ograniczaniu podwykonawstwa.

18. Wyrok z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-267/18 *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytanie rumuńskiego sądu apelacyjnego w Bukareszcie, orzekł, że przepis art. 57 ust. 4 lit. g) dyrektywy 2014/24/UE należy interpretować w ten sposób, że zlecenie podwykonawcy przez wykonawcę części robót budowlanych w ramach wcześniejszego zamówienia publicznego, o którym to podwykonawstwie zadecydowano bez zgody instytucji zamawiającej i które doprowadziło do rozwiązania umowy dotyczącej tego zamówienia, stanowi znaczące lub uporczywe niedociągnięcie przy wykonywaniu istotnego zobowiązania związanego ze wspomnianym zamówieniem w rozumieniu rzeczonoego przepisu. W związku z tym może ono uzasadniać wykluczenie tego wykonawcy z udziału w późniejszym postępowaniu w sprawie udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli po przeprowadzeniu własnej oceny uczciwości i wiarygodności wykonawcy, którego dotyczyło rozwiązanie umowy w sprawie wcześniejszego zamówienia publicznego, instytucja zamawiająca prowadząca owo kolejne postępowanie o udzielenie zamówienia uzna, że takie podwykonawstwo prowadzi do utraty zaufania do danego wykonawcy. Trybunał podkreślił jednak, że przed dokonaniem takiego wykluczenia instytucja zamawiająca powinna umożliwić temu wykonawcy przedstawienie środków naprawczych, które przyjął w wyniku rozwiązania umowy dotyczącej wcześniejszego zamówienia publicznego.

19. Wyrok z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C-285/18 *Irgita*

W orzeczeniu Trybunał, odpowiadając na pytania prejudycjalne litewskiego sądu, uznał, że udzielenie zamówienia typu in-house, które spełnia warunki określone w art. 12 ust. 1 lit. a)-c) dyrektywy 2014/24/UE, nie jest samo w sobie zgodne z prawem unijnym. Trybunał nie zakwestionował możliwości korzystania przez państwa członkowskie z wyłączenia przewidzianego w art. 12 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE, o ile spełnione są warunki określone w tym przepisie. Trybunał nie nałożył również na państwa członkowskie żadnych dodatkowych warunków zastosowania wyłączenia spod obowiązku stosowania przepisów w dziedzinie zamówień publicznych na podstawie art. 12 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE, innych niż przewidziane w tym przepisie oraz wynikający z prawa pierwotnego obowiązek przestrzegania zasad równego traktowania, niedyskryminacji, proporcjonalności i przejrzystości. Trybunał zwrócił jednak uwagę, że w szczególnych okolicznościach sprawy będącej przedmiotem odesłania – niezależnie od braku obowiązku stosowania procedur udzielania zamówień publicznych – zamawiający swoim działaniem mógł naruszyć zasady równego traktowania, niedyskryminacji, proporcjonalności i przejrzystości.

20. Wyrok z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie C-402/18 *Tedeschi et Consorzio Stabile Instant Service*

W orzeczeniu Trybunał w odpowiedzi na pytanie prejudycjalne włoskiego naczelnego sądu administracyjnego, uznał, że dyrektywę 2004/18/WE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, ograniczającemu możliwość obniżenia cen mających zastosowanie do usług zleczanych podwykonawcom do 20% w stosunku do cen określonych w zamówieniu.

I.6. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych

Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, jest zobowiązana do udostępnienia krajowych zamówień publicznych, na zasadach i w zakresie określonym w zawartych przez UE umowach międzynarodowych, wykonawcom, towarom i usługom z określonych państw trzecich. Na mocy tych samych umów i w określonym w nich zakresie wykonawcy, towary i usługi z Polski mają zagwarantowane prawo do ubiegania się o zagraniczne zamówienia publiczne.

1. Porozumienie ws. Zamówień Rządowych (Porozumienie GPA)

Najważniejszym z międzynarodowych porozumień w dziedzinie zamówień publicznych z uwagi na liczbę uczestniczących państw i zakres udostępnionych zamówień jest plurilateralne zrewidowane Porozumienie ws. Zamówień Rządowych (GPA), które weszło w życie 6 kwietnia 2014 r. W 2019 r. GPA liczyło 20 Stron, obejmujących 48 członków WTO, w tym Unię Europejską z jej 28 państwami. W 2019 r. do GPA przystąpiła Australia. Poza UE stronami GPA były ponadto: Armenia, Czarnogóra, Holandia w odniesieniu do Aruby, Hong-Kong, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Korea Płd., Liechtenstein, Mołdawia, Norwegia, Nowa Zelandia, Singapur, Szwajcaria, Tajwan, Ukraina i USA. Jedynie wobec Szwajcarii obowiązuje na razie wcześniejsze Porozumienie GPA z 1994 r., do czasu zakończenia przez Szwajcarię wewnętrznych procesów ratyfikacyjnych. Informacja o zakresie udostępnionych zamówień znajduje się na serwisie internetowym WTO: <https://e-gpa.wto.org/>.

W 2019 r. 34 państwa miały status obserwatora przy GPA. Spośród nich 9 państw negocjowało warunki przystąpienia do GPA, tj.: Albania, Chiny, Gruzja, Jordania, Kirgistan, Oman, Północna Macedonia, Federacja Rosyjska i Tadżykistan. Zobowiązania do podjęcia negocjacji ws. przystąpienia do GPA mają ponadto: Afganistan, Mongolia, Arabia Saudyjska i Seszele. W 2019 r. status obserwatora przy GPA uzyskali: Ekwador, Paragwaj i Filipiny. Wartość zamówień publicznych objętych zobowiązaniami do udostępnienia w ramach GPA jest szacowana na kwotę 1,7 biliona dolarów.

2. Pozostałe umowy międzynarodowe Unii Europejskiej określające zasady i zakres udostępniania zamówień publicznych

W 2019 r. doszło do następujących zmian w obszarze zobowiązań międzynarodowych Unii Europejskiej dotyczących dostępu do zamówień publicznych:

- umowa o Partnerstwie Gospodarczym między Unią Europejską a Japonią, weszła w życie 1 lutego 2019 r.,
- umowa o wolnym handlu między UE a Singapurem, weszła w życie 21 listopada 2019 r.,
- umowa o wolnym handlu z Wietnamem, została podpisana 30 czerwca 2019 r.,

- w sprawie umowy o wolnym handlu z państwami Mercosur, tj. Argentyną, Brazylią, Paragwajem i Urugwajem, 28 czerwca 2019 r. osiągnięto porozumienie polityczne.

Umowy z ww. państwami zawierają rozdziały określające szczegółowe zobowiązania stron do wzajemnego udostępnienia zamówień publicznych.

3. Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej oraz z Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Umowa Wyjścia)

W 2019 r. ważyły się kwestie terminu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, jak również tego, czy Zjednoczone Królestwo wystąpi z UE na zasadach wynegocjowanej Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej oraz z Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Umowa Wyjścia), czy też bez jakichkolwiek postanowień przejściowych, a także członkostwa Zjednoczonego Królestwa w zrewidowanym Porozumieniu WTO ws. Zamówień Rządowych (GPA). Ostatecznie wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE nastąpiło z dniem 31 stycznia 2020 r. na warunkach wynegocjowanej Umowy Wyjścia.

Umowa Wyjścia zakłada stosowanie dotychczasowych warunków wzajemnego dostępu do rynków zamówień publicznych UE i Zjednoczonego Królestwa do zakończenia uzgodnionego okresu przejściowego, który rozpoczął bieg w 2020 r. i ma trwać do końca 2020 r. Rozdział VIII Umowy Wyjścia określa zasady jakie mają mieć zastosowanie do toczących się w dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W okresie przejściowym powinno dojść do przystąpienia Zjednoczonego Królestwa do GPA we własnym zakresie na warunkach i zgodnie z procedurą określoną w decyzji Komitetu GPA. Do zakończenia okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo jest traktowane na potrzeby GPA jako państwo członkowskie UE.

II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych

II.1.1. Wielkość rynku

Dane zawarte w rocznych sprawozdaniach o zamówieniach udzielonych w 2019 r. przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych przez zamawiających na podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych wskazują, że wartość zamówień udzielonych w 2019 r. w oparciu o przepisy ustawy wyniosła ok. 198,9 mld zł (w 2018 r. – 202,1 mld zł; w 2017 r. – 163,2 mld zł; w 2016 r. – 107,4 mld zł)⁵.

⁵ Wskazane wartości zamówień publicznych obejmują wartości zamówień:

- klasycznych o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na roboty budowlane o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- klasycznych, sektorowych i w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp.

Natomiast nie obejmują wartości zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń określonych w przepisach ustawy Pzp w art. 4, art. 4b, art. 4d, art. 131b, art. 133 ust. 1, art. 136, art. 137, art. 138 oraz art. 138a ustawy Pzp.

Wartości zamówień publicznych podawane są w kwotach bez podatku od towarów i usług.

Wartości polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010–2019 przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego Sprawozdania.

Oszacowana wartość rynku zamówień publicznych stanowiła ok. 8,75% produktu krajowego brutto (PKB) z 2019 r.⁶. W 2018 r. było to 9,55% produktu krajowego brutto.

W przypadku postępowań o wartości od najniższego progu ustawowego, tj. 30 000 euro do progów unijnych, wykazana przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach kwota zamówień publicznych wyniosła ok. 49,9 mld zł (w 2018 r. – 55,8 mld zł; w 2017 r. – 45,3 mld zł; w 2016 r. – 31,5 mld zł).

W odniesieniu do postępowań o wartości powyżej progów unijnych szacunki oparte o treść rocznych sprawozdań pozwalają na określenie sumy zakontraktowanych kwot na poziomie ok. 144,5 mld zł (w 2018 r. – 142,5 mld zł; w 2017 r. – 114,7 mld zł; w 2016 r. – 75,2 mld zł).

Natomiast kwota zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi w 2019 r. wyniosła ok. 4,5 mld zł. Dla porównania, w 2018 r. zamówienia te stanowiły ok. 3,8 mld zł; w 2017 r. – ok. 3,2 mld zł natomiast w drugim półroczu 2016 r., w którym zaczęły obowiązywać przepisy dotyczące udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, zamówień takich udzielono na kwotę ok. 0,703 mld zł.

Ze sprawozdań za 2019 r. wynika również, iż na podstawie niektórych wyłączeń obowiązku stosowania przepisów określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 ustawy Pzp udzielono zamówień na kwotę ok. 90,9 mld zł (w 2018 r. – 105,1 mld zł; w 2017 r. – 71,4 mld zł; w 2016 r. – 66,9 mld zł). Z tego 35,3 mld zł (w 2018 r. – 36,6 mld zł; w 2017 r. – 37,1 mld zł; w 2016 r. – 34,2 mld zł) udzielono na zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości tzw. progu bagatelności (30 000 euro).

Liczbę i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 przedstawia załącznik nr 3 do niniejszego Sprawozdania.

Uwzględniając dane będące w posiadaniu Urzędu Zamówień Publicznych w odniesieniu do zamówień udzielanych w procedurach określonych ustawą, jak i na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy Pzp, można oszacować, że przybliżona wartość rynku zamówień publicznych w 2019 r. wyniosła łącznie ok. 289,8 mld zł, podczas gdy w 2018 r. było to ok. 307,2 mld zł.

II.1.2. Zamawiający

Ustawa – Prawo zamówień publicznych określa podmioty zobowiązane do jej stosowania. Są to jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

W oparciu o liczbę przekazanych Prezesowi UZP sprawozdań rocznych dotyczących zamówień udzielonych w 2019 r. można oszacować, że w ubiegłym roku liczba zamawiających wyniosła 32 101 (w 2018 r. – 33 049; w 2017 r. – 33 690, a w 2016 r. – 35 116). Z tego 12 776 zamawiających wskazało, że udzielało zamówień na podstawie procedur określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych (w 2018 r. – 12 954; w 2017 r. – 12 537; w 2016 r. – 13 113). Pozostała część zamawiających tj. 19 325 udzielała zamówień tylko na podstawie

⁶ Według szacunków GUS produkt krajowy brutto (PKB) w 2019 r. kształtował się na poziomie 2 273,556 mld zł (Biuletyn Statystyczny Nr 4/2020).

wyłączeń ustawowych bądź korzystając z przepisów dotyczących udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi (w 2018 r. - 20 537).

Analogicznie jak w latach ubiegłych w 2019 r. największą grupę zamawiających stanowiły instytucje samorządowe: administracja samorządowa (30,74% zamawiających, w 2018 r. – 31,39%) oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej (19,11%, w 2018 r. – 19,53%). Następnie były to instytucje określające się jako inne niż jednostka sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (10,67%, w 2018 r. 10,17%). Około 5,02% (w 2018 r. - 4,49%) zamawiających stanowiły podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (podmioty prawa publicznego); 2,63% (w 2018 r. – 2,62%) – administracja rządowa terenowa, a 1,72% (w 2018 r. – 1,68%) – zamawiający udzielający zamówień sektorowych. Około 0,69% (w 2018 r. 0,54%) zamawiających to zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp; 0,54% (w 2018 r. - 0,53%) – administracja rządowa centralna, a 0,27% (w 2018 r. - 0,23%) – związki podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp. Pozostałe 28,61% (w 2018 r. – 28,82%) zamawiających określiło się jako podmioty inne.

II.1.3. Struktura rynku

Rok 2019 był kolejnym, w którym najwięcej środków przeznaczono na roboty budowlane. Co prawda odsetek ten nie był tak wysoki jak w latach wcześniejszych – 36% ogólnej wartości zamówień – ale nadal największy. Dla porównania, w 2018 r. kwota przeznaczona na ten rodzaj zamówień stanowiła 46% ogólnej wartości zamówień, w 2017 r. – 44%, a w 2016 r. – 34%.

Na dostawy w 2019 r. przeznaczono 31% wartości udzielonych zamówień publicznych, natomiast na usługi – 33%. Dla porównania w 2018 r. zamówienia na dostawy stanowiły 30% wartości (w 2017 r. – 31%; w 2016 r. – 36%), a na usługi – 24% wartości udzielonych zamówień (w 2017 r. – 25%; w 2016 r. – 30%).

Natomiast w przypadku liczby udzielonych zamówień od kilku lat największy odsetek stanowią zamówienia na dostawy. W 2019 r. dostawy zamówiono w 42% postępowań, usługi w 30%, a roboty budowlane w 28% postępowań.

W latach ubiegłych struktura udzielonych zamówień ze względu na ich liczbę kształtowała się następująco:

- roboty budowlane: w 2018 r. – 30%; w 2017 r. – 29%; w 2016 r. – 27%,
- dostawy: w 2018 r. – 41%; w 2017 r. – 42%; w 2016 r. – 41%,
- usługi: w 2018 r. – 29%; w 2017 r. – 29%; w 2016 r. – 32%.

Strukturę postępowań w podziale na rodzaj zamówienia przedstawiają wykresy stanowiące załącznik nr 4 do niniejszego Sprawozdania.

W 2019 r. najwięcej robót budowlanych udzielały instytucje samorządowe: administracja samorządowa – 46% zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2018 r. – 48%) i jednostki organizacyjne administracji samorządowej – 29% zamówień (w 2018 r. – 31%).

Dostawy najczęściej zamawiały podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp – 65% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2018 r. – 74%) oraz zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (podmioty prawa publicznego) – 64% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2018 r. – 62%).

Natomiast usługi w 2019 r. najczęściej zlecali zamawiający udzielający zamówień sektorowych – 54% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w 2018 r. – 50%) oraz centralna administracja rządowa – 51% zamówień tej grupy zamawiających (w 2018 r. – 52%).

Strukturę liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 5 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.4. Zamówienia sektorowe

Zamówienia sektorowe udzielane przez przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych stanowią znaczący udział w ogólnej wartości rynku zamówień publicznych. Średnia wartość przetargów „sektorowych” wyraźnie przewyższa średnią wartość wszystkich przetargów.

W 2019 r. zamawiający sektorowi stanowili 1,72% ogółu zamawiających składających roczne sprawozdania (552 sprawozdania). Zamawiający ci wykazali udzielenie na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych 3 179 zamówień sektorowych (w 2018 r. – 3 017; 2017 – 2 462, a w 2016 r. – 1 961).

Ogólna wartość zamówień sektorowych w 2019 r. wyniosła 56,012 mld zł (w 2018 r. – 45,957 mld zł; w 2017 r. – 33,668 mld zł; w 2016 r. – 18,861 mld zł). Wartość zamówień sektorowych w 2019 r. stanowiła ok. 28% wartości wszystkich zamówień udzielanych na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych (w 2018 r. ok. 23%).

Zamówienie sektorowe o największej wartości (2,864 mld zł) zostało udzielone przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Olsztynie i dotyczyło usług zagospodarowania frakcji palnej z odpadów komunalnych poprzez termiczne przekształcenie wraz z odzyskiem energii wykorzystywanej dla zapewnienia dostaw ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Sumarycznie największą kwotę zamówień sektorowych zakontraktowano w sektorze usług kolejowych – 19,054 mld zł; w sektorze produkcji, transportu oraz dystrybucji gazu i energii ciepłej udzielono zamówień na kwotę 10,344 mld zł, a w sektorze elektroenergetycznym – 8,730 mld zł. Przedsiębiorstwa działające w sektorze poszukiwania i wydobywania węgla i innych paliw stałych udzieliły zamówień na ponad 7,443 mld zł. Kolejnymi pod względem wartości udzielonych zamówień były sektory: wydobywania gazu i ropy naftowej – 3,086 mld zł; miejskiego transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego lub autobusowego – 2,506 mld zł; sektor wodny – 2,199 mld zł; działalności dotyczącej portów wodnych – 0,736 mld zł; działalności dotyczącej portów lotniczych – 0,729 mld zł oraz usług pocztowych – 0,226 mld. Pozostałą kwotę 0,959 mld zł zakontraktowały podmioty, które nie określiły rodzaju udzielanych zamówień sektorowych.

W 2019 r. usługi stanowiły 56% ogólnej liczby zamówień sektorowych (w 2018 r. – 52%; w 2017 r. – 47%, a w 2016 r. – 50%). Dostawy stanowiły 32% zamówień (w 2018 r. – 35%; w 2017 r. – 39%, a w 2016 r. – 43%), a roboty budowlane 12% zamówień (w 2018 r. – 13%; w 2017 r. – 14%, a w 2016 r. – 7%).

Najwięcej środków przeznaczono na roboty budowlane – 38%, a 33% na usługi. Dostawy stanowiły pozostałe 29% środków. Dla porównania w latach ubiegłych poziom środków w udzielanych zamówieniach sektorowych wyglądał następująco: roboty budowlane w 2018 r. - 36%; (2017 r. – 37%; 2016 r. – 13%), dostawy w 2018 r. – 38% (2017 r. – 32%; 2016 r. – 45%), usługi w 2018 r. – 26% (2017 r. – 31%; 2016 r. – 42%).

Struktura trybów udzielania zamówień sektorowych w 2019 r. była podobna jak w latach poprzednich. Zamówienia zlecano przede wszystkim w trybie przetargu nieograniczonego, tj. w prawie 90% zamówień (w 2018 r. także 90%; w 2017 r. – 88%, a w 2016 r. – 77%). Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w prawie 8% postępowań (w 2018 r. także 8%; w 2017 r. – 9%; a w 2016 r. – 12%). Z trybu negocjacji z ogłoszeniem w 1,26% przypadków (w 2018 r. – 0,5%; w 2017 r. – 1%, a w 2016 r. – 0,76%), a z przetargu ograniczonego korzystano w 0,38% postępowań (w 2018 r. – 0,63%; w 2017 r. – 1%; a w 2016 r. – 10%). Pozostały niecałe 0,5% stanowiły dialog konkurencyjny i negocjacje bez ogłoszenia.

II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

W 2019 r. w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielono 308 zamówień (w 2018 r. – 276; w 2017 r. – 273, a w 2016 r. – 216) na łączną kwotę 4,652 mld zł (w 2018 r. – 5,310 mld; w 2017 r. – 6,225 mld zł, a w 2016 r. – 3,224 mld zł).

Zamówienia te najczęściej dotyczyły usług – 44% liczby i 57% wartości (w 2018 r. odpowiednio – 40% i 37%). Dostawy stanowiły 38% wartości i 38% liczby ogółu zamówień obronnych (w 2018 r. odpowiednio – 39% i 59%). Na roboty budowlane przeznaczono 5% środków, organizując 18% postępowań (w 2018 r. odpowiednio – 4% i 21%).

W zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa korzystano głównie z trybu przetargu ograniczonego tj. 62% postępowań (w 2018 r. – 60%; w 2017 r. – 62%, a w 2016 r. – 56%). Tryb zamówienia z wolnej ręki to 36% postępowań (w 2018 r. także 36%; w 2017 r. – 34%, a w 2016 r. – 42%), natomiast negocjacje z ogłoszeniem zastosowano w 1% przypadków (w 2018 r. – 3%; a w latach 2016-2017 – 2%) i podobnie negocjacje bez ogłoszenia – poniżej 1% przypadków (w latach wcześniejszych również poniżej 1%).

Uwzględniając wartość zamówień najwięcej środków przeznaczono do udzielenia w trybie zamówienia z wolnej ręki – 53,89% ogólnej wartości zamówień (w 2018 r. – 49%; a w latach 2016-2017 – 64%) i w trybie przetargu ograniczonego – 42% (w 2018 r. także 42%; w 2017 r. – 26%, w 2016 r. – 32%). W trybie negocjacji z ogłoszeniem udzielono 3,97% (w 2018 r. – 8%; w 2017 r. – 6%, a w 2016 r. – 4%), a w trybie negocjacji bez ogłoszenia 0,14% środków (w 2018 r. – 1%; w 2017 r. – 4%).

II.1.6. Koncesje na roboty budowlane lub usługi

W Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej również „BZP”) oraz w Dzienniku Urzędowym UE (dalej również „Dz. Urz. UE”) w 2019 r. zamawiający opublikowali łącznie 32 ogłoszenia dotyczące koncesji na roboty budowlane i usługi (w 2018 r. – 47 a w 2017 r. – 71). Z tego:

- ogłoszeń o koncesji: 6 w BZP i 5 w Dz. Urz. UE – łącznie 11 (w 2018 r. – 17; w 2017 r. – 18),
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia: 4 w BZP i 7 w Dz. Urz. UE – łącznie 11 (w 2018 r. – 9; w 2017 r. – 45),
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy koncesji: 1 w BZP i 2 w Dz. Urz. UE – łącznie 3 (w 2018 r. – 2; w 2017 r. – 2),
- ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji: 3 w BZP i 4 w Dz. Urz. UE – łącznie 7 (w 2018 r. – 14; w 2017 r. – 4),
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji: 0 (w 2018 r. – 5; w 2017 r. – 2).

Jak wynika z treści ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji zamówienia na koncesje dotyczyły:

1. świadczenia usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy wraz z obsługą urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków zlokalizowanych na terenie gminy. Koncesji udzielono na okres 36 miesięcy. Jako zapłatę dla koncesjonariusza określono przychód uzyskany z poboru należności za wodę od wszystkich odbiorców usług wodociągowych, według obowiązującej taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę;
2. świadczenia usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy wraz z obsługą urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Koncesji

- udzielono na okres 48 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji to 18 393 232,47 zł (bez VAT);
3. administrowania przekazanym obiektem, w szczególności świadczenie usług w zakresie utrzymania i zarządzania oraz dokonywanie niezbędnych nakładów i inwestycji zmierzających do zachowania celu, w jakim ta infrastruktura została wybudowana w zakresie spoczywającym na partnerze prywatnym. Koncesji udzielono na okres co najmniej 20 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji - 6 000 000,00 zł (bez VAT);
 4. budowy wiat przystankowych na terenie gminy, zarówno jako wymiana wiat istniejących, jak i budowa zadaszeń w nowych lokalizacjach. Okres obowiązywania umowa koncesji ustalono na 220 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji to 1 535 637,79 EUR (bez VAT). W zamian za wykonanie przedmiotu koncesji koncesjonariusz otrzyma wyłączne prawo do czerpania korzyści i korzystania z paneli reklamowych zintegrowanych z wiatami przystankowymi objętymi umową koncesji przez cały okres jej obowiązywania;
 5. zapewnienia podatnikom dostępu do systemu płatności online (szybkich płatności internetowych pay-by-link), który realizuje zlecenia płatnicze zgodne z art. 60 §6 Ordynacji podatkowej, zapewniającego automatyzację wypełnienia danych przelewu. Okres obowiązywania koncesji: 60 miesięcy., a wartość zawartej umowy koncesji to 8 502 047,50 zł (bez VAT);
 6. świadczenia usług w zakresie zarządzania, utrzymania i eksploatacji sieci, budowli, urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków. Okres obowiązywania koncesji: 60 miesięcy. Wartość zawartej umowy koncesji 4 904 400,00 zł (bez VAT). Wynagrodzeniem koncesjonariusza będą wpływy z wynagrodzenia otrzymywanego od odbiorców za produkcję, przesył i dostawę wody;
 7. wspólnej realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie centrum sportowo-rekreacyjnego. Okres obowiązywania koncesji określono na 300 miesięcy. Wynagrodzeniem partnera prywatnego miało być przede wszystkim wyłączne prawo do eksploatacji, w tym prawo do pobierania pożytków z zaprojektowanego, sfinansowanego i wybudowanego przez partnera prywatnego w ramach przedsięwzięcia obiektu. Koncesji nie udzielono – nie otrzymano ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub wszystkie otrzymane oferty lub wnioski zostały odrzucone.

II.1.7. Zamówienia in-house

Zgodnie z regulacją obowiązującą od 2017 r. zamawiający mogą udzielać zamówień publicznych typu in-house poprzez wykorzystanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12-14 ustawy Pzp lub na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp w ramach tzw. współpracy międzyinstytucjonalnej lub też korzystać z wyłączenia określonego w art. 4 pkt 13 ustawy Pzp.

W art. 67 ust. 1 pkt 12-14 ustawy Pzp uregulowano udzielanie zamówień publicznych z wykorzystaniem formuły in-house przez podmioty z sektora finansów publicznych osobom prawnym, jeżeli podmioty te (zamawiający) sprawują nad osobami prawnymi kontrolę, która odpowiada kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami.

W art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp określono ramy prawne dla współpracy międzyinstytucjonalnej (inaczej współpracy niezinstytucjonalizowanej) pomiędzy równorzędnymi zamawiającymi, podejmowanej bez powoływania nowego podmiotu, w celu realizacji ich wspólnych zadań.

A na podstawie art. 4 pkt 13 ustawy Pzp, w określonych w tym przepisie okolicznościach, można nie stosować ustawy – Prawo zamówień publicznych do zamówień udzielanych instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji (tzw. mały in-house).

Poniżej przedstawiono oddzielnie informacje w zakresie in-house z art. 67 ustawy Pzp i z zakresu małego in-house.

1. In-house udzielany na podstawie art. 4 pkt 13 ustawy Pzp

Jak wynika z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach w 2019 r. na podstawie przesłanki z art. 4 pkt 13 ustawy Pzp udzielono 1 767 zamówień na kwotę ok. 203,583 mln zł. Dla porównania, w 2018 r. zamówień takich udzielono 2 370 na kwotę ok. 364,126 mln zł, a w 2017 r. – 2 266 na kwotę ok. 206,644 mln zł.

2. In-house udzielany na podstawie art. 67 ustawy Pzp

W przypadku zamówień udzielonych na podstawie przesłanek z art. 67 ust. 1 ustawy Pzp, w oparciu o dane zawarte w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w BZP, można stwierdzić, że w 2019 r. – podobnie jak w 2018 r. – zamawiający najczęściej wykorzystywali przesłankę z art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp. Na jej podstawie udzielono 424 zamówień (w 2018 r. – 400; w 2017 r. – 293); w tym 293 usługi, 127 robót budowlanych oraz 4 dostawy na łączną kwotę ok. 204,125 mln zł (w 2018 r. – ok. 169,910 mln zł; w 2017 r. – ok. 233,650 mln zł). Na podstawie tej przesłanki (pkt 12) największą kwotę przeznaczono na usługi – ok. 140,921 mln zł (w 2018 r. – ok. 99,433 mln zł; w 2017 r. – ok. 165,170 mln zł) następnie na roboty budowlane – ok. 61,723 mln zł (w 2018 r. – ok. 70,032 mln zł; w 2017 r. – ok. 68,360 mln zł) oraz na dostawy – ok. 1,481 mln zł (w 2018 r. – ok. 0,445 mln zł; w 2017 r. – 0,120 mln zł).

W następnej kolejności przy udzielaniu zamówień publicznych typu in-house zamawiający wybierali przesłankę z art. 67 ust. 1 pkt 14 ustawy Pzp. Takich zamówień w 2019 r. było 17 (w 2018 r. również 17; w 2017 r. – 8) na kwotę ok. 13,649 mln zł (2018 r. – ok. 12,462 mln zł; 2017 r. – ok. 5,340 mln zł). W czterech przypadkach (w 2018 r. – 3) udzielono zamówień na roboty budowlane – na kwotę ok. 0,871 mln zł (w 2018 r. – ok. 0,555 mln zł), a w 13 przypadkach (w 2018 r. – 14; w 2017 r. – 8) na usługi – na kwotę ok. 12,778 mln zł (w 2018 r. – ok. 11,907 mln zł; w 2017 r. – ok. 5,340 mln zł).

Przesłankę z art. 67 ust. 1 pkt 13 wykorzystano w siedmiu zamówieniach (w 2018 r. również 7; w 2017 r. – 1) na kwotę ok. 3,138 mln zł (w 2018 r. – ok. 2,148 mln zł; w 2017 r. – ok. 0,269 mln zł). Z tego dwa dotyczyły robót budowlanych (ok. 0,539 mln zł), a pięć usług (ok. 2,599 mln zł).

Najrzadziej stosowano art. 67 ust. 1 pkt 15 ustawy Pzp. W 2019 r. opublikowano siedem ogłoszeń o udzieleniu zamówienia, w których przywołano tę przesłankę. Wartość tych zamówień opiewała na kwotę ok. 0,449 mln zł (w 2018 r. – 2 ogłoszenia na kwotę ok. 1,722 mln zł; w 2017 r. – 1 ogłoszenie na kwotę ok. 0,329 mln zł). Wszystkie postępowania dotyczyły usług.

Z przytoczonych danych wynika, że w ostatnich trzech latach najwięcej zamówień typu in-house udzielono na usługi – w 2019 r. w sumie 318 (70%), w 2018 r. – 263 (62%), w 2017 r. – 213 (70%). W przypadku robót budowlanych były to 133 (37%) zamówienia (w 2018 r. – 158; 37%; w 2017 r. – 89; 29%), a w przypadku dostaw – 4 (1%) zamówienia (w 2018 r. – 5; 1%; w 2017 r. – 1; 1%).

Zamówienia na usługi udzielane w formule in-house dotyczyły, podobnie jak w latach ubiegłych, przede wszystkim odbioru odpadów komunalnych i usług z tym związanych. Poza tym zamawiano usługi utrzymania czystości i porządku na ulicach, chodnikach miast; usługi utrzymania zieleni miejskiej czy usługi zimowego utrzymania dróg. W formule tej zlecano również zarządzanie nieruchomościami i utrzymanie infrastruktury.

W przypadku robót budowlanych przedmiotem zamówienia były remonty bieżące dróg, torowisk czy chodników; remonty budynków; przebudowy i budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, a także przebudowy i budowy dróg i ulic.

Natomiast w ramach dostaw zamówiono bilety dla młodzieży szkolnej oraz sprzęt informatyczny.

W przeważającej większości formułę in-house stosowała: administracja samorządowa – 93% udzielonych zamówień, oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej – 3%.

Pozostałe 4% tego typu zamówień udzielone zostało przez zamawiających określających się jako administracja centralna, podmiot prawa publicznego oraz inny.

W ramach realizacji zobowiązania z art. 67 ust. 2 Pzp dotyczącego korzystania z przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 12-15 Pzp, w okresie od 1.01. do 31.12.2019 r., Prezesowi UZP przekazano łącznie 174 zawiadomienia w zakresie zamówień in-house.

Uwzględniając rodzaj zamawiającego, zdecydowana większość zawiadomień pochodziła od gmin oraz związków gmin – 158 zawiadomień (administracja samorządowa gminna – 151, związki międzygminne – 7). Pozostałe zostały wniesione przez następujące podmioty: administracja samorządowa wojewódzka – 3, uczelnia publiczna, państwowa szkoła wyższa, PAN – 2, SPZOZ – 1, jednostki sektora finansów publicznych – inne – 10. Przekazane zawiadomienia dotyczyły głównie zamówień na usługi (172). Roboty budowlane były przedmiotem 2 zawiadomień, natomiast żadne nie dotyczyło dostaw. 166 raportowanych postępowań wszczęto w oparciu o art. 67 ust. 1 pkt 12, 3 postępowania – na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 13 oraz 5 – z art. 67 ust. 1 pkt 14 ustawy Pzp.

Wskazywane w zawiadomieniach przedmioty zamówienia przede wszystkim przypisywano do kategorii „odbiór/odbiór i zagospodarowanie/zagospodarowanie odpadów, w tym prowadzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych” – w 111 przypadkach. Do kategorii „usługi utrzymaniowe dróg, chodników, zieleni itp.” – zaliczono 24 zawiadomienia. Usługi związane z utrzymaniem infrastruktury dotyczyły 10 zawiadomień; usługi promocyjne i informatyczne – 5; zarządzanie nieruchomościami – 4; usługi transportu zbiorowego – 3. Ponadto 17 zawiadomień odnosiło się do przedmiotu zamówienia nieodpowiadającego żadnej z powyższych kategorii.

Podział zawiadomień ze względu na przedmiot zamówienia w zamówieniach in-house udzielanych na podstawie art. 67 ustawy Pzp, przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 6 do niniejszego Sprawozdania.

II.2. Funkcjonowanie rynku

II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych

W 2019 r., co wynika z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, struktura trybów była podobna jak w latach poprzednich. W przetargu nieograniczonym udzielono prawie 89% zamówień publicznych. Szczegółowa struktura stosowanych trybów w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek liczby zamówień			
	2016	2017	2018	2019
Przetarg nieograniczony	81,80%	86,10%	88,00%	88,97%
Przetarg ograniczony	0,70%	0,40%	0,34%	0,34%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,05%	0,05%	0,04%	0,06%
Dialog konkurencyjny	0,01%	0,02%	0,02%	0,03%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,10%	0,14%	0,11%	0,11%
Zamówienie z wolnej ręki	13,42%	9,67%	9,45%	8,65%
Zapytanie o cenę	3,59%	3,29%	1,86%	1,68%
Partnerstwo innowacyjne	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%
Licytacja elektroniczna	0,33%	0,32%	0,17%	0,16%

W 2019 r. nieznacznie wzrósł odsetek zamówień udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego (o 0,97 pkt %) oraz odnotowano spadek odsetka zamówień udzielanych w

trybach niekonkurencyjnych: zamówienia z wolnej ręki oraz zapytania o cenę (w sumie o 0,98 pkt %). Oznacza to zwiększenie do ponad 90% w 2019 r. liczby postępowań, zapewniających wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych czyli postępowań, w których wymagano publikacji ogłoszenia o zamówieniu (w 2018 r. – 89%).

Przedstawiony powyżej udział procentowy poszczególnych trybów został zaprezentowany na wykresie w załączniku nr 7 do niniejszego Sprawozdania.

Uwzględniając wartość, struktura udzielonych zamówień w poszczególnych latach, w podziale na tryby udzielonych zamówień, przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek wartości zamówień			
	2016	2017	2018	2019
Przetarg nieograniczony	78,71%	77,12%	81,79%	82,58%
Przetarg ograniczony	10,64%	12,23%	6,29%	1,32%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,41%	0,67%	0,64%	0,53%
Dialog konkurencyjny	0,04%	0,16%	2,61%	0,51%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,34%	0,28%	0,11%	1,12%
Zamówienie z wolnej ręki	9,55%	9,30%	8,41%	13,80%
Zapytanie o cenę	0,26%	0,16%	0,11%	0,10%
Partnerstwo innowacyjne	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%
Licytacja elektroniczna	0,05%	0,07%	0,03%	0,04%

W przypadku struktury zamówień ze względu na wartość w 2019 r. nastąpił nieznaczny wzrost odsetka zamówień udzielonych w trybie przetargu nieograniczonego. Nieco obniżyła się wartość zamówień udzielonych w pozostałych trybach konkurencyjnych (poprzedzonych ogłoszeniem o zamówieniu) – przetargu ograniczonym, negocjacjach z ogłoszeniem oraz dialogu konkurencyjnym.

W 2019 r. zmianie uległ również odsetek wartości zamówień udzielonych w trybie zamówienia z wolnej ręki. Wydaje się, że jest to wzrost incydentalny wynikający z udzielenia zamówienia o dużej wartości (zamówienie Zarządu Transportu Miejskiego w Krakowie na świadczenie tramwajowych usług przewozowych za kwotę 10 mld zł).

W postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych tryb przetargu nieograniczonego zastosowano w 88,51% zamówień. Odsetek ten wzrósł w porównaniu do lat 2016 - 2018, w których stanowił odpowiednio: 80,72%; 85,21% i 87,12%. Zmalał odsetek zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki do poziomu 8,86% (w 2018 r. – 10,09%; w 2017 r. – 10,14%, a w 2016 r. – 14,27%). Obniżył się także odsetek zamówień udzielanych w trybie zapytania o cenę i w 2019 r. wyniósł 2,08% (w 2018 r. – 2,27%; w 2017 r. – 3,90%, a w 2016 r. – 4,14%). Podobnie jak w poprzednich latach trzy wyżej wymienione tryby najczęściej wykorzystywano przy udzielaniu zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych. Pozostałe tryby udzielania zamówień, tj. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz licytacja elektroniczna, zastosowano w 0,55% postępowań.

Odnosząc się do wartości zamówień poniżej progów unijnych, struktura udzielonych zamówień była podobna do struktury ilościowej. Największą wartość zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego – 93,72% ogólnej kwoty zamówień (w 2018 r. – 94,59%; w 2017 r. – 93,95%) a w trybie zamówienia z wolnej ręki – 4,80% (w 2018 r. – 4,50%; w 2017 r. – 4,42%). Pozostałe 1,48% ogólnej wartości zamówień udzielono z zastosowaniem pozostałych, wyżej wymienionych trybów ustawowych.

W 2019 r. zamówienia o wartościach powyżej progów unijnych, w trybie przetargu nieograniczonego, stanowiły 90,94% zamówień. Dla porównania odsetek ten w latach 2016-2018 to odpowiednio: 89,02%; 91,00% oraz 92,22%. W zamówieniach z wolnej ręki odsetek ten wyniósł 7,76% i nieznacznie wzrósł w porównaniu do danych z 2018 r., w którym wyniósł

6,52% (w 2017 r. – 7,07, a w 2016 r. – 7,77%). Pozostałe tryby (tzn. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz partnerstwo innowacyjne) stanowiły 1,30% postępowań.

Biorąc pod uwagę wartość, struktura trybów w zamówieniach powyżej progów unijnych kształtowała się inaczej w stosunku do struktury ilościowej. W trybie przetargu nieograniczonego udzielono 78,73% ogólnej wartości zamówień (w 2018 r. – 76,82%; w 2017 r. – 70,53%), w trybie zamówienia z wolnej ręki – 16,90% (w 2018 r. – 9,95%; w 2017 r. – 11,22%), w przetargu ograniczonym – 1,54% (w 2018 r. – 8,64%; w 2017 r. – 16,76%), a w trybie negocjacji bez ogłoszenia – 1,47% (w 2018 r. – 0,12%). Pozostałe 1,36% ogólnej wartości zamówień udzielono z zastosowaniem pozostałych, wyżej wymienionych trybów ustawowych.

Zbiornicze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w ustawie Pzp w latach 2016-2019 stanowi załącznik nr 17 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.2. Czas trwania postępowania

Zamówienia udzielane w trybach przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz licytacji elektronicznej (w zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych) umożliwiają określenie czasu trwania postępowania liczonego od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia.

Daty określone w ogłoszeniach opublikowanych w BZP wskazują, że średni czas trwania postępowania o zamówienie o wartości nieprzekraczającej progów UE w 2019 r. wyniósł 41 dni (w 2018 r. – 40 dni; w 2017 r. – 38 dni; w 2016 r. – 36 dni).

W zamówieniach na roboty budowlane średni czas udzielenia zamówienia wynosił 46 dni (w 2018 r. również 46 dni; w 2017 r. – 43; w 2016 r. – 41). Zamówienia na dostawy trwały średnio 39 dni (w 2018 r. – 38 dni; w 2017 r. – 36; w 2016 r. – 35), a na usługi – 40 dni (w 2018 r. – 38 dni; w 2017 r. – 36; w 2016 r. – 35).

W zależności od trybu udzielanego zamówienia czas trwania postępowania wynosił:

- przetarg nieograniczony – 41 dni (2018 r. – 40; 2017 r. – 38; 2016 r. – 36),
- przetarg ograniczony – 97 dni (2018 r. – 55; 2017 r. – 51; 2016 r. – 73),
- negocjacje z ogłoszeniem – 92 dni (2018 r. – 61; 2017 r. – 67; 2016 r. – 105),
- dialog konkurencyjny – 73 dni (2018 r. – 126; 2017 r. – 163; 2016 r. – 237),
- partnerstwo innowacyjne – nie udzielono zamówień (2018 r. – nie udzielono zamówień; 2017 r. – 105; 2016 r. – nie udzielono zamówień),
- licytacja elektroniczna – 36 dni (2018 r. – 34; 2017 r. – 37; 2016 r. – 34).

Podobnie jak w latach ubiegłych najkrócej trwały zamówienia udzielane w trybach licytacji elektronicznej – średnio 36 dni oraz przetargu nieograniczonego – średnio 41 dni.

W stosunku do 2018 r. skróceniu uległ jedynie średni czas udzielenia zamówienia w trybie dialogu konkurencyjnego. Natomiast w pozostałych trybach czas trwania postępowania uległ wydłużeniu.

W 2019 r. w BZP nie opublikowano żadnego ogłoszenia o udzieleniu zamówienia dotyczącego partnerstwa innowacyjnego.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące średniego czasu trwania postępowań w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	46	39	40	41
Przetarg ograniczony	58	138	53	97
Negocjacje z ogłoszeniem	109	58	130	92
Dialog konkurencyjny	89	-	69	73
Licytacja elektroniczna	39	34	35	36
Średnio	46	39	40	41

Z powyższych danych wynika, że w 2019 r. średnio najkrócej trwały zamówienia na dostawy udzielane w trybie licytacji elektronicznej – 34 dni. Najdłużej natomiast zamówienia na dostawy udzielane w trybie przetargu ograniczonego – 138 dni.

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości nieprzekraczającej progów UE przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 8 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.3. Kryteria oceny ofert

W 2019 r. ogłoszenia opublikowane w BZP, tj. zamówienia o wartościach poniżej progów unijnych zawierały cenę jako jedyne kryterium oceny ofert w 12% zamówień (w 2018 r. w 11%; w 2017 r. w 10%; w 2016 r. w 9%).

Podobnie jak w latach 2016-2018, najrzadziej zastosowano kryterium ceny jako jedyne w przypadku robót budowlanych – w 2% zamówień. W zamówieniach na dostawy sytuacja taka dotyczyła 23% postępowań (w 2018 r. – także 23%; w 2017 r. – 21%; w 2016 r. – 17%), a w usługach – 13% postępowań (w 2018 r. – 11%; w 2017 r. – 10%; w 2016 r. – 8%).

W przypadku postępowań o wartościach powyżej progów unijnych, wszczynanych publikacją ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w 2019 r. kryterium ceny jako jedyne zastosowano w 28% zamówień (w 2018 r. – 25%; w 2017 r. – 22%; w 2016 r. – 14%).

Podobnie jak w postępowaniach ogłaszanych w BZP, także w tych o wartościach powyżej progów unijnych wyłącznie kryterium ceny najrzadziej ustalano w zamówieniach na roboty budowlane – 19% zamówień (w 2018 r. – 13%; w 2017 r. – 11%; w 2016 r. – 9%). W dostawach było to 29% postępowań (w 2018 r. – 27%; w 2017 r. – 26%; w 2016 r. – 16%), a w usługach – w 30% postępowań (w 2018 r. – 25%; w 2017 r. – 11%; w 2016 r. – 10%).

Powyższe dane świadczą, że w większości postępowań zamawiający wybierają oferty w oparciu o kryterium ceny oraz dodatkowe kryteria – w przypadku postępowań o wartościach poniżej progów unijnych w 88% zamówień, a w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych – w 72% zamówień.

Średnio w zamówieniach tych stosowano odpowiednio: 2,39 kryteria (zamówienia poniżej progów UE) oraz 2,63 kryteria (zamówienia powyżej progów UE).

Analogicznie jak w latach ubiegłych zamawiający najczęściej oceniali oferty wykorzystując dwa kryteria (cenę i jedno kryterium pozacenowe). W przypadku zamówień o wartości poniżej progów UE w 68% postępowań, a w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów UE w 55%. Trzy kryteria zastosowano odpowiednio w 27% oraz w 33% postępowań, a cztery kryteria odpowiednio w 4% oraz w 8% postępowań. W pozostałym 1% zamówień o wartościach poniżej progów unijnych zastosowano od 5 do 30 kryteriów. Natomiast w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych w pozostałych 4% postępowań zastosowano od 5 do 10 kryteriów oceny ofert.

W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów UE najczęściej stosowanym pozacenowym kryterium oceny oferty było kryterium związane z warunkami gwarancji bądź rękojmi – 56% postępowań. Natomiast w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów

UE najczęściej stosowanym pozacenowym kryterium oceny oferty było kryterium związane z terminem realizacji zamówienia (czasem dostawy) – 38% postępowań.

W dalszej kolejności zamawiający wykorzystywali – w przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych: kryterium związane z terminem realizacji zamówienia (czasem dostawy) – 30% zamówień, a w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych: kryterium związane z warunkami gwarancji bądź rękojmi – 37% postępowań.

Oferty oceniano także pod kątem jakości, funkcjonalności czy parametrów technicznych przedmiotu zamówienia. W przypadku postępowań o wartościach poniżej progów unijnych kryterium to zastosowano w 10% zamówień, a w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych – w 19%.

Wagi pozacenowych kryteriów oceny ofert stosowane przez zamawiających najczęściej mieściły się w przedziale 20% - 30%. Natomiast średnia waga kryterium ceny w 2019 r. wynosiła 61% w przypadku zamówień o wartościach poniżej progów unijnych i 62% w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych.

W załączniku nr 9 do niniejszego Sprawozdania zamieszczono wykresy obrazujące dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w 2019 r.

II.2.4. Konkurencyjność postępowań

W przypadku zamówień ogłaszanych w BZP, a więc o wartościach poniżej progów unijnych, w 2019 r. średnia liczba⁷ składanych ofert wyniosła 2,42.

Oznacza to, że średnia ta wzrosła w stosunku do danych z lat 2017-2018. W 2018 r. w postępowaniach o zamówienie publiczne wpływało średnio 2,19 ofert, w 2017 r. – 2,38 ofert, a w 2016 r. – 2,87.

Średnia liczba składanych ofert była zróżnicowana w poszczególnych trybach. Podobnie jak w latach ubiegłych średnio najwięcej ofert składano w postępowaniach realizowanych w trybie licytacji elektronicznej – ponad 7.

Poniżej zestawienie średniej liczby ofert składanych w ustawowych trybach udzielenia zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Przetarg nieograniczony	2,47
Przetarg ograniczony	2,69
Negocjacje z ogłoszeniem	2,28
Dialog konkurencyjny	2,35
Negocjacje bez ogłoszenia	1,99
Zamówienie z wolnej ręki	1,00
Zapytanie o cenę	2,82
Licytacja elektroniczna	7,52

Natomiast uwzględniając rodzaj zamówienia, od wielu lat najwięcej ofert wpływa w postępowaniach na roboty budowlane, a najmniej na dostawy.

W 2019 r. w zamówieniach poniżej progów unijnych na roboty budowlane średnio wpływało 3,33 oferty (w 2018 r. – 2,41; w 2017 r. – 2,92; w 2016 r. – 4,32), w dostawach średnio składano 2,08 oferty (w 2018 r. – 2,04; w 2017 r. – 2,11; w 2016 r. – 2,34), a w usługach – 2,37 oferty (w 2018 r. – 2,31; w 2017 r. – 2,44; w 2016 r. – 2,80).

⁷ Dane dotyczące liczby składanych ofert obejmują wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego bez względu na zastosowany tryb udzielenia zamówienia. W przypadku postępowań podzielonych na części liczona jest średnia z poszczególnych części zamówienia.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 r. największy odsetek stanowiły zamówienia, w których wpłynęła jedna oferta – 43% ogółu postępowań (w 2018 r. – 46%; w 2017 r. – 43%; w 2016 r. – 39%). Sytuacja taka miała miejsce przede wszystkim w przypadku zamówień na dostawy – w 49% tych postępowań złożono tylko jedną ofertę. W przypadku usług odsetek ten był nieco mniejszy – 46%. Natomiast najmniejszy odsetek postępowań z jedną ofertą odnotowano w przypadku robót budowlanych - 24%.

Poniżej zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia.

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	24,11%	49,34%	46,16%	43,12%
2	20,92%	23,82%	21,96%	22,74%
3	17,31%	13,12%	12,92%	13,98%
4	13,14%	6,73%	7,28%	8,25%
5 i więcej	24,52%	6,99%	11,68%	11,91%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

W oparciu o informację zawartą w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publikowanych w BZP, a więc w zamówieniach o wartościach poniżej progów unijnych, można również ustalić dane dotyczące liczby ofert odrzucanych.

W 2019 r. w około 12% postępowań dochodziło do odrzucenia ofert (w 2018 r. w 11%; w 2017 r. w 13%, a w 2016 r. w 19%). W zamówieniach, w których doszło do odrzucenia ofert, średnio odrzucano 1,51 oferty (w 2018 r. – 1,39; w 2017 r. – 1,49; w 2016 r. – 1,73). Najczęściej sytuacja powyższa miała miejsce w zamówieniach na roboty budowlane – średnio 1,71 oferty (w 2018 r. – 1,45; w 2017 r. – 1,65; w 2016 r. – 2,00) natomiast najrzadziej w dostawach – średnio 1,40 oferty (w 2018 r. – 1,35; w 2017 r. – 1,38; w 2016 r. – 1,55). W przypadku usług odrzucano średnio 1,48 oferty (w 2018 r. – 1,35; w 2017 r. – 1,50; w 2016 r. – 1,70).

II.2.5. Uzyskiwane ceny

W 2019 r. w postępowaniach o wartości poniżej progów unijnych ogłoszonych w BZP, w których wpłynęły minimum dwie oferty zamawiający dokonywali wyboru najtańszej oferty w 85,38% przypadków (w 2018 r. – 85,32%; w 2017 r. w 83,16%; w 2016 r. – 83,20%).

Różnicę pomiędzy ceną oferty wybranej a ceną oferty najtańszej do 10% odnotowano w 5,82% przypadków, a w 2,82% postępowań różnica ta mieściła się w granicach pomiędzy 10% a 20%. Większe rozbieżności pomiędzy ceną wybranej oferty, a najniższą ceną zaproponowaną w konkretnym postępowaniu obejmowało pozostałe 5,98% przypadków⁸.

Od lat utrzymuje się tendencja niskiego zróżnicowania cen ofert składanych w zamówieniach na dostawy. W 2019 r. w 30% postępowań różnica między ceną minimalną a maksymalną nie przekroczyła 10%. Natomiast w przypadku usług, gdzie cena zależy od większej liczby czynników, różnice w cenach są największe – w 2019 r. w 31% postępowań różnica między ceną minimalną a maksymalną wyniosła ponad 100%.

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 10 do niniejszego Sprawozdania.

⁸ Analizie poddano wszystkie postępowania bez względu na liczbę kryteriów oceny ofert.

II.2.6. Udział w zamówieniach publicznych wykonawców z sektora MŚP

Wykonawcy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw są grupą czynnie działającą na rynku zamówień publicznych. Stanowią oni znakomitą większość podmiotów ubiegających się o publiczne kontrakty.

1. Zamówienia o wartościach poniżej progów UE

Na podstawie informacji zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych przez zamawiających w BZP (tj. w zamówieniach o wartościach poniżej progów unijnych) można stwierdzić, że w 2019 r. 82% złożonych ofert pochodziło od wykonawców z sektora MŚP. Podobnie statystyki te kształtowały się w latach wcześniejszych; w 2018 r. – 79%, a w 2017 r. – 80% ofert złożonych w postępowaniach to oferty przedsiębiorców z sektora MŚP. Największym zainteresowaniem tej grupy przedsiębiorców cieszyły się zamówienia na roboty budowlane – 89% złożonych ofert. Z kolei w postępowaniach na dostawy odsetek ofert MŚP wynosił 80%, a na usługi – 76%.

Poniżej zamieszczono zestawienie danych za lata 2017-2019 dotyczące odsetka liczby ofert złożonych przez wykonawców z sektora MŚP w stosunku do ogólnej liczby ofert, przy uwzględnieniu rodzaju zamówienia. Dane te ustalono w oparciu o ogłoszenia o udzieleniu zamówienia opublikowane w BZP.

Rodzaj zamówienia	Odsetek liczby ofert składanych przez wykonawców z sektora MŚP (Ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, BZP)		
	2017	2018	2019
Roboty budowlane	87%	88%	89%
Dostawy	79%	78%	80%
Usługi	77%	73%	76%
Ogółem	80%	79%	82%

Dominację sektora MŚP na rynku zamówień publicznych potwierdzają również dane dotyczące wyboru oferty najkorzystniejszej. W 2019 r. w BZP zamawiający w treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia informowali o wyborze oferty złożonej przez wykonawcę z sektora MŚP w 82% przypadkach postępowań o wartościach poniżej progów unijnych. Zaś kwota zamówień udzielonych wykonawcom z MŚP stanowiła 86% ogólnej wartości takich zamówień.

We wcześniejszych latach statystyki te były porównywalne. W 2018 r. wybierano oferty małych i średnich przedsiębiorców w 81% zamówień a kwota stanowiła 86% ogólnej wartości, natomiast w 2017 r. – 81% zamówień na kwotę 85% ogólnej wartości.

W 2019 r. w postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych za ofertę najkorzystniejszą uznano ofertę złożoną przez wykonawcę z MŚP w zamówieniach na roboty budowlane – 91% ogółu tych zamówień. W przypadku dostaw odsetek ten wynosił 81%, a w zamówieniach na usługi w 77%. Struktura zamówień udzielonych małym i średnim wykonawcom podobnie kształtowała się w 2018 r. i 2017 r. Odsetek zamówień udzielonych tym przedsiębiorcom wyglądał następująco:

- roboty budowlane: 2018 r. – 91%; 2017 r. – 90%,
- dostawy: 2018 r. – 79%; 2017 r. – 80%,
- usługi: 2018 r. – 76%; 2017 r. – 75%.

2. Zamówienia o wartościach powyżej progów UE

W przypadku zamówień o wartościach powyżej progów unijnych, z treści ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych przez polskich zamawiających w Dz. Urz. UE wynika, że odsetek ofert składanych w tych postępowaniach przez małych i średnich wykonawców oscyluje w granicach 65% ogólnej liczby złożonych ofert.

Natomiast jeżeli chodzi o wybór oferty najkorzystniejszej to w zamówieniach o tej wartości oferty wykonawców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw uznano za najkorzystniejsze średnio w ok. 60% przypadków.

Dane zawarte w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach przekazywanych przez zamawiających na podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych wskazują, że wartość zamówień udzielonych w 2019 r. wykonawcom z sektora MŚP w przypadku zamówień o wartościach powyżej progów UE wyniosła ok. 69,2 mld zł co stanowiło prawie 48% ogólnej wartości tych zamówień. Dla porównania w 2018 r. wartość ta kształtowała się na poziomie ok. 57,6 mld zł (40%), a w 2017 r. – ok. 47,0 mld zł (41%).

II.2.7. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim

Z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (zamówienia o wartości równej lub przekraczającej wartości progów unijnych) wynika, że w 2019 r. polskim wykonawcom udzielono na rynku europejskim 109 zamówień publicznych (w 2018 r. – 87; w 2017 r. – 69; w 2016 r. – 68)^{9,10}.

Najwięcej zamówień udzielono polskim wykonawcom w Belgii (26 kontraktów), w Niemczech (16 kontraktów), w Czechach (13 kontraktów) oraz na Litwie (11 kontraktów). Następnie 6 w Wielkiej Brytanii, 5 na Węgrzech, po 4 we Francji i we Włoszech. Po 3 – w Estonii i Finlandii, po 2 – w Austrii, Danii, Luksemburgu, Mołdawii, Słowacji i Szwecji, a po 1 zamówieniu – w Bułgarii, Chorwacji, Grecji, na Łotwie, na Malcie i w Rumunii.

W 2019 r. polskim wykonawcom zlecano przede wszystkim zamówienia na usługi – 60 kontraktów (w 2018 r. – 37; w 2017 r. – 28; w 2016 r. – 27). Na dostawy – 44 kontrakty (w 2018 r. – 45; w 2017 r. – 37; w 2016 r. – 33) oraz na roboty budowlane – 5 kontraktów (w 2018 r. także 5; w 2017 r. – 4; w 2016 r. – 6).

Od lat oferty wykonawców z Polski wybierane są w postępowaniach dotyczących podobnych rodzajów zamówień.

W przypadku dostaw przedmiotem zamówienia były przede wszystkim maszyny przemysłowe i górnicze; autobusy, pojazdy specjalne i tabor kolejowy; części do maszyn i pojazdów; chemikalia i produkty lecznicze; odzież w tym robocza; sprzęt laboratoryjny; urządzenia komputerowe, elektryczne i precyzyjne; pakiety oprogramowania i systemy informatyczne.

Usługi realizowane przez polskich wykonawców to głównie usługi doradcze i badawcze, usługi inżynierskie i budowlane, usługi z zakresu ochrony, usługi szkoleniowe i rekrutacyjne, usługi informatyczne, a także usługi napraw i konserwacji maszyn przemysłowych i pojazdów.

Natomiast roboty budowlane dotyczyły budowy budynków, rurociągów, linii energetycznych oraz prac remontowych.

Z danych zamieszczonych w treści ogłoszeń wynika, że polskim wykonawcom udzielono zamówień na kwotę ok. 402,6 mln euro (w 2018 r. – 545,2 mln euro; w 2017 r. – 97,6 mln euro; w 2016 r. – 324 mln euro). Z uwagi na brak informacji na temat wartości udzielonego zamówienia części ogłoszeń można przyjąć, że rzeczywista kwota zamówień była większa.

⁹ Prezentowane dane dotyczące wykonawców opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

¹⁰ W opracowaniu nie uwzględniono ewentualnych zamówień o mniejszej wartości, udzielanych polskim przedsiębiorcom na rynku europejskim z uwagi na brak publikacji tego rodzaju ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym UE.

Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w 2019 r. przedstawia załącznik nr 11 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.8. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych

Podobnie, jak w przypadku wykonawców polskich na rynku europejskim, na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej można ustalić liczbę zamówień publicznych udzielonych przez polskich zamawiających podmiotom zagranicznym.

Z ogłoszeń tych wynika, że w 2019 r. wykonawcom zagranicznym udzielono 817 zamówień co stanowiło ok. 2,91% postępowań (w 2018 r. – 784, 2,85%; w 2017 r. – 669, 3%; w 2016 r. – 903, 5%)¹¹. Natomiast ze względu na wartość zamówienia, odsetek zamówień udzielonych wykonawcom zagranicznym w 2019 r. wyniósł 9% (12,5 mld zł); w 2018 r. – 13% (18,7 mld zł); w 2017 r. – 7% (8,4 mld zł), a w 2016 r. – 8% (5,8 mld zł).

W zamówieniach udzielanych wykonawcom z zagranicy od kilku lat dominują dostawy. W 2019 r. było podobnie – 82% z nich dotyczyło właśnie dostaw (669 zamówień). Kontrakty na usługi stanowiły 15% (121), a na roboty budowlane – 3% (26) tych zamówień. Wykonawca zagraniczny został również wybrany w jednym konkursie.

Jeżeli chodzi o strukturę wartościową zamówień udzielonych podmiotom zagranicznym, to w 2019 r. największy odsetek stanowiły dostawy – 50% środków (6,3 mld zł), następnie roboty budowlane – 40% (5,0 mld zł), a na miejscu trzecim znalazły się usługi z odsetkiem 10% (1,2 mld zł). Na konkurs przeznaczono 200 tys. zł.

W 2019 r. najwięcej zamówień przypadło w udziale wykonawcom z Irlandii (202 kontrakty; 25%). Na kolejnych pozycjach znalazły się firmy z Niemiec i Wielkiej Brytanii (po 102 kontrakty; po 13%) oraz ze Szwecji (80 kontraktów; 10%), a w dalszej kolejności z Czech (7%) i Belgii (6%). Po 5% zamówień otrzymali wykonawcy z Francji i Szwajcarii, 3% wykonawcy z Holandii, a po 2% – z Austrii, Hiszpanii i USA. Pozostałe 7% zamówień udzielono wykonawcom z takich krajów, jak: Australia, Bułgaria, Chiny, Cypr, Dania, Finlandia, Grecja, Kanada, Kenia, Korea Południowa, Kosowo, Litwa, Luksemburg, Norwegia, Rosja, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Tajlandia, Turcja, Ukraina, Węgry i Włochy.

Natomiast nieco inaczej kształtowała się struktura zamówień udzielonych zagranicznym wykonawcom ze względu na wartość. Największa kwota zamówień przypadła przedsiębiorstwom z Turcji – 22% (2,8 mld zł), Korei Południowej – 15% (1,5 mld zł), Niemiec – 11% (1,3 mld zł) i Belgii – 9% (1,2 mld zł). Zamówienia o największej wartości z Turcji i Korei Południowej dotyczyły dostaw (rur do gazociągu oraz tramwajów) natomiast z Niemiec i Belgii – robót budowlanych w zakresie dużych projektów infrastrukturalnych.

Struktura przedmiotu zamówień udzielanych wykonawcom zagranicznym nie zmienia się od lat. W przypadku dostaw są to głównie zamówienia na urządzenia optyczne i precyzyjne; na sprzęt laboratoryjny czy na sprzęt górniczy. Zamawia się również dostawy autobusów, tramwajów i pojazdów specjalistycznych oraz części do nich. Duży odsetek zamówień na dostawy stanowią zakupy sprzętu medycznego (w tym jednorazowego), lekarstw i odczynników. W tym przypadku firmy zagraniczne otrzymują pojedyncze części zamówienia.

Usługi zamawiane u wykonawców zagranicznych to przede wszystkim prawa licencyjne do oprogramowania oraz dostęp do baz danych, a także nadzór inwestorski, przygotowywanie dokumentacji projektowej, usługi ubezpieczeniowe i szkolenia specjalistyczne. Dużą część tego rodzaju zamówień stanowią remonty sprzętu górniczego i wydobywczego.

W przypadku robót budowlanych zamówienia dotyczą budowy oraz remontów dróg i autostrad a także linii kolejowych oraz budowy lub przebudowy budynków. Dodatkowo w

¹¹ Prezentowane dane dotyczące wykonawców opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

przypadku robót budowlanych w dużej części zamówień wybierane są oferty konsorcjów, w skład których wchodzi także polscy wykonawcy.

II.2.9. Korzystanie ze środków ochrony prawnej

1. Dane statystyczne dotyczące odwołań wnoszonych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej

W ostatnich latach liczba wnoszonych odwołań przedstawiała się następująco:

- 2016 r. - 2 496 odwołań,
- 2017 r. – 2 749 odwołań,
- 2018 r. – 2 714 odwołań,
- 2019 r. – 2 694 odwołań.

W 2019 r. liczba wniesionych odwołań ukształtowała się na nieco niższym poziomie niż w 2018 r.

Liczbę wniesionych odwołań w latach 2016-2019 w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 12 do niniejszego Sprawozdania.

W 2019 r. nastąpił znaczący przyrost odwołań składanych w formie elektronicznej – stanowiły one 46% wszystkich odwołań. Dla porównania w 2016 r. liczba ta wynosiła 19%. Lata 2017-2018 przyniosły nieznaczny wzrost takich odwołań do odpowiednio 22% oraz 28%.

Spośród 2695 odwołań wniesionych w 2019 r. 28 stanowiły odwołania dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. W porównaniu do 2018 r. (33 odwołania) ich liczba spadła.

W 2019 r. toczyły się 2 postępowania odwoławcze z udziałem biegłych. Biegli powoływani byli w dziedzinie informatyki.

2. Struktura wyników rozpatrzonych odwołań

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. Krajowa Izba Odwoławcza rozpoznała 2694 odwołania. Orzeczenia KIO, jakie zapadły w 2019 r. przedstawiają się następująco:

Odwołania 2019	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2694	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	201	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	544	20%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	620	23%
Odrzucone	60	2%
Oddalone	726	27%
Uwzględnione	543	20%

Z przedstawionego zestawienia widać, że tylko 47% spraw jest rozstrzyganych merytorycznie. Pozostałe 53% spraw jest kończonych w formalny sposób (zwrot, umorzenie, odrzucenie odwołania).

Dla porównania struktura rozpatrzonych odwołań w 2018 r.:

Odwołania 2018	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2668	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	206	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	477	18%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	547	20%
Odrzucone	58	2%
Oddalone	775	29%
Uwzględnione	605	23%

Rozkład procentowy rozstrzygnięć podejmowanych przez Izbę w 2019 r. kształtował się podobnie jak w 2018 r. Główna zmiana polegała na zmniejszeniu ilości odwołań rozpatrzonych merytorycznie na korzyść postępowań umarzanych.

Uzupełniająco, poniżej zestawienie rozstrzygnięć dotyczących odwołań, które wpłynęły w 2019 r., zaś zostały rozpatrzone w 2019 r., jak i na początku 2020 r. (odwołania, które wpłynęły w końcu 2019 r.).

Odwołania 2019	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wpłynęło	2694	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	198	7%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	530	20%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	619	23%
Odrzucone	60	2%
Oddalone	726	27%
Uwzględnione	561	21%

Dla porównania struktura rozpatrzenia odwołań, które wpłynęły w 2018 r.

Odwołania 2018	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Wpłynęło	2714	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	218	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	499	18%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	563	21%
Odrzucone	60	2%
Oddalone	781	29%
Uwzględnione	593	22%

3. Terminowość rozpatrywania odwołań

W 2019 r. średni czas oczekiwania na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania wynosił 14 dni, czyli dwa dni krócej niż w roku poprzednim.

Ogółem w 2019 r. 75% odwołań zostało rozpatrzonych w terminie ustawowym, tj. w ciągu 15 dni od dnia wniesienia odwołania, co oznacza wzrost terminowości rozpatrywania odwołań względem 2018 r. (68%).

4. Odwołania a rodzaj zamówienia

Odwołania najczęściej składane były w postępowaniach, których przedmiot stanowiły usługi (41%) oraz dostawy (39%), natomiast najmniej odwołań składano w postępowaniach na roboty budowlane (20%).

Dla porównania, w 2018 r. w postępowaniach na usługi zostało złożonych 42% odwołań, na dostawy 38%, a na roboty budowlane – 20%. Zmiany procentowe nastąpiły pomiędzy odwołaniami w postępowaniach na usługi i roboty budowlane.

5. Odwołania w sprawach powyżej i poniżej progów UE

Najwięcej odwołań złożono w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, których wartość przekracza tzw. progi unijne. Stanowiły one aż 73% wszystkich wniesionych odwołań. Pozostałe 27% odwołań dotyczyło postępowań o wartościach tzw. podprogowych.

Rozkład procentowy odwołań, które w 2018 r. były składane w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego powyżej i poniżej progów unijnych kształtował się bardzo podobnie i wynosił odpowiednio 76% oraz 24%.

6. Odwołania a tryb postępowania

W 2 583 przypadkach odwołania składane były w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego (co stanowi 96% wszystkich odwołań wniesionych w 2019 r.), a 26 odwołań wniesiono w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu ograniczonego (1%).

Ogółem w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe złożono 49 odwołań. Wartości te kształtowały się następująco: dialog konkurencyjny – 19 (0,70%), negocjacje z ogłoszeniem – 17 (0,63%), wolna ręka - 11 (0,41%), negocjacje bez ogłoszenia – 2 (0,07%). Żadne ze złożonych w 2019 r. odwołań nie dotyczyło postępowań prowadzonych w trybie zapytania o cenę ani licytacji elektronicznej.

Dla porównania informacja na temat liczby odwołań w postępowaniach prowadzonych w trybach podstawowych oraz innych niż podstawowe w 2018 r.: przetarg nieograniczony – 2 550 (94%), przetarg ograniczony – 69 (3%), dialog konkurencyjny – 26 (0,96%), negocjacje z ogłoszeniem – 15 (0,55%), wolna ręka – 13 (0,48%), negocjacje bez ogłoszenia – 4 (0,15%), zapytanie o cenę – 1 (0,04%), licytacja elektroniczna – 1 (0,04%).

Z powyższych danych wynika, iż stosunek odwołań wnoszonych w trybach innych niż tryby podstawowe względem wszystkich złożonych odwołań nie uległ zmianie.

7. Odwołania w poszczególnych branżach i sektorach rynku

W 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej odwołań wniesiono w dwóch sektorach – medycznym (15,73%) oraz informatycznym (15,10%). Na przestrzeni lat 2016-2019 nie odnotowano znaczących zmian dotyczących liczby składanych odwołań w największych branżach zawartych w poniższym zestawieniu.

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
1.	Sektor medyczny	424	15,73%
2.	Informatyka	407	15,10%
3.	Pozostałe (m.in. obsługa bankowa, usługi ubezpieczeniowe, zarządzanie nieruchomościami, usługi komunalne)	385	14,29%
4.	Budownictwo, w tym:	330	12,24%
	• budowa lub remonty dróg i autostrad	104	3,86%
	• budowa lub remonty obiektów sportowych	178	6,60%
	• budowa lub remonty budynków	26	0,96%
	• budowa lub remonty placów, parkingów	22	0,82%
5.	Dostawy i usługi dla służb mundurowych	210	7,79%
6.	Sektor energetyczny	134	4,97%
7.	Utrzymanie dróg (oznakowanie, sygnalizacja, parkometry, oczyszczanie, utrzymanie zieleni)	130	4,82%
8.	Gospodarka odpadami	101	3,75%
9.	Sektor kolejowy	100	3,71%
10.	Wybór inżyniera kontraktu, nadzór budowlany, inwestor zastępczy	86	3,19%
11.	Wodociągi i kanalizacja	77	2,86%
12.	Transport publiczny	60	2,23%
13.	Sprzątanie	55	2,04%
14.	Sektor górniczy	54	2,00%
15.	Opracowanie projektów budowlanych	46	1,71%
16.	Radiokomunikacja i telekomunikacja	29	1,08%
17.	Gospodarka wodna (gosp. rzeczna, gosp. morska, zbiorniki retencyjne, przeciwpowodziowe)	28	1,04%
18.	Usługi leśne	24	0,89%
19.	Ochrona fizyczna	15	0,56%
	Liczba ogółem wniesionych odwołań w 2019 r.	2 695	100%

8. Dane dotyczące skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W 2019 r. liczba skarg wnoszonych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej do sądów okręgowych spadła. W niewielkim stopniu zmienił się również stosunek procentowy liczby skarg względem rozpatrzonych odwołań (w 2019 r. - 5%, w 2018 r. – 6%). Poniżej liczba skarg składanych w ostatnich latach:

2016 r. – 130,
2017 r. – 159,
2018 r. – 166,
2019 r. – 126.

W 2019 r. spośród 126 skarg na orzeczenia KIO 59 (47%) złożonych zostało przez odwołujących, 35 (28%) przez zamawiających, 26 (20%) przez wykonawców przystępujących do postępowania odwoławczego i 6 (5%) przez Prezesa UZP.

Na podstawie przekazanych do UZP 68 orzeczeń sądów okręgowych (stan na 28.02.2020 r.), jakie zapadły w wyniku rozpatrzenia skarg, rozstrzygnięcia sądów przedstawiają się następująco:

- oddalenie skargi - 33 (49%),
- odrzucenie skargi – 19 (28%),
- umorzenie postępowania – 5 (7%),
- uchylony wyrok – 1 (1%),
- zmieniony wyrok KIO – 10 (15%).

Dla porównania w 2018 r. wniesiono 166 skarg, w tym: 88 skarg (53%) wniesionych przez odwołujących, 35 (21%) przez zamawiających, 38 (23%) przez przystępujących i 5 (3%) przez Prezesa UZP.

W 2019 r. obciążenie sądów sprawami skargowymi rozkładało się, podobnie jak w latach poprzednich, nierównomiernie. Najwięcej skarg zostało skierowanych do sądu okręgowego w Warszawie - 54 (42,85%), w następnej kolejności do sądu okręgowego:

w Katowicach – 7 (5,55%),
w Krakowie – 7 (5,55%),
w Łodzi – 7 (5,55%),
w Gdańsku – 6 (4,76%),
w Olsztynie – 6 (4,76%),
w Szczecinie – 5 (3,96%),
w Poznaniu – 4 (3,17%),
w Rzeszowie – 3 (2,38%),
w Kielcach – 2 (1,58%),
w Koszalinie – 2 (1,58%),
w Opolu – 2 (1,58%),
w Świdnicy – 2 (1,58%),
w Zielonej Górze – 2 (1,58%).

Do pozostałych sądów okręgowych trafiały pojedyncze sprawy skargowe, a do 13 sądów nie wpłynęła żadna skarga na orzeczenie KIO.

II.2.10. Stan zrównoważonych zamówień publicznych w 2019 r.

1. Społeczne zamówienia publiczne

1.1. Dane ogólne

W 2019 r. 2 558 zamawiających udzieliło 28 300 zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne o łącznej wartości 59 612 083 600,64 zł (bez VAT). Dla porównania, w 2018 r. 2 531 zamawiających udzieliło 28 292 społecznych zamówień publicznych, których łączna wartość wyniosła 66 355 027 009,74 zł (bez VAT). Porównując dane za dwa poprzednie lata, oznacza to nieznaczny wzrost liczby zamawiających uwzględniających aspekty społeczne w postępowaniach przetargowych o 27 podmiotów publicznych. Zwiększeniu o 8 zamówień uległa również liczba społecznych zamówień publicznych, co jednak nie przełożyło się na wzrost wartości takich zamówień. Wartość zamówień społecznych w 2019 r. była mniejsza w porównaniu z 2018 r. o kwotę 6 742 943 409,10 zł. Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych wyniósł 20%, podczas gdy wartość społecznych zamówień publicznych w odniesieniu do łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych stanowiła 30%.

Tabela nr 1: Dane ogólne

DANE OGÓLNE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	2 493
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	28 071
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	59 470 136 784,44 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	4 943
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	98
Liczba zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	229
Wartość zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	141 946 816,20 zł (wartość bez VAT)
ŁĄCZNIE	
Liczba zamawiających, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	2 558
Liczba społecznych zamówień publicznych	28 300
Wartość społecznych zamówień publicznych	59 612 083 600,64 zł (wartość bez VAT)
Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych	20%
Udział społecznych zamówień publicznych w ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych	30%

UWAGA: Łączna liczba zamawiających, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych jest mniejsza niż suma liczby zamawiających, którzy w udzielonych zamówieniach uwzględnili aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp) oraz liczby zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp **ze względu na przypadki występowania w obu zestawieniach tych samych jednostek.**

1.2. Dane w podziale na rodzaj zastosowanych instrumentów

Instrumenty prospołeczne przewidziane ustawą Pzp w 2019 r. w większości przypadków stosowane były w zamówieniach na roboty budowlane. Dotyczyło to wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, uwzględnienia w opisie przedmiotu zamówienia wymogów dotyczących dostępności i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (art. 29 ust. 5) oraz odwołania w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania społecznego (art. 30a).

Z kolei w zamówieniach na usługi najczęściej stosowano instrument zamówień zastrzeżonych (art. 22 ust. 2), wymagania społeczne związane z realizacją zamówienia (art. 29 ust. 4) oraz społeczne kryteria oceny ofert. Najrzadziej instrumenty prospołeczne wykorzystywano w zamówieniach na dostawy.

Poniższe tabele prezentują zestawienie szczegółowych danych dotyczących zarówno ilości, jak i wartości zamówień, w których zastosowano poszczególne instrumenty, w podziale na rodzaj zamówienia.

Poniższe zestawienia zawierają również informacje na temat zastosowania poszczególnych aspektów społecznych przewidzianych w ustawie Pzp w zamówieniach publicznych udzielonych w 2019 r. Wskazują zarówno łączną liczbę i wartość takich zamówień, jak również ujęcie w podziale na rodzaj zamówienia.

1.2.1. Zamówienia udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	177
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	116 273 188,66 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	17	19 156 656,27 zł
Roboty budowlane	36	30 268 776,10 zł
Usługi	124	66 847 756,29 zł

1.2.2. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	25 333
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	57 191 315 222,85 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	318	330 606 107,99 zł
Roboty budowlane	15 248	40 676 083 152,30 zł
Usługi	9 767	16 184 625 962,56 zł

1.2.3. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 4: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1 121
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	3 011 057 361,02 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	176	610 511 631,57 zł
Roboty budowlane	382	1 344 681 166,90 zł
Usługi	563	1 055 864 562,55 zł

1.2.4. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Tabela nr 5: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	3 626
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	18 689 417 925,79 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	312	334 357 945,82 zł
Roboty budowlane	2 384	17 359 083 363,00 zł
Usługi	930	995 976 616,97 zł

1.2.5. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 6: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	147
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	573 952 193,18 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	28	27 475 724,93 zł
Roboty budowlane	64	478 445 417,66 zł
Usługi	55	68 031 050,59 zł

1.2.6. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 7: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	122
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	133 265 374,19 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	8	4 277 513,47 zł
Roboty budowlane	57	75 559 569,45 zł
Usługi	57	53 428 291,27 zł

1.2.7. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Tabela nr 8: Zamówienia publiczne z zastosowaniem społecznych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	1 909
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	2 276 440 142,40 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	245	248 599 200,72 zł
Roboty budowlane	476	1 286 391 202,77 zł
Usługi	1 188	741 449 738,91 zł

1.2.8. Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	229
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	98
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	141 946 816,20 zł (wartość bez VAT)

W zdecydowanej większości społecznych zamówień publicznych udzielonych w 2019 r. zamawiający zastosowali instrument prawny z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę odpowiadało również za największą wartość społecznych zamówień publicznych. Drugim pod względem liczby i wartości aspektem społecznym uwzględnianym w zamówieniach publicznych było zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp – tj. wymagania w zakresie dostępności i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników. Należy jednak zauważyć, że przypadku obu tych instrumentów liczba zamówień, w których je uwzględniono nieznacznie spadła w porównaniu do 2018 r. – odpowiednio z 25 884 zamówień w 2018 r. do 25 333 w 2019 r. w przypadku zamówień z art. 29 ust. 3a oraz z 3 716 zamówień w 2018 r. do 3 626 w 2019 r. w przypadku zamówień z art. 29 ust. 5. Dodatkowo, mniejsza liczba zamówień z uwzględnieniem instrumentu z art. 29 ust. 3a przełożyła się na spadek łącznej wartości tych zamówień z 61,7 mld zł w 2018 r. do do 57,2 mld zł w 2019 r.

Społeczne kryteria oceny ofert (w oparciu o art. 91 ust. 2 ustawy Pzp) to trzeci najbardziej popularny instrument społeczny. Jednak pod względem wartości, społeczne zamówienia publiczne z uwzględnieniem tego aspektu znalazły się dopiero na czwartym miejscu. Wyprzedziły je zamówienia, w których zastosowano rozwiązanie prawne z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp umożliwiające ustanowienie społecznych wymagań związanych z realizacją zamówienia, w tym wymagań dotyczących zatrudnienia osób z grup defaworyzowanych. Pod względem liczby natomiast zamówienia te znalazły się na czwartym miejscu.

Popularność pewnych instrumentów społecznych oraz częstotliwość ich zastosowania w udzielonych zamówieniach może wynikać w dużej mierze z ich obligatoryjnego charakteru. Dotyczy to przede wszystkim instrumentów prawnych z art. 29 ust. 3a oraz art. 29 ust. 5 ustawy Pzp. Na ustanowienie społecznych kryteriów oceny ofert w części udzielonych zamówień publicznych wpływ mogły mieć z kolei przepisy art. 91 ust. 2a ustawy Pzp zobowiązujące zamawiających do stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert oraz przypisania im odpowiednio wysokiej wagi.

Zastosowanie pozostałych instrumentów społecznych, które przewidują przepisy ustawy Pzp, miało jedynie charakter incydentalny. W 2019 r. udzielono jedynie 177 zamówień zastrzeżonych (na podst. art. 22 ust. 2 ustawy Pzp). Z bezpośredniego odwołania do oznakowania o charakterze społecznym w ramach opisu przedmiotu zamówienia skorzystano w przypadku 147 zamówień publicznych, podczas gdy bezpośrednie odwołanie do etykiety

społecznej w ramach kryteriów oceny ofert odnotowano w 122 przypadkach. W przypadku zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne i kulturalne liczba zamówień wyniosła 229. **Należy jednak zauważyć, że w odniesieniu do wszystkich fakultatywnych instrumentów społecznych, liczba zamówień z ich uwzględnieniem wzrosła w porównaniu do 2018 r.**

Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne przedstawiono w załączniku nr 13 do niniejszego Sprawozdania.

2. Zielone lub innowacyjne zamówienia publiczne

2.1. Dane ogólne

W 2019 r. 333 zamawiających udzieliło 1 511 zamówień publicznych uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne o łącznej wartości 6 158 203 111,16 zł (bez VAT). W porównaniu z 2018 r. oznacza to wzrost liczby zamówień zielonych lub innowacyjnych o 42 zamówienia przy jednoczesnym znacznym spadku ich łącznej wartości o 3 668 620 648,53 zł (bez VAT). Nieznacznemu wzrostowi uległa natomiast liczba zamawiających udzielających takich zamówień (z 322 w 2018 r. do 333 w 2019 r.). Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych wyniósł 1%, podczas gdy ich wartość stanowiła 3% łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych.

Tabela nr 1: Dane ogólne

DANE OGÓLNE	
Liczba zamawiających, którzy udzieliли zamówień publicznych o charakterze środowiskowym lub innowacyjnym	333
Liczba udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne	1 511
Wartość udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe lub innowacyjne	6 158 203 111,16 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań (w tym unieważnionych części postępowań)	276
ŁĄCZNIE	
Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej liczbie udzielonych zamówień publicznych	1%
Udział zielonych lub innowacyjnych zamówień publicznych w ogólnej wartości udzielonych zamówień publicznych	3%

2.2. Dane w podziale na rodzaj zastosowanych instrumentów

Prowadzone przez UZP statystyki nie uwzględniają przypadków zastosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia, poza przypadkami wskazania w ramach OPZ określonej etykiety środowiskowej (na podstawie art. 30a ustawy Pzp) oraz ustanowienia środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia (na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp). Może to przekładać się na mniejszą liczbę zidentyfikowanych zielonych zamówień publicznych. W świetle art. 30 ustawy Pzp, zamawiający są uprawnieni do opisu przedmiotu zamówienia przez określenie wymagań dotyczących wydajności i funkcjonalności, które mogą obejmować aspekty środowiskowe.

Instrumenty prośrodowiskowe przewidziane ustawą Pzp w 2019 r. w największej liczbie przypadków stosowane były przez polskich zamawiających w zamówieniach na usługi. W zamówieniach tego rodzaju najczęściej stanowiono środowiskowe wymagania związane z realizacją zamówienia (art. 29 ust. 4) oraz określano inne środowiskowe kryteria oceny ofert (art. 91 ust. 2). W przypadku zamówień na dostawy, w największej liczbie przypadków zastosowano te same rozwiązania prawne, co w przypadku usług. Do najczęściej

stosowanych instrumentów prośrodowiskowych w zamówieniach na roboty budowlane również należały środowiskowe wymagania związane z realizacją zamówienia (art. 29 ust. 4). W niewielkim stopniu wykorzystywane były proinnowacyjne wymagania związane z realizacją zamówienia oraz innowacyjne kryteria oceny ofert. Zastosowanie tego rodzaju instrumentów najczęściej znajdowało odzwierciedlenie w zamówieniach na usługi, a w dalszej kolejności zamówieniach na dostawy.

Poniższe tabele prezentują zestawienie szczegółowych danych dotyczących zarówno liczby jak i wartości zamówień, w których zastosowano poszczególne instrumenty, dodatkowo w podziale na rodzaj zamówienia.

2.2.1. Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem systemów i środków zarządzania środowiskowego

Liczba zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	101
Wartość zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	1 658 313 416,06 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	18	30 390 977,58 zł
Roboty budowlane	1	2 639 000,00 zł
Usługi	82	1 625 283 438,48 zł

2.2.2. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	791
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	4 915 776 956,80 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	222	277 984 898,98 zł
Roboty budowlane	263	1 062 596 946,20 zł
Usługi	306	3 575 195 111,62 zł

2.2.3. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Tabela nr 4: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	195
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	975 116 501,93 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	129	91 328 698,95 zł
Roboty budowlane	10	167 503 529,38 zł
Usługi	56	716 284 273,60 zł

2.2.4. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Tabela nr 5: Zielone zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	97
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	870 295 882,11 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	30	47 551 031,30 zł
Roboty budowlane	9	169 785 998,30 zł
Usługi	58	652 958 852,51 zł

2.2.5. Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Tabela nr 6: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	23
Wartość zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	117 883 542,58 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	21	72 977 472,58 zł
Roboty budowlane	0	0,00 zł
Usługi	2	44 906 070,00 zł

2.2.6. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia

Tabela nr 7: Zamówienia publiczne z zastosowaniem środowiskowych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	434
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	2 230 744 290,52 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	131	183 463 489,94 zł
Roboty budowlane	56	212 389 825,70 zł
Usługi	247	1 834 890 974,88 zł

2.2.7. Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 8: Innowacyjne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	31
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	216 414 638,71 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	14	3 299 308,17 zł
Roboty budowlane	5	167 462 835,01 zł
Usługi	12	45 652 495,53 zł

2.2.8. Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem innowacyjnych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	26
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	214 589 564,13 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	8	3 756 188,57 zł
Roboty budowlane	2	163 004 188,86 zł
Usługi	16	47 829 186,70 zł

W zamówieniach udzielonych w 2019 r., popularność poszczególnych rozwiązań prawnych o charakterze środowiskowym wśród zamawiających pozostaje niezmienna. Najczęściej odwoływano się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w

ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp stanowiło przy tym pierwszy pod względem wartości aspekt środowiskowy.

Drugim najczęściej stosowanym instrumentem prawnym o charakterze środowiskowym było zastosowanie środowiskowych kryteriów oceny ofert, w tym odwołanie do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia (zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości, zamówienia publiczne z zastosowanymi środowiskowymi kryteriami oceny ofert również zajęły drugie miejsce.

Na trzecim miejscu pod względem liczby zastosowań w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego znalazło się odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania związanego z aspektami środowiskowymi (zgodnie z art. 30a ustawy Pzp), które pod względem łącznej wartości zielonych zamówień publicznych z takim aspektem zajęło czwarte miejsce. Trzecim z kolei co do wartości aspektem środowiskowym w zamówieniach publicznych było odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu (czwarte miejsce pod względem liczby zielonych zamówień publicznych).

Jednakże w odróżnieniu od roku poprzedzającego, pomimo wzrostu liczby zamówień, w których zastosowano środowiskowe wymagania związane z realizacją zamówienia, nastąpił znaczny spadek ich wartości. Nieznacznie zmniejszyła się liczba zamówień, w których zastosowano środowiskowe kryteria oceny ofert (zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp), ale wartość takich zamówień również znacznie się zmniejszyła. Z kolei przy spadku liczby zamówień z zastosowanym w ramach opisu przedmiotu zamówienia oznakowaniem ekologicznym, ponad czterokrotnie wzrosła wartość takich zamówień. Wzrosły liczby zamówień, w których zawarto odwołanie do systemów i środków zarządzania środowiskowego, jak i zamówień z zastosowanym w kryteriach oceny ofert oznakowaniem ekologicznym. W obu przypadkach przełożyło się to na znaczny wzrost ich wartości. Niezmiennie, najrzadziej stosowanym aspektem środowiskowym pozostaje kryterium kosztu, które pozwala na wykorzystanie rachunku kosztów cyklu życia. Pomimo spadku w 2019 r. liczby zamówień z zastosowanym LCC w porównaniu z rokiem poprzedzającym, nastąpił ponad dwukrotny wzrost ich wartości.

W przypadku rozwiązań innowacyjnych nastąpił pewien spadek liczby zamówień, w których aspekty związane z innowacyjnością uwzględniono w ramach kryteriów oceny ofert. W 2019 r. jednocześnie odnotowano nieznaczny wzrost liczby zamówień gdzie odwołanie do aspektów związanych z innowacyjnością ustanowiono w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. W przypadku zamówień innowacyjnych w 2019 r. odnotowano znaczny spadek ich wartości w porównaniu z 2018 r.

Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich instrumentów prośrodowiskowych i proinnowacyjnych przedstawiono w załączniku nr 14 do niniejszego Sprawozdania.

3. Realizacja przez jednostki administracji rządowej Zaleceń Rady Ministrów w sprawie uwzględniania aspektów społecznych w zamówieniach publicznych

W świetle przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 29 marca 2017 r. „Zaleceń w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych”, dalej „Zalecenia”, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu stosowania przez jednostki administracji rządowej aspektów społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Prowadzona przez UZP analiza uwzględnia informacje przekazywane przez:

- ministerstwa,
- Kancelarię Prezesa Rady Ministrów,
- organy oraz jednostki podległe lub nadzorowane przez ministrów,
- jednostki podległe lub nadzorowane przez Prezesa Rady Ministrów,
- urzędy wojewódzkie,

- służby, straże i inspekcje zespolonej administracji rządowej,
- jednostki niezespolonej administracji rządowej oraz
- instytucje gospodarki budżetowej w administracji rządowej.

Sprawozdawczość w zakresie stosowania aspektów społecznych w prowadzonych postępowaniach przetargowych realizowana jest przez poszczególne jednostki administracji rządowej w ramach rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach (w tabeli VII i VIII), o którym mowa w art. 98 ustawy Pzp.

3.1. Dane ogólne

Z około 2 140¹² podmiotów objętych obowiązkiem stosowania Zaleceń, sprawozdanie o udzielonych zamówieniach za 2019 r. przekazało 1 657 jednostek administracji rządowej¹³, (tj. o 46 jednostek mniej niż w roku poprzednim). Z tej liczby, 531 podmiotów uwzględniło aspekty społeczne w zamówieniach publicznych udzielonych w 2019 r., co stanowiło blisko 25% wszystkich zamawiających objętych Zaleceniami. Jednostki administracji rządowej udzieliły 6 044 zamówień publicznych o charakterze społecznym na łączną kwotę 13 853 531 224,13 zł (bez VAT). W ujęciu ilościowym stanowiło to 21,36% ogółu społecznych zamówień publicznych udzielonych w 2019 r. W odniesieniu do wartości udzielone przez jednostki administracji rządowej zamówienia z aspektami społecznymi stanowiły 23,24% całkowitej wartości społecznych zamówień publicznych.

Porównując dane za ostatnie lata, odnotowujemy nieznaczny wzrost społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej o 60 zamówień, co jednak nie przełożyło się na wzrost wartości tych zamówień. W 2019 r. administracja rządowa udzieliła zamówień o wartości mniejszej o 4 941 910 707,27 zł (wartość bez VAT) w porównaniu do 2018 r.

Tabela nr 1: Dane ogólne

Dane ogólne	
Liczba zamawiających, którzy udzieliли zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	521
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	6 006
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne (na podst. art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a, 4 oraz 5, art. 30a oraz art. 91 ust. 2 ustawy Pzp)	13 768 653 698,98 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	1 335
Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	38
Liczba zamawiających, którzy udzieliли zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	24
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	84 877 525,15 zł (wartość bez VAT)
ŁĄCZNIE	
Liczba zamawiających zobowiązanych do stosowania Zaleceń	2 140

¹² Liczbę ustalono na podstawie rozporządzeń w sprawie szczegółowego zakresu działania poszczególnych ministerstw oraz obwieszczeń w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez poszczególnych ministrów.

¹³ Należy zaznaczyć, że obowiązkiem sprawozdawczym z art. 98 ustawy Pzp objęte są tylko te podmioty, które w danym roku kalendarzowym udzieliły zamówień podlegających procedurom określonym w ustawie, co może przynajmniej po części uzasadniać różnicę między liczbą podmiotów zobowiązanych do stosowania zaleceń i liczbą podmiotów, które przekazały sprawozdania.

Dane ogólne	
Liczba zamawiających z jednostek administracji rządowej, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	531
Odsetek zamawiających objętych Zaleceniami, którzy udzielili społecznych zamówień publicznych	24,81%
Liczba społecznych zamówień publicznych	6 044
Wartość społecznych zamówień publicznych	13 853 531 224,13 zł (wartość bez VAT)
Udział społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w ogólnej liczbie społecznych zamówień publicznych w danym roku	21,36%
Udział społecznych zamówień publicznych udzielonych przez jednostki administracji rządowej w ogólnej wartości społecznych zamówień publicznych w danym roku	23,24%

3.2. Dane w podziale na rodzaj zastosowanych instrumentów

Zamawiający będący jednostkami administracji rządowej w 2019 r. najczęściej stosowali prospołeczne instrumenty przewidziane ustawą Pzp w zamówieniach na usługi. W tego typu zamówieniach w największej liczbie przypadków wykorzystywano wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, społeczne kryteria oceny ofert oraz społeczne warunki realizacji zamówienia związane z zatrudnieniem osób z grup marginalizowanych. W zamówieniach na roboty budowlane najczęściej stosowanymi instrumentami był wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, wymogi dotyczące dostępności i projektowania z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników oraz społeczne kryteria oceny ofert. Z kolei w przypadku dostaw najczęściej wykorzystywanym instrumentem były społeczne kryteria oceny ofert.

3.2.1. Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Tabela nr 2: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	40
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	39 154 806,99 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	8	16 857 876,20 zł
Roboty budowlane	6	7 635 053,25 zł
Usługi	26	14 661 877,54 zł

3.2.2. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Tabela nr 3: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	4 827
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	12 895 893 518,06 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	79	144 316 883,72 zł
Roboty budowlane	2 260	7 235 311 405,32 zł
Usługi	2 488	5 516 265 229,02 zł

3.2.3. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Tabela nr 4: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	508
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1 876 457 041,28 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	114	477 784 705,38 zł
Roboty budowlane	105	608 006 092,78 zł
Usługi	289	790 666 243,12 zł

3.2.4. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Tabela nr 5: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	401
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	796 883 613,53 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	50	38 471 963,10 zł
Roboty budowlane	197	700 796 808,23 zł
Usługi	154	57 614 842,20 zł

3.2.5. Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 6: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w opisie przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	40
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	57 274 885,79 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	20	22 877 017,11 zł
Roboty budowlane	7	15 984 095,26 zł
Usługi	13	18 413 773,42 zł

3.2.6. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Tabela nr 7: Społeczne zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 30a ustawy Pzp w kryteriach oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	24
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	60 465 271,40 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	2	3 206 274,18 zł
Roboty budowlane	11	35 771 406,31 zł
Usługi	11	21 487 590,91 zł

3.2.7. Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Tabela nr 8: Zamówienia publiczne z zastosowaniem społecznych kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	1 055
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	993 856 102,07 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	161	152 365 253,52 zł
Roboty budowlane	123	495 362 300,70 zł
Usługi	771	346 128 547,85 zł

3.2.8. Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Tabela nr 9: Zamówienia publiczne z zastosowaniem art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	38
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	84 877 525,15 zł (wartość bez VAT)

Zamawiający sektora rządowego zastosowali wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę w przeważającej większości udzielonych przez nich w 2019 r. zamówień publicznych o charakterze społecznym. Ten aspekt przełożył się również na największą wartość społecznych zamówień publicznych. Drugim najczęściej stosowanym instrumentem były społeczne kryteria oceny ofert (na podst. art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Pod względem wartości zamówienia publiczne z tak uwzględnionym aspektem społecznym znalazły się na trzecim miejscu. Uwzględniając liczbę zastosowań w udzielonych zamówieniach publicznych, na trzecim miejscu znalazło się odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp. Pod względem wartości, zamówienia publiczne z ustanowionymi wymogami w tym zakresie znalazły się na drugim miejscu.

Dane dotyczące zamówień udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne przedstawiono w załączniku nr 15 do niniejszego Sprawozdania.

3.3. Analiza porównawcza

Zobowiązanie do stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych udzielanych przez wybrane jednostki administracji rządowej, jak i nałożony na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych obowiązek prowadzenia monitoringu w tym zakresie zostały wprowadzone w ramach Zaleceń Rady Ministrów z 2015 r.¹⁴ Z kolei Zalecenia z 2017 r. rozszerzyły zobowiązanie do uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach publicznych na wszystkie aspekty przewidziane w ustawie Pzp i to w odniesieniu do wszystkich jednostek administracji rządowej. Z tego też względu analizy stosowania przez jednostki administracji rządowej tzw. klauzul społecznych¹⁵ oraz pozostałych instrumentów społecznych są prezentowane odrębnie.

Porównując dane za 5 lat, odnotowujemy istotny wzrost liczby i wartości udzielonych zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne. O ile w 2015 r. jednostki administracji rządowej udzieliły 438 zamówień publicznych z klauzulami społecznymi o łącznej wartości ponad 0,7 mld zł (bez VAT), o tyle w 2019 r. ich liczba wzrosła do 6 006 zamówień, co odpowiadało wartości 13,8 mld zł. Należy jednak zauważyć, że w porównaniu do 2018 r. wartość udzielonych w 2019 r. zamówień z klauzulami społecznymi spadła o 4,65 mld zł (wartość bez VAT).

¹⁴ „Zalecenia w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” przyjęte przez Radę Ministrów 28 lipca 2015 r.

¹⁵ Rozumianych jako zastosowanie instrumentów prawnych z art. 22 ust. 2, art. 29 ust. 3a (dawny art. 29 ust. pkt 4) oraz art. 29 ust. 4 (dawny art. 29 ust. 4 pkt 1) ustawy Prawo zamówień publicznych.

Tabela nr 1: Stosowanie klauzul społecznych przez jednostki administracji rządowej w poszczególnych latach

	Dane za 2015 r.	Dane za 2016 r.	Dane za 2017 r.	Dane za 2018 r.	Dane za 2019 r.
Liczba jednostek administracji rządowej, które zastosowały klauzule społeczne w udzielonych zamówieniach	133	395	514	529	521
Liczba udzielonych zamówień publicznych z klauzulami społecznymi	438	1855	4871	5 389	6006
Wartość udzielonych zamówień publicznych z klauzulami społecznymi	736 773 691,63 zł*	2 104 553 254,71 zł*	10 968 946 635,50 zł*	18 414 955 384,54 zł*	13 768 653 698,98 zł*

* na podstawie wartości umów bez VAT

Najczęściej jednostki administracji rządowej stosowały wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę zgodnie z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. W przypadku zamówień na roboty budowlane i usługi ma on w świetle obowiązujących przepisów charakter obligatoryjny, przy założeniu że czynności wykonywane w zakresie realizacji zamówienia noszą znamiona stosunku pracy. Należy jednak zauważyć, że liczba zamówień, w których zastosowano ten wymóg spadła o 403 w porównaniu do 2018 r., co przełożyło się również na spadek wartości tych zamówień o 5 040 495 598,43 zł (wartość bez VAT).

Nieznacznie częściej (wzrost o 15 przypadków w porównaniu do 2018 r.), zamawiający z administracji rządowej stosowali klauzule społeczne związane z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem osób z grup defaworyzowanych. Zwiększeniu uległa również wartość takich społecznych zamówień publicznych o 39,6 mln zł (wartość bez VAT).

Najrzadziej stosowaną klauzulą społeczną pozostaje uprawnienie zamawiających do ograniczenia możliwości ubiegania się o zamówienie do określonej grupy podmiotów na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy Pzp. Jednostki administracji rządowej udzieliły w 2019 r. jedynie 40 tego rodzaju zamówień. W porównaniu jednak do 2018 r. oznacza to wzrost liczby zamówień zastrzeżonych o 11 przypadków. W odniesieniu do wartości zamówień zastrzeżonych odnotowano jednak spadek o prawie 12 mln zł (bez VAT).

Tabela nr 2: Łączna liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w podziale na rodzaj zastosowanej klauzuli w poszczególnych latach

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za 2015 r.	Dane za 2016 r.	Dane za 2017 r.	Dane za 2018 r.	Dane za 2019 r.
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	305	1 571	4 712	5230	4827
Wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych	123	358	490	493	508
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	21	66	41	29	40
SUMA	449	1 995	5 243	5752	5375

UWAGA: Liczba zastosowanych klauzul społecznych jest większa niż łączna liczba zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu

Tabela nr 3: Łączna wartość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne w podziale na rodzaj zastosowanej klauzuli w poszczególnych latach

Rodzaj zastosowanej klauzuli społecznej	Dane za 2015 r.	Dane za 2016 r.	Dane za 2017 r.	Dane za 2018 r.	Dane za 2019 r.
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	540 650 002,13 zł*	1 578 412 987,15 zł*	10 404 941 711,63 zł*	17 936 389 116,49 zł	12 895 893 518,06 zł
Wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych	156 999 489,67 zł*	869 304 335,24 zł*	1 290 518 941,72 zł*	1 836 853 358,80 zł	1 876 457 041,28 zł
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	42 451 281,06 zł*	19 578 621,99 zł*	71 007 616,69 zł*	50 978 412,16 zł	39 154 806,99 zł
SUMA	770 100 772,86 zł*	2 467 295 944,38 zł*	11 766 468 270,04 zł*	19 824 220 887,45 zł*	14 811 505 366,33 zł*

* na podstawie wartości umów bez VAT

UWAGA: Wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych klauzul społecznych jest większa niż łączna wartość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu

Oprócz wymogu zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę, zamawiający z administracji rządowej najczęściej stosowali społeczne kryteria oceny ofert oraz ustanawiali w opisie przedmiotu zamówienia wymogi w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnością lub projektowania uniwersalnego.

Wykorzystywanie przez zamawiających pozacenowych kryteriów oceny ofert o charakterze społecznym uległo przy tym istotnemu wzrostowi w porównaniu z rokiem poprzednim (z 610 przypadków w 2018 r. do 1055 zamówień w 2019 r.). Popularność tego rozwiązania może częściowo wynikać z nałożonych na zamawiających zobowiązań do stosowania innych niż cena kryteriów oceny ofert. W świetle przepisów art. 91 ust. 2a ustawy Pzp jednostki sektora finansów publicznych oraz inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a także ich związki, decydując się na zastosowanie kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, są zobowiązane do określenia w opisie przedmiotu zamówienia standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykazania w załączniku do protokołu, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia. Niemniej jednak pod względem wartości tego rodzaju zamówień w 2019 r. odnotowano spadek o ponad 450 mln zł (bez VAT) w porównaniu do 2018 r.

W porównaniu do 2018 r. znacząco spadła zarówno liczba, jak i wartość zamówień, w ramach których zamawiający zastosowali wymogi dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników. W zakresie stosowania wymogu z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp odnotowano spadek o 122 przypadki i aż o 2,2 mld zł (bez VAT) w porównaniu do danych z 2018 r.

Zastosowanie pozostałych aspektów społecznych dotyczyło jedynie niewielkiej liczby zamówień publicznych. Bezpośrednie wskazanie oznakowania społecznego w ramach

kryteriów oceny ofert lub opisu przedmiotu zamówienia odnotowano w 64 przypadkach, co oznacza spadek o 32 zamówienia w porównaniu do 2018 r. Wzrosła z kolei zarówno liczba, jak i wartość zamówień publicznych udzielonych z zastosowaniem dodatkowego reżimu zamówień zastrzeżonych. Jednostki administracji rządowej udzieliły w 2019 r. 38 zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp, co oznacza wzrost o 8 przypadków w porównaniu do 2018 r. Łączna wartość wyniosła ponad 84 mln zł (bez VAT), co oznacza blisko czterokrotny wzrost wartości tych zamówień w porównaniu do 2018 r.

II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych

II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy

W przypadku zamówień udzielanych w trybach najmniej konkurencyjnych, na podstawie przepisów art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamawiający, po wyborze oferty najkorzystniejszej w postępowaniach realizowanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia oraz po wszczęciu postępowania w zamówieniach z wolnej ręki, mają prawo do opublikowania ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.

W ogłoszeniu tym podawane są informacje o wykonawcy, któremu zamawiający zamierza udzielić zamówienia co istotnie zwiększa jawność i możliwość kontroli nad tym etapem postępowania.

W zależności od wartości zamówienia, ogłoszenia publikowane są w BZP albo w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Jak wynika z danych, w publikatorach tych w 2019 r. opublikowano łącznie 4 796 ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy (o dobrowolnej przejrzystości ex-ante). Dla porównania w 2018 r. ogłoszeń takich zamawiający opublikowali 4 911, w 2017 r. – 4 036 a w 2016 r. – 4 124.

II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

Na podstawie art. 151a oraz dodatkowo art. 131w (w przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa) i art. 143a ust. 1 pkt 2 (w przypadku zamówień na roboty budowlane) ustawy – Prawo zamówień publicznych zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia, pod warunkiem, że możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁶ wynika, że w 2019 r. liczba postępowań, w których przewidziano zaliczki na poczet wykonania zamówienia wyniosła 677, co stanowiło 0,58% ogółu postępowań ogłoszonych w BZP. Dla porównania w 2018 r. opublikowano 804 (0,62%) ogłoszenia, w których wskazano taką możliwość, w 2017 r. – 629 (0,52%), a w 2016 r. – 482 (0,45%).

Najwięcej postępowań, w których przewidziano udzielanie zaliczek, dotyczyło zamówień na roboty budowlane (co może wynikać z nałożonego na zamawiających obowiązku wynikającego z art. 143a ustawy Pzp). W 458 postępowaniach na roboty budowlane przewidziano zaliczkowanie, co stanowiło 1,02% ogółu ogłoszeń na ten rodzaj zamówienia. W przypadku dostaw możliwość zaliczkowania wskazano w 92 postępowaniach (0,22%), a w przypadku usług – w 127 zamówieniach (0,41%).

¹⁶ Z uwagi na brak części informacji w upublicznianej przez Komisję Europejską w bazie danych dotyczącej ogłoszeń publikowanych w TED, nie jest możliwe uwzględnienie danych z ogłoszeń publikowanych w Dz. Urz. UE.

II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych

Generalnie o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wykonawcy, którzy nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają warunki udziału w postępowaniu. Jednakże, na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.

W 2019 r. zastrzeżenie takie zamawiający umieścili w 339 ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁷, co stanowiło 0,29% ogólnej liczby ogłoszeń. Dla porównania w 2018 r. odnotowano 364 postępowania z tym zastrzeżeniem (0,28%), w 2017 r. – 294 (0,24%), a z kolei w 2016 r. – 223 (0,21%).

Najczęściej zastrzeżenie, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych dotyczyło zamówień na usługi – 187 ogłoszeń (0,60% ogłoszeń dotyczących zamówień na usługi), a następnie zamówień na dostawy – 89 ogłoszeń (0,21%). W przypadku robót budowlanych zastrzeżenie to wskazano w 63 ogłoszeniach (0,14%).

¹⁷ J.w.

II.3.4. Zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Zasadniczo przepisy dotyczące udzielania zamówień publicznych zakazują dokonywania zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. W pewnych okolicznościach jednak, na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych, ustawodawca dopuszcza dokonywanie zmian wskazując okoliczności, w których jest to możliwe.

Zgodnie ze wskazanym powyżej przepisem zamawiający uprawnieni są do dokonywania zmian postanowień zawartej umowy w sytuacji, gdy:

- zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres,
- zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione wskazane w ustawie warunki,
- zostały spełnione łącznie następujące warunki:
 - konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,
 - wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej,
- wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca (w przypadkach wskazanych w ustawie),
- zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne,
- łączna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie.

1. Postępowania, w których przewidziano zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Jak wskazano powyżej, jedną z przesłanek umożliwiających dokonywanie zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, jest przewidzenie tych zmian w ogłoszeniu o zamówieniu.

W 2019 r. zamawiający przewidzieli możliwość dokonania takich zmian w 99 981 ogłoszeniach o zamówieniu publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁸, co stanowiło 85,18% ogółu ogłoszeń w BZP. Dla porównania w 2018 r. możliwość zmian postanowień zawartej umowy wskazano w 111 487 przypadkach (85,48% ogłoszeń w BZP), w 2017 r. – w 101 038 (82,91%), a w 2016 r. – w 82 394 ogłoszeniach (77,53%).

Najwięcej tego rodzaju ogłoszeń dotyczyło postępowań na roboty budowlane – 41 961 ogłoszeń (93,65% ogółu ogłoszeń w BZP na roboty budowlane). W przypadku dostaw było to w 32 189 ogłoszeniach (77,41%), a w zamówieniach na usługi – w 25 831 ogłoszeniach (83,35%).

2. Ogłoszenia o zmianie umowy

W przypadku zastosowania niektórych przesłanek umożliwiających dokonywanie zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, zamawiający, na podstawie art. 144 ust. 1c ustawy Pzp, mają obowiązek publikacji w odpowiednim publikatorze (BZP albo Dz. Urz. UE) ogłoszenia o zmianie umowy.

¹⁸ Jw.

W 2019 r. opublikowano łącznie (w BZP i Dz. Urz. UE) 4 287 ogłoszeń o zmianie umowy. Dla porównania w 2018 r. opublikowano 4 553 takie ogłoszenia, w 2017 r. – 3 029, a w 2016 r. (pierwszym roku obowiązywania przepisów dotyczących publikacji ogłoszeń o zmianie umowy) – 292 ogłoszenia. Najczęściej ogłoszenia o zmianie umowy dotyczyły postępowań na roboty budowlane – 3 208 (75% ogłoszeń o zmianie umowy) następnie na usługi – 807 (19%), a w przypadku postępowań na dostawy ogłoszeń takich opublikowano 272 (6%).

Na podstawie ogłoszeń o zmianie umowy opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹⁹ można stwierdzić, że w 2019 r. zamawiający najczęściej powoływali się na zmiany postanowień zawartej umowy na podstawie okoliczności wymienionych w art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp – 33,37% ogłoszeń.

Poniżej znajduje się szczegółowa struktura okoliczności dotyczących zmian postanowień umowy wskazywanych przez zamawiających w treści ogłoszeń o zmianie umowy opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 144 ust. 1c ustawy Pzp jedynie w przypadkach, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 2 i 3 istnieje obowiązek publikacji ogłoszenia o zmianie umowy.

Pkt	Okoliczności wymienione w art. 144 ust. 1 ustawy Pzp	Odsetek
1)	zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres, w szczególności możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia wykonawcy, i charakter oraz warunki wprowadzenia zmian	32,35%
2)	zmiany dotyczą realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione łącznie następujące warunki: a) zmiana wykonawcy nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, w szczególności dotyczących zamienności lub interoperacyjności sprzętu, usług lub instalacji, zamówionych w ramach zamówienia podstawowego, b) zmiana wykonawcy spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla zamawiającego, c) wartość każdej kolejnej zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej	33,37%
3)	zostały spełnione łącznie następujące warunki: a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, b) wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej	18,14%
4)	wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca:	
a)	na podstawie postanowień umownych, o których mowa w pkt 1,	0,07%
b)	w wyniku połączenia, podziału, przekształcenia, upadłości, restrukturyzacji lub nabycia dotychczasowego wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa, o ile nowy wykonawca spełnia warunki udziału w postępowaniu, nie zachodzą wobec niego podstawy wykluczenia oraz nie pociągają to za sobą innych istotnych zmian umowy,	0,18%
c)	w wyniku przejęcia przez zamawiającego zobowiązań wykonawcy względem jego podwykonawców	0,02%
5)	zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne w rozumieniu ust. 1e	3,66%
6)	łącna wartość zmian jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie	12,21%
	Ogółem	100%

¹⁹ Jw.

II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny

Zgodnie z regulacjami ustawowymi, zamawiający przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, może poinformować wykonawców o planach i oczekiwaniach dotyczących zamówienia, w szczególności może przeprowadzić dialog techniczny, zwracając się do ekspertów, organów władzy publicznej lub wykonawców o doradztwo lub udzielenie informacji w zakresie niezbędnym do przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub określenia warunków umowy.

W przypadku zastosowania dialogu technicznego zamawiający zamieszcza taką informację w ogłoszeniu o zamówieniu.

W 2019 r. zamawiający poinformowali o zastosowaniu dialogu technicznego w 159 ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych²⁰, co stanowiło 0,14% ogółu ogłoszeń. Dla porównania w 2018 r. dialog techniczny zastosowano w 231 postępowaniach (0,18%), w 2017 r. – w 429 postępowaniach (0,35%), a w 2016 r. – w 193 postępowaniach (0,18%).

Najwięcej postępowań poprzedzonych dialogiem technicznym dotyczyło dostaw – 64 ogłoszenia (0,15% ogłoszeń o zamówieniu na dostawy); w 2018 r. – 90, w 2017 r. – 134, a w 2016 r. – 75. Dialog techniczny przeprowadzono również w 54 postępowaniach na usługi (0,17%); w 2018 r. – 72, w 2017 r. – 123, a w 2016 r. – 76, oraz w 41 (0,09%) na roboty budowlane; w 2018 r. – 69, w 2017 r. – 172, a w 2016 r. – 42.

II.3.6. Postępowania prowadzone elektronicznie zgodnie z wymaganiami dyrektywy UE

W związku z elektroniczną zamawianiem zamówień publicznych o wartości równej lub przewyższającej progi unijne od października 2018 r. Urząd Zamówień Publicznych w celu wsparcia zamawiających udostępnił system miniPortal, nieodpłatny system do elektronicznej komunikacji pomiędzy zamawiającymi a wykonawcami w procesie udzielenia zamówienia publicznego.

System miniPortal oparty jest na efektywnym wykorzystaniu narzędzi elektronicznych i publicznych usług funkcjonujących w państwowych zasobach, tj. Biuletynu Zamówień Publicznych i usług e-PUAP.

Zamawiający po opublikowaniu ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej publikują na miniPortalu postępowania za pomocą dedykowanego formularza, który generuje ID postępowania i parę kluczy potrzebną do zaszyfrowania i odszyfrowania składanych przez wykonawców ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Za pośrednictwem systemu miniPortal w 2019 r. opublikowanych zostało 12 397 postępowań. Z tego rozwiązania skorzystało 3259 zamawiających.

W rozbiciu na poszczególne miesiące publikacja postępowań na miniPortalu za lata 2018-2019 wygląda następująco:

Miesiąc	2018	TED	%	2019	TED	%
styczeń	-	-	-	843	1598	52%
luty	-	-	-	803	1661	48%
marzec	-	-	-	1 073	2141	50%
kwiecień	-	-	-	1 085	2316	46%
maj	-	-	-	979	1842	53%
czerwiec	-	-	-	1 035	2076	49%
lipiec	-	-	-	1 180	2440	48%

²⁰ Jw.

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

sierpień	-	-	-	934	2077	44%
wrzesień	-	-	-	1 123	2244	50%
październik	325	3845	8%	1 461	2994	48%
listopad	523	870	60%	923	1922	48%
grudzień	694	1390	49%	958	2079	46%

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych, a także organem właściwym w sprawach umowy koncesji. Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy – Prawo zamówień publicznych został określony w art. 154 tej ustawy i nie uległ zmianie względem 2018 r. Wśród kompetencji Prezesa UZP w szczególności należy wymienić:

- opracowywanie projektów aktów normatywnych dotyczących zamówień,
- podejmowanie rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- przygotowanie przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień,
- dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych,
- czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych, w szczególności dokonywanie kontroli procesu udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- wydawanie w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych,
- prowadzenie działań związanych z informatyzacją systemu zamówień publicznych,
- opracowywanie programów szkoleń, organizowanie oraz inspirowanie szkoleń z zakresu zamówień publicznych,
- prowadzenie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi,
- przekazywanie co trzy lata Komisji Europejskiej sprawozdania z monitorowania funkcjonowania systemu zamówień oraz sprawozdania statystycznego dotyczącego zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- wydawanie w szczególności – z urzędu lub na wniosek – opinii, w których Prezes UZP przedstawia interpretację przepisów ustawy budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów, Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi został określony w art. 52 tej ustawy. Do kompetencji Prezesa UZP określonych ww. ustawą należy:

- opracowywanie, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, oraz opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących umowy koncesji,
- monitorowanie stosowania zasad zawierania umowy koncesji oraz upowszechnianie wyników monitorowania,
- przekazywanie na żądanie Komisji Europejskiej, nie rzadziej niż co 3 lata, sprawozdania z monitorowania.

III.1.1. Decyzje administracyjne

W 2019 r. Prezes UZP prowadził **9** postępowań administracyjnych w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy Pzp, z czego na dzień 31 grudnia 2019 r.:

- 3 postępowania zostały zakończone ostateczną decyzją pierwszoinstancyjną, od których nie złożono wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 2 postępowania zostały zakończone ostateczną decyzją drugoinstancyjną, wydaną w wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, utrzymującą w mocy decyzję pierwszoinstancyjną,
- w 2 postępowaniach wydane zostały decyzje kończące postępowanie w pierwszej instancji;
w postępowaniach tych złożone zostały wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy, które do dnia 31 grudnia 2019 r. nie zostały rozpatrzone,
- 2 postępowania zostały zakończone decyzją umarzającą to postępowanie.

7 postępowań, w których wydane zostały decyzje nakładające kary pieniężne, dotyczyło następujących czynów:

- udzielenia zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania trybu udzielania zamówienia z wolnej ręki (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy) – 2 przypadki,
- udzielenia zamówienia bez stosowania ustawy (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy) – 2 przypadki,
- opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który utrudnia uczciwą konkurencję (art. 200 ust. 2 pkt 2 ustawy) – 1 przypadek,
- dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem przepisu ustawy (art. 200 ust. 2 pkt 7 ustawy) – 2 przypadki.

Spośród wymienionych 7 postępowań administracyjnych 5 postępowań zostało wszczętych na skutek naruszeń stwierdzonych w toku kontroli lub ustaleń dokonanych przez Prezesa UZP, a 2 postępowania – w wyniku zawiadomień o stwierdzonych naruszeniach złożonych przez inne podmioty.

W 5 postępowaniach zakończonych w 2019 r. decyzją ostateczną nakładającą administracyjną karę pieniężną zostały wydane następujące rozstrzygnięcia:

- w 1 przypadku wydano decyzję drugoinstancyjną, utrzymującą w mocy decyzję nakładającą karę pieniężną w wysokości 30 000 zł,
- w 1 przypadku wydano decyzję drugoinstancyjną, utrzymującą w mocy decyzję nakładającą karę pieniężną w wysokości 3 000 zł,
- w 1 przypadku wydano decyzję pierwszoinstancyjną, nakładającą karę pieniężną w wysokości 30 000 zł,
- w 2 przypadkach wydano decyzję pierwszoinstancyjną, nakładającą karę pieniężną w wysokości 3 000 zł.

W sprawach zakończonych w 2019 r. decyzją nieostateczną nakładającą administracyjną karę pieniężną wydane zostały następujące rozstrzygnięcia:

- w 1 przypadku wydano decyzję nakładającą karę pieniężną w wysokości 30 000 zł,
- w 1 przypadku wydano decyzję nakładającą karę pieniężną w wysokości 3 000 zł.

Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa UZP w 2019 r. wyniosła 102 000 zł.

W 2019 r. wpłynęły 3 wnioski dotyczące wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej. W wyniku ich rozpatrzenia wydano 3 decyzje dotyczące wpisu na ww. listę. Nie były wydawane decyzje dotyczące odmowy wpisu lub skreślenia z ww. listy.

III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego

W 2019 r. Prezes UZP wniósł **9** pozwów o unieważnienie umów o zamówienie publiczne. Pozwy dotyczyły:

- w ośmiu przypadkach – udzielenia zamówienia publicznego z pominięciem stosowania ustawy Pzp, tj. z naruszeniem art. 7 ust. 3 ustawy Pzp; w każdym z tych przypadków powództwo zostało oparte na art. 146 ust. 6 ustawy Pzp,
- w jednym przypadku – udzielenia zamówienia bez zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu publicznym w Biuletynie Zamówień Publicznych; powództwo w tym przypadku zostało oparte na art. 146 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Żadna z ww. spraw nie została rozpoznana do końca 2019 r.

Ponadto, w 2019 r. pozostawało w toku **6** spraw sądowych w przedmiocie unieważnienia umów w sprawie zamówienia publicznego, w których pozwy zostały wniesione w latach wcześniejszych, tj. w sprawach dotyczących:

- braku stosowania ustawy Pzp przy udzieleniu zamówienia na najem i budowę budynków użyteczności publicznej na potrzeby wymiaru sprawiedliwości z niezasadnym powołaniem się na wyłączenie stosowania ustawy Pzp przy nabywaniu własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości. Powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 40 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 pkt 12 ustawy Pzp oraz w zw. z art. 2 pkt 13 w zw. z art. 2 pkt 2 ustawy Pzp i art. 2 pkt 8 ustawy Pzp. Wniosek o stwierdzenie nieważności umowy najmu nieruchomości oraz o unieważnienie umowy najmu nieruchomości i umowy sprzedaży nieruchomości oparto na art. 146 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r., a także na podstawie art. 144a ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 2 oraz art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 6 ustawy Pzp,
- udzielenia zamówień publicznych wykonawcy, którego oferta złożona w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę nowych, oryginalnych kompletów pistoletów samopowtarzalnych, winna była zostać odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, a postępowanie winno być zostać unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp. Wniosek o stwierdzenie nieważności umów oparto na art. 146 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r.,
- udzielenia zamówienia na dostawę pistoletów maszynowych, po przeprowadzeniu postępowania w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp. Wniosek o unieważnienie umowy oparto na art. 146 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp,
- udzielenia dwóch zamówień na dostawy wraz z montażem wyposażenia podstawowego w budynku uczelni wyższej w sytuacji opisanego przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję. Powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 29 ust. 2 ustawy Pzp. Wniosek o unieważnienie umów oparto na art. 146 ust. 6 ustawy Pzp,
- udzielenia trzech zamówień na dostawy defibrylatorów przenośnych, w sytuacji opisanego przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję. Powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 29 ust. 2 ustawy Pzp. Wniosek o unieważnienie umów oparto na art. 146 ust. 6 ustawy Pzp,

- unieważnienia umowy dzierżawy nieruchomości w związku z naruszeniem prawa poprzez zlecenie wykonania robót budowlanych wykonawcy wybranemu z pominięciem obowiązku stosowania procedur udzielania zamówień publicznych, określonych w art. 10 ustawy, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy. Podstawą prawną ww. powództwa był przepis art. 146 ust. 6 ustawy Pzp.

Sąd Okręgowy w Poznaniu nieprawomocnym wyrokiem z dnia 22 listopada 2018 r. (sygn. akt: XII C 2242/17) oddalił powództwo Prezesa UZP o unieważnienie dwóch umów na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości ze względu na udzielenie zamówień z pominięciem obowiązkowego trybu przetargowego, zawartych z naruszeniem art. 7 ust. 3 ustawy Pzp. Prezes UZP wniósł apelację od owego wyroku. Do końca 2019 r. apelacja ta nie została rozpatrzona.

W pozostałych sprawach do końca 2019 r. nie wydano wyroku.

W 2019 r. Prezes UZP działając na podstawie przysługujących mu kompetencji wniósł 6 skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

1) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 25 lutego 2019 r. (sygn. akt: KIO 238/19) – sprawa dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania wskutek nieprawidłowego uznania, że odwołanie dotyczy czynności, którą zamawiający – wobec uwzględnienia odwołania – wykonał zgodnie z żądaniem zawartym w uprzednio wniesionym odwołaniu. W skardze postawiono zarzut naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 5 ustawy Pzp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym sprawy z powodu błędnego przyjęcia, że odwołanie dotyczy czynności, którą zamawiający wykonał zgodnie z żądaniem zawartym we wcześniejszym odwołaniu.

Wyrokiem z dnia 9 września 2019 r. (sygn. akt: V Ga 151/19) Sąd Okręgowy w Olsztynie uwzględnił skargę i zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił odwołanie.

2) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 maja 2019 r. (sygn. akt: KIO 649/19) – sprawa dotyczyła kwestii liczenia terminu na wniesienie odwołania. W skardze postawiono zarzuty naruszenia: (1) art. 190 ust. 7 ustawy Pzp poprzez brak wszechstronnej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, przejawiający się dokonaniem wybiórczej, niepełnej interpretacji postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia (siwz) w zakresie oceny ofert, co doprowadziło do błędnego uznania, że odwołanie zostało wniesione po upływie terminu określonego w ustawie i tym samym podlegało odrzuceniu; (2) art. 182 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wskutek przyjęcia, że termin na wniesienie odwołania rozpoczął swój bieg w dniu poinformowania wykonawców o odrzuceniu jednej z ofert, jeszcze przed przeprowadzeniem testów, i w konsekwencji termin na wniesienie odwołania w zakresie zaniechania odrzucenia jednej z ofert powinien być liczony od dnia poinformowania odwołującego o odrzuceniu innej oferty, podczas gdy w sprawie termin na wniesienie odwołania winien być liczony od dnia, w którym odwołujący otrzymał od zamawiającego kopię prezentacji systemu.

Postanowieniem z dnia 15 października 2019 r. (sygn. akt: XXIII Ga 1045/19) Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie skargowe.

3) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 maja 2019 r. (sygn. akt KIO 782/19) – sprawa dotyczyła kwestii liczenia terminu na wniesienie odwołania. W skardze podniesiono zarzuty: (1) naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym tej sprawy i odrzucenie odwołania, podczas, gdy nie zostały spełnione przesłanki do odrzucenia ww. odwołania, które zostało wniesione w terminie; (2) art. 182 ust. 3 pkt 1 ustawy Pzp poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym tej sprawy i przyjęcie, że termin do wniesienia odwołania przez wykonawcę należało liczyć od dnia umieszczenia przez zamawiającego na stronie internetowej informacji z otwarcia ofert, w której

zamawiający wskazał m.in. na brak możliwości otwarcia oferty odwołującego, podczas, gdy prawidłowo termin na wniesienie odwołania w tej sprawie powinien być liczony od dnia, w którym odwołujący otrzymał od zamawiającego pismo informujące odwołującego o uznaniu przez zamawiającego, że oferta złożona przez odwołującego nie została w postępowaniu złożona.

Do końca 2019 r. skarga nie została rozpoznana.

4) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 10 czerwca 2019 r. (sygn. akt KIO 942/19) – sprawa dotyczyła kwestii liczenia terminu na wniesienie odwołania. W skardze podniesiono zarzuty: (1) naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym tej sprawy i odrzucenie odwołania, podczas, gdy nie zostały spełnione przesłanki do odrzucenia ww. odwołania, bowiem zostało ono wniesione w terminie; (2) art. 182 ust. 3 pkt 1 ustawy Pzp poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym tej sprawy i przyjęcie, że termin do wniesienia odwołania przez wykonawcę należało liczyć od dnia umieszczenia przez zamawiającego na stronie internetowej informacji z otwarcia ofert, w której zamawiający wskazał, że jedna z trzech ofert złożonych w postępowaniu nie mogła być otwarta z przyczyn nieleżących po stronie zamawiającego, podczas, gdy do liczenia terminu do wniesienia odwołania w stanie faktycznym tej sprawy powinien mieć zastosowanie art. 182 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, a najwcześniejszą datą, od jakiej można liczyć termin na wniesienie odwołania był dzień, w którym zamawiający przekazał wykonawcy informację na temat przyczyn braku możliwości otwarcia złożonej przez tego wykonawcę oferty. Do końca 2019 r. skarga nie została rozpoznana.

5) Skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 4 września 2019 r. (sygn. akt KIO 1628/19) – skarga dotyczyła tylko rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego. W skardze podniesiono zarzuty: (1) naruszenia § 3 ust. 1 w zw. z § 1 pkt 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. z 2018 r. poz. 972) poprzez zaliczenie w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwoty 10.000 zł uiszczoną przez odwołującego tytułem 2/3 wpisu od odwołania, podczas, gdy prawidłowo w koszty postępowania należało zaliczyć cały należny wpis od odwołania, tj. 15.000 zł, a nie jego część; (2) nieprawidłowe rozliczenie kosztów postępowania odwoławczego w tej sprawie i nakazanie zwrotu z rachunku Urzędu Zamówień Publicznych na rzecz odwołującego kwoty 5.000 zł uiszczonej tytułem 1/3 wpisu od odwołania, podczas, gdy żaden przepis ustawy Pzp ani rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania w stanie faktycznym tej sprawy nie dawał podstaw do nakazania zwrotu części wpisu od odwołania jw. na rzecz odwołującego; (3) naruszenie § 5 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania poprzez nieprawidłowe rozliczenie pomiędzy stronami kosztów postępowania odwoławczego w tej sprawie. Postanowieniem z dnia 27 listopada 2019 r. sygn. akt XII Ga 1039/19 Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił skargę Prezesa Urzędu.

6) Skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 19 listopada 2019 r. (sygn. akt: KIO 2252/19) – sprawa dotyczyła kwestii liczenia terminu na wniesienie odwołania. W skardze podniesiono zarzut naruszenia art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp w zw. z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp poprzez bezzasadne odrzucenie odwołania w sytuacji, gdy brak było ku temu podstaw, bowiem wykonawca prawidłowo przesłał zamawiającemu kopię odwołania, dopełniając wymogów, o których mowa w art. 180 ust. 5 ustawy Pzp. Do końca 2019 r. skarga nie została rozpoznana.

III.1.3. Wydawanie opinii

W 2019 r. do Urzędu Zamówień Publicznych wpłynęło w postaci pisemnej lub elektronicznej 670 zapytań dotyczących interpretacji przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych i przepisów wykonawczych do ustawy. W porównaniu z 2018 r. stanowi to o około 30% mniejszy wpływ wniosków o opinie prawne. Jednocześnie w 2019 r. zakończono 815 spraw (z uwzględnieniem spraw, które wpłynęły w 2018 r.).

Zagadnienia najczęściej poruszane we wnioskach o opinię prawną w 2019 r. dotyczyły elektronicznej zamawiania zamówień publicznych. Stan ten nie zmienia się od 2018 r., w którym również pytania dotyczące elektronicznej zamawiania zamówień publicznych były najczęstsze. O ile jednak w 2018 r. zapytania w przedmiocie elektronicznej zamawiania dotyczyły przede wszystkim kwestii podstawowych np. dotyczących podpisu elektronicznego w zamówieniach, o tyle w 2019 r. statystycznie istotne były zagadnienia dotyczące technicznych aspektów elektronicznej zamawiania i skutków prawnych błędów w komunikacji elektronicznej. W ramach zapytań dotyczących elektronicznej zamawiania z 2019 r. rozważano następujące zagadnienia:

- składania w postępowaniu elektronicznych ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, oraz innych oświadczeń i dokumentów,
- możliwości i zakresu stosowania elektronicznych środków komunikacji w postępowaniach o wartościach nieprzekraczających progów unijnych,
- skutków prawnych niemożności odczytania przez zamawiającego ofert złożonych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Pozostałe opinie dotyczyły:

- identyfikacji podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy Pzp, ze szczególnym uwzględnieniem przesłanki dotyczącej tzw. „podmiotów prawa publicznego”,
- szacowania wartości zamówienia,
- zamówień typu in-house.

Dodatkowo znaczną część problemów poruszanych we wnioskach o opinie kierowanych do Prezesa Urzędu, rozstrzygano poprzez opinie prawne opracowane przez UZP i zamieszczone na stronie internetowej UZP, w zakładce Repozytorium wiedzy/Interpretacja przepisów.

III.1.4. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień

Zgodnie z treścią art. 154 pkt 10 ustawy Pzp, Prezes UZP przygotowuje i upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień.

W 2019 r. kontynuowano realizację zadań wyznaczonych w *Planie sposobu wykonania zadań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r.* Na dzień 31 grudnia 2019 r. ww. Plan został wykonany w całości.

W związku z realizacją omawianej kompetencji Prezesa UZP w 2019 r. przygotowano następujące **wzory dokumentów i opracowania, dotyczące przepisów ustawy Pzp**, które zostały udostępnione na stronie internetowej UZP:

- 1) pakiet dokumentów dotyczących postępowania odwoławczego przed Krajową Izbą Odwoławczą:
 - opozycja przeciwko przystąpieniu do postępowania odwoławczego,
 - informacja o niezgodnej z przepisami ustawy Pzp czynności zamawiającego,
 - oświadczenie o cofnięciu odwołania;
- 2) wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu skargowym dla osoby prawnej;
- 3) wezwanie do przedłużenia ważności wadium w trybie art. 184 ustawy Pzp.

W ramach promowania dobrych praktyk w zamówieniach publicznych w 2019 r. przygotowano w UZP następujące publikacje i opracowania:

- 1) *„Stosowanie kryterium kosztu opartego na LCC z zastosowaniem metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach (Dz. U. 2018 r. poz. 1357)”*;
- 2) *„Analiza inwestycji budowlanej pod kątem możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko”* – praktyczny poradnik dla zamawiających, którzy planują przeprowadzenie postępowania przetargowego na wzniesienie nowego budynku lub realizację istotnych prac modernizacyjnych w obiekcie już istniejącym.

Ponadto wskazać należy, że:

- 1) przedstawiciele UZP brali udział z głosem doradczym w pracach prowadzonych przez międzyresortowy zespół GovTech Polska i opiniowali pod względem zgodności z ustawą Pzp sporządzony przez GovTech Polska dokument pt.: *„Dobre praktyki w zakresie pozyskiwania innowacyjnych rozwiązań technologicznych w procedurze konkursowej”*;
- 2) przedstawiciele UZP brali udział w spotkaniach z zespołem stworzonym z przedstawicieli organizacji branżowych dotyczących aktualizacji rekomendacji Prezesa Urzędu: *„Udzielanie zamówień publicznych na dostawę zestawów komputerów”* oraz dotyczących stworzenia nowych rekomendacji Prezesa Urzędu dot. *„Udzielania zamówień publicznych na systemy informatyczne”*.

Urząd Zamówień Publicznych zainicjował w 2019 r. i prowadzi na swojej stronie internetowej **Forum Praktyk Branżowych** (udostępnione pod adresem: <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/dobre-praktyki/forum-praktyk-branzowych>).

Powstało ono z myślą o wymianie wiedzy, doświadczeń i pogłębianiu kompetencji w zakresie specjalistycznych zamówień branżowych. Jest to narzędzie stworzone na potrzeby uczestników rynku zamówień publicznych, współtworzone przez praktyków zamówień branżowych, dzięki czemu stanowi cenne wsparcie merytoryczne w praktyce tych zamówień.

Materiały udostępniane na Forum pochodzą od organizacji branżowych uczestników rynku (nie od pojedynczych zamawiających czy wykonawców), są przez nich tworzone i przekazywane do zamieszczenia. Tą drogą w aktualnych zasobach Forum znalazły się propozycje jakościowych kryteriów oceny ofert, wskazówki dotyczące organizacji przetargów, konkretnych zapisów siwz, przykłady pozytywnych i negatywnych praktyk kontraktowych czy przykładowe wzory umów.

W ramach poszczególnych branż reprezentowanych na Forum udostępniono następujące materiały:

- Usługi biznesowe: prawnicze, marketingowe, konsultingowe, rekrutacji, drukowania i zabezpieczania - dobre praktyki w postępowaniach na usługi tłumaczeń pisemnych, kryteria jakościowe oraz podział zamówienia na części w przetargach publicznych na usługi tłumaczeń pisemnych; praktyczne wskazówki dotyczące organizacji przetargów na usługi tłumaczeń pisemnych (i inne usługi profesjonalne);

- Usługi naprawcze i konserwacyjne - „Gwarant Czystości i Higieny” w specyfikacji istotnych warunków zamówienia na usługi utrzymania czystości / usługi pralnicze;
- Dostawy urządzeń medycznych, farmaceutyków i produktów do pielęgnacji ciała - przykłady negatywnych i dobrych praktyk kontraktowych; przykłady wątpliwych zapisów dotyczących obowiązku utworzenia depozytów; rekomendowany kierunek ujęcia w treści klauzuli zmiany umowy podstaw faktycznych zmiany umowy właściwych m.in. dla branży medycznej; wzór umowy na dostawę wyrobów (urządzeń) medycznych; lista klauzul naruszających równowagę kontraktową w sposób nadmierny;
- Dostawy pakietów oprogramowania i systemów informatycznych - formularze opisu różnych kryteriów dotyczących urządzeń, systemów informatycznych czy oprogramowania.

Promowanie i upowszechnianie dobrych praktyk i właściwych wzorców w zamówieniach publicznych było celem ogłoszonego przez Prezesa UZP, otwartego dla wszystkich zamawiających, **Konkursu na pozacenowe kryteria oceny ofert** - rozumiane jako kryteria odnoszące się do jakości, parametrów technicznych, funkcjonalności, właściwości estetycznych, z wyłączeniem kryteriów odnoszących się do terminu realizacji, terminu rękojmi, gwarancji itp.

W 2019 r. rozstrzygnięto trzy edycje Konkursu. W ramach I edycji komisja konkursowa wyróżniła:

- kryterium „jakość” zastosowane przez Szpital Specjalistyczny Chorób Płuc „Odrodzenie” im. Klary Jelskiej w Zakopanem w postępowaniu na: (a) dostawę nici chirurgicznych, (b) dostawę jednorazowych ładunków i staplerów, (c) dostawę materiałów medycznych,
- kryterium „wprowadzenie urządzeń informujących rowerzystów o prędkości zalecanej w celu otrzymania sygnału zielonego na najbliższym skrzyżowaniu” zastosowane przez Zarząd Dróg Miejskich w Warszawie w postępowaniu na „Operatora Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ruchem wraz z systemami Tunelu Zagłębienia Wisłostrady w Warszawie”,
- kryterium „społeczne S” zastosowane przez Główny Urząd Statystyczny w postępowaniu „Realizacja tłumaczeń pisemnych i ustnych oraz weryfikacja językowa i techniczno-merytoryczna tłumaczeń” – w zakresie tłumaczenia ustnego.

Laureatem II edycji Konkursu zostało Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju za kryterium „doświadczenie personelu kluczowego”, zastosowane w postępowaniu na doradztwo prawne, ekonomiczno-finansowe oraz techniczne dla strony publicznej w zakresie przygotowania projektu partnerstwa publiczno-prywatnego w odniesieniu do projektu „Nowe zagospodarowanie Placu Społecznego we Wrocławiu”.

Natomiast III edycja przyniosła wyróżnienie dla Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego za pozacenowe kryteria oceny ofert zastosowane w kilku postępowaniach: na badanie sondażowe, badanie społeczne, przeprowadzenie szkolenia zamkniętego oraz usługę Zapasowego Centrum Danych.

Nagrodzone w trakcie trzech edycji Konkursu kryteria zostały udostępnione na stronie internetowej UZP w ramach Forum Dobrych Praktyk (<https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/dobre-praktyki/forum-dobrych-praktyk2>).

Uczestnicy systemu zamówień publicznych zyskali dzięki temu przedsięwzięciu możliwość swobodnego korzystania z propozycji optymalnych kryteriów oceny ofert, prowadzących do uzyskiwania najlepszych rezultatów w prowadzonych postępowaniach. Konkurs pozwolił też odkryć i docenić obecny wśród uczestników rynku potencjał pozytywnych efektów wzajemnej wymiany wiedzy, doświadczeń i sprawdzonych praktyk.

Podobnie okazją do wyeksponowania pozytywnych aspektów systemu zamówień publicznych był jubileusz XXV-lecia Urzędu Zamówień Publicznych, który przypadł w 2019 r. (informacje o Gali XXV-lecia UZP w rozdziale III.1.8). Z tej okazji Prezes UZP wyróżnił osoby,

firmy oraz instytucje, które wniosły wkład w rozwój rynku zamówień publicznych, przyznając **nagrody Lux Clara in Contractis Publicis**. W gronie laureatów znaleźli się zamawiający i wykonawcy wzorcowo realizujący zamówienia publiczne, zaangażowani w realizację zamówień zrównoważonych i innowacyjnych, dbający o optymalnych efekt zamówień oraz budujący relacje z partnerem kontraktu w duchu równowagi i partnerstwa, z korzyścią dla zamówień publicznych.

III.1.5. Kontrola udzielania zamówień publicznych

W 2019 r. Prezes Urzędu zakończył łącznie 274 kontrole zamówień publicznych, w tym:

- 83 kontrole dorażne,
- 191 kontroli uprzednich obligatoryjnych.

1. Kontrola dorażna

W 2019 r. ukończono 83 kontrole dorażne, 15 z nich zostało wszczętych z urzędu, natomiast pozostałe 68 wszczęto na wniosek głównie wykonawców, jak również: instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów unijnych, organów ścigania, radnych, związków pracodawców oraz innych podmiotów.

Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego poddane kontroli dorażnej były przeprowadzone przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych oraz podmioty prawa publicznego.

20 zamówień objętych tą kontrolą było współfinansowanych ze środków UE, głównie w ramach:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 11 kontroli,
- Regionalnych Programów Operacyjnych – 4 kontroli,
- PO Infrastruktura i Środowisko – 3 kontrole,
- PO Kapitał Ludzki – 1 kontrola,
- PO Innowacyjna Gospodarka – 1 kontrola.

O wynikach kontroli dorażnych zamówień współfinansowanych ze środków UE UZP informował instytucje, na wniosek których wszczęto kontrolę oraz właściwą instytucję zarządzającą i instytucję pośredniczącą, a w przypadku regionalnych programów operacyjnych - właściwą instytucję zarządzającą.

W przypadku 1 kontroli dorażnej nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych. W pozostałych 82 kontrolach wykazano naruszenia, w tym w 73 kontrolach stwierdzono naruszenia mające lub mogące mieć wpływ na wynik postępowania. Naruszenia te dotyczyły m.in. przepisów:

- art. 22 ust. 1a w zw. z art. 22 ust. 1b pkt 3 oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez opisanie warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności technicznej i zawodowej wykonawcy w sposób nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia, nadmierny i nieadekwatny do celu jakiego służy, tj. wyboru wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania zamówienia,
- art. 24 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 22 ust. 1b pkt 2 oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczącego sytuacji ekonomicznej, co doprowadziło do naruszenia zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a w konsekwencji udzielenia zamówienia publicznego niezgodnie z przepisami ustawy,
- art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp w związku z art. 25a ust. 2 i art. 10a ust. 5 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie złożył oświadczenia w formie jednolitego dokumentu opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, a w konsekwencji nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu,

- art. 24 ust. 1 pkt 12 i art. 24 ust. 4 ustawy Pzp poprzez bezpodstawne wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcy, który wykazał spełnienie warunku udziału w postępowaniu w zakresie dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia,
- art. 26 ust. 2 w zw. z art. 22a ust. 3 ustawy Pzp i § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez niewezwanie wykonawcy do złożenia dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp (dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia), dotyczących przedsiębiorstwa udostępniającego wykonawcy zasoby w postaci wiedzy i doświadczenia, a tym samym niezbadanie, czy wobec tego podmiotu nie zachodziły podstawy wykluczenia, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 13-22 i ust. 5 ustawy Pzp,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp poprzez wezwanie wykonawcy do uzupełnienia oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 2 ustawy Pzp, mimo uprzedniego wezwania do złożenia tego oświadczenia, a w konsekwencji naruszenie art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających, że oferowany przedmiot zamówienia odpowiada określonym wymaganiom co w konsekwencji doprowadziło również do naruszenia art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, z uwagi na zaniechanie odrzucenia oferty, której treść jest niezgodna z treścią siwz, w zakresie wymogów zawartych w Przedmiarze robót oraz Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających, że oferowane roboty budowlane odpowiadają określonym wymaganiom, a w konsekwencji naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, z uwagi na zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy, której treść jest niezgodna z treścią siwz, w zakresie wymogów zawartych w Programie Funkcjonalno - Użytkowym,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wezwania do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia dokumentów w zakresie wymaganego warunku udziału w postępowaniu dotyczącego zdolności zawodowej, co w konsekwencji stanowi również naruszenie art. 24 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 22 ust. 1b pkt 3 oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu,
- art. 26 ust. 4 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień dotyczących jego faktycznego udziału przy realizacji zamówień wskazanych w wykazie robót, które zostały wykonane wspólnie przez Członków Konsorcjum, co w konsekwencji stanowi również naruszenie art. 24 ust. 1 pkt 12 w zw. z art. 22 ust. 1b pkt 3 oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wykluczenia wykonawcy, który nie wykazał spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz udzielenie temu wykonawcy zamówienia publicznego,
- art. 29 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez niewyczerpujący opis przedmiotu zamówienia zawarty w Programie Funkcjonalno-Użytkowym poprzez nieuregulowanie stanu prawnego gruntów na których planowany był przebieg ciągu pieszo – rowerowego, czym zamawiający naruszył dyspozycję przepisu art. 29 ust. 1 ustawy w zw. z art. 31 ust. 2 i 3 ustawy oraz naruszył § 19 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129),
- art. 29 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp poprzez opisanie przedmiotu zamówienia wskazującego na konkretny produkt fotela kinowego, przy pomocy wymagań na tyle

- rygorystycznych, że nie było to uzasadnione potrzebami zamawiającego, co w rezultacie mogło prowadzić do eliminacji podmiotów zdolnych do realizacji zamówienia,
- art. 29 ust. 2 i 3 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp poprzez niedopuszczenie rozwiązań równoważnych do wymaganych tonerów i innych materiałów eksploatacyjnych do drukarek,
 - art. 29 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób ograniczający konkurencję do wykonawców będących w stanie zaoferować łóżka szpitalne elektryczne jednego producenta oraz szafki przyłóżkowe jednego producenta, co w konsekwencji ograniczyło konkurencję do jednego podmiotu – przedstawiciela producenta na rynku polskim,
 - art. 29 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, z uwagi na opisanie przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję, poprzez sformułowanie opisu przedmiotu zamówienia, który obligował wykonawców do stosowania przy budowie sieci kanalizacyjnych wyłącznie rur i kształtek produkowanych przez konkretnego producenta, co stanowiło naruszenie zasady uczciwej konkurencji,
 - art. 29 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób ograniczający konkurencję do wykonawców będących w stanie zaoferować pojazd konkretnej marki,
 - art. 32 ust. 1, 2 i 4, art. 5b pkt 2, a w konsekwencji art. 4 pkt 8 oraz art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez zaniechanie łącznego oszacowania wartości trzech zamówień dotyczących usług reklamowych, co doprowadziło do nieuprawnionego udzielenia ww. zamówień wykonawcy z pominięciem trybów wskazanych w ustawie Pzp,
 - art. 32 ust. 1 i 2 ustawy Pzp poprzez niezachowanie należytej staranności przy ustalaniu wartości zamówienia (poprzez podział zamówienia na części, z których każda nie przekraczała kwoty 30 000 euro, jak również poprzez zaniżenie wartości zamówienia), a w konsekwencji wybór wykonawcy bez zastosowania ustawy Pzp,
 - art. 32 ust. 1, 2 i 4, a w konsekwencji art. 7 ust. 1 i 3 poprzez ustalenie wartości zamówienia mającego za przedmiot wykonanie projektu koncepcyjnego budowy budynku Szkoły Podstawowej bez uwzględnienia kwoty odpowiadającej wartości przeniesienia całości autorskich praw majątkowych do Projektu, co doprowadziło do nieuprawnionego udzielenia ww. zamówienia wykonawcy z pominięciem trybów wskazanych w ustawie Pzp,
 - art. 32 ust. 1 i 2, a w konsekwencji art. 7 ust. 3 ustawy Pzp poprzez ustalenie wartości zamówienia na dostawę gazu ziemnego bez dochowania należytej staranności, w tym w szczególności bez uwzględnienia pełnego okresu obowiązywania zamówienia, co doprowadziło do nieuprawnionego udzielenia ww. zamówienia wykonawcy z pominięciem trybów wskazanych w ustawie Pzp,
 - art. 33 ust. 2 ustawy Pzp poprzez nieuwzględnienie przy obliczaniu wartości zamówienia na roboty budowlane wartości dostaw niezbędnych do wykonania tych robót budowlanych, a oddanych przez zamawiającego do dyspozycji wykonawcy, które doprowadziło do błędnego odstąpienia od stosowania przepisów ustawy Pzp,
 - art. 7 ust. 1 w zw. z art. 43 ust. 2b pkt 2 ustawy Pzp poprzez bezpodstawne skrócenie (w stosunku do obowiązującego jako podstawowy) terminu składania ofert po wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, co w konsekwencji prowadziło do określenia daty składania i otwarcia ofert bez zachowania terminów minimalnych wynikających z ustawy,
 - naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 3 oraz art. 7 ust. 1 i art. 10 ustawy Pzp poprzez zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki bez zaistnienia ustawowych przesłanek, czym zamawiający naruszył zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców oraz zasadę prymatu trybów przetargowych,
 - art. 87 ust. 1 ustawy Pzp poprzez zaniechanie wyjaśnienia treści oferty wykonawcy, a w konsekwencji zaniechanie odrzucenia tej oferty jako niezgodnej z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia z powodu nie posiadania przez produkty zaoferowane

- wymaganych przez zamawiającego atestów Państwowego Zakładu Higieny, co prowadziło do naruszenia art. 7 ust. 3 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp,
- z art. 87 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp, z uwagi na wezwanie wykonawcy do uzupełnienia załącznika do siwz, w wyniku czego nastąpiło nieuprawnione uzupełnienie treści złożonej oferty, co w konsekwencji prowadziło do naruszenia zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców wyrażonych w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp oraz udzielenia zamówienia wykonawcy, który został wybrany niezgodnie z przepisami ustawy Pzp,
 - art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia jako niezgodnej z treścią siwz oferty wykonawcy, który nie przedłożył wymaganego badania, co doprowadziło do naruszenia art. 7 ust. 1 i 3 ustawy Pzp poprzez udzielenie zamówienia wykonawcy wybranemu niezgodnie z przepisami ustawy Pzp oraz bez zachowania zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców,
 - art. 89 ust. 1 pkt 7a ustawy Pzp w zw. z art. 85 ust. 2 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia oferty złożonej przez wykonawcę w sytuacji braku wyrażenia zgody na przedłużenie terminu związania ofertą na warunkach określonych przez Zamawiającego,
 - art. 91 ust. 2 i ust. 3 ustawy Pzp poprzez zastosowanie jako kryterium oceny ofert doświadczenia wykonawcy, a w konsekwencji naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy Pzp wyrażającego zasadę uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców,
 - art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp, z uwagi na zaniechanie unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wobec pominięcia przez zamawiającego w treści siwz obowiązku załączenia do oferty przez wykonawcę ubiegającego się o udzielenie zamówienia załącznika nr 10 do siwz, jedynego dokumentu precyzującego treść oferty, w tym takie jej elementy jak przedmiot świadczenia wykonawcy (typ, model oferowanego quada), co stanowiło wadę postępowania skutkującą obowiązkiem jego unieważnienia,
 - art. 140 ust. 1 w zw. z art. 144 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy Pzp poprzez zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego z terminem realizacji zamówienia innym niż wskazany w ofercie wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, w sytuacji gdy termin realizacji zamówienia stanowił kryterium oceny ofert,
 - art. 144 ust. 1 w zw. z art. 144 ust. 1e pkt 2 lit. a i b ustawy Pzp poprzez wprowadzenie do umowy istotnych zmian bez wystąpienia ku temu ustawowych przesłanek,
 - art. 144 ust. 1 pkt 1-3, 5-6 ustawy Pzp poprzez nieuprawnione udzielenie dodatkowych zamówień oraz nieuzasadnione wydłużenie terminu realizacji umowy dokonane aneksami do umowy.

Naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły m.in. naruszenia:

- art. 45 ust. 4 ustawy Pzp, poprzez określenie kwoty wadium w wysokości przekraczającej 3% wartości zamówienia,
- art. 86 ust. 5 pkt 1 ustawy Pzp poprzez niezamieszczenie na stronie internetowej informacji dotyczących kwoty, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia,
- art. 90 ust. 1 ustawy Pzp poprzez zaniechanie zwrócenia się do wykonawcy, którego wartość oferty była niższa o ponad 30% od wartości przedmiotu zamówienia oraz średniej arytmetycznej wszystkich ofert o udzielenie wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny,
- art. 96 ust. 1 pkt 11 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie podania powodów niedokonania podziału zamówienia na części.

Zamawiający w 2019 r. zgłosili zastrzeżenia od wyniku 60 kontroli doraźnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia od wyniku 1 kontroli doraźnej, a w 1 przypadku w części uwzględnił zastrzeżenia. W pozostałych przypadkach

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych nie uwzględnił zgłoszonych zastrzeżeń i przekazał je do rozpatrzenia przez Krajową Izbę Odwoławczą. Z 59 przekazanych do rozpatrzenia zastrzeżeń od wyniku kontroli Izba w drodze uchwały wyraziła w 2019 r. opinię w sprawie 53 zgłoszonych zastrzeżeń.²¹ Izba w całości nie uwzględniła żadnych zastrzeżeń od wyniku kontroli, 7 – uwzględniła w części i nie uwzględniła 46 zastrzeżeń, podtrzymując tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Sposób rozpatrzenia zastrzeżeń przez KIO	Kontrola doraźna	
	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	46	87%
Częściowo uwzględnione	7	13%
Uwzględnione	0	0%
Ogółem	53	100%

Spośród ww. kontroli doraźnych przeprowadzonych w 2019 r. przez Prezesa UZP 16 dotyczyło postępowań prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych obowiązek przekazywania zawiadomień Prezesowi UZP dotyczy wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy (w tym ramowej) na okres dłuższy niż 4 lata. Obowiązek ten dotyczy sytuacji, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawy lub usługi.

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. do Prezesa UZP wpłynęło ogółem 2 369 zawiadomień (w 2018 r. 2 260 zawiadomienia).

Spośród 2 369 nadesłanych zawiadomień:

- 1 681 dotyczyło usług,
- 576 dotyczyło dostaw,
- 112 dotyczyło robót budowlanych.

Zawiadomienia przesłane przez zamawiających dotyczyły:

- trybu zamówienia z wolnej ręki – 2 162,
- trybu negocjacji bez ogłoszenia – 35,
- zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 172.

Przedmiot zamówień z wolnej ręki poddanych kontroli na podstawie zawiadomień przekazywanych Prezesowi UZP obejmował:

- w 11 postępowaniach – usługi,
- w 2 postępowaniach – dostawy.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa UZP 13 kontroli doraźnych postępowań w trybie zamówienia z wolnej, we wszystkich stwierdzono naruszenia ustawy w zakresie legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki.

Zamawiający przywoływali w nich niżej wskazaną podstawę prawną:

- art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b – 3 kontrole;
- art. 67 ust. 1 pkt 2 – 1 kontrola;
- art. 67 ust. 1 pkt 3 – 3 kontrole;

²¹ Pozostałe 6 zgłoszonych w 2019 r. zastrzeżeń nie zostało uwzględnionych przez Prezesa Urzędu i przekazane zostały do rozpatrzenia przez KIO (w 5 przypadkach w 2019 r., a w 1 przypadku w 2020 r.). Izba wydała uchwały w tych sprawach w 2020 r.

- art. 67 ust. 1 pkt 6 – 2 kontrola;
- art. 67 ust. 1 pkt 12 – 3 kontrole;
- art. 67 ust. 1 pkt 13 – 1 kontrola.

2. Kontrola uprzednia obligatoryjna

W 2019 r. Prezes Urzędu przeprowadził 191 obligatoryjnych kontroli uprzednich (przed zawarciem umowy z wykonawcą) zamówień współfinansowanych ze środków UE o wartościach przekraczających wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych.

Przedmiotem przeprowadzonych kontroli uprzednich były:

- usługi – 9 kontroli,
- dostawy – 41 kontroli,
- roboty budowlane – 141 kontroli.

Zamówienia objęte kontrolą uprzednią były współfinansowane przede wszystkim w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 98 postępowań,
- Regionalnych Programów Operacyjnych – 50 postępowań,
- Instrumentu CEF „Łącząc Europę” – 23 postępowań,
- PO Polska Wschodnia – 9 postępowań,
- PO Pomoc Żywnościowa – 6 postępowań,
- PO Polska Cyfrowa – 2 postępowania,
- PO Pomoc Techniczna – 2 postępowania,
- PO Inteligentny Rozwój – 1 postępowanie,
- PO Rybactwo i Morze – 1 postępowanie,
- PROW – 1 postępowanie,
- Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznej Granice – 1 postępowanie.

W 112 kontrolach uprzednich obligatoryjnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, przedstawia wykres stanowiący załącznik nr 16 do niniejszego Sprawozdania

W 67 kontrolach uprzednich obligatoryjnych stwierdzono naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania. Naruszenia te najczęściej dotyczyły:

- art. 26 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez wezwanie wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia w terminie krótszym niż 10 dni, aktualnych na dzień złożenia oświadczeń i dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy Pzp,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez wezwanie wykonawcy do uzupełnienia dokumentów, które nie były dokumentami niezbędnymi do przeprowadzenia postępowania,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia zobowiązań podmiotów trzecich do oddania do jego dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia,
- art. 26 ust. 3a ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia pełnomocnictw udzielonych wykonawcy do składania w postępowaniu formularzy jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia dotyczących podmiotów trzecich,
- art. 25a ust. 3 pkt 1 ustawy Pzp w zw. z art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy Pzp, poprzez żądanie złożenia wstępnego oświadczenia w formie jednolitego dokumentu dotyczącego innych podmiotów w zakresie szerszym niż dotyczący wykonawcy,

- art. 38 ust. 4a ustawy Pzp, poprzez brak zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu stosownie do zmiany treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- art. 11 ust. 7 ustawy Pzp, poprzez niezamieszczenie w treści ogłoszenia o zamówieniu informacji dotyczących terminu związania ofertą,
- art. 37 ust. 6 w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy Pzp, poprzez niezasadne niedostępnie przez zamawiającego załącznika do wzoru umowy,
- art. 11 ust. 7d ustawy Pzp, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego (tj. w inny sposób niż w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej) ogłoszenia o zamówieniu przed jego publikacją w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej albo przed upływem 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej,
- art. 12a ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie zamieszczenia na stronie internetowej informacji o zmianach treści ogłoszenia o zamówieniu,
- art. 38 ust. 4a pkt 2 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie sprostowania lub zmiany ogłoszenia o zamówieniu,
- art. 40 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez zamieszczenie ogłoszenia o zamówieniu na stronie internetowej zamawiającego w terminie późniejszym niż dzień jego publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- art. 42 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez udostępnienie siwz na stronie internetowej wcześniej niż publikacja ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- art. 41 pkt 14 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie czynności zamieszczenia w ogłoszeniu o zamówieniu adresu strony internetowej, na której prowadzona będzie aukcja elektroniczna,
- art. 45 ust. 4 ustawy Pzp, poprzez określenie kwoty wadium w wysokości większej niż 3% wartości zamówienia,
- art. 46 ust. 1 ustawy Pzp, poprzez niezwrócenie niezwłocznie wadium po wyborze oferty najkorzystniejszej,
- art. 133 ust. 4 ustawy Pzp, poprzez niezastosowanie zawartego w nim wyłączenia w zakresie przesłanek wykluczenia,
- art. 8 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, poprzez nieodtajnienie wyjaśnień wykonawcy składanych w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia,
- art. 89 ust. 1 pkt 7b ustawy Pzp, poprzez zaniechanie odrzucenia oferty pomimo wniesienia przez wykonawcę wadium w sposób nieprawidłowy,
- art. 85 ust. 5 ustawy Pzp, poprzez błędne określenie terminu związania ofertą.

Ponadto w 16 kontrolach stwierdzono naruszenia mające wpływ na wynik postępowania, zatem wydano w nich zalecenia pokontrolne. Zalecenia dotyczyły konieczności unieważnienia postępowania z uwagi na niemożność walidacji czynności dokonanych przez zamawiającego w danym postępowaniu lub zalecenia usunięcia nieprawidłowości w przypadku gdy dokonanie dodatkowych czynności było niezbędne do zawarcia ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego. Do naruszeń tych przykładowo można zaliczyć:

- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez dwukrotne wezwanie w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp wykonawcy do uzupełnienia dokumentów podmiotowych w zakresie informacji z Krajowego Rejestru Karnego dla podmiotu trzeciego,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających brak podstaw do wykluczenia,
- art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy Pzp, poprzez dokonanie wyboru jako najkorzystniejszej oferty wykonawcy podlegającego wykluczeniu z udziału w postępowaniu,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez brak wezwania wykonawcy do uzupełnienia wykazu osób o niezbędne informacje dotyczące osoby dedykowanej na stanowisko kierownika budowy,

- art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie odrzucenia oferty wykonawców i poprawienie w ofercie omyłek polegających na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, powodujących istotne zmiany w treści oferty,
- art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów o brakujące zobowiązanie podmiotu trzeciego,
- art. 26 ust. 4 ustawy Pzp, poprzez zaniechanie wezwania wykonawcy do udzielenia wyjaśnień dotyczących treści wykazu dostaw.

W 2019 r. zamawiający zgłosili zastrzeżenia od wyniku 27 przeprowadzonych obligatoryjnych kontroli uprzednich. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia w odniesieniu do 3 kontroli. W jednym przypadku zgłoszone przez zamawiającego w 2019 r. zastrzeżenia zostały rozpatrzone przez Prezesa Urzędu i przekazane do zaopiniowania przez Izbę w 2020 r. W pozostałych 23 przypadkach zastrzeżenia nie zostały uwzględnione i przekazano je do zaopiniowania przez Krajową Izbę Odwoławczą, która w 3 przypadkach uwzględniła zastrzeżenia w całości, w 5 przypadkach uwzględniła zastrzeżenia w części i nie uwzględniła 15 zastrzeżeń, podzielając tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Sposób rozpatrzenia zastrzeżeń przez KIO	Kontrola uprzednia	
	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	15	65%
Częściowo uwzględnione	5	22%
Uwzględnione	3	13%
Ogółem	23	100%

3. Wnioski o kontrolę oraz postępowania wyjaśniające

W 2019 r. do Prezesa Urzędu wpłynęło 501 wniosków o kontrolę. Prezes Urzędu rozpatrzył 548 wniosków o kontrolę. Wnioski te kierowali do Prezesa Urzędu przede wszystkim wykonawcy oraz instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy unijnych w Polsce, ale także m.in. organy ścigania oraz podmioty nie uczestniczące w danych postępowaniach o udzielenie zamówień (np. osoby prywatne, radni, organizacje zrzeszające przedstawicieli określonych zawodów).

W wyniku rozpatrzenia ww. wniosków Prezes Urzędu:

- wszczął 69 kontroli doraźnych,
- w 256 sprawach odmówił wszczęcia kontroli podając szczegółowe uzasadnienie faktyczne i prawne odnoszące się do zarzutów wnioskodawców, odmowa wszczęcia kontroli w 197 sprawach poprzedzona została przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego,
- zakończył 26 spraw, które nie podlegały merytorycznemu rozpatrzeniu.

W wyniku wszczęcia postępowań wyjaśniających zwrócono się z prośbą o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące informacji przedstawionych we wnioskach o kontrole lub zawiadomieniach albo też o wyjaśnienia wraz z dokumentacją z prowadzonych postępowań.

4. Zawiadomienia rzeczników dyscypliny finansów publicznych i wyniki tych zawiadomień

W przypadku wykrycia w skutek przeprowadzonych czynności kontrolnych lub w toku prowadzonych postępowań wyjaśniających nieprawidłowości stanowiących naruszenie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1440, z późn. zm.), Prezes Urzędu zawiadamiał o stwierdzonym naruszeniu właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Zawiadomienia do rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano w odniesieniu do 57

postępowań objętych w 2019 r. kontrolą oraz 3 postępowań objętych postępowaniem wyjaśniającym (łącznie 60 zawiadomień).

Najczęściej zawiadamiano rzeczownika o stwierdzeniu naruszeń dyscypliny finansów publicznych polegających na niezachowaniu należytej staranności przy ustalaniu wartości zamówienia (13 zawiadomień), niezasadnym stosowaniu trybu z wolnej ręki (12 zawiadomień), opisanu przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (9 zawiadomień), nieprawidłowym badaniu spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu (7 zawiadomień).

Ponadto zawiadamiano między innymi o zaniechaniu lub bezpodstawnym odrzuceniu oferty (6 zawiadomień), niezłożeniu oświadczenia w formie pisemnej o braku lub istnieniu okoliczności skutkujących wyłączeniem z postępowania (4 zawiadomienia), nieuprawnionym aneksowaniem umowy (3 zawiadomienie), bezpodstawnym unieważnieniu postępowania (2 zawiadomienia), nieprawidłowym określeniu kryteriów oceny ofert (1 zawiadomienie), czy określeniu warunków udziału w postępowaniu w sposób nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia (1 zawiadomienie).

W wyniku rozpatrzenia 20 zawiadomień rzecznik poinformował Prezesa Urzędu o skierowaniu wniosku o ukaranie osoby obwinionej do komisji orzekającej z powodu: niezasadnego stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (7 spraw), nieprawidłowego badania spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu (3 sprawy), zaniechania odrzucenia oferty (3 sprawy), niezachowania zasad ustalania wartości zamówienia (2 sprawy), bezpodstawnego unieważnienia postępowania (2 sprawy), zastosowania kryterium oceny ofert doświadczenia wykonawcy (1 sprawa), braku stosowania ustawy (1 sprawa), opisanu przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (1 sprawa).

W 19 sprawach rzecznicy dyscypliny finansów publicznych odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W 14 przypadkach rzecznicy odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego ze względu na przedawnienie karalności czynu. W 1 przypadku rzecznicy uzasadniali wydane przez siebie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych. W 3 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego z racji tego, iż środki przeznaczone na realizację zamówienia nie były środkami publicznymi. W 1 przypadku odmówiono wszczęcia postępowania wyjaśniającego z racji niskiej szkodliwości czynu dla ładu finansów publicznych.

W dwóch przypadkach odmowy wszczęcia postępowania motywowanego brakiem w zarzucanym czynie znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych Prezes złożył zażalenia, w wyniku których Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych polecił wszcząć postępowania wyjaśniające.

W zakresie pozostałych zawiadomień rzecznicy nie poinformowali jeszcze Prezesa Urzędu o sposobie załatwienia sprawy. W jednej z nich postępowanie wyjaśniające o naruszenie dyscypliny finansów publicznych zostało przez rzeczownika zawieszono do czasu zakończenia postępowania karnego związanego z popełnionym czynem.

III.1.6. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych

BZP jest to elektroniczny system umożliwiający zamawiającym zamieszczanie w BZP ogłoszeń m.in. o zamówieniu, udzieleniu zamówienia, konkursie, koncesji dotyczących postępowań o wartości z przedziału 30 000 euro do progów UE. Zamieszczanie samodzielne ogłoszeń w BZP przez zamawiających możliwe jest dzięki elektronicznym formularzom ogłoszeniowym zaimplementowanym w systemie. Baza danych elektronicznego systemu Biuletynu Zamówień Publicznych zawiera kilkaset tysięcy ogłoszeń.

Urząd Zamówień Publicznych umożliwia zamawiającym publikowanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń na dwóch rodzajach formularzy adekwatnych do stanu prawnego, w oparciu o który prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego. Biuletyn Zamówień Publicznych podzielony został na BZP przed nowelizacją i

BZP po nowelizacji. W BZP po nowelizacji zamawiający ma możliwość zamieszczenia ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127), rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 16 grudnia 2019 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 2469) oraz ogłoszeń dotyczących koncesji stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, dotyczących zawierania umów koncesji (Dz. U. poz. 1017).

BZP przed nowelizacją przeznaczony jest do publikacji ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1481), właściwych w przypadku postępowań wszczętych przed dniem 28 lipca 2016 r.

Obowiązek zamieszczania ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych zachodzi w przypadku zamówień oraz konkursów, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 000 euro, a jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Zamawiający samodzielnie zamieszczają ogłoszenia w BZP udostępnionym na portalu internetowym Urzędu Zamówień Publicznych. Zamieszczenie ogłoszenia jest bezpłatne i możliwe wyłącznie w formie elektronicznej poprzez interaktywne formularze znajdujące się na stronach Biuletynu Zamówień Publicznych.

W 2019 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono 285 045 ogłoszeń, w tym:

- ogłoszeń o zamówieniu – 117379,
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa/na podwykonawstwo – 107,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy – 3742,
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia – 116190,
- ogłoszeń o konkursie – 57,
- ogłoszeń o wyniku konkursu – 55,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia – 43881,
- ogłoszeń o zmianie umowy – 3620,
- ogłoszeń o koncesji – 6,
- wstępnych ogłoszeń informacyjnych – 0,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia (koncesje) – 4,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy koncesji – 1,
- ogłoszeń o zawarciu umowy koncesji – 3,
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji – 0.

Na koniec 2019 r. w systemie publikacji ogłoszeń BZP aktywnych było ok. 62 115 kont użytkowników (zamawiających).

Dla porównania poniżej zamieszczono zestawienie liczby ogłoszeń publikowanych w BZP w latach 2016–2018.

Rodzaj ogłoszenia	2018	2017	2016
Ogłoszenie o zamówieniu	130434	88027	92 240
Ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo	73	18	89
Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy	3975	2170	1 152
Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	123721	54686	88 518
Ogłoszenie o konkursie	81	39	80
Ogłoszenie o wynikach konkursu	87	44	69

Rodzaj ogłoszenia	2018	2017	2016
Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia	45098	24368	31 772
Ogłoszenie o zmianie umowy	4045	1838	228
Ogłoszenie o koncesji na usługi	-	-	26
Wstępne ogłoszenie informacyjne (koncesje)	0	-	-
Ogłoszenie o zmianie umowy koncesji	0	-	225
Uproszczone ogłoszenie o zamówieniu objęte dynamicznym system zakupów	-	-	5
Ogłoszenie o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / o zamówieniu na podwykonawstwo	-	-	1 835
Ogłoszenie o koncesji	10	7	-
Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia (koncesje)	6	45	-
Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy (koncesje)	0	1	-
Ogłoszenie o zawarciu umowy koncesji	9	1	-
RAZEM	307 539	171 649	216 239

Urząd Zamówień Publicznych na swojej stronie internetowej udostępnia zamawiającym i wykonawcom wyszukiwarkę ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych. Użytkownicy mogą wyszukiwać i przeglądać ogłoszenia za pomocą wielu kryteriów.

W systemie publikacji ogłoszeń udostępniana jest także, na stronie http://websrv.bzp.uzp.gov.pl/BZP_PublicWebService.asmx, usługa **subsypkcji ogłoszeń** zamieszczonych w BZP.

Jest to darmowa usługa, która pozwala na udostępnianie i wymianę danych pomiędzy systemami informatycznymi. Za pomocą specjalnej strony internetowej, UZP wystawiając WebService umożliwia bezpieczny dostęp do gromadzonych w Biuletynie Zamówień Publicznych danych i możliwość ich automatycznego pobierania przez zewnętrzne systemy.

Aktualnie udostępniono dane dotyczące ogłoszeń o zamówieniu. W ramach usługi możliwe jest:

- 1) pobranie liczby opublikowanych ogłoszeń;
- 2) pobranie zamówień wg kryteriów;
- 3) pobranie kryteriów do ogłoszeń;
- 4) pobranie załączników do ogłoszeń;
- 5) pobranie kryteriów do załączników do ogłoszeń.

Usługa ta jest skierowana do przedsiębiorców zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną wyników wyszukiwania interesujących przedsiębiorcę informacji o wszczętych przetargach. Za pomocą tej usługi UZP umożliwia bezpieczny dostęp do gromadzonych danych w BZP i możliwość ich automatycznego pobierania przez zewnętrzne systemy. Oferuje kontrolę nad sposobem, zakresem i ilością pobierania danych. Dodatkowo, to pobierający sam może określić, jaki zakres z udostępnianych danych będzie pobierał i z jaką częstotliwością. Daje również innym podmiotom dowolność w sposobie odbierania i implementacji danych w ich systemach.

Poprzez system Biuletynu Zamówień Publicznych istnieje również możliwość elektronicznego przesyłania do Prezesa Urzędu **rocznych sprawozdań** o udzielonych zamówieniach publicznych.

III.1.7. Informatyzacja systemu zamówień publicznych

1. Narzędzia elektroniczne udostępnianie przez Urząd Zamówień Publicznych

Ustawa – Prawo zamówień publicznych przewiduje rozwiązania sprzyjające informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych, umożliwiające wykorzystanie środków elektronicznych do prowadzenia lub wspomagania postępowań. Do usprawnienia i przyspieszenia procedur przyczyniają się bezpłatne narzędzia informatyczne udostępniane i utrzymywane przez Urząd Zamówień Publicznych.

UZP za pośrednictwem sieci Internet udostępnia **Portal centralny – serwis informacyjny** gdzie dostępne są m.in. informacje związane z prowadzeniem postępowań o zamówienie publiczne:

- merytoryczne – akty wykonawcze, opinie prawne, wytyczne, rekomendacje, dobre praktyki, informacje z prowadzonych przez Prezesa Urzędu kontroli itp.,
- dotyczące współpracy międzynarodowej (w tym w ramach UE),
- o konferencjach, seminariach, materiałach edukacyjnych i publikacjach,
- o działaniu Krajowej Izby Odwoławczej (w tym wyszukiwarki orzeczeń KIO, wokandy),

oraz narzędzia wspierające proces udzielania zamówień publicznych:

- Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym zamawiający zamieszczają ogłoszenia dotyczące zamówień publicznych,
- Platforma aukcji i licytacji elektronicznych,
- MiniPortal umożliwiający komunikację elektroniczną pomiędzy stronami prowadzonego postępowania o zamówienie publiczne,
- Elektroniczna Skrzynka Podawcza UZP i KIO udostępniana za pośrednictwem platformy ePuap.

W ramach działań podejmowanych w celu zwiększenia wykorzystania środków elektronicznych, Urząd Zamówień Publicznych bezpłatnie udostępnia zamawiającym **system informatyczny służący do prowadzenia aukcji i licytacji elektronicznych**. System jest dostępny w trybie bezpośredniego połączenia ze stroną internetową pod adresem <https://licytacje.uzp.gov.pl> (moduł licytacji) oraz <https://aukcje.uzp.gov.pl/> (moduł aukcji).

W 2019 r. na udostępnianej przez UZP Platformie aukcji elektronicznych przeprowadzono 78 aukcji, zorganizowanych przez 15 zamawiających (w 2018 r. – 75 aukcji). Dzięki zastosowaniu aukcji przy wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający uzyskali oferty w sumie o 38 857 736,71 zł tańsze od ofert pisemnych składanych podczas postępowania (w 2018 r. – tańsze o 23 368 599,44 zł), przy czym największe oszczędności uzyskane w ww. sposób w jednej z aukcji wynosiły 25 821 901 zł.

Na Platformie licytacji elektronicznych w 2019 r. zostało przeprowadzonych/uruchomionych 214 licytacji przez 69 zamawiających (w 2018 r. – 270 przez 113 zamawiających). Suma oszczędności, liczonych od pierwszej oferty złożonej w postępowaniu do ceny oferty najkorzystniejszej, wyniosła 44 419 802,68 zł (w 2018 r. – 31 691 584,42 zł). Największy zysk osiągnięty w licytacji to kwota 6 200 000,00 zł.

W 2019 r. UZP kontynuował udostępnianie w sieci internetowej Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów – eKatalogi (www.ekatalogi.uzp.gov.pl), świadczącej bezpłatną usługę elektroniczną, umożliwiającą zamawiającym przeprowadzenie procedury zakupu produktów o wartości poniżej progów stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych. System został zrealizowany w ramach projektu „Elektroniczna Platforma Katalogów Produktów – eKatalogi” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, 7 oś priorytetowa – Społeczeństwo Informacyjne – Budowa Elektronicznej Administracji. Platforma eKatalogi jest obecnie w fazie utrzymania trwałości projektu. Na Platformie eKatalogi uruchomione są nabory które dają możliwość oferowania produktów przez wykonawców w wielu branżach, a zamawiającym przeglądanie i kupowanie produktów w jednym miejscu.

W 2019 r. na Platformie eKatalogi zarejestrowali się kolejni użytkownicy, zarówno zamawiający jak i wykonawcy, którzy umieścili w sumie ok. 1,5 tys. ofert.

2. Działania Urzędu zmierzające do informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych

W dniu 11 marca 2019 r. Minister Cyfryzacji odstąpił w całości od umowy na zaprojektowanie i wdrożenie Platformy e-Zamówienia, zawartej w dniu 6 kwietnia 2018 r. z DXC TECHNOLOGY Polska Sp. z o.o. Powodem odstąpienia była zwłoka Wykonawcy w realizacji umowy.

Po odstąpieniu od umowy Urząd Zamówień Publicznych w 2019 r. wraz z Ministerstwem Cyfryzacji kontynuował działania zmierzające do realizacji projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne”. Urząd Zamówień Publicznych zmuszony był od nowa ubiegać się o środki na realizację projektu (harmonogram działań przedstawia tabela poniżej).

Celem projektu jest zbudowanie efektywnego, spełniającego potrzeby i oczekiwania interesariuszy (w szczególności: zamawiający, wykonawcy, organy kontroli) zelektronizowanego systemu zamówień publicznych w Polsce.

Projekt obejmuje:

- budowę Platformy e-Zamówienia podległej administracji rządowej udostępniającej e-usługi w fazie pre-award procesu udzielania zamówienia publicznego,
- zbudowanie i udostępnienie API do realizowanych usług i danych co umożliwi ich integrację z innymi systemami i standaryzację,
- implementację i udostępnienie formularzy dokumentów, co przyczyni się do ich ujednoczenia.

Projekt zakłada udostępnienie nowych usług elektronicznych, a także poprawę funkcjonalności oraz dojrzałości istniejących usług w obszarze zamówień publicznych.

W wyniku realizacji Projektu zostaną udostępnione usługi komunikacji elektronicznej i wymiany informacji przez interesariuszy postępowania na Platformie e-Zamówienia na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia.

Platforma e-Zamówienia umożliwi m.in. wykonawcom usługi w procesie przygotowania oraz bezpiecznego składania ofert/wniosek/prac konkursowych w postaci elektronicznej w ramach poszczególnych postępowań oraz zapewni wsparcie zamawiającym usługi w fazie pre-award od przygotowania planu postępowań do momentu zakończenia postępowania.

Lp.	Zadanie	Termin
1.	Publiczna prezentacja założeń projektu „e-Zamówienia - elektroniczne zamówienia publiczne”.	20.05.2019 r.
2.	Uzyskanie pozytywnej rekomendacji Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji dotyczącej zgody na realizację projektu „e-Zamówienia - elektroniczne zamówienia publiczne”	29.05.2019 r.
3.	Zawarto z Ministerstwem Cyfryzacji Porozumienie Partnerskie na rzecz wspólnej realizacji projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne”, przy czym UZP jest beneficjentem projektu, a MC partnerem projektu i wsparciem w zakresie technologicznym.	30.05.2019 r.
4.	Złożono w ramach ogłoszonego konkursu przez CPPC Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu (WoD), Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”, II oś priorytetowa „E-administracja i otwarty rząd” dla projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne”.	30.05.2019 r.
5.	Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne” uzyskał pozytywną ocenę CPPC i został zarekomendowany do dofinansowania.	26.08.2019 r.

6.	Podpisano z CPPC Porozumienie o dofinansowanie projektu „e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne”.	25.09.2019 r.
7.	Opublikowane w TED Ogłoszenie o zamówieniu na Budowę Platformy e-Zamówienia oraz usługi Inżyniera Kontraktu.	17.09.2019 r.
8.	Otwarto oferty w postępowaniu na Budowę Platformy e-Zamówienia (cz. 1) oraz usługi Inżyniera Kontraktu (cz. 2).	17.10.2019 r.
9.	Unieważniono postępowanie na Inżynier kontraktu (cz. 2).	21.10.2019 r.
10.	Opublikowano w TED ponownie Ogłoszenie o zamówieniu na usługę Inżyniera Kontraktu.	04.11.2019 r.
11.	Otwarto oferty w ponowionym postępowaniu na usługi Inżyniera Kontraktu.	21.11.2019 r.
12.	Dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty w ramach postępowania na Budowę Platformy e-Zamówienia – procedowano dalsze czynności z tym związane (ocena, odwołania).	25.11.2019 r.

III.1.8. Działalność edukacyjno-informacyjna realizowana przez Urząd, wspierająca uczestników systemu zamówień publicznych

Działania edukacyjno-informacyjne Urzędu Zamówień Publicznych realizowane w 2019 r. dotyczyły tematyki nowej ustawy Pzp, koncesji na roboty budowlane lub usługi, kontroli procesu udzielania zamówień, oraz zrównoważonych i innowacyjnych zamówień publicznych.

Przedsięwzięcia dotyczące nowej ustawy Pzp

Aktywnym wkładem uczestników systemu zamówień publicznych w proces tworzenia projektu nowej ustawy Pzp był zorganizowany **16 lutego 2019 r.** przez Urząd Zamówień Publicznych we współpracy z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii hackathon, podczas którego projekt ustawy był doskonalony przez praktyków. W prekursorskim przedsięwzięciu wzięło udział 100 osób, reprezentujących m.in. zamawiających klasycznych i sektorowych, wykonawców, izby branżowe. Uczestnicy podzieleni na mniejsze zespoły pod okiem ekspertów z UZP i MPiT szukali najlepszych rozwiązań oraz przedstawiali swoje propozycje dotyczące projektu ustawy. W ten sposób wiedza, praktyczne doświadczenie, nowatorskie spojrzenie oraz różne perspektywy uczestników hackathonu zostały wykorzystane dla uzyskania optymalnych rozwiązań nowej ustawy.

Tematy skoncentrowane na przyszłości zamówień publicznych, nowego Prawa zamówień publicznych i aktualnych kierunków rozwoju zamówień w Polsce i Europie były głównymi obszarami dyskusji podczas obrad XII Konferencji Naukowej pt. „**Dziś i jutro zamówień publicznych**”, która odbyła się w dniach 7-8 października 2019 r. w Olsztynie. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane we współpracy Urzędu Zamówień Publicznych i Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Przedstawiciele świata nauki oraz eksperci-praktycy z dziedziny zamówień publicznych omawiali zagadnienia aktualnej kondycji systemu zamówień publicznych, kwestie związane z praktyką udzielania zamówień, w tym planowaniem, udzielaniem i realizacją zamówień publicznych. W programie znalazły się również zagadnienia dotyczące konkurencyjności na rynku zamówień publicznych oraz profesjonalizacji kadr.

11 grudnia w Warszawie i **12 grudnia 2019 r.** w Poznaniu odbyły się konferencje UZP pt. „**Nowe Prawo zamówień publicznych**”. Z przepisami nowej ustawy Pzp, zapoznawali uczestników spotkań eksperci Urzędu Zamówień Publicznych, Ministerstwa Rozwoju, Prokuraturii Generalnej RP oraz Krajowej Izby Odwoławczej. Omówiono proces przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego powyżej progów UE, uproszczoną procedurę poniżej progów unijnych, umowy w sprawach zamówień publicznych, pozasądowe rozstrzyganie sporów w zamówieniach publicznych oraz nowe regulacje w zakresie kontroli zamówień publicznych i zmiany w zakresie funkcjonowania KIO.

W każdej z konferencji wzięło udział około dwustu uczestników. Grudniowe spotkania zapoczątkowały cykl konferencji na temat nowej ustawy Pzp, które będą kontynuowane w pierwszym kwartale 2020 r.

UZP dokładał starań, by jak najszerzej informować i edukować w zakresie regulacji przewidzianych nową ustawą Pzp, w tym podczas przedsięwzięć organizowanych przez podmioty zewnętrzne. Zagadnienia te były przedmiotem prelekcji przedstawicieli UZP m.in. w trakcie spotkań wymienionych poniżej.

27 lutego 2019 r. w Otwocku odbyło się forum pt. „**Kierunki zmian w Pzp z perspektywy wykonawców**” zorganizowane przez miesięcznik Przetargi Publiczne. Podczas spotkania Prezes UZP omówił uproszczenia proceduralne i nowe rozwiązania uwzględniające w większym stopniu perspektywę wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Zaprezentował zagadnienia środków ochrony prawnej oraz nowe rozwiązanie w procesie rozwiązywania sporów zamówieniowych - procedurę concyliacyjną. Przedsiębiorcy zostali też zapoznani z wprowadzonymi w nowej ustawie Pzp regulacjami w zakresie umów, mającymi na celu większe zrównoważenie stron umów, podlegających ewaluacji w trakcie realizacji zamówienia publicznego.

Projekt nowej ustawy Pzp, wpisujący się w strategię państwa z zakresie informatyzacji, polityki zakupowej oraz pobudzania przedsiębiorczości i innowacyjności w zamówieniach publicznych, został zaprezentowany przez Prezesa UZP podczas IX Konferencji Computerworld **Państwo 2.0**, które odbyła się **28 lutego 2019 r.** w Warszawie. Uczestnicy poznali propozycje zawarte w projekcie nowej ustawy Pzp, prowadzące do zwiększenia efektywności, konkurencyjności, innowacyjności zamówień publicznych przy możliwie prostych procedurach i cyfryzacji procesu udzielania zamówień. Ponadto pozyskali wiedzę o nowych rozwiązaniach, które akcentują kwestie planowania i przygotowania postępowania, wprowadzają zasadę efektywności ekonomicznej, co z kolei powinno przełożyć się na najlepszy stosunek nakładów do efektów społecznych, środowiskowych czy gospodarczych uzyskiwanych w postępowaniach.

„**Nowa era zamówień publicznych – praktyka i perspektywy**” - to temat wydarzenia zorganizowanego przez Urząd Zamówień Publicznych podczas V Europejskiego Kongresu Samorządów **8 kwietnia 2019 r.** w Krakowie. Eksperti UZP wygłosili prelekcje pt. Wiodące regulacje nowego Prawa zamówień publicznych; Elektronizacja zamówień publicznych; Praktyka udzielania zamówień publicznych z uwzględnieniem najczęściej identyfikowanych nieprawidłowości. Podczas panelu dyskusyjnego rozważano zagadnienia związane z przyszłością zamówień publicznych w kontekście postrzegania zamówienia publicznego jako procesu od zaplanowania do zrealizowania zamówienia, pozwalającego na uzyskanie optymalnych korzyści przy minimalnych kosztach, wysokiej jakości produktów i usług, ich innowacyjności i ekologii. Dyskutowano też o korzyściach wynikających z elektronizacji zamówień oraz z rozwiązań zaproponowanych w projekcie nowej ustawy Pzp. W wydarzeniu udział wzięli liderzy samorządowi, przedstawiciele administracji państwowej, organizacje pozarządowe i biznesu oraz dziennikarze.

Rozwiązania nowej ustawy Pzp były również przedmiotem panelu pt. „**Efektywne zamówienia publiczne jako klucz do rozwoju gospodarczego państwa**” z udziałem Prezesa UZP podczas Forum Wizja Rozwoju, które odbyło się **25 czerwca 2019 r.** w Gdyni. W trakcie dyskusji podkreślano, że sprawne i efektywne zamówienia publiczne są ważnym elementem gospodarki i kluczem dotarcia do dostawców produktów i usług wysokiej, jakości, stanowiąc dla polskich przedsiębiorców istotną motywację do współpracy z sektorem publicznym.

Wydarzenia edukacyjne nt. procedur udzielania zamówień publicznych

15 maja 2019 r. w Warszawie odbyło się seminarium Urzędu Zamówień Publicznych pt. „**Nieprawidłowości w procesie udzielania zamówień publicznych na podstawie doświadczeń instytucji kontrolnych**”. Podczas spotkania przekazano praktyczną wiedzę i doświadczenia w zakresie kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonej przez różne instytucje z uwzględnieniem ich specyficznych celów. Prelekcje przedstawicielei Najwyższej Izby Kontroli, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych wzbogacone konkretnymi przykładami przekazały uczestnikom wiedzę, pozwalającą na udoskonalenie procesu udzielania zamówień i uniknięcie ewentualnych błędów. W spotkaniu udział wzięło ok. 150 osób.

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych zorganizował we współpracy z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju dwie konferencje dotyczące umów koncesji na roboty budowlane lub usługi. **9 lipca 2019 r.** w Warszawie odbyło się spotkanie pt. „**Skuteczne zawieranie umów koncesji na roboty budowlane lub usługi**”. Wzięło w niej udział ok. 100 uczestników reprezentujących zamawiających i wykonawców. Dzięki wiedzy eksperckiej prelegentów oraz ich doświadczeniu praktycznemu słuchacze pozyskali wartościowe informacje na temat regulacji i praktyki w zakresie umów koncesji w znowelizowanej ustawie Pzp. Wskazywano również na takie rozwiązania, które mogą być efektywną formą współpracy podmiotów publicznych i prywatnych dla realizacji ważnych ekonomicznie i społecznie inwestycji. Poruszono również temat regulacji prawnych partnerstwa publiczno-prywatnego w modelu koncesji na roboty budowlane lub usługi, zagadnienia ryzyka związanego ze współpracą publiczno-prywatną oraz zastosowanie koncesji na usługi.

Druga konferencja pt. „**Umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi – regulacje i praktyka**” odbyła się **24 września 2019 r.** Prelekcje konferencyjne nie tylko porządkowały wiedzę teoretyczną na temat umów koncesji, ale przede wszystkim przekazywały wiele praktycznych informacji z zakresu funkcjonowania tego rynku oraz doświadczenia konkretnych projektów. Omówiono również procedurę wyboru koncesjonariusza na tle przepisów o zamówieniach publicznych ze wskazaniem podobieństw i różnic, najczęstsze błędy, jakich należy unikać przy zlecaniu umów koncesji, oraz wybrane projekty realizowane w oparciu o model partnerstwa publiczno-prywatnego. W spotkaniu udział wzięło ok. 150 osób.

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych aktywnie uczestniczył w drugiej już edycji spotkań projektu adresowanego do przedsiębiorców, prowadzonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, pt. „**Prawo do przedsiębiorczości – małe firmy, wielkie zamiany**”. Celem generalnym projektu było przybliżenie małym i średnim przedsiębiorcom założeń i korzyści wynikających z nowych rozwiązań i zmian legislacyjnych - w tym w zakresie zamówień publicznych - poprawiających środowisko prawno-instytucjonalne, w którym działają polscy przedsiębiorcy. Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył w projekcie z myślą o wsparciu wykonawców zainteresowanych udziałem w rynku zamówień publicznych. Przedsiębiorcom przekazano wiedzę o regulacjach Pzp i nowych przyjaznych dla MŚP rozwiązaniach, takich jak: uproszczenie procedur poniżej progów unijnych, zwiększenie swobody zamawiającego w zakresie negocjowania warunków zamówienia, odformalizowanie postępowania, ograniczenia w zakresie kar umownych, zrównoważenie stron umów w sprawach zamówień publicznych, czy ewaluacja umów w trakcie realizacji zamówienia. W ramach projektu Prezes UZP wzięł udział w spotkaniach: 15 maja w Kielcach, 16 maja w Gdańsku, 17 maja w Krakowie, 20 maja w Rzeszowie oraz 23 maja w Lublinie, podczas których wiedzę z zakresu zamówień publicznych pozyskało blisko 1000 osób.

Przedsięwzięcia dotyczące narzędzi typu BIM

19 marca 2019 r. w siedzibie Urzędu Zamówień Publicznych odbyło się spotkanie warsztatowe, którego celem było wprowadzenie do tematyki stosowania narzędzi modelowania danych budowlanych, tzw. narzędzi typu BIM (building information modelling), w inwestycjach finansowanych ze środków publicznych. Spotkanie skierowane było do instytucji, które ze względu na zakres kompetencji bądź też charakter prowadzonej działalności zaliczają się do grona interesariuszy, których udział w dyskusji na temat ewentualnego wykorzystania tego typu narzędzi w publicznych inwestycjach budowlanych jest pożądanym (m.in. Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Ministerstwo Infrastruktury, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, spółki Grupy PKP).

Kolejne spotkanie warsztatowe poświęcone narzędziom typu BIM odbyło się 14 maja 2019 r. Miało charakter zamknięty i skierowane było do pracowników Urzędu Zamówień

Publicznych oraz przedstawiciele głównych ministerstw i instytucji, których zakres właściwości obejmuje zagadnienia związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych w Polsce. Warsztat poprowadzili przedstawiciele firmy Arcadis, posiadający szeroką znajomość tematyki BIM oraz wieloletnie praktyczne doświadczenie w tym zakresie w poszczególnych branżach: architektura, mosty, drogi, sieci sanitarne.

27 maja 2019 r. przeprowadzono przedsięwzięcie pn. **BIM–Hyde Park**. Było to spotkanie dyskusyjne Urzędu Zamówień Publicznych poświęcone tematyce narzędzi modelowania danych budowlanych. Formuła Hyde Park-u pozwoliła zabrać głos wielu prelegentom (minimum 10 osób w każdym panelu) pochodzącym z różnych krajowych i międzynarodowych środowisk i w 5-minutowych wystąpieniach zawrzeć istotę swojego poglądu na zadany temat. W przedsięwzięciu uczestniczyło 300 osób.

Przedsięwzięcia edukacyjne nt. zrównoważonych zamówień publicznych

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych kontynuował realizację programu działań edukacyjnych w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych. W dniach 3, 12 oraz 24 czerwca 2019 r. w Warszawie odbyły się szkolenia na temat zielonych zamówień publicznych pt. „Aspekty środowiskowe w ramach postępowania o udzielenie zamówienia oraz zastosowanie LCC w oparciu o metodę kalkulacji kosztów cyklu życia budynków”. Uczestniczyło w nich łącznie ok. 120 osób.

Przeprowadzone też zostały szkolenia z zakresu społecznych zamówień publicznych. W dwóch spotkaniach dotyczących tej tematyki, które odbyły się 9 i 16 września 2019 r. w Warszawie, wzięło udział ok. 80 osób.

Dodatkowo 20 lutego 2019 r. zorganizowano szkolenie na temat społecznych zamówień publicznych dla pracowników Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Wzięło w nim udział 40 osób.

21 listopada 2019 r. w Warszawie miała miejsce XIV konferencja dotycząca zielonych zamówień publicznych pn. „**Efektywność energetyczna a zamówienia publiczne**”. Uczestniczyło w niej ok. 140 osób. Z kolei konferencja na temat społecznych zamówień publicznych pn. „**Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami i projektowanie dla wszystkich w zamówieniach publicznych**” odbyła się 9 grudnia 2019 r. w Warszawie z udziałem 120 osób.

Łącznie w przedsięwzięciach edukacyjnych organizowanych przez Urząd Zamówień Publicznych w 2019 r. udział wzięło ok. 2 830 osób. Ponadto pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych brali aktywny udział w wystąpieniach podczas konferencji, szkoleń i seminariów organizowanych przez podmioty zewnętrzne. W 2019 r. w ramach tych przedsięwzięć przekazano wiedzę dotyczącą zamówień publicznych łącznie ok. 2950 osobom.

Jubileusz XXV-lecia Urzędu Zamówień Publicznych

Rok 2019 to jubileusz XXV-lecia Urzędu Zamówień Publicznych. Z tej okazji 12 września 2019 r. odbyła się uroczysta Gala, w której uczestniczyło kilkuset gości, reprezentujących różne instytucje, firmy czy uczelnie. Wydarzenie zorganizowane w Filharmonii Narodowej odbywało się pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP. Okolicznościowy list do uczestników skierował również Prezes Rady Ministrów.

Gala była okazją do podziękowania za wkład, jaki poszczególne osoby, firmy oraz instytucje wniosły w rozwój rynku zamówień publicznych. Przyznane zostały nagrody LUX CLARA IN CONTRACTIS PUBLICIS. Laureatów wyłoniła kapituła złożona z wybitnych ekspertów w zakresie zamówień publicznych.

W kategorii „Zamawiający” wyróżniono następujące instytucje:

- Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska i Geotermia Podhalańska – za stosowanie najlepszych zasad i praktyk w zamówieniach publicznych, przyczyniających się do propagowania przejrzystości zapisów i procedur zamówień publicznych,
- Główny Urząd Statystyczny i Miasto Brzeziny – za upowszechnianie zrównoważonych zamówień publicznych,
- Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach – za szczególne zasługi w kreowaniu innowacyjności w zamówieniach publicznych,

- Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju – za szczególną dbałość o efekt ekonomiczny udzielanych zamówień, rozumiany jako najlepsza relacja jakości do ceny,
- PKP Polskie Linie Kolejowe SA - za zaangażowanie w budowę relacji z wykonawcą w duchu równowagi i partnerstwa z korzyścią dla udzielanych zamówień publicznych.

W kategorii „Wykonawca” wyróżniono:

- JT S.A. - za szczególnie sumienne i staranne wykonywanie obowiązków wynikających z zawartych umów o zamówienie publiczne,
- Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej Stanisławowo – za prowadzenie działalności z wykorzystaniem zamówień publicznych do zapewnienia rozwoju społecznego i gospodarczego (zapewnianie miejsc pracy, zabezpieczanie interesów podwykonawców, respektowanie wymogów społecznych i środowiskowych),
- EMCA SA – za zaangażowanie w budowę relacji z zamawiającym w duchu równowagi i partnerstwa z korzyścią dla udzielanych zamówień publicznych.

Specjalne wyróżnienie przyznano Panu Marianowi Lemke jako „osobowości systemu zamówień publicznych”, uznając tym samym jego wyjątkowy wkład w budowę i rozwój systemu zamówień.

Jednocześnie obok perspektywy historycznej, którą jubileusz w naturalny sposób narzucił, XXV-lecie UZP było również okazją do spojrzenia w przyszłość. Podczas gali dokonano uhonorowania laureatów Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych.

Konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych

W 2019 r. rozstrzygnięto drugą edycję Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych. Przedsięwzięcie zorganizowane we współpracy Urzędu Zamówień Publicznych, Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego było jednym z elementów składających się na prowadzoną politykę profesjonalizacji kadr zamówień publicznych. Jako inicjatywa skierowana do absolwentów uczelni krajowych i zagranicznych Konkurs był okazją do popularyzowania wśród nich tematyki zamówień publicznych oraz stanowił zachętę do wzbogacania wiedzy w tym obszarze. Otworzył tym samym możliwości zasilania systemu zamówień publicznych nową wykwalifikowaną kadrą.

W II edycji Konkursu zgłoszono 21 prac. Kapituła Konkursu złożona z przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych oraz reprezentantów środowiska akademickiego przyznała trzy nagrody, o których powiadomiono podczas uroczystości XXV-lecia Urzędu Zamówień Publicznych.

Publikacje Urzędu Zamówień Publicznych

W związku z konferencją naukową, która odbyła się w dniach 7-8 października 2019 r. w Olsztynie, **zorganizowaną przez Urząd Zamówień Publicznych i Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego** wydana została publikacja konferencyjna w nakładzie 1 000 egzemplarzy pt. **„Dziś i jutro zamówień publicznych”**. Zostały w niej zebrane wszystkie wygłoszone podczas konferencji referaty autorstwa naukowców, jak również praktyków, w dziedzinie zamówień publicznych. Tematy referatów zostały podzielone na cztery bloki tematyczne: aktualna kondycja systemu zamówień publicznych, wyzwania związane z praktyką udzielania zamówień publicznych, przyszłość zamówień publicznych, konkurencyjność zamówień publicznych oraz profesjonalizacja zamówień publicznych. Publikacja oprócz dystrybucji wersji papierowej została udostępniona w wersji elektronicznej na stronie internetowej UZP.

W grudniu 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych udostępnił online opracowanie pt. **„Stosowanie kryterium kosztu opartego na LCC z zastosowaniem metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków”**. Materiał został uzupełniono o przykładowy opis kryterium kosztu cyklu życia oraz przykładowe obliczenie kosztu cyklu życia.

Przygotowane również zostało opracowanie dotyczące stosowania klauzul przeglądowych w zamówieniach publicznych pt. **„Klauzule przeglądowe. Wzorce i dobre praktyki”**. Publikacja przekazuje niezbędną wiedzę teoretyczną w zakresie klauzul

przeładowych, ale przede wszystkim prezentuje katalog przykładowych wzorcowych klauzul przeładowych dla 12 branż zamówieniowych. Druk publikacji został zaplanowany na 2020 r.

III.1.9. Realizacja działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych

Wieloletnie działania Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie promowania zrównoważonych zamówień publicznych realizowane były w ramach kolejnych dokumentów strategicznych. Obecnie implementowane są inicjatywy określone w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”. W 2019 r. zrealizowano również szereg działań dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych, które wykraczały poza działania bezpośrednio ujęte w ww. dokumencie.

1. Realizacja Krajowego Programu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020

W oparciu o przyjęty przez Komitet ds. Europejskich w dniu 7 kwietnia 2017 r. dokument pn. „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020” Urząd Zamówień Publicznych w 2019 r. zrealizował następujące działania, które miały na celu promowanie zielonych i społecznych zamówień publicznych:

1.1. Szkolenia i konferencje poświęcone społecznie odpowiedzialnym oraz zielonym zamówieniom publicznym.

UZP zorganizował szkolenia dotyczące problematyki zielonych zamówień publicznych. Wydarzenia odbyły się w dniach 3, 12 i 24 czerwca 2019 r. w Warszawie. W trakcie szkoleń omówiono unijne i krajowe regulacje prawne powiązane z zielonymi zamówieniami publicznymi, w tym ustawę o charakterystyce energetycznej budynków oraz ustawę o efektywności energetycznej. Szczególną uwagę poświęcono regulacjom prawnym wynikającym z ustawy – Prawo zamówień publicznych, które umożliwiają zamawiającym uwzględnienie aspektów środowiskowych w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Zaprezentowano przy tym przykłady sformułowania OPZ, kryteriów oceny ofert i warunków dotyczących realizacji zamówienia o zielonym charakterze. Na szkoleniach omówiona została również metodyka obliczania kosztów cyklu życia dla budynków w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach (Dz. U. poz. 1357). Łącznie w tych wydarzeniach uczestniczyło ok. 120 osób.

W dniu 21 listopada 2019 r. w Warszawie odbyła się XIV konferencja poświęcona zielonym zamówieniom publicznym. Zorganizowane przez UZP we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dalej „NFOŚiGW”, wydarzenie koncentrowało się wokół zagadnienia efektywności energetycznej. W pierwszej części konferencji omówiono prawne regulacje zawarte w nowym Prawie zamówień publicznych umożliwiające udzielenie „zielonego zamówienia publicznego” oraz obowiązki sektora publicznego wynikające ze znowelizowanej ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 908 i 1086). Dzięki współpracy z NFOŚiGW, słuchacze mieli także okazję zapoznać się z oferowanymi przez Fundusz programami wsparcia finansowego dla realizacji proekologicznych inwestycji. Na potrzeby konferencji, NFOŚiGW zorganizował stoisko wystawowe, gdzie uczestnicy wydarzenia mieli okazję uzyskać bliższe informacje dotyczące programu „Doradztwo energetyczne”. Druga część konferencji koncentrowała się na praktycznych przykładach zastosowania proekologicznych rozwiązań w zamówieniach zrealizowanych przez sektor publiczny. Uczestnicy mieli okazję poznać proces przygotowania i przeprowadzenia

postępowania przetargowego na zakup elektrycznych autobusów przez Miejskie Zakłady Autobusowe S.A. w Warszawie, usłyszeć o rozwiązaniach prośrodowiskowych w zamówieniu na budowę Mazowieckiego Szpitala Wojewódzkiego „Drewnica” w Ząbkach oraz zapoznać się z projektem termomodernizacji i modernizacji oświetlenia wewnętrznego w budynkach użyteczności publicznej w podwarszawskim Piastowie. Przedstawiciel Uniwersytetu Warszawskiego wskazał uczestnikom konferencji korzyści z zastosowania partnerstwa publiczno-prywatnego przy realizacji przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej oraz omówił skuteczną realizację takiej formy współpracy na przykładzie modernizacji oświetlenia ulicznego w Ząbkach oraz kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej w Sopocie. W XIV Konferencji – Zielone zamówienia publiczne udział wzięło ok. 140 uczestników.

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych przeprowadził także 3 szkolenia nt. społecznych zamówień publicznych. Pierwsze – pt. „Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych” - odbyło się 20 lutego 2019 r. w Warszawie i było skierowane do pracowników Centralnego Biura Antykorupcyjnego odpowiedzialnych za udzielanie zamówień publicznych. W dniach 9 i 16 września 2019 r. w Warszawie odbyły się szkolenia dotyczące społecznych zamówień publicznych adresowane do przedstawicieli instytucji zamawiających – reprezentantów administracji rządowej, samorządowej oraz instytucji kontrolnych, poświęcone zagadnieniu dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania uniwersalnego w zamówieniach publicznych. W każdym ze szkoleń wzięło udział ok. 40 uczestników.

W Warszawie 9 grudnia 2019 r. odbyła się konferencja pn. „Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowanie uniwersalne w zamówieniach publicznych”. Celem konferencji - w której udział wzięło ok. 120 uczestników - było zwrócenie uwagi na potrzebę realizacji zasady projektowania uniwersalnego oraz dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach zamówień publicznych. Podczas konferencji przybliżono obowiązki wynikające zarówno z ustawy – Prawo zamówień publicznych, jak również z innych aktów prawnych, tj. ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848), a także zaprezentowano praktyczne przykłady w zakresie dostępności architektonicznej oraz dostępności cyfrowej.

1.2. Działalność informacyjna na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych na bieżąco aktualizuje i uzupełnia zakładkę „Zrównoważone zamówienia publiczne” na stronie internetowej UZP, w ramach której zastosowano podział tematyczny na „Zielone zamówienia społeczne” oraz „Społeczne zamówienia publiczne”.

W II kwartale 2019 r. dokonano zmiany formuły zakładki „Zielone zamówienia publiczne”. Wprowadzono podział jej treści na: „Regulacje prawne”, „Dokumenty”, „Orzecznictwo”, „Przydatne informacje”, „Kryteria środowiskowe – GPP” oraz „Publikacje”. Z kolei w ramach podzakładki „Przydatne informacje” pogrupowano materiały na temat najważniejszych obszarów tematycznych związanych z zielonymi zamówieniami publicznymi. Ujęto informacje z obszaru budownictwa, transportu, żywności i usług cateringowych, usług sprzątania, efektywności energetycznej, etykiet oraz rachunku kosztów cyklu życia. Link: <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/zrownowazone-zamowienia-publiczne/zielone-zamowienia>.

W zakładce „Społeczne zamówienia publiczne” została wyodrębniona podzakładka Dostępność (link: <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/zrownowazone-zamowienia-publiczne/spoleczne-zamowienia/przydatne-informacje/dostepnosc>), w której – obok informacji na temat stosownych przepisów prawnych - znaleźć można również praktyczne informacje (poradniki, wytyczne) w zakresie określania standardów dostępności dla osób niepełnosprawnych i projektowania dla wszystkich użytkowników w różnych dziedzinach,

przykłady zamówień uwzględniających w opisie przedmiotu kwestię dostępności, zapisy do dokumentacji (klauzule do siwz i umowy). W zakładce wykorzystane zostały zarówno materiały opracowane przez UZP, jak również materiały opracowane bądź udostępnione przez inne podmioty.

2. Działania z zakresu zrównoważonych zamówień publicznych wykraczające poza „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”

W 2019 r., niezależnie od wskazanych powyżej działań w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zrównoważonych zamówień publicznych przewidzianych w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”, Urząd Zamówień Publicznych realizował również szereg innych zadań w tym obszarze.

2.1. Współpraca z innymi resortami w zakresie zielonych i społecznych zamówień publicznych

W dniu 26 kwietnia 2019 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Urzędem Zamówień Publicznych a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na rzecz współpracy w obszarze zielonych zamówień publicznych. Przewiduje ono opracowanie rozwiązań i narzędzi wspierających instytucje i podmioty zamawiające w stosowaniu rozwiązań środowiskowych w ramach prowadzonych postępowań przetargowych oraz zapewnienie przez instytucje sygnatariuszy wzajemnego wsparcia w prowadzonych działaniach edukacyjnych obejmujących tematykę zielonych zamówień publicznych. W ramach zaplanowanych inicjatyw ujęto m.in.:

- opracowanie materiału dot. analizy inwestycji budowlanej pod kątem możliwości ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko, a następnie na tej podstawie wytworzenie interaktywnej mapy wpływu budynku na środowisko zawierającej praktyczne wskazówki dla zamawiających,
- przygotowanie materiału wyjaśniającego dotyczącego stosowania kryterium kosztowego opartego na LCC w budownictwie.

Urząd Zamówień Publicznych uczestniczy również w pracach Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, funkcjonującego na mocy zarządzenia nr 7 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (Dz. Urz. MPiPS poz. 9, z późn. zm.). Komitet jest organem pomocniczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Stanowi instytucjonalizację dialogu obywatelskiego w dziedzinie ekonomii społecznej, umożliwiając tworzenie rozwiązań w sposób partycypacyjny, w porozumieniu z teoretykami i praktykami, reprezentującymi administrację rządową i samorządową, sektor ekonomii społecznej, środowiska naukowe, partnerów społecznych oraz instytucje finansowe. Komitet prowadzi prace w ramach grup roboczych (do spraw strategicznych i programowych, prawnych, finansowych, edukacyjnych, monitorowania i ewaluacji). Przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych w 2019 r. brali udział w spotkaniach eksperckich w ramach prac grupy roboczej do spraw strategicznych i programowych oraz grupy do spraw prawnych, jak również w posiedzeniu plenarnym Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, które odbyło się 18 czerwca 2019 r.

2.2. Opracowanie materiału wyjaśniającego dotyczącego stosowania kryterium kosztowego opartego na LCC w budownictwie (na podstawie rozporządzenia MIIR²²)

²² Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach.

Opracowanie uzupełniono o przykładową kalkulację kosztów w oparciu przedmiotową metodę LCC oraz przykładowy opis kryterium kosztu cyklu życia budynku. Materiał wraz z załącznikami został udostępniony w dniu 9 grudnia 2019 r. na stronie UZP: <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/zrownowazone-zamowienia-publiczne/zielone-zamowienia/przydatne-informacje/rachunek-kosztow-cyklu-zycia>.

2.3. Opracowanie polskiej wersji kalkulatorów LCC

Urząd Zamówień Publicznych opracował polską wersję narzędzi do obliczania kosztów cyklu życia (LCC) dla komputerów i monitorów, oświetlenia zewnętrznego i sygnalizacji drogowej oraz oświetlenia do wewnątrz. Narzędzia pozwalają na uwzględnienie w obliczeniach kosztów nabycia i instalacji, kosztów użytkowania, kosztu usługi serwisowej oraz opcjonalnie kosztów ekologicznych efektów zewnętrznych.

Kalkulatory LCC w wersji angielskiej zostały opracowane na zlecenie Komisji Europejskiej i udostępnione na stronie Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska w ramach Komisji Europejskiej.

Polska wersja narzędzi dostępna jest na stronie UZP pod linkiem: <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/zrownowazone-zamowienia-publiczne/zielone-zamowienia/przydatne-informacje/rachunek-kosztow-cyklu-zycia>.

2.4. Działania poświęcone zagadnieniu innowacyjności w zamówieniach publicznych - BIM

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych angażował się w tematykę wykorzystania narzędzi modelowania danych budowlanych (narzędzi typu BIM) w zamówieniach publicznych, organizując spotkania poświęcone temu tematowi jak również uczestnicząc w inicjatywach organizowanych przez inne środowiska.

19 marca 2019 r. w Urzędzie odbyło się spotkanie warsztatowe, którego celem było wprowadzenie do tematyki stosowania narzędzi modelowania danych budowlanych w inwestycjach finansowanych ze środków publicznych. Spotkanie skierowane było do instytucji, które ze względu na zakres kompetencji bądź też charakter prowadzonej działalności zaliczają się do grona interesariuszy i których udział w dyskusji na temat ewentualnego wykorzystania tego typu narzędzi w publicznych inwestycjach budowlanych jest pożądanym (m.in. Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Ministerstwo Infrastruktury, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, spółki Grupy PKP).

14 maja 2019 r. w Urzędzie odbyło się spotkanie warsztatowe poświęcone tematyce BIM skierowane do pracowników UZP jak również przedstawicieli kierownictwa ministerstw i urzędów, które są interesariuszami w zakresie tego tematu (MPiT, MliR, MI, CUPT, MC). W trakcie spotkania zaprezentowano trójwymiarowe modele bimowskie dla poszczególnych rodzajów inwestycji, zademonstrowano funkcjonalności oprogramowania i przeanalizowano korzyści narzędzi bimowskich w zestawieniu z tradycyjnymi rozwiązaniami w obszarze projektowania, realizacji i zarządzania robotami budowlanymi.

27 maja 2019 r. odbył się BIM–Hyde Park – spotkanie dyskusyjne Urzędu Zamówień Publicznych, które zgromadziło ok. 300 osób ze środowisk zajmujących się BIM w Polsce, jak również gości z zagranicy. Formuła Hyde Park-u pozwoliła zabrać głos wielu prelegentom i odnieść się do następujących tematów: BIM-oprogramowanie a konkurencyjność, standaryzacji BIM, doświadczenia w stosowaniu narzędzi typu BIM.

2.5. Udział przedstawicieli Urzędu w konferencjach i inicjatywach innych jednostek z zakresu zrównoważonych zamówień publicznych

W 2019 r., niezależnie od wskazanych wyżej działań w zakresie upowszechniania wiedzy na temat zrównoważonych zamówień publicznych przewidzianych w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2017-2020”, Urząd Zamówień Publicznych realizował również inne zadania w tym obszarze, które obejmowały udział przedstawicieli UZP w następujących wydarzeniach:

- debata nt. efektywnego zarządzania energią w budownictwie w ramach III Forum Gospodarczego Budownictwa 2019 „BUILD4FUTURE” (12 lutego 2019 r., Poznań),
- konferencja "Wpływ społeczny zamówień publicznych" zorganizowana w ramach wspólnej inicjatywy Agencji Wykonawczej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) oraz Dyrekcji Generalnej ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP (DG GROW) w Komisji Europejskiej przy udziale organizacji rozwoju lokalnego i ekonomii społecznej, 14 marca 2019 r. Warszawa,
- konferencja "Niepełnosprawność a nowe technologie", zorganizowana przez Fundację Vis Maior oraz Urząd m.st. Warszawy, której tematem była kwestia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami również w kontekście zamówień publicznych, 3 grudnia 2019 r. Warszawa,
- konferencja pn. „Gospodarka o obiegu zamkniętym - rozwiązania dla gmin w perspektywie 2025 r.” (27 lutego 2019 r. Kielce). Przedstawiciel UZP wygłosił prezentację na temat polityki zielonych zamówień publicznych i jej powiązania z zasadami gospodarki w obiegu zamkniętym,
- w dniu 4 kwietnia 2019 r. w Łodzi przedstawiciel UZP uczestniczył w wydarzeniu pn. „Ekologiczne Łódzkie – warsztaty dla przedsiębiorców i samorządowców z zielonych zamówień publicznych” organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego wygłaszając prezentację na temat zielonych zamówień publicznych, w tym zasad wypełniania obowiązku sprawozdawczego przez zamawiających oraz wyników prowadzonego przez Urząd Zamówień Publicznych monitoringu zazieleniania zamówień,
- konferencja „BIM na budowie” (czerwiec 2019 r.),
- konferencja „Nowe oblicza BIM” (listopad 2019 r.).

III.1.10. Współpraca międzynarodowa

1. Udział w pracach nad inicjatywami unijnymi

1.1. Komitet doradczy ds. zamówień publicznych

Przedstawiciel Urzędu Zamówień Publicznych wziął udział w posiedzeniu działającego przy Komisji Europejskiej Komitetu doradczego ds. zamówień publicznych (*Advisory Committee for Public Contracts – ACPC*), które odbyło się w dniu 6 maja 2019 r. Przedmiotem prac Komitetu był projekt nowego rozporządzenia wykonawczego Komisji ustanawiającego standardowe formularza do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/1986 („e-formularze”).

1.2. Posiedzenia Grupy Ekspertów ds. Zamówień Publicznych (EXPP)

W 2019 r. odbyły się również trzy posiedzenia działającej przy Komisji Europejskiej Grupy ekspertów ds. zamówień publicznych (*Expert group on Public Procurement – EXPP*). Pierwsze z tych spotkań miało miejsce w dniu 3 kwietnia 2019 r. i było poświęcone sprawozdawczości z monitorowania przestrzegania unijnych regulacji w dziedzinie zamówień publicznych, sztucznej inteligencji i cyberbezpieczeństwu, zamówieniom innowacyjnym, stosowaniu preferencji unijnych oraz relacjom Unii Europejskiej z Chinami. Kolejne posiedzenie Grupy EXPP odbyło się w dniu 6 czerwca 2019 r. Tematami tego spotkania były w szczególności

dyrektywa zmieniająca dyrektywę 2009/33/WE i profesjonalizacja zamówień publicznych. Trzecie posiedzenie Grupy EXPP miało miejsce w dniu 20 września 2019 r., a jego przedmiotem były m.in. zagadnienia dostępu wykonawców z państw trzecich do unijnego rynku zamówień publicznych, zwalczania zmów przetargowych i ponownie sprawozdawczości z monitorowania przestrzegania regulacji w dziedzinie zamówień publicznych.

1.3. Komitet Polityki Handlowej (TPC)

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych zapewniał wsparcie merytoryczne Ministerstwu Przedsiębiorczości i Technologii/Ministerstwu Rozwoju, w sprawach dotyczących zamówień publicznych, poprzez opracowywanie wkładów do instrukcji na posiedzenia Komitetu Polityki Handlowej (TPC) lub na posiedzenia techniczne z Komisją ws. negocjowanych umów międzynarodowych z państwami trzecimi oraz opiniowanie otrzymanych do konsultacji dokumentów dotyczących dziedziny zamówień publicznych. UZP przeprowadzał analizy w następujących obszarach: (i) negocjowanych lub planowanych umów handlowych z państwami trzecimi, w zakresie dotyczącym zamówień publicznych (Mercosur, Meksyk, Australia, Nowa Zelandia, Chile); (ii) funkcjonowania Porozumienia GPA, w tym przez analizę dokumentów będących przedmiotem prac Komitetu GPA (akcesje do GPA Wielkiej Brytanii, jako samodzielnej strony w związku z wystąpieniem z UE oraz państw trzecich, projektów decyzji Komitetu GPA).

1.4. Grupa Robocza ds. art. 50.

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych zapewniał również wsparcie merytoryczne Ministerstwu Spraw Zagranicznych w sprawach dotyczących zamówień publicznych związanych z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Wsparcie polegało w szczególności na analizie merytorycznej przesyłanych do konsultacji krajowych i zagranicznych dokumentów związanych pracami Grupy Roboczej ds. art. 50, zapewnianiu wkładów i stanowisk stosownie do właściwości.

1.5. Grupa robocza do spraw handlu

W 2019 r. prezydencja fińska podjęła prace w grupie roboczej do spraw handlu nad projektem rozporządzenia mającym ustanowić instrument dotyczący udzielania zamówień publicznych w kontekście międzynarodowym (International Procurement Instrument — IPI). Wcześniejsze projekty Komisji rozporządzenia z 2012 r. i z 2016 r. spotkały się ze sprzeciwem większości delegacji, dlatego prace nad IPI były wstrzymane. Prace zostały podjęte w odpowiedzi na zalecenie Rady Europejskiej z marca 2019 r. oraz zmianę nastawienia niektórych z państw członkowskich.

W 2019 r. w sprawie IPI odbyło się 8 spotkań grupy roboczej na potrzeby których UZP przygotowało instrukcje ze stanowiskiem. Na wezwanie Prezydencji, w 2019 r. 21 delegacji państw członkowskich, w tym Polska, przedstawiło pisemne stanowiska w sprawie istotnych elementów projektu rozporządzenia. Prezydencja fińska skoncentrowała dyskusję nad IPI na 4 obszarach problemowych: (i) wiarygodność i skuteczność instrumentów, (ii) obciążenie administracyjne dla instytucji zamawiających, (iii) wpływ propozycji na globalne łańcuchy dostaw i (iv) struktura procedury dochodzeniowej i konsultacyjnej. Dyskusję nad zidentyfikowanymi zagadnieniami problemowymi IPI Prezydencja fińska podsumowała w raporcie z 2 grudnia 2019 r. Presidency report on the progress made in discussions in the Working Party on Trade Questions on the International Procurement Instrument (WK 13752/2019 INIT).

2. Komitet ws. Zamówień Rządowych (Komitet GPA)

Ustanowiony na podstawie Porozumienia GPA, Komitet GPA odbył w 2019 r. 3 posiedzenia formalne oraz 3 posiedzenia nieformalne. W toku prac 2019 r. Komitet GPA zajmował się następującymi sprawami: (i) wnioskiem Kazachstanu o przystąpienie do GPA, (ii) szóstą zrewidowaną ofertą Chin ws. przystąpienia do GPA, (iii) przyjęciem decyzji określającej warunki przystąpienia Wielkiej Brytanii do GPA, jako niezależnej strony po

wystąpieniu z Unii Europejskiej, (iv) zatwierdzeniem statusu obserwatora Ekwadoru, Paragwaju oraz Filipin, (v) prowadził prace nad uzgodnionymi Programami Prac dotyczącymi zamówień zrównoważonych, zbierania i raportowania danych statystycznych oraz małych i średnich przedsiębiorstw, (vi) prowadził prace nad nowymi procedurami obiegu, udostępniania i tłumaczenia dokumentów dotyczących GPA oraz nad listą do udostępnienia istniejących dokumentów GPA.

Komitet GPA 27 lutego przyjął decyzję zapraszającą Zjednoczone Królestwo do przestąpienia do GPA, jako niezależnej strony w terminie i na warunkach określonych w tej decyzji. W związku z przełożeniem terminu Brexitu, Komitet GPA, w dniu 26 czerwca 2019 r. przedłużył pierwotny termin na złożenie przez Zjednoczone Królestwo instrumentu akcesji do GPA o 6 miesięcy.

3. Współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej (V4)

W ramach prezydencji słowackiej w Grupie Wyszehradzkiej V4, w dniu 28 marca 2019 r. w Bratysławie odbył się warsztat poświęcony kwestii elektronicznej w zamówieniach publicznych. Podczas spotkania przedstawiciele państw Grupy V4 wymienili się doświadczeniami na temat krajowych systemów e-zamówień – stopnia zaawansowania procesu elektronicznej procedur przetargowych, napotykanymi wyzwaniami i problemami, planowanymi kolejnymi działaniami w tym zakresie. 14 czerwca 2019 r. w Bratysławie zorganizowano warsztat pn. „Realizacja celów innych polityk w zamówieniach publicznych – doświadczenia państw Grupy Wyszehradzkiej”. Głównym tematem spotkania była wymiana informacji w zakresie zielonych zamówień publicznych i zamówień społecznie odpowiedzialnych.

W ramach prezydencji czeskiej, w dniach 3-4 października 2019 r. w Pradze została zorganizowana międzynarodowa konferencja ekspercka pn. „Odpowiedzialne zamówienia publiczne 2019. Strategiczne podejście do zamówień publicznych”. Wydarzenie to poświęcone było wymianie doświadczeń państw członkowskich Grupy V4 we wdrażaniu narodowych strategii i polityk dotyczących zrównoważonych zamówień publicznych, a także kontroli w tym zakresie.

W dniach 26-27 listopada 2019 r. w Brnie odbyło się spotkanie robocze poświęcone kontroli zamówień współfinansowanych ze środków unijnych, w ramach którego przedstawiciele państw Grupy V4 wymienili się doświadczeniami m.in. na temat najczęściej występujących nieprawidłowości przy wydatkowaniu funduszy unijnych.

W dniu 3 października 2019 r. w Pradze odbyło się organizowane przez czeskie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego spotkanie robocze V4 Plus na temat zamówień publicznych. Wydarzenie było kolejną z inicjatyw zaplanowanych w ramach czeskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej. Poza przedstawicielami Węgier, Słowacji i Czech, w spotkaniu uczestniczyły delegacje Chorwacji oraz Słowenii. Spotkanie posłużyło wymianie poglądów m.in. na temat sposobów transpozycji przepisów dyrektywy nr 2019/1161 zmieniającej dyrektywę ws. ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego, zmian umów ws. zamówień publicznych, warunków udziału w postępowaniu oraz horyzontalnej i wertykalnej współpracy podmiotów publicznych w ramach in-house.

4. Wizyty delegacji zagranicznych w Urzędzie Zamówień Publicznych

W dniu 25 stycznia 2019 r. w siedzibie UZP odbyła się wizyta przedstawicieli chorwackiej Komisji ds. Kontroli Zamówień Publicznych. W spotkaniu po stronie polskiej uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych oraz Krajowej Izby Odwoławczej. Spotkanie służyło wymianie doświadczeń w zakresie funkcjonowania systemów odwoławczych w Polsce i Chorwacji oraz omówieniu głównych problemów związanych z orzekaniem w sprawach dotyczących zamówień publicznych. Uczestnicy spotkania wymienili się również doświadczeniami związanymi z implementacją nowych dyrektyw w dziedzinie zamówień publicznych oraz dyskutowali na temat najważniejszych wyzwań w tym zakresie związanych m.in. z procesem elektronicznej zamówień.

W dniu 2 października 2019 r. w UZP gościła delegacja przedstawicieli Miasta Kopenhaga. Podczas spotkania przedstawiciele strony duńskiej mieli okazję zapoznać się z polskim systemem zamówień publicznych ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów proceduralnych oraz stosowanych rozwiązań w zakresie ochrony praw pracowniczych w zamówieniach publicznych.

W dniach 16-20 grudnia 2019 r. w Warszawie gościła delegacja przedstawicieli gruzińskiego organu antymonopolowego, projektu UE wspierającego organ oraz Parlamentu Gruzji (Komitetu ds. Integracji Europejskiej). Wizyta została zorganizowana przez UOKiK. Podczas spotkania w UZP w dn. 19 grudnia 2019 r. przedstawiciele strony gruzińskiej mieli możliwość zaznajomić się z instytucjonalnymi i prawnymi aspektami systemu zamówień publicznych w Polsce, a także zapoznali się z systemem kontroli zamówień publicznych oraz procedurami odwoławczymi.

5. Inne wydarzenia międzynarodowe

W czerwcu 2019 r. UZP był współorganizatorem i uczestnikiem warsztatów Komisji Europejskiej poświęconym zamówieniom publicznym na innowacje „TAIEX-REGIO Workshop on Strategic public procurement in ESIF”.

W dniach 24–25 października 2019 r. przedstawiciel UZP uczestniczył w odbywającym się corocznie w Paryżu spotkaniu Grupy Roboczej ds. Zamówień Publicznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju – OECD Working Party of the Leading Practitioners on Public Procurement (LPP). Tematyka spotkania dotyczyła różnych aspektów zmian, w tym technologicznych i cyfryzacji, i ich wpływu na zamówienia publiczne.

W listopadzie 2019 r. przedstawiciele UZP wzięli udział w zorganizowanym z inicjatywy Komisji Europejskiej w Helsinkach spotkaniu „Fostering innovation and measuring its impact in public procurement”. Spotkanie poświęcono trudnościom w mierzeniu innowacyjności w zamówieniach publicznych i próbom szacowania jej wpływu na gospodarkę.

Ponadto, przedstawiciel UZP regularnie uczestniczył w spotkaniach Zespołu ds. Strategii Europa 2020, który adresuje kwestie realizacji europejskiego semestru gospodarczego.

6. Inne aktywności

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych opracował wkłady i dostarczył materiały na potrzeby następujących badań prowadzonych przez organizacje międzynarodowe:

- materiał w odpowiedzi na ankietę Komisji Europejskiej stanowiącą podstawę badania prowadzącego do opracowania Europejskich Ram Kompetencyjnych dla publicznych nabywców – „Developing a European Competency Framework for Public Buyers” (styczeń 2019 r.). Na potrzeby badania udzielono również kilku wywiadów eksperckich, natomiast w marcu 2019 r. przedstawiciel UZP wziął udział w warsztatach eksperckich Komisji Europejskiej poświęconych temu zagadnieniu,
- OECD – „The Survey on the progress made in implementing the 2015 OECD Recommendation on Public Procurement” – który stanowił podstawę opracowania Raportu OECD na temat wdrażania Zalecenia Rady w zakresie zamówień publicznych “Report on the Implementation of the Recommendation of the Council on Public Procurement” (luty 2019 r.),
- materiały dot. kwestii innowacyjności w zamówieniach publicznych na potrzeby wspólnego badania OECD i Komisji Europejskiej – „2019 EC-OECD Science, Technology and Innovation Policy (STIP) Survey” (październik 2019 r.),
- “OECD Surveys on Public Procurement and Responsible Business Conduct” (grudzień 2019 r.),
- Sesja Rady OECD w zakresie w jakim zajmowała się ona kwestią zamówień publicznych,

- materiał na potrzeby wizyty roboczej Sekretariatu OECD poświęconej XVI Przeglądowi Gospodarczemu Polski opracowywanemu przez OECD,
- Bank Światowy - badanie „Doing Business2020”, kwestionariusz nt. regulacji prawnych i sposobu funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce. Zebrane od respondentów odpowiedzi posłużyły Bankowi Światowemu do opracowania zbiorczego raportu porównującego wydajność, jakość i integralność systemów zamówień publicznych na całym świecie. Raport dostępny jest na stronie: <https://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2020>,
- Badanie pn. „Benchmarking Infrastructure 2020”, koncentrujące się na prezentacji regulacji prawnych i sposobu funkcjonowania partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce. Wypracowany w ramach tego badania raport zostanie opublikowany na stronie: <https://bpp.worldbank.org/en/reports>.

III.1.11. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020

W ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020, Urząd Zamówień Publicznych realizował Zadanie nr 3 - *Wzmocnienie przejrzystości i obiektywności procesu udzielania zamówień publicznych*, w tym następujące Działania:

- 1) Działanie nr **3.1** *Uwzględnienie w sprawozdaniach Urzędu Zamówień Publicznych ujawnianych przez ten Urząd nieprawidłowości mogących mieć podłoże korupcyjne oraz mechanizmów prowadzących do ich powstania;*
- 2) Działanie nr **3.2** *Wdrażanie centralnego systemu informatycznego umożliwiającego publiczny dostęp do informacji o prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych;*
- 3) Działanie nr **3.3** *Wypracowanie mechanizmów umożliwiających identyfikowanie nieprawidłowości w zamówieniach wyłączonych ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, w zakresie nieobjętym art. 4 pkt 5 ustawy;*
- 4) Działanie nr **3.4** *Wypracowanie mechanizmów umożliwiających ograniczenie nieprawidłowości w zamówieniach wyłączonych ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, w zakresie objętym art. 4 pkt 8 ustawy;*
- 5) Działanie nr **3.5** *Przygotowanie i wdrożenie przepisów umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w przypadku udzielania zamówień publicznych wyłączonych spod przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.*

Organem wiodącym w realizacji Działania nr 3.1. został oznaczony Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, zaś organami współpracującymi Szeft Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Prezes Krajowej Izby Odwoławczej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Przewodniczący Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W przedmiotowym Działaniu, RPPK nakłada na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych obowiązek badania w toku działań kontrolnych aspektów korupcyjnych oraz zamieszczenia informacji o ujawnionych nieprawidłowościach.

W wyniku prowadzonych postępowań wyjaśniających i kontroli w 28 sprawach przekazano dokumenty do Centralnego Biura Antykorupcyjnego w związku z możliwością wystąpienia zachowań o charakterze korupcyjnym lub w związku z treścią podniesionych zarzutów we wnioskach o kontrolę wskazujących na możliwość wystąpienia zachowań o charakterze korupcyjnym.

Jednocześnie na podstawie art. 165 ust. 1 ustawy Pzp poddano analizie łącznie 43 sprawy z wniosku: prokuratury – 11 spraw, Centralnego Biura Antykorupcyjnego – 22 sprawy, policji – 10 spraw.

Informacje o wyniku kontroli zamieszczane są na stronie internetowej www.uzp.gov.pl w zakładce Repozytorium wiedzy, Kontrole prowadzone przez Prezesa UZP.

W dniu 15 maja 2019 r. odbyło się seminarium „Nieprawidłowości w procesie udzielania zamówień publicznych na podstawie doświadczeń instytucji kontrolnych” z udziałem przedstawicieli NIK, UOKiK, CBA i Komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Urząd Zamówień Publicznych i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako podmioty współpracujące w zakresie wykrywania nieprawidłowości na gruncie zamówień publicznych, w zakresie swoich kompetencji współpracują i przekazują wzajemnie informacje według kompetencji (do 30 czerwca 2020 r. informacje o zмовach przetargowych i o tym, jak je wykrywać, kogo powiadomić o podejrzeniu, że doszło do niedozwolonego porozumienia, można było uzyskać korzystając z platformy e-learningowej pod adresem www.szkoleniazmowy.uokik.gov.pl).

W realizacji Działania nr 3.2. jako organ wiodący zostało wskazane Ministerstwo Cyfryzacji, zaś organem współpracującym Prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

Urząd Zamówień Publicznych realizuje usługi związane z wdrożeniem i utrzymaniem systemu miniPortal. System został udostępniony w październiku 2018 r. i umożliwia użytkownikom korzystanie z komunikacji elektronicznej, w tym składanie ofert w toczących się postępowaniach o zamówienie publiczne.

W dniu 11 marca 2019 r. Minister Cyfryzacji odstąpił w całości od umowy na zaprojektowanie i wdrożenie Platformy e-Zamówienia, zawartej w dniu 6 kwietnia 2018 r. z DXC TECHNOLOGY Polska Sp. z o.o. Powodem odstąpienia była zwłoka Wykonawcy w realizacji umowy. W dniu 27 czerwca 2019 r. zostało rozwiązane Porozumienie o dofinansowanie projektu e-Zamówienia. W dniu 25 września 2019 r. zostało podpisane nowe Porozumienie o dofinansowanie projektu ze środków UE. W dniu 17 września 2019 r. zostało opublikowane w TED nowe ogłoszenie o zamówieniu na budowę Platformy e-Zamówienia i usługi inżyniera kontraktu. Na koniec 2019 r. procedowano etap odwołań na wybór najkorzystniejszej oferty.

Do realizacji Działania nr 3.3. został wskazany Prezes Urzędu Zamówień Publicznych – jednostka wiodąca, zaś organami współpracującymi Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Przy obecnym stanie prawnym brak możliwości realizacji przedmiotowego działania.

Wobec uchwalenia dnia 11 września 2019 r. przez Sejm RP nowej ustawy Pzp planowane jest podjęcie działań w zakresie wypracowania dobrych praktyk w zamówieniach publicznych.

Podmiotem wiodącym w realizacji Działania nr 3.4. oznaczono Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, zaś organem współpracującym Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Nowa ustawa Pzp wprowadza obowiązek publikacji ogłoszeń o zamówieniach bagatelnych. Zgodnie z art. 2 ust. 2 nowej ustawy Pzp, do udzielania zamówień klasycznych, których wartość, bez podatku od towaru i usług, dotycząca jednorazowego zakupu jest mniejsza niż 130 000 zł, nie mniejsza jednak niż 50 000 zł (zamówienia bagatelne), udzielanych przez zamawiających publicznych, stosuje się przepisy art. 82, art. 267 ust. 1 i ust. 2 pkt 9, art. 268, art. 269 ust. 1, art. 271 ust. 1-3 oraz art. 272 nowej ustawy Pzp. Zgodnie z art. 268 ust. 1 nowej ustawy Pzp, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zamówieniu bagatelnym w Biuletynie Zamówień Publicznych wraz z przekazaniem potencjalnym wykonawcom informacji o zamiarze udzielenia tego zamówienia. Nowa ustawa Pzp wejdzie w życie 1 stycznia 2021 r.

W II półroczu 2019 r. dokonano aktualizacji wzorcowego dokumentu, tj. Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp. Dokument udostępniono na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

Działanie nr 3.5. przydzielono Ministrowi Finansów i jako jednostce współpracującej Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych. W 2019 r. zadanie było w trakcie realizacji.

III.2. Krajowa Izba Odwoławcza

Zgodnie z art. 172 ustawy Pzp podstawową rolą Krajowej Izby Odwoławczej jest rozpoznawanie odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Na podstawie przepisów ustawy Pzp do pozostałych kompetencji Krajowej Izby Odwoławczej należy rozpoznawanie wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy do czasu ogłoszenia przez Izbę wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze (art. 183 ust. 2 ustawy) oraz wyrażanie w formie uchwały opinii w sprawie zastrzeżeń do wyników kontroli zgłoszonych przez zamawiającego do Prezesa UZP w toku przeprowadzania kontroli, zarówno doraźnej, jak i uprzedniej (art. 167 ust. 3 oraz art. 171a ustawy).

III.2.1. Rozpatrywanie odwołań

W 2019 r. do KIO wpłynęło 2694 odwołań i rozstrzygnięto ich również 2694. Spośród wszystkich rozpatrzonych odwołań 47% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (27% oddalonych i 20% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 23% - umorzenie z powodu wycofania odwołania, 20% - umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 8% - zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych, 2% - odrzucenie odwołania.

Odwołania rozpatrzone w 2019 r.	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 694	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	201	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	544	20%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	620	23%
Odrzucone	60	2%
Oddalone	726	27%
Uwzględnione	543	20%

W porównaniu do 2018 r. wskaźniki te zmieniły się w zakresie odwołań rozpatrzonych merytorycznie – ten stosunek spadł z 52% - na korzyść postępowań umarzanych ze względu na wycofanie odwołania bądź uwzględnienie zarzutów przez zamawiającego (odpowiednio 20% i 18%). Stosunek odwołań zwróconych bądź odrzuconych względem wszystkich rozpatrzonych odwołań pozostał na takim samym poziomie.

Spośród odwołań, które zostały zarówno wniesione, jak i rozpatrzone w 2019 r., 47% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (27% oddalonych i 20% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 20% umorzenie z powodu wycofania odwołania, 23% umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 8% zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych, 2% - odrzucenie odwołania.

Odwołania wniesione i rozpatrzone w 2019 r.	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 542	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	188	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	588	20%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	514	23%
Odrzucone	57	2%
Oddalone	680	27%
Uwzględnione	515	20%

Dla porównania wskaźniki dotyczące odwołań, które wpłynęły i zostały rozpatrzone w 2018 r.: 29% odwołań oddalonych, 23% odwołań uwzględnionych, 20% umorzeń z powodu wycofania odwołania, 18% umorzeń z powodu uwzględnienia zarzutów przez zamawiającego, 8% zwrotów z powodu braku wpisu lub braków formalnych oraz 2% postanowień o odrzuceniu odwołania.

III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego

W 2019 r. do KIO wpłynęło 26 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy, a 25 wniosków zostało rozpatrzonych (1 został rozpatrzony w 2020 r.). Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco:

Rozstrzygnięcie	Liczba	Odsetek
Uchylenie zakazu	3	12%
Odmowa uchylenia zakazu	20	80%
Umorzenie postępowania	2	8%

Dla porównania w 2018 r. do KIO wpłynęło 29 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy. Tyle samo zostało rozpatrzonych. Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco: w 14 przypadkach (48%) odmówiono uchylenia zakazu, w 13 przypadkach (45%) uchylono zakaz, a w 2 (7%) umorzono postępowanie.

Z powyższych danych wynika zatem, że w 2019 r. liczba składanych wniosków spadła, a Krajowa Izba Odwoławcza, podobnie jak w roku poprzednim, w większości przypadków odmawiała uchylenia zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem odwołania.

III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli

W 2019 r. do KIO wpłynęło 81 zastrzeżeń do wyników kontroli Prezesa UZP. Wydano 76 uchwał zawierających opinię w sprawie zastrzeżeń. 5 uchwał zostało wydanych już w 2020 r.

Dla porównania w 2018 r. do Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęły 44 zastrzeżenia, wydanych zostało tyle samo uchwał.

III.3. Zamówienia publiczne w mediach

III.3.1. Informacje statystyczne

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. analizą objęto 20 470 materiałów dotyczących zamówień publicznych, które opublikowane zostały w tytułach prasowych o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, czasopismach branżowych, portalach internetowych oraz zostały wyemitowane w stacjach radiowych i telewizyjnych.

W prasie zamieszczono łącznie 4 205 materiałów, średnio w miesiącu publikowano 350 artykułów, jednakże zdecydowanie więcej odnotowano w drugiej połowie roku. W prasie ogólnopolskiej najwięcej artykułów o systemie zamówień publicznych zamieszczono w Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Gazecie Wyborczej (z dodatkami regionalnymi) oraz Pulsie Biznesu. Incydentalnie pojawiały się artykuły m.in. w tygodnikach: Wprost, W sieci, Newsweek.

W prasie branżowej najwięcej artykułów o tematyce zamówień publicznych miesięczniki Przetargi Publiczne oraz Zamówienia Publiczne Doradca. Na portalach internetowych zamieszczono w sumie 10 950 materiałów, średnio 912 miesięcznie. W styczniu, wrześniu, październiku i grudniu odnotowano największą liczbę informacji. Najczęściej były one publikowane na portalach: Rzeczpospolita, Labportal, Gazeta Prawna, Portal samorządowy oraz Rynek prawniczy.

Tematy związane z zamówieniami publicznymi poruszane były podczas audycji radiowych i telewizyjnych. Najczęściej audycje o tej tematyce emitowano w stacjach: TVP Info, Polsat News, TVP 1, TVN 24, rozgłośniach radiowych: Radio ZET, RMF FM, Polskie Radio RDC Warszawa, TOK FM oraz regionalnych stacjach Polskiego Radia – Rzeszów, Gdańsk, Kraków, Katowice, Wrocław.

III.3.2. Analiza treści publikowanych w mediach

Media tradycyjne oraz media elektroniczne informowały w 2019 r. o najważniejszych zagadnieniach dotyczących rynku zamówień publicznych. Uwidoczniła się tendencja w ramach której, w poszczególnych redakcjach, opisywaniem zjawisk i wydarzeń związanych z zamówieniami publicznymi zajmowały się te same osoby.

Dużą rolę w przekazywaniu informacji nt. zamówień publicznych odgrywały dzienniki ogólnopolskie – Dziennik Gazeta Prawna, Puls Biznesu oraz Rzeczpospolita. Tytuły te nie tylko dostarczały informacji, ale także w miarę możliwości udostępniały łamy swoich pism do szerszej analizy wybranych zagadnień dokonywanych przez specjalistów funkcjonujących na rynku.

Istotną funkcję w kształtowaniu opinii o rynku zamówień sprawowały portale internetowe, zarówno te poświęcone tematyce biznesowej i prawnej (np.prawo.pl) omawiające najważniejsze zagadnienia i wyzwania całego rynku zamówień publicznych oraz strony poświęcone sprawom lokalnych społeczności, które zwykle koncentrowały się wokół konkretnych postępowań mających realny wpływ na życie danej wspólnoty.

Rok 2019 obfitował w dużo wydarzeń i tematów, które pojawiły się w mediach, a które dotyczyły obszaru zamówień publicznych. Najważniejsze z nich to:

- Uchwalenie nowej ustawy Pzp

Uwaga dziennikarzy skoncentrowana była wokół najważniejszych rozwiązań wprowadzanych nową ustawą Pzp. Materiały drukowane oraz materiały w mediach

elektronicznych opatrzone były komentarzami specjalistów zajmujących się na co dzień zamówieniami publicznymi. Interesariusze rynku zamówień publicznych w przeważającej części pozytywnie wypowiadali się o zmianach proponowanych w nowej ustawie Pzp, podkreślając zwłaszcza innowacyjny charakter wprowadzanych zmian oraz kompleksowość zaproponowanych regulacji.

- Temat elektronizacji zamówień publicznych

Rok 2019 to pierwszy pełny rok, w którym obowiązywały regulacje dotyczące obowiązku komunikacji elektronicznej między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności elektronicznego składania ofert dla postępowań o wartości powyżej progów unijnych. Zainteresowanie mediów koncentrowało się wokół bieżących wyzwań związanych z funkcjonowaniem elektronicznych narzędzi komunikacyjnych, a także na postępowaniach UZP zmierzających do wyłonienia wykonawcy na realizację platformy e-Zamówienia. Szeroko komentowano zmianę terminu wejścia w życie obowiązku elektronicznego prowadzenia komunikacji w postępowaniach poniżej progu unijnego na 1 stycznia 2021 r. Temat ten stał się szczególnie istotny w momencie uchwalania nowego Prawa zamówień publicznych. Równoległe z nową ustawą Pzp prowadzono bowiem prace nad specyfikacją nowej platformy e-Zamówienia. Dzięki temu zachowana została spójność rozwiązań w nowej ustawie Pzp oraz w ramach specyfikacji platformy e-Zamówienia.

- Duże przetargi inwestycyjne i ich przebieg – zagadnienia kontroli oraz sprawy związane z postępowaniami toczonymi przed Krajową Izbą Odwoławczą

Szeroko informowano o dużych zamówieniach inwestycyjnych, w szczególności dotyczących budowy i remontu dróg, dostaw pojazdów oraz systemów informatycznych. Publikowane materiały w sposób czytelny i najczęściej poprawny merytorycznie wyjaśniały konkretne przepisy prawne oraz rozwiązania, prezentując konkretne przykłady. Podnoszono coraz częściej występujące problemy w budownictwie, takie jak wzrost cen materiałów i robocizny oraz brak pracowników. Kładziono nacisk na brak klauzul waloryzacyjnych w umowach, jak też drastyczny wzrost cen ofert, znacznie przekraczający kwoty przeznaczone przez zamawiających na realizację zamówień. Konsekwencją powyższych zjawisk był brak ofert, konieczność unieważniania postępowań. Opisywano zjawisko zatorów płatniczych, postulując coraz bardziej palącą potrzebę zmian w tym obszarze. Dziennikarze informowali także o działaniach Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie prowadzonych kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

- Publikacje dotyczące materiałów zamieszczanych na stronie UZP

W 2019 r. Urząd Zamówień Publicznych opublikował na swojej stronie internetowej kilka publikacji stanowiących źródło inspirujących przykładów oraz pokazujących jak stosować innowacyjne narzędzia w postępowaniach. Mowa tu m.in. o pozacenowych kryteriach ofert, czy publikacjach z zakresu zielonych i zrównoważonych zamówień publicznych. UZP przeprowadził również kilka badań, których wyniki stanowiły źródło dla wielu interesujących analiz na łamach prasy. Mowa tu np. raporcie z badania dotyczącego niskiej konkurencyjności w zamówieniach publicznych.

Należy także podkreślić, że w 2019 r. UZP zwiększył swoją aktywność w przestrzeni mediów społecznościowych. UZP dysponuje profilami na Twitterze oraz od końca lipca 2019 r. na platformie LinkedIn. Miejsca te są doskonałym źródłem komunikacji, a także, co z punktu widzenia UZP jest najważniejsze stanowią kolejny kanał informacyjny, dzięki czemu możliwe jest dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców z najważniejszymi informacjami dotyczącymi funkcjonowania rynku zamówień publicznych. Widzimy również, że zwłaszcza w przypadku platformy LinkedIn, profil UZP jest miejscem prowokującym dyskusje i inspirującym obserwujących do aktywności i prezentowania swoich poglądów. Tym samym zagadnienia zamówień publicznych stają się istotną częścią debaty profesjonalistów różnych branż.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

IV.1. Wnioski

W 2019 r. działania systemowe związane z funkcjonowaniem rynku zamówień publicznych realizowane były przede wszystkim w obszarach: legislacyjnym, dotyczącym elektroniczacji zamówień publicznych oraz procesu udzielania zamówień i czynności z nim związanych.

Urząd Zamówień Publicznych wraz z Ministerstwem Rozwoju (dawne Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii) intensywnie pracował nad przygotowaniem i procedowaniem nowej ustawy Pzp. Nowa ustawa została uchwalona w dniu 11 września 2019 r., a jej przepisy zaczęły obowiązywać z dniem 1 stycznia 2021 r. Regulacja ta wychodzi naprzeciw wieloletnim oczekiwaniom zgłaszanym przez podmioty publiczne, przedsiębiorców, jak i ekspertów oraz doradców w dziedzinie zamówień publicznych. Równoległe z opracowaniem nowej ustawy Pzp, prowadzono prace legislacyjne związane z ustawą – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych. Została ona uchwalona również w dniu 11 września 2019 r. Ustawa ta, oprócz określenia terminu obowiązywania nowej ustawy Pzp, zawiera szereg zmian w innych aktach prawnych oraz przepisy przejściowe, dostosowujące i uchylające, niezbędne do prawidłowego stosowania nowych przepisów z zakresu zamówień publicznych.

Działania Urzędu Zamówień Publicznych, lidera projektu „e-Zamówienia – elektroniczacja zamówień publicznych” skoncentrowane na elektroniczacji zamówień publicznych zmierzały do zakontraktowania usługi budowy Platformy e-Zamówienia, zapewniającej wszystkim zainteresowanym możliwość komunikacji elektronicznej i wymiany informacji na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia. W 2019 r. przeprowadzono postępowania na usługę Inżyniera Kontraktu oraz Budowę Platformy e-Zamówienia, na początku 2020 r. obydwie zamówienia zakończono zawarciem umowy.

W 2019 r. system zamówień publicznych cechowała stabilizacja jeśli chodzi o strukturę trybów wykorzystywanych przez zamawiających. Najczęściej stosowano przetarg nieograniczony – 88,97% (w 2018 r. 88%). W przypadku pozostałych trybów częstotliwość ich wybierania była zbliżona do roku poprzedzającego, choć odnotowano niewielki wzrost w trybie negocjacji z ogłoszeniem (z 0,04% do 0,06%) i dialogu konkurencyjnym (z 0,02% do 0,03%). Symboliczny spadek dotyczył korzystania z trybu zapytania o cenę z 1,86% w 2018 r. do 1,68% w 2019 r.

Należy zwrócić uwagę na dobrą tendencję udzielania zamówień w trybach zapewniających konkurencyjność postępowań, które w 2019 r. wyniosło 90%, co wpłynęło na lekki wzrost zainteresowania przedsiębiorców rynkiem zamówień publicznych.

Dane wynikające z ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych świadczą o korzystnej zmianie w zakresie konkurencyjności w obszarze zamówień publicznych. W 2019 r. zmniejszył się odsetek postępowań z jedną ofertą: z 46% w 2018 r. do 43% w 2019 r. Natomiast do 2,42 wzrosła średnia liczba ofert składanych w postępowaniach o zamówienia publiczne (w 2018 r. – 2,19). Największy wzrost dotyczył postępowań na roboty budowlane – z 2,41 do 3,33, ale poprawę dostrzeżono również w zamówieniach na dostawy z 2,04 do 2,08 oraz usługi 2,31 do 2,37.

Zwiększenie konkurencyjności w postępowaniach może oznaczać zwiększenie zaufania przedsiębiorców do zamówień publicznych. W przypadku robót budowlanych zauważalny spadek liczby i wartości robót budowlanych mógł wywołać sprzężenie zwrotne na większy popyt na te postępowania wśród wykonawców tych robót.

Uwzględniając sumę, tj. 32 101 (33 049 w 2018 r.) rocznych sprawozdań o zamówieniach udzielonych w 2019 r., przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych przez zamawiających na podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych, można wnioskować o mniejszej liczbie zamawiających funkcjonujących w

systemie zamówień publicznych. Odnotowany spadek może być końcowym efektem reformy oświaty związanej m.in. z łączeniem szkół i likwidacją gimnazjów.

W 2019 r. nie uległy znaczącym zmianom proporcje zamówień udzielanych przez poszczególne grupy podmiotów. Nadal grupą wiodącą była administracja samorządowa oraz jej jednostki organizacyjne – łącznie 49,85% (choć widoczny jest spadek w przypadku jednostek organizacyjnych administracji samorządowej z 19,53% w 2018 r. do 19,11% w 2019 r. – zgodnie z uwagą zawartą powyżej).

Mniejsza liczba podmiotów udzielających zamówień, ale również finalizowanie kontraktowania środków w ramach perspektywy 2014-2020 wpłynęły na zmniejszenie o 3,2 mld zł (z 202,1 mld zł w 2018 r. do 198,9 mld zł. w 2019 r.) ogólnej wartości zamówień udzielanych w 2019 r. w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych, w tym w przedziale o wartości poniżej progów unijnych z 55, 8 mld zł w 2018 r. do 49,9 mld zł. w 2019 r. Odnotowano też spadek wartości zamówień udzielanych w oparciu o wyłączenia ustawowe, z 105,1 mld zł do 90,9 mld zł, jak również w grupie zamówień poniżej tzw. progu bagatelności z 36,6 mld zł (w 2018 r.) do 35,3 mld zł (w 2019 r.).

Podsumowując - całościową wartość rynku zamówień publicznych, a więc wartość obejmująca również udzielanie zamówień, do których stosuje się ustawowe wyłączenia stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych, w 2019 r. oszacowano na kwotę ok. 289,8 mld zł. Wartość ta obniżyła się w stosunku do 2018 r., w którym wynosiła ok. 307,2 mld zł. Spadek wartości wynika w szczególności z obniżenia wartości zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń.

W przypadku postępowań o wartości przekraczającej progi unijne zakontraktowano wyższe kwoty, tj. 144,5 mld zł. w stosunku do 142,5 mld zł w 2018 r. O ponad 10 mld zł wzrosła też wartość zamówień sektorowych (z 45,96 mld zł w 2018 r. do 56, 01 mld zł w 2019 r.). Dane te świadczą o zawieraniu w 2019 r. umów na duże zamówienia o znacznej wartości.

Analiza wartości zamówień wobec rodzaju zamówienia wskazuje natomiast na zmniejszenie wartości zamówień udzielanych na roboty budowlane z 46% w 2018 r. do 36% w 2019 r. a wzrost wartości na usługi z 24% w 2018 r. do 33% w 2019 r.

Rok 2019 zgodnie z dotychczasową tendencją charakteryzował się utrzymaniem niskiego poziomu stosowania ceny jako jedyne kryterium oceny ofert. W postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych większą liczbę kryteriów wykorzystano w 88% zamówień, natomiast w tych o wartości powyżej progów unijnych w 72%.

Zarówno w zamówieniach, których ogłoszenia publikowano w BZP, jak i w Dz. Urz. UE, najrzadziej kryterium ceny jako jedyne stosowano w robotach budowlanych – odpowiednio 2% i 19%. Najczęściej wyłącznie kryterium ceny wybierano w przypadku postępowań o wartości poniżej progów unijnych w dostawach – 23% postępowań i w 30% postępowań na usługi o wartości powyżej progów unijnych. Statystyki powyższe są wypadkową możliwości łatwiejszego określenia w opisie przedmiotu zamówienia standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia. Zbliżone tendencje występowały w 2018 r., jednakże 2019 r. zaznaczył się niewielkim ogólnym wzrostem odsetka zamówień tylko z kryterium ceny, tj. w BZP z 11% w 2018 r. do 12% w 2019 oraz w Dz. Urz. UE z 25% w 2018 r. do 28% w 2019 r. Zmiana ta może mieć źródło w bardziej racjonalnym stosowaniu kryteriów pozacenowych, poprzez odejście od stosowania tzw. kryteriów pozornych, faktycznie nie mających wpływu na wybór oferty z uwzględnieniem lepszych parametrów np. jakościowych.

Odnosząc się do liczby wybieranych przez zamawiających kryteriów oceny ofert, średnio było ich 2,39 w zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych i 2,63 w przypadku zamówień o wartości powyżej progów unijnych. Niestety nadal najczęściej wykorzystywanymi dodatkowymi (poza ceną) kryteriami oceny ofert były warunki gwarancji bądź rękojmi oraz termin realizacji zamówienia. Na poziomie dalece niesatysfakcjonującym ustalano kryteria mające bezpośrednie znaczenie na jakość i efektywność przedmiotu zamówienia. Poziom oceny ofert z uwzględnieniem jakości, funkcjonalności czy parametrów technicznych przedmiotu zamówienia zarówno w 2018 r. jak i 2019 r. był porównywalny i wynosił

odpowiednio 10% w obydwu rocznikach w przypadku postępowań o wartościach poniżej progów unijnych i 19% w 2019 i 21% w 2018 r. powyżej progów unijnych.

Analiza funkcjonowania środków ochrony prawnej wykazuje, iż w 2019 r. niemalże połowa odwołań składanych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej przesłana została w formie elektronicznej. Zauważalny zatem jest znaczny wzrost wykorzystania przez wykonawców tej drogi składania odwołań.

Ponadto w zakresie środków ochrony prawnej można zauważyć dalszy spadek odwołań rozstrzyganych merytorycznie, tj. w 2019 r. Krajowa Izba odwoławcza rozstrzygała merytorycznie tylko 47% odwołań, podczas gdy w 2018 r. wskaźnik ten wynosił 52%.

W przypadku społecznych zamówień publicznych obserwuje się nieznaczny wzrost liczby zamówień w stosunku do 2018 r. Nie przełożyło się to jednak na wzrost ich wartości. Wartość zamówień społecznych w 2019 r. była mniejsza w porównaniu z 2018 r. o kwotę 6 742 943 409,10 zł (bez VAT).

Należy zauważyć, że nieznaczne spadki liczby zamówień w porównaniu z 2018 r. odnotowano w zakresie zamówień, w ramach których zastosowano aspekty o obligatoryjnym charakterze tj. odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na umowę o pracę (art. 29 ust. 3a ustawy) oraz ustanowienie wymagań w zakresie dostępności i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (art. 29 ust. 5 ustawy). Nadal jednak są to te rozwiązania, po które polscy zamawiający sięgali w 2019 r. najczęściej. W przeważającej mierze wynika to z obligatoryjnego charakteru przepisów w tym zakresie.

Wart podkreślenia jest fakt, że w przypadku wszystkich pozostałych aspektów społecznych odnotowano wzrost liczby zamówień, w których je zastosowano. Jest to tym istotniejsze, że są to rozwiązania o charakterze fakultatywnym. Przyczyn tego pozytywnego zjawiska należy upatrywać m.in. w coraz większej wiedzy zamawiających na temat społecznych zamówień publicznych, a także ich przekonaniu, że skuteczna realizacja zamówienia publicznego może iść w parze z osiąganiem celów społecznych.

Mimo ogólnej tendencji wzrostowej stosowanie rozwiązań społecznych o charakterze fakultatywnym, pozostaje na dosyć niskim poziomie. Podobnie jak w 2018 r., również w 2019 r. najrzadziej stosowanym przez zamawiających instrumentem prospołecznym było bezpośrednie stosowanie oznakowania społecznego w ramach opisu przedmiotu zamówienia lub kryteriów oceny ofert. Skorzystanie przez zamawiających z uprawnienia przewidzianego w art. 30a ustawy Pzp, wymaga spełnienia przez oznakowanie wszystkich wymienionych w przedmiotowym przepisie warunków. Zbyt mała wiedza zamawiających na temat oznakowań społecznych oraz grup produktowych, które obejmują, a także nikła świadomość w zakresie warunków i kryteriów przyznawania takiego oznakowania może być przyczyną, dla której zamawiający nie wskazują w dokumentacji przetargowej określonego oznakowania społecznego. Można domniemywać, iż zamawiający częściej odwołują się do oznakowania społecznego jako środka dowodowego na potwierdzenie, że określone wymogi społeczne charakteryzujące proces wytworzenia produktu objętego przedmiotem zamówienia zostały spełnione. Nie jest to jednak objęte monitoringiem Urzędu Zamówień Publicznych.

Niewiele częściej zamawiający decydowali się na udzielenie zamówienia jako zamówienia zastrzeżonego, bądź to z art. 22 ust. 2 ustawy Pzp, bądź też w ramach dodatkowego reżimu zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o którym mowa w art. 138p ustawy Pzp. Rzadko stosowane przez zamawiających dozwolone prawem ograniczenie możliwości ubiegania się o zamówienie do określonych grup podmiotów, może wynikać z faktu, iż zamawiający w pierwszej kolejności dążą do skutecznego udzielenia zamówienia. Niewielka wiedza zamawiających na temat podmiotów ekonomii społecznej, zakresu ich działalności oraz obszaru geograficznego ich funkcjonowania, a także obawa przed koniecznością unieważnienia postępowania z powodu braku ofert, może skutecznie zniechęcać zamawiających przed skorzystaniem z tych społecznych rozwiązań prawnych.

Prowadzone przez UZP statystyki nie uwzględniają przypadków zastosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia, poza przypadkami wskazania w ramach OPZ określonej etykiety środowiskowej (na podstawie art. 30a ustawy Pzp) oraz ustanowienia środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia (na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp). Może to przekładać się na niewielki

odsetek zidentyfikowanych zielonych zamówień publicznych. Należy pamiętać, iż w świetle art. 30 ustawy Pzp, zamawiający są uprawnieni do opisu przedmiotu zamówienia przez określenie wymagań dotyczących wydajności i funkcjonalności, które mogą obejmować aspekty środowiskowe.

Najbardziej popularnymi wśród zamawiających rozwiązaniami prawnymi o charakterze środowiskowym pozostają odwołanie w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia oraz środowiskowe kryteria oceny ofert, w tym odwołanie do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia (na podstawie art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Można zatem przyjąć, iż zamawiający są coraz bardziej świadomi wpływu sposobu realizacji zamówienia na środowisko i częściej formułują wymagania w tym zakresie. Co do kryteriów oceny ofert, dostrzega się ukonstytuowanie wśród zamawiających praktyki określania dodatkowych, innych niż cena, kryteriów oceny ofert, które to czasami przyjmują postać wymogów środowiskowych. Jednakże, w odniesieniu do ogółu zamówień, przypadki zastosowania rozwiązań prawnych o charakterze środowiskowym można uznać raczej za incydentalne.

W przypadku zielonych zamówień publicznych, zamawiający najrzadziej decydowali się na zastosowanie kryterium kosztu pozwalającego na wykorzystanie rachunku kosztów cyklu życia. Wiąże się to z jednej strony z ograniczonym zakresem dostępnych metodyk LCC, a z drugiej koniecznością podjęcia dodatkowych czynności analitycznych przez zamawiających celem zastosowania instrumentów już dostępnych albo wypracowania własnych rozwiązań uwzględniających różne koszty.

IV.2. Rekomendacje

Na podstawie analizy funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2019 r., sformułowanych powyżej wniosków oraz doświadczeń wszystkich interesariuszy zamówień publicznych z lat poprzednich, podejmowane w tym obszarze przyszłe działania powinny zmierzać w kierunku efektywności i przejrzystości udzielanych zamówień publicznych, uwzględniających ich rolę w kształtowaniu polityki państwa oraz potrzebę wsparcia rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Działania te powinny także sprzyjać elektronizacji, innowacyjności oraz realizacji celów społecznych i związanych z ochroną środowiska.

Uchwalenie w 2019 r. nowej ustawy Pzp wymaga podjęcia prac legislacyjnych, w których będzie współuczestniczył Prezes UZP, związanych z opracowaniem i procedowaniem aktów wykonawczych. Konieczne jest wydanie i ogłoszenie jeszcze przed dniem wejścia w życie nowej regulacji (tj. przed 1 stycznia 2021 r.) 18 rozporządzeń. Dodatkowo Prezes UZP na podstawie art. 3 ust. 3 nowej ustawy Pzp wydawał będzie począwszy od 2021 r. obwieszczenia informujące o aktualnych progach unijnych, ich równowartości w złotych oraz o równowartości w złotych kwot wyrażonych w ustawie w euro, ustalonych zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej, a także o średnim kursie złotego w stosunku do euro, stanowiącym podstawę przeliczania wartości zamówień lub konkursów.

W celu zapewnienia transparentności, optymalizacji działania, komunikacji elektronicznej w postępowaniach o wartości poniżej i powyżej progów unijnych, uproszczenia procedowania, jak również większego dostępu małych i średnich przedsiębiorstw do zamówień publicznych niezbędne jest kontynuowanie prac związanych z budową platformy e-Zamówienia. Oddanie do użytku nowego narzędzia poza wskazanymi powyżej korzyściami wpłynie m.in. na: skrócenie czasu potrzebnego na przygotowanie ogłoszeń, dokumentów zamówienia oraz ich aktualizację, znaczącą eliminację błędów o charakterze formalnym, zapewnienie kompletności wymaganych danych, ponowne wykorzystanie raz wprowadzonych danych, zmniejszenie obciążeń finansowych.

Obowiązek stosowania przez zamawiających od początku 2021 r. nowej ustawy Pzp obliuguje do zaoferowania zamawiającym i przedsiębiorcom szerokiego wachlarza propozycji o charakterze edukacyjno-informacyjnym, które profesjonalnie przygotowują ich do wdrożenia nowych przepisów do praktyki planowania, udzielenia i realizacji zamówień publicznych.

Zasadne jest zatem stworzenie systemu wsparcia gwarantującego kadrom zamówień publicznych pewność uzyskania rzetelnej informacji, ułatwiającej proces inteligentnego i świadomego udzielania zamówień publicznych oraz pogłębianie posiadanej wiedzy i umiejętności. Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych ma zasadnicze znaczenie w kontekście prawidłowego, skutecznego, efektywnego udzielania zamówień i wykorzystywania mechanizmów i instytucji przewidzianych w nowej ustawie Pzp. Wpływa też na większe wykorzystanie elementów prospołecznych, ekologicznych, innowacyjnych oraz narzędzi elektronicznych unowocześniając zamówienia publiczne i zachęcając przedsiębiorców z sektora MSP do zainteresowania tym segmentem rynku.

Nadal aktualna pozostaje potrzeba upowszechniania i promowania pozacenowych kryteriów oceny umożliwiających wybór oferty o parametrach jakościowych, funkcjonalnych, społecznych, ekologicznych i innych ważnych dla efektywności zamówienia publicznego. Należy podejmować działania zachęcające do zmiany podejścia wobec kryteriów innych niż cena poprzez akcentowanie ich znaczenia i korzyści dla dostosowania zamówienia do potrzeb inwestora.

Nakaz uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych w możliwie jak najszerszym zakresie został zawarty w dokumencie z 2017 r. pn. „Zalecenia Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych”. W związku z przyjętą w 2019 r. nową ustawą Pzp, której przepisy wejdą w życie 1 stycznia 2021 r., bardzo ważnym nowym dokumentem strategicznym będzie Polityka zakupowa państwa. Dokument ten będzie określać priorytetowe działania Rzeczypospolitej Polskiej w obszarze zamówień publicznych, a także pożądaną kierunek działań zamawiających w zakresie udzielanych zamówień celem zakupu innowacyjnych lub zrównoważonych produktów oraz usług. W polityce zakupowej państwa określone zostaną kluczowe obszary zamówień i planowane działania administracji rządowej w tym zakresie.

Zagadnieniem, które wymaga dalszej popularyzacji wśród zamawiających, jest konieczność sporządzania opisu przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników wynikające z przepisów art. 29 ust. 5 ustawy Pzp. Wiąże się to również z obowiązkiem realizacji działań ujętych w Rządowym Programie Dostępność Plus, jak również wynika z przyjętych w 2019 r. dwóch ważnych w tym zakresie aktów prawnych, tj. ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. W celu upowszechniania zagadnienia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w zamówieniach publicznych, na stronie internetowej UZP, w ramach zakładki „Społeczne zamówienia publiczne” została utworzona w 2019 r. podstrona poświęcona temu zagadnieniu.

Z uwagi na nieliczne przypadki zastosowania przez zamawiających kryterium kosztu, rekomendowane jest utrzymanie i dalszy rozwój podzakładki „Rachunek kosztów cyklu życia” na stronie internetowej UZP. Urząd Zamówień Publicznych podejmuje liczne działania w tym obszarze celem zwiększenia wiedzy zamawiających na temat dostępnych metodyk LCC i sposobu ich wykorzystania w zamówieniach. W IV kwartale 2019 r. opublikowany został w ww. podzakładce materiał będący omówieniem metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków w świetle rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach, uzupełniony o przykładowy opis kryterium kosztu cyklu życia oraz przykładowe obliczenie kosztu cyklu życia dla budynków. Podjęto również prace celem przygotowania polskiej wersji kalkulatorów LCC wypracowanych na zlecenie Komisji Europejskiej.

Dostępne statystyki w zakresie zielonych zamówień publicznych, z uwagi na brak informacji na temat poziomu uwzględniania kwestii środowiskowych w ramach opisu przedmiotu zamówienia, nie pozwalają na sformułowanie jednoznacznych wniosków odnośnie tego czy zaszły istotne zmiany po stronie zamawiających w sposobie prowadzenia postępowań przetargowych, które skutkowałyby szerszym uwzględnianiem aspektów

środowiskowych. Z tego względu rekomendowane jest uwzględnienie w nowym rozporządzeniu określającym zakres informacji przedkładanych Prezesowi UZP przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach publicznych również danych dotyczących uwzględnienia aspektów społecznych w ramach opisu przedmiotu zamówienia. W celu lepszego wykorzystania potencjału zamówień publicznych i dostępnych na stronie UZP materiałów edukacyjnych na rzecz szerszego zastosowania zielonych zamówień publicznych zasadne wydaje się także podjęcie dyskusji na temat wprowadzenia stosownych rozwiązań systemowych, zachęcających zamawiających do uwzględniania w udzielanych przez nich zamówieniach aspektów środowiskowych.

Takie możliwości stwarzać będzie wskazana w nowej ustawie Pzp Polityka zakupowa państwa. Warto zatem będzie zidentyfikować grupy produktowe priorytetowe w skali kraju, które sprzyjają realizacji polityki zielonych zamówień publicznych, a także określić obowiązki organów administracji rządowej w tym zakresie, co powinno przełożyć się na ich ogólne podejście do zamówień publicznych i skutecznie wpłynąć na sposób prowadzenia postępowań przetargowych.

V. ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

1. Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2019 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu unijnym.
2. Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010-2019.
3. Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138.
4. Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia.
5. Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających.
6. Podział zawiadomień ze względu na przedmiot postępowania w zamówieniach in-house udzielanych na podstawie art. 67 ustawy Pzp w 2019 r.
7. Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2016-2019.
8. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nieprzekraczającej progów UE.
9. Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w 2019 r.
10. Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty.
11. Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w 2019 r.
12. Liczba wniesionych odwołań w latach 2016-2019 w podziale na rodzaj zamówienia.
13. Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne.
14. Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich instrumentów prośrodowiskowych i proinnowacyjnych.
15. Dane dotyczące zamówień udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne.
16. Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.
17. Zbiorcze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w ustawie Pzp w latach 2016-2019.

Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2019 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu unijnym

Dyrektywy

1. Dyrektywa **2014/24/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.) (*tzw. nowa dyrektywa klasyczna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
2. Dyrektywa **2014/25/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.) (*tzw. nowa dyrektywa sektorowa, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
3. Dyrektywa **2014/23/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 1, z późn. zm.) (*tzw. dyrektywa koncesyjna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*).
4. Dyrektywa **2009/81/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 216 z 20.08.2009, str. 76, z późn. zm.) (*tzw. dyrektywa obronna*).
5. Dyrektywa Rady **89/665/EWG** z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. Urz. WE L 295 z 30.12.1989, str. 33 oraz Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) oraz dyrektywa Rady **92/13/EWG** z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz. Urz. WE L 76 z 23.03.1992, str. 14 oraz Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) zmienione:
 - dyrektywą **2007/66/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającą dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz. Urz. UE L 335 z 20.12.2007, str. 31) (*tzw. dyrektywa odwoławcza*).
6. Dyrektywa **2014/55/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (Dz. Urz. UE L 133 z 06.05.2014, str. 1) (*termin implementacji do krajowego ustawodawstwa: 27 listopada 2018 r.*).

Rozporządzenia

1. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2364** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 17) (rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.).
2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2365** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 19) (rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.).

3. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2366** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 21) (rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.).

4. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2017/2367** z dnia 18 grudnia 2017 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 22) (rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.).

-
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1827 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów dotyczących koncesji (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 23) (rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2020 r.).
 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1828 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz konkursów. (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 25) (rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2020 r.).
 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2019/1829 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz konkursów. (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 27) (rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2020 r.).
 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2019/1830 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE (Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 29) (rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2020 r.).

5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2016/7** z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiające standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (Dz. Urz. UE L 3 z 06.01.2016, str. 16) (*Jednolity Europejski Dokument Zamówienia*).

6. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2015/1986** z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE L 296 z 12.11.2015, str. 1, z późn. zm.) (*formularze ogłoszeń*).

7. Rozporządzenie Komisji (WE) nr **213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (Dz. Urz. UE L 74 z 15.03.2008, str. 1) (*Wspólny słownik zamówień*).

Decyzje

1. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1804** z dnia 10 października 2016 r. dotycząca szczegółowych zasad stosowania art. 34 i 35 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz. Urz. UE L 275 z 12.10.2016, str. 39).

2. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1195** z dnia 4 lipca 2016 r. wyłączająca usługi kurierskie i usługi inne niż usługi pocztowe w Polsce z zakresu stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 197 z 22.07.2016, str. 4).

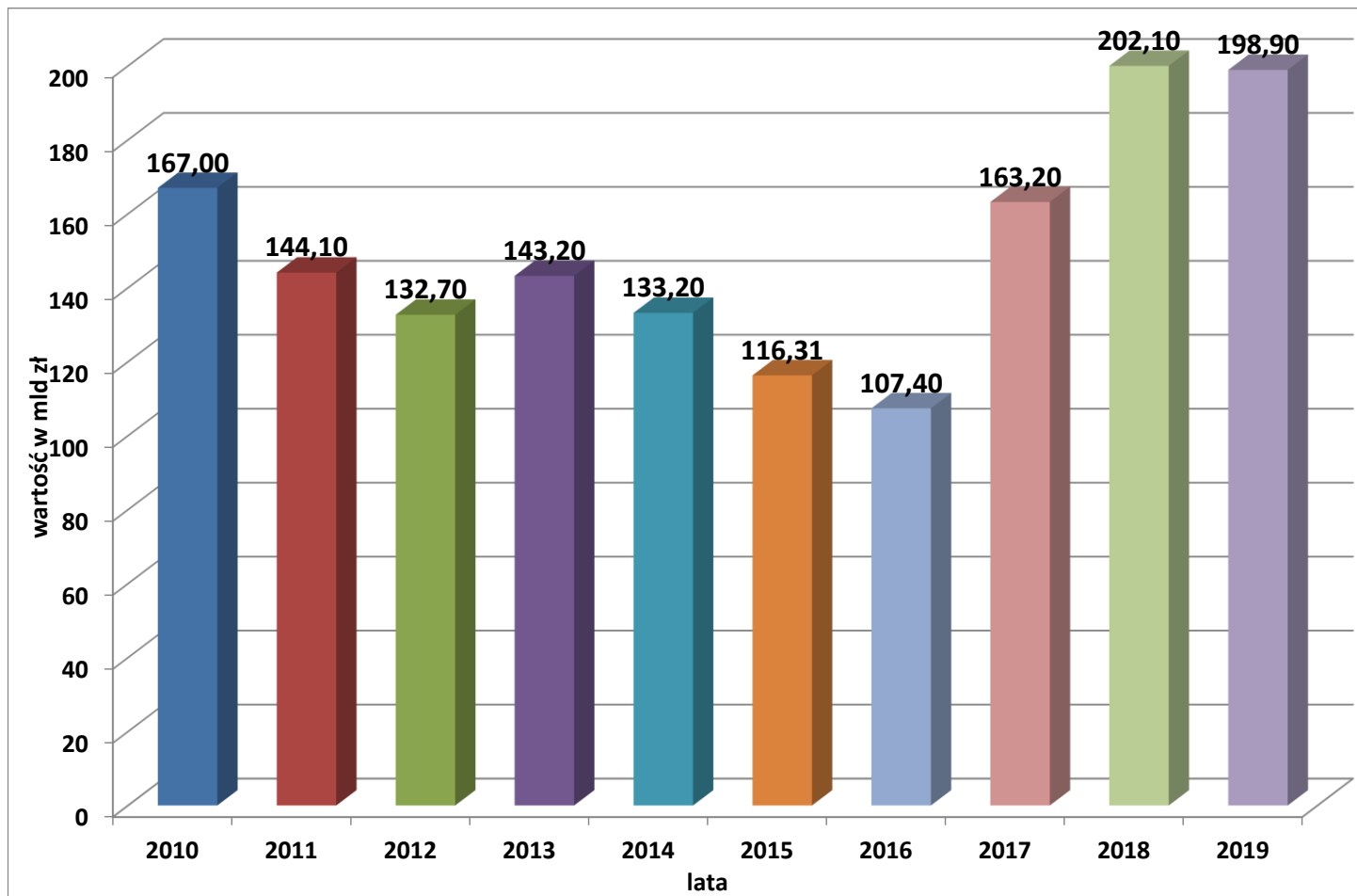
Komunikaty

1. Komunikat Komisji – Równowartość progów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, 2014/24/UE, 2014/25/UE i 2009/81/WE (Dz. Urz. UE C 438 z 19.12.2017, str. 1).

Unijne akty prawne powiązane z zamówieniami publicznymi

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/1161/UE z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniająca dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 116).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 70).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1).
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str. 13, z późn. zm.).
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów transportu drogowego w celu wsparcia mobilności niskoemisyjnej (Dz. Urz. UE L 120 z 15.05.2009, str. 5) – w brzmieniu nadanym dyrektywą 2019/1161/UE.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. Urz. UE L 140 z 05.06.2009, str. 16, z późn. zm.).
8. Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. Urz. WE L 18 z 21.01.1997, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 431, z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 174/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 106/2008 w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str. 1).
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.01.2010, str. 1, z późn. zm.) (rozporządzenie Ecolabel).
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.) (rozporządzenie EMAS).
12. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Energy Star) (Dz. Urz. UE L 39 z 13.02.2008, str. 1, z późn. zm.).
13. Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) 1107/70 (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 1, z późn. zm.).

Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2010-2019

Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na wartość zamówienia		Łączna wartość [w tys. zł]
1	zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp		35 293 169
2	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na usługi, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp		221 689
3	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na dostawy, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp		148 889
	Razem poz. 1-3		35 663 746
	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na inne przesłanki niż wartość zamówienia	Liczba udzielonych zamówień	Łączna wartość [w tys. zł]
4	zamówienia lub konkursy udzielone na podstawie procedury organizacji międzynarodowej odmiennej od określonej w ustawie, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. a ustawy Pzp	506	405 392
5	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, udzielone na podstawie procedury wynikającej z porozumienia tworzącego zobowiązania prawnomiędzynarodowe, jak umowa międzynarodowa zawarta między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, w celu pozyskania dostaw, usług lub robót budowlanych na potrzeby zrealizowania lub prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia	5	4 883
6	zamówienia lub konkursy, w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1a ustawy Pzp	0	0
7	zamówienia lub konkursy, w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1b ustawy Pzp	3	89 411
8	zamówienia, których przedmiotem są usługi arbitrażowe lub pojednawcze, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy Pzp	177	6 533
9	zamówienia, których przedmiotem są usługi badawcze i rozwojowe, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. e ustawy Pzp	6 028	187 340
10	zamówienia, których przedmiotem są usługi prawne, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ea ustawy Pzp	3 078	84 104
11	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcja lub koprodukcja, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. g ustawy Pzp	11 546	1 312 452
12	zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. h ustawy Pzp	1 765	150 292
13	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. i ustawy Pzp	12 877	2 321 613
14	zamówienia, których przedmiotem są usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 89, z późn. zm.) oraz operacje przeprowadzane z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. j ustawy Pzp	299	1 887 737
15	zamówienia, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ja ustawy Pzp	194	12 874 878
16	zamówienia lub konkursy, którym nadano klauzulę zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. a ustawy Pzp	260	384 445
17	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. b ustawy Pzp	230	1 817 805
18	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. c ustawy Pzp	35	58 276
19	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. d ustawy Pzp	40	54 312
20	zamówienia dotyczące produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, o których mowa w art. 4 pkt 5b ustawy Pzp	70	6 223 298
21	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji dokumentów publicznych i ich personalizacji, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. a ustawy Pzp	774	54 852
22	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. b ustawy Pzp	239	14 607
23	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji znaków akcyzy, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. c ustawy Pzp	5	1 432
24	zamówienia na usługi udzielone innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy, któremu wyłączne prawo do świadczenia tych usług przyznano w drodze ustawy lub innego aktu normatywnego, który podlega publikacji, o których mowa w art. 4 pkt 6 ustawy Pzp	13 410	515 972

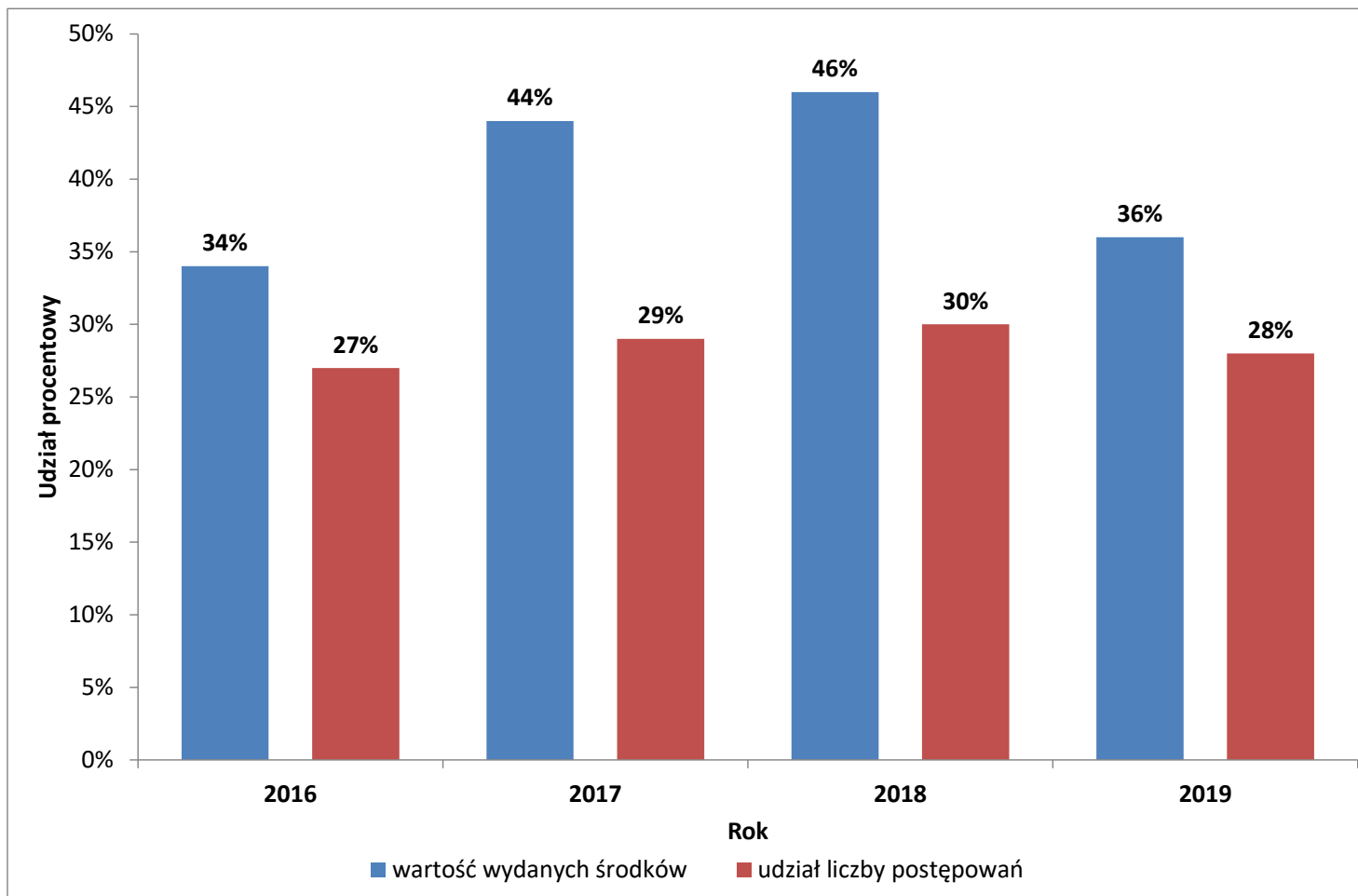
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

25	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na oddanie do dyspozycji publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. a ustawy Pzp	96	39 157
26	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na eksploatację publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. b ustawy Pzp	314	14 460
27	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. c ustawy Pzp	1 127	396 703
28	nabywanie dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego, o którym mowa w art. 4 pkt 11 ustawy Pzp	3 766	1 041 338
29	zamówienia udzielone instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji, o których mowa w art. 4 pkt 13 ustawy Pzp	1 767	203 583
30	koncesje na roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy Pzp	5	27 921
31	koncesje na usługi w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy Pzp	4	148
32	zamówienia i konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 12a ustawy Pzp, udzielane i organizowane przez podmioty wykonujące działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp	51	605
33	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, zawartej z jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym	27	246 426
34	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym, związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsięwzięcia, niezależnie od ich siedziby lub miejsca zamieszkania	15	3 863
35	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Pzp, udzielone na podstawie szczególnej procedury organizacji międzynarodowej	0	0
36	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp	2	1 833
37	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone do celów działalności wywiadowczej, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	4	2 044
38	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp, udzielone w ramach programu współpracy opartego na badaniach i rozwoju, prowadzonych wspólnie przez Rzeczpospolitą Polską i co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, do późniejszych etapów całości lub części cyklu życia tego produktu	0	0
39	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp, udzielone w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, w tym zakupów cywilnych realizowanych podczas rozmieszczenia sił zbrojnych, oraz sił, do których podstawowych zadań należy ochrona bezpieczeństwa	144	25 730
40	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z dostawami sprzętu wojskowego lub newralgicznego sprzętu	6	1 929 064
41	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami bezpośrednio związanymi z takim sprzętem	0	0
42	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. c ustawy Pzp, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami do szczególnych celów wojskowych lub newralgicznymi robotami budowlanymi lub usługami	0	0
43	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 7 ustawy Pzp, których przedmiotem są usługi finansowe, z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych	0	0
44	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 1 ustawy Pzp	0	0
45	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 2 ustawy Pzp	0	0
46	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp	24 070	201 057
47	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp	49 378	272 469
48	zamówienia udzielone przez inne niż określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 lit. g ustawy Pzp podmioty, których przedmiotem działalności jest produkcja i koprodukcja audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	97	4 713
49	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności oświatowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp	2 368	7 341

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

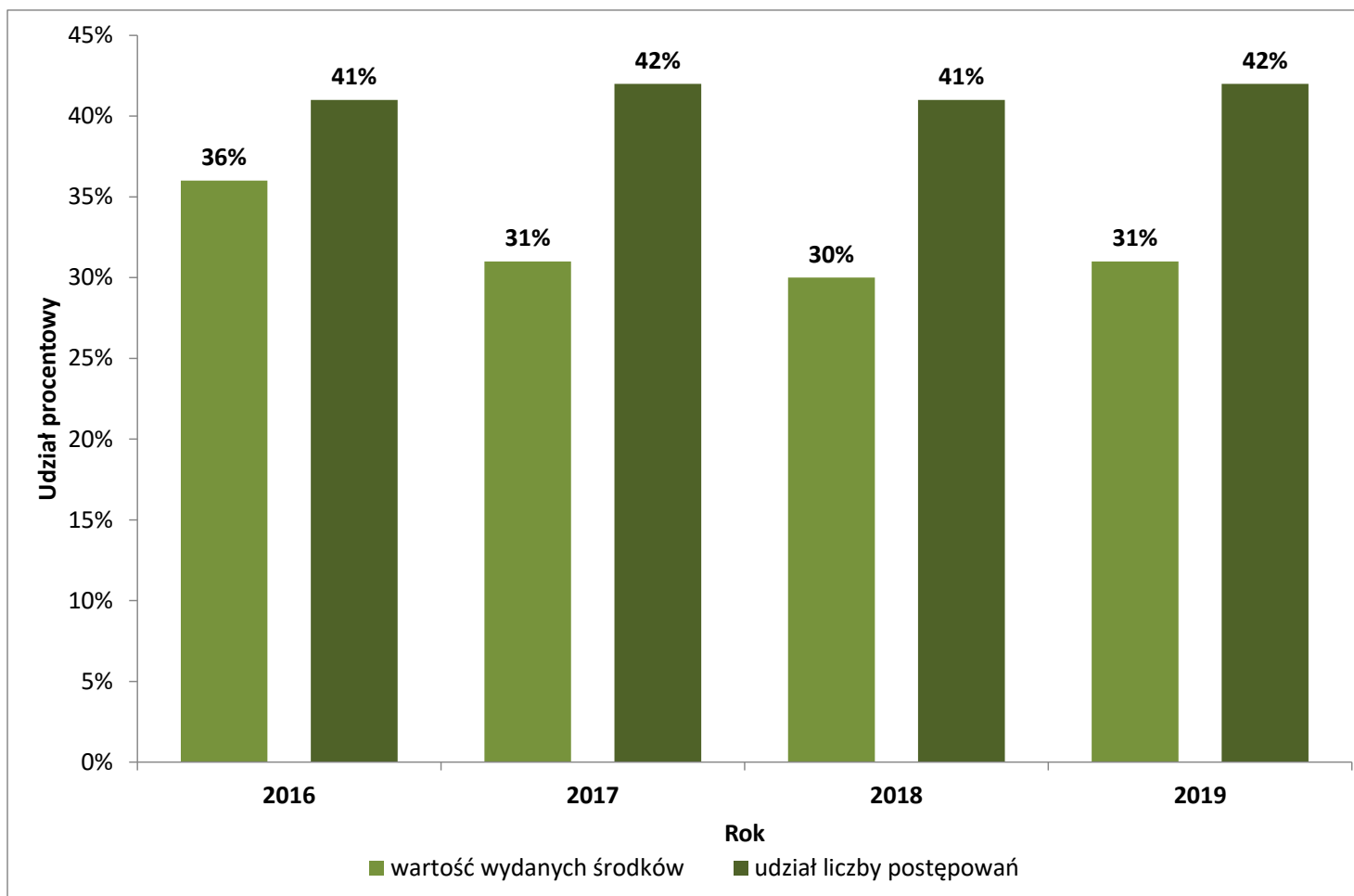
50	zamówienia, których przedmiotem są usługi lub roboty budowlane, wykonywane na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji oraz realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w gminnym programie rewitalizacji, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp	15	583
51	zamówienia, których przedmiotem są usługi z zakresu leśnictwa, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp	295	32 881
52	zamówienia udzielone przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego albo jednostki organizacyjne mu podległe lub przez niego nadzorowane przywieziennym zakładom pracy, prowadzonym jako przedsiębiorstwa państwowe albo instytucje gospodarki budżetowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp	761	270 697
53	zamówienia, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 9 ustawy Pzp, udzielone przez zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną, o którym mowa w ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1010, z późn. zm.), będącego podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp	2 527	85 693
54	zamówienia sektorowe na dostawy, usługi lub roboty budowlane, które zostały udzielone podmiotom powiązanym z zamawiającym w sposób, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy Pzp	1 303	5 335 467
55	zamówienia sektorowe na usługi lub roboty budowlane, o których mowa w art. 136 ust. 2 ustawy Pzp, udzielone przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, jednemu z tych zamawiających lub podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających, w sposób o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy Pzp	36	12 622 196
56	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 136 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone podmiotowi utworzonemu przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, przez jednego z tych zamawiających, o ile podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony wynika, że zamawiający pozostaną jego członkami w tym okresie	0	0
57	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu gazu do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją, o ile produkcja gazu stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie gazu ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	2	51 215
58	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu ciepła do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła, o ile produkcja ciepła stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	1 367	178 576
59	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 2 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu energii elektrycznej do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o ile produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	17	1 053 221
60	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci przeznaczonej do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej, o ile produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp, oraz dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	829	56 524
61	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 1 ustawy Pzp, udzielone w celu odsprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia osobom trzecim, o ile zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia, a inne podmioty mogą przedmiot zamówienia bez ograniczeń sprzedawać lub wynajmować na tych samych warunkach co zamawiający	937	2 634 059
62	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 2 ustawy Pzp, mające na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, o ile koncesje takie są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy Pzp	0	0
63	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 3 ustawy Pzp, udzielone w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, poza obszarem Unii Europejskiej, o ile do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej	11	68 320
	Razem poz. 4-63	142 882	55 257 520
		Razem poz. 1-63	90 921 267

**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
ROBOTY BUDOWLANE**

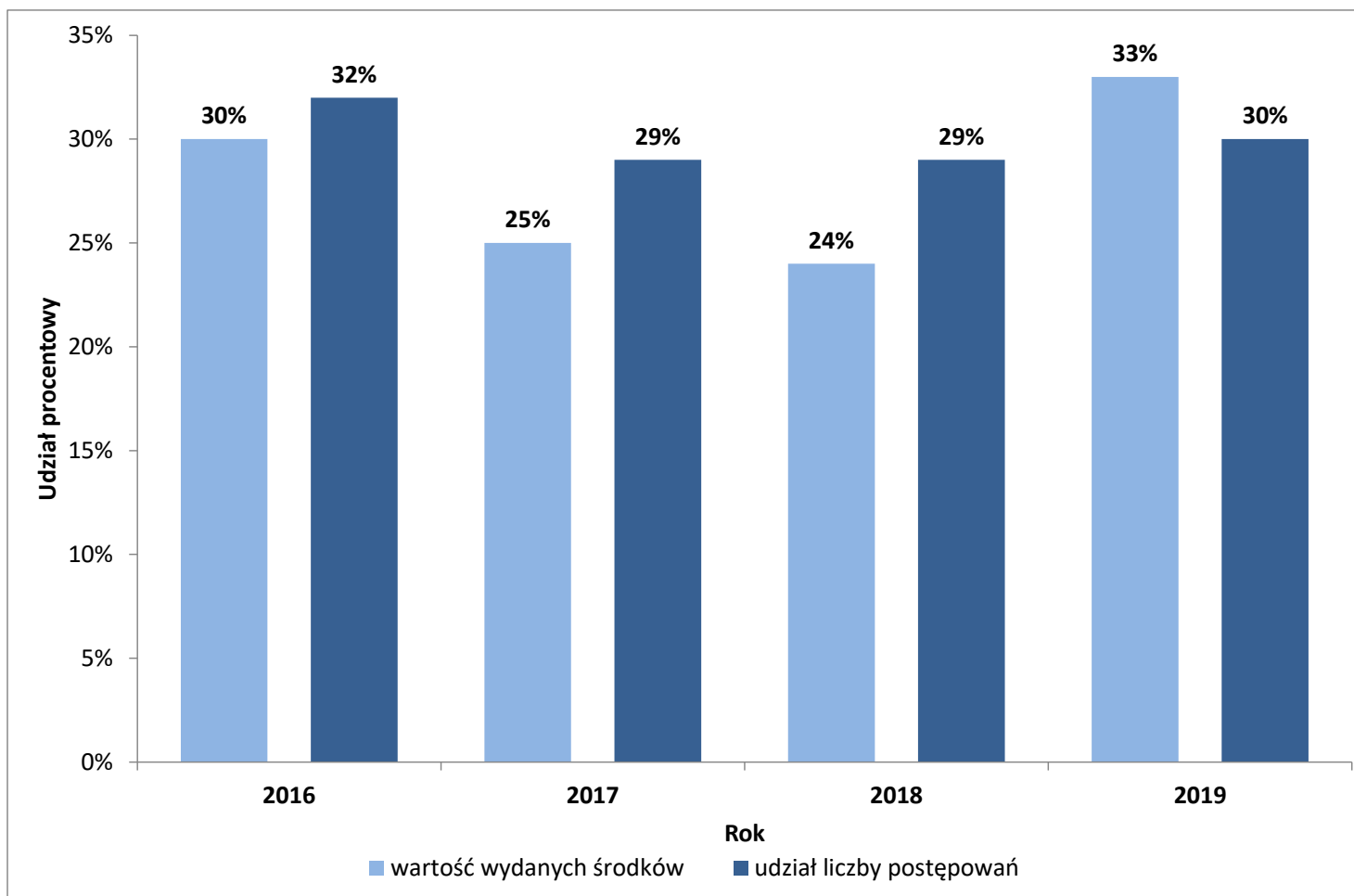
Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia

DOSTAWY

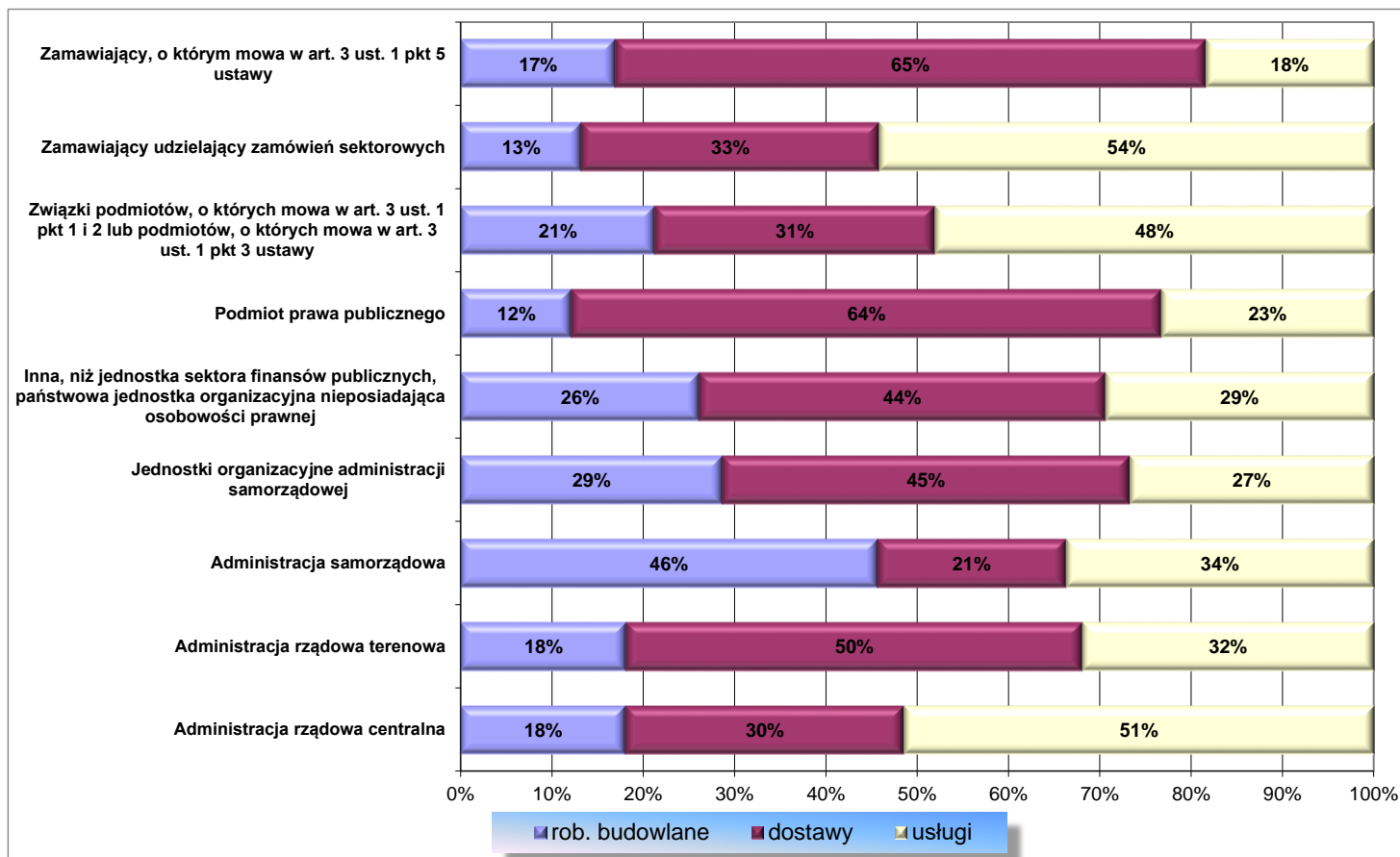

Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia

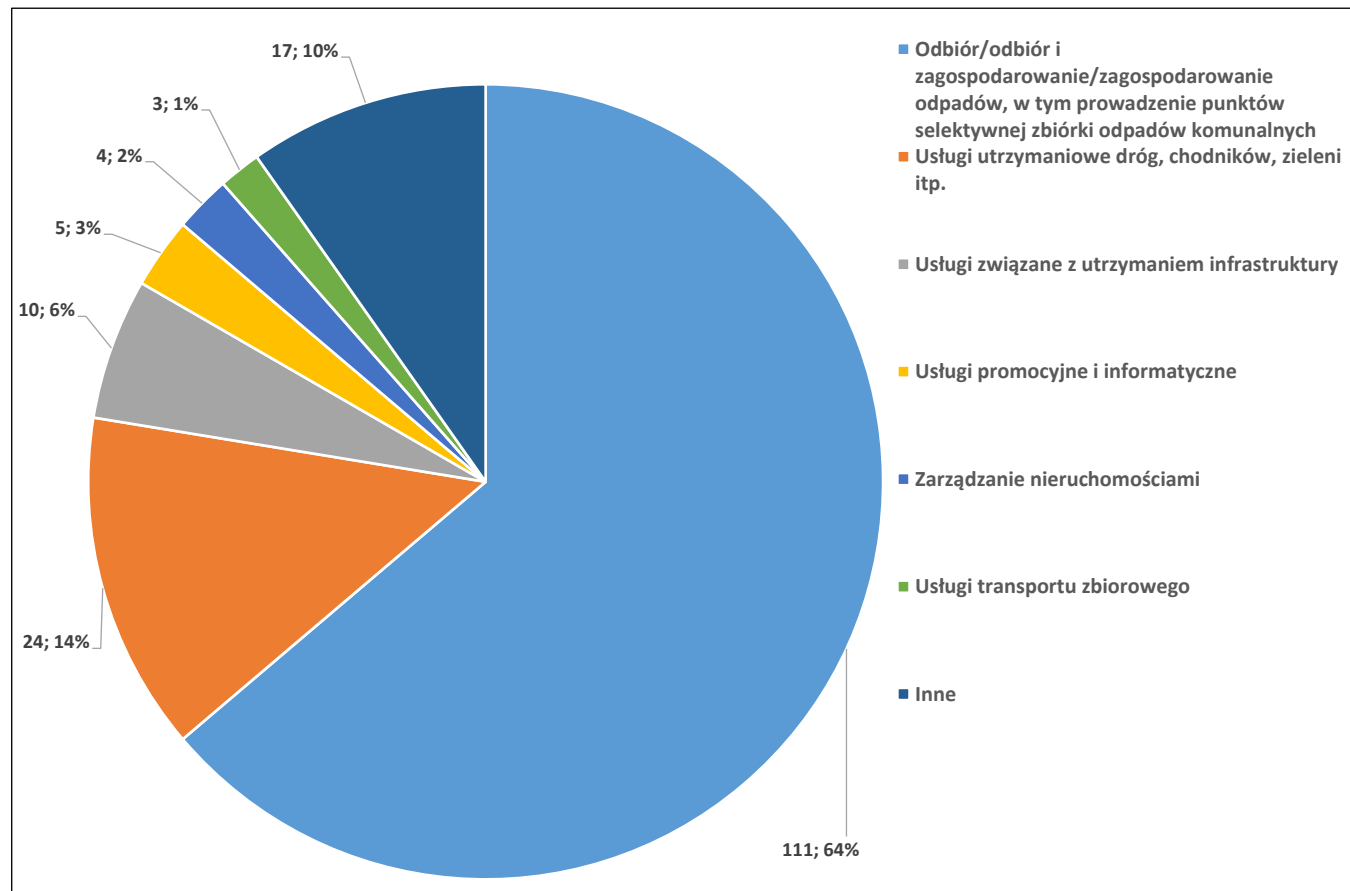
USŁUGI

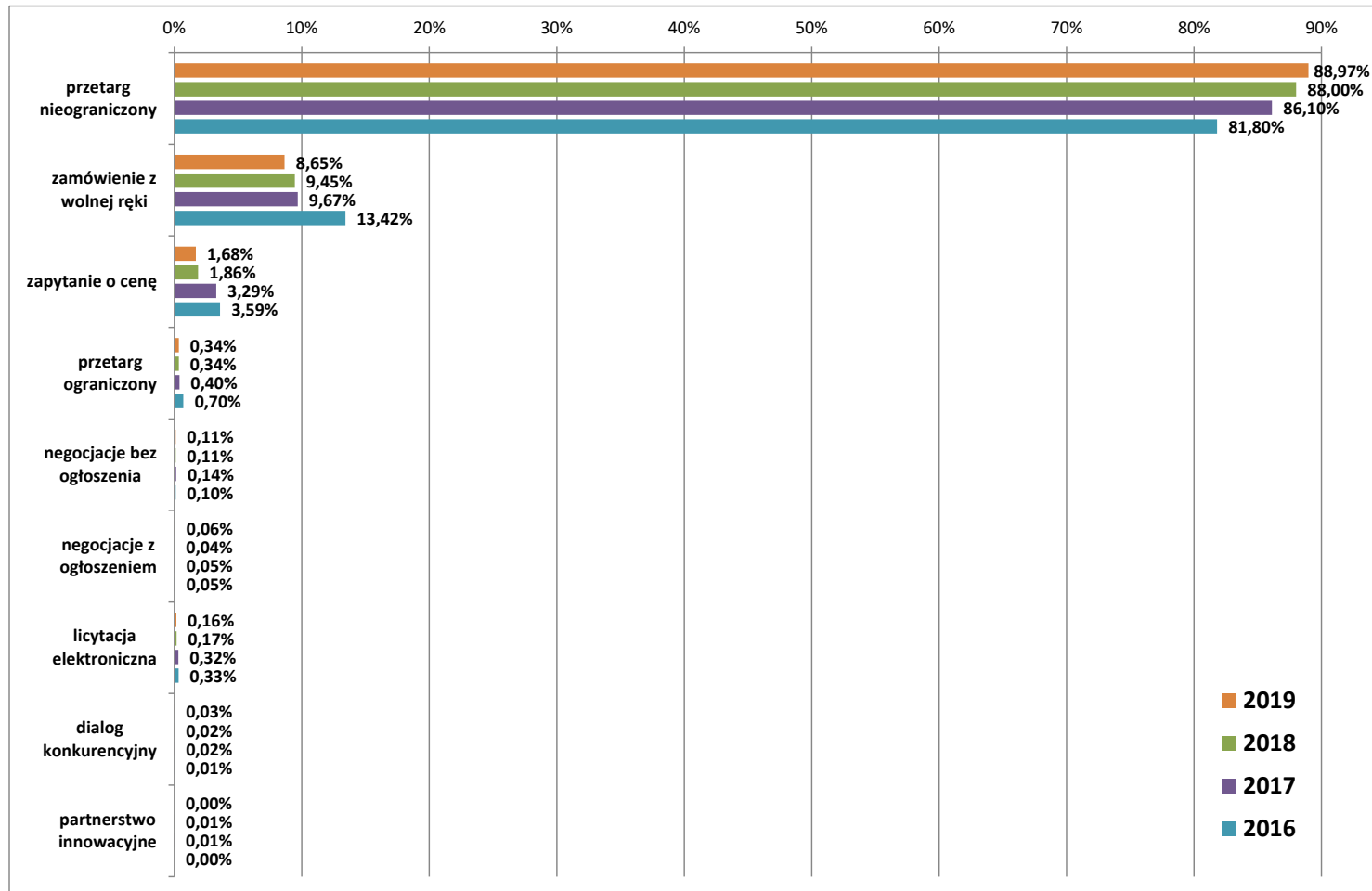
Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających

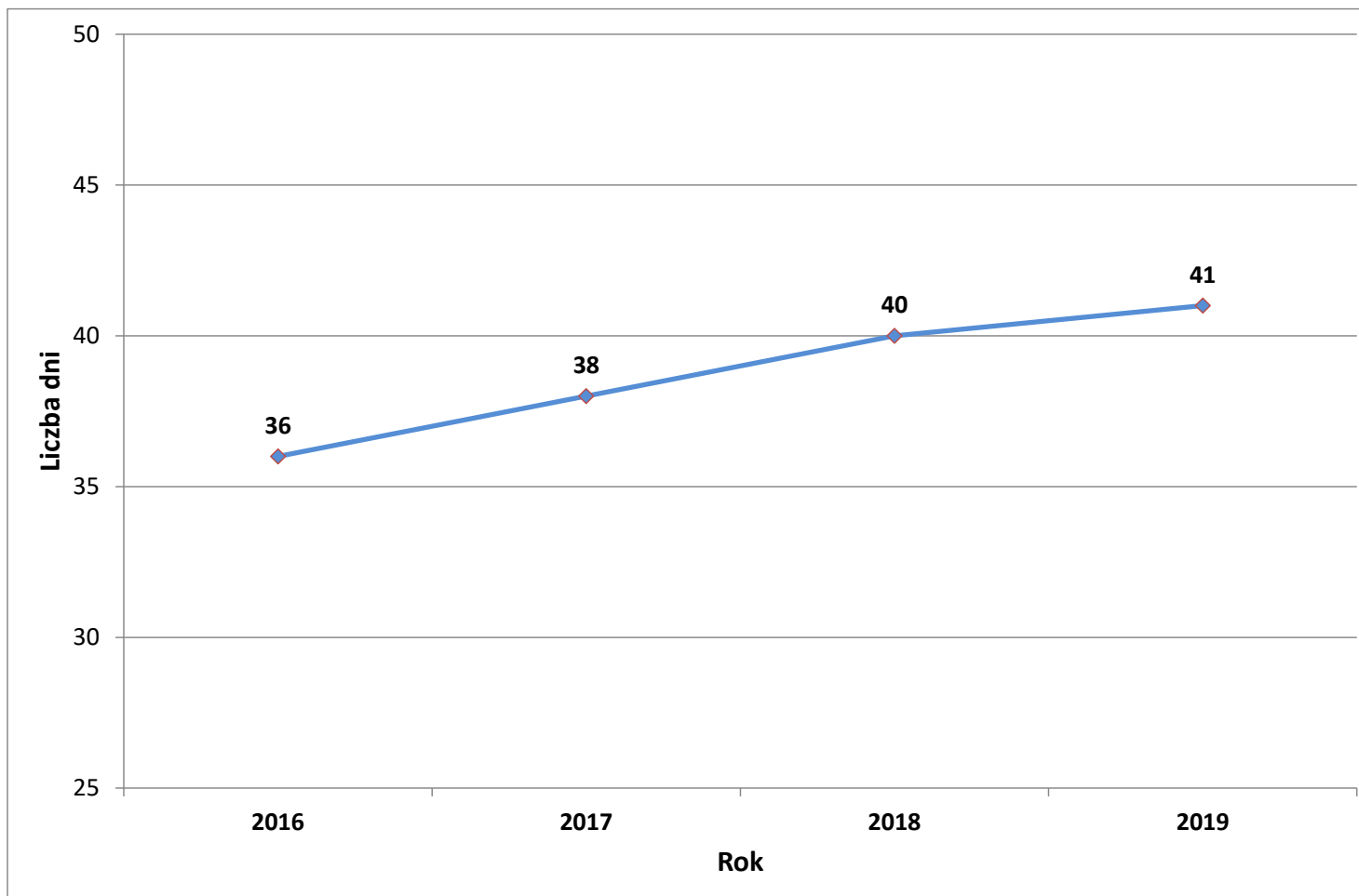
Podział zawiadomień ze względu na przedmiot postępowania w zamówieniach in-house udzielanych na podstawie art. 67 ustawy Pzp w 2019 r.

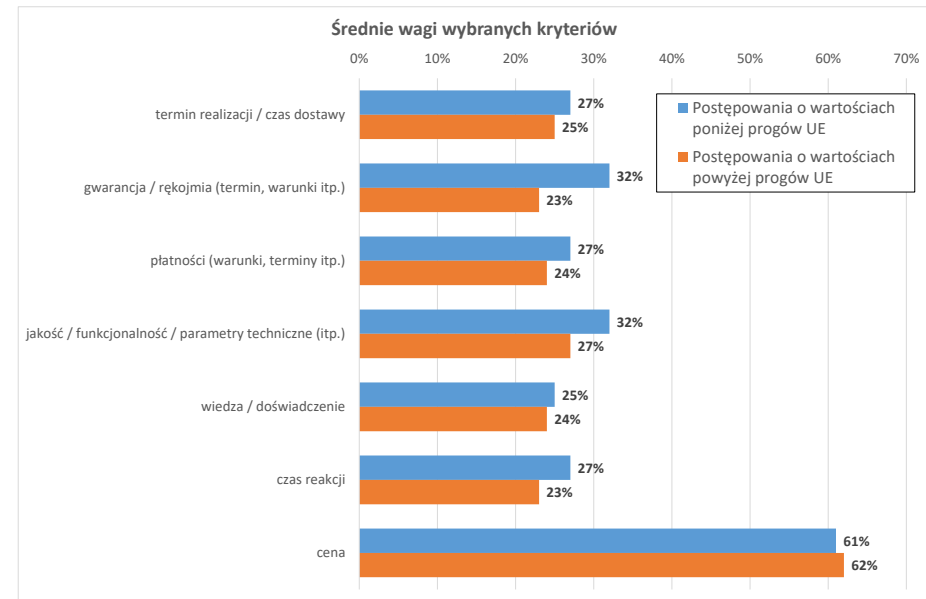
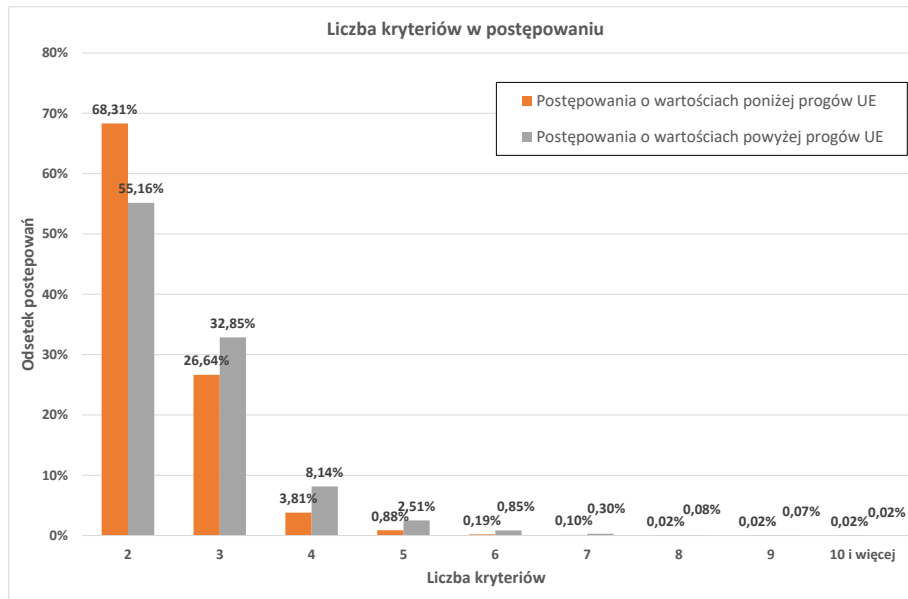
Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2016-2019

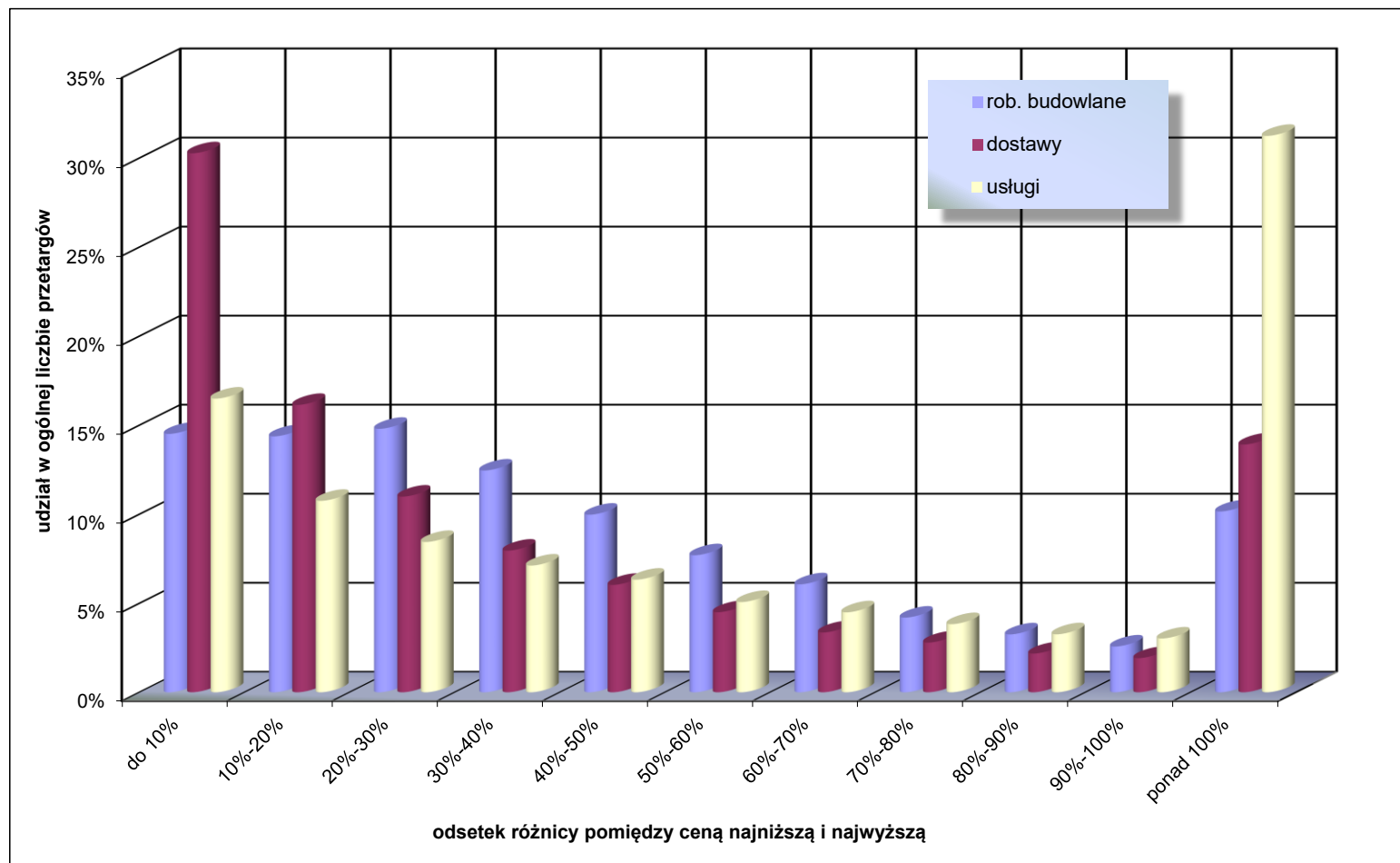
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nieprzekraczającej progów UE

Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w 2019 r.

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty

Wykaz zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach zagranicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
1.	APN Promise S.A. Warszawa	Systemy operacyjne	AB Lietuvos paštas Wilno, Litwa	374 818.00 EUR
2.	TDC Polska Poznań	Odbiorniki telewizyjne i radiowe oraz aparatura nagrywająca dźwięk lub obraz lub aparatura powielająca	Land Nordrhein-Westfalen, vertreten durch das Ministerium des Innern des Landes NRW, dieses vertreten durch den Leiter der Bezirksregierung Arnsberg, Niemcy	300 000.00 EUR
3.	NIRAS IC Sp. z o.o. (PL) Warszawa w konsorcjum z Umweltbundesamt GmbH — Environment Agency Austria (AT) i The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC) (HU)	Unijny program partnerstwa na rzecz środowiska w kontekście przystąpienia w regionie Bałkanów Zachodnich i w Turcji	Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję Europejską, w imieniu i na rzecz Albanii, Bośni i Hercegowiny, byłej jugosłowiańskiej republiki Macedonii, Kosowa, Czarnogóry, Serbii i Turcji Bruksela, Belgia.	2 246 300 EUR
4.	Paragona Polska Sp. z o.o. Sp.k. Warszawa	Usługi doradcze w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi	Communauté de communes Ardenne rives de Meuse Givet, Francja	55 800.00 EUR
5.	Alpex, Przedsiębiorstwo Budownictwa Górniczego Sp. z o.o. Jastrzębie Zdrój	Usługi profilowania odwiertów podziemnych	OKD, a.s. Doly Karviná, Czechy	23 781 726.00 CZK
6.	Fundingbox Accelerator Sp. z o.o. Warszawa	Dostęp MŚP do zaawansowanego wsparcia produkcji	Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) Bruksela, Belgia	2 005 800.00 EUR
7.	Ecorys Polska Sp. z o.o. (Polska)	Komunikacja strategiczna i wsparcie na rzecz środków masowego przekazu	Rząd Republiki Mołdawii	4 943 340.00 EUR
8.	Nuctech Warsaw Company Limited Sp. z o.o. Warszawa	Urządzenia lotniskowe	Tullverket Stockholm, Szwecja	6 000 000.00 SEK
9.	Nuctech Warszawa	Urządzenia ochronne	SA Aéroport de Bordeaux Mérignac Service achats Cidex 40 Mérignac, Francja	1 792 733.00 EUR
10.	Betomet Sp z o.o. Wolczyn	Obrabiarki do obróbki betonu	Chyžbet SK, s.r.o. Turany, Słowacja	303 500.00 EUR-cz.2
11.	NIRAS IC Sp. z o.o. (PL) Warszawa w konsorcjum z National Agricultural Advice Services (BG) i Consiglio per la ricerca in agricoltura e l'analisi dell'economia agraria (IT)	Pomoc techniczna we wdrażaniu usług doradztwa dla gospodarstw rolnych	Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję Europejską Bruksela, Belgia	1 199 000.00 EUR
12.	Profile Sp. z o.o. Warszawa	Usługi wsparcia na rzecz organizacji działań informacyjnych i komunikacyjnych	Parlament Europejski Brussels, Belgia	1 400 000.00 EUR
13.	Bondap Sp. z o.o. Gdańsk	Usługi w zakresie oprogramowania	North Yorkshire County Council Northallerton, Zjednoczone Królestwo	256 000.00 GBP-cz.1
14.	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK) Warszawa	Działania wspierające w dziedzinie identyfikacji elektronicznej i usług w zakresie zaufania	Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji Maroussi, Grecja	300 000.00 EUR
15.	Heli Invest Sp. z o.o. Services S.K.A. Warszawa	Części śmigłowców	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Wilno, Litwa	247 933.88 EUR

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
16.	Helsińska Fundacja Praw Człowieka Warszawa	FRANET — Zbieranie danych i badania na temat zagadnień dotyczących praw podstawowych	Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej Vienna, Austria	410 000.00 EUR
17.	Polska Agencja Prasowa S.A. Warszawa	Agencje prasowe do współpracy z mediami, Polska	Europejski Komitet Regionów Rue Belliard 101 Brussels Belgia	60 000.00 EUR
18.	Walcownia Metali „Dziedzice” S.A. Czechowice-Dziedzice	Matryce do bilonu	Bundesverwaltungsamt (BVA) Berlin, Niemcy	brak danych-cz.2
19.	Polish News Bulletin Company Sp. z o.o. Warszawa	Zapewnienie terminowego, aktualnego kompendium codziennego monitoringu mediów dla Biura Parlamentu Europejskiego w Polsce/Warszawie, w języku angielskim i polskim, w formie przeglądu prasy na temat sposobu relacjonowania w mediach zagadnień dotyczących Parlamentu Europejskiego i Unii Europejskiej.	Parlament Europejski, Directorate General for Communication Brussels, Belgia	250 000.00 EUR
20.	Napiorkowski Margaretha Szeja Partnerschaft von Rechtsanwalten Potsdam, Niemcy Jerzykowski i Wspólnicy Szczecin Siedlecki Tomasz Warszawa	Usługi Doradcy Prawnego w trakcie realizacji Projektu „Budowa nowej siedziby Ambasady RP w Republice Federalnej Niemiec”	Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec	345 450.00 EUR
21.	Heli Invest Sp. z o.o. Services S.K.A. Warszawa	Usługi w zakresie napraw statków powietrznych	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilnius, Litwa	413 223.14 EUR
22.	LEF Poland Sp. z o.o. Gliwice	Urządzenia kolejowe	Rete Ferroviaria Italiana Roma, Włochy	546 285.00 EUR
23.	Inelo Polska Sp. z o.o. Bielsko-Biała	Usługi dostawy oprogramowania	Bundesamt für Güterverkehr (BAG) Köln, Niemcy	278 678.00 EUR
24.	Creotech Instruments S.A. Piaseczno	Usługi w zakresie sieci komputerowej	GSI Helmholtzzentrum für Schwerionenforschung GmbH Darmstadt, Niemcy	398 400.00 EUR-cz.2
25.	Hortynski, Zakład Usług Elektrycznych Michał Hortynski Szczecin	Roboty w zakresie instalacji elektrycznych	degewo Nord Wohnungsgesellschaft mbH Berlin, Niemcy	brak danych
26.	PRD Office for Economic Policy and Regional Development Ltd. Kielce	Gminy na rzecz Europy	Unia Europejska reprezentowana przez Komisję Europejską, w imieniu i na rzecz rządu Albanii, Bruksela, Belgia	799 000 EUR
27.	ASMG Sp. z o.o. Rzeszów	Części śmigłowców	LOM Praha s.p. Praha, Czechy	53 411.32 CZK-cz.7
28.	Astri Polska Warszawa	Ogólnoeuropejski monitoring pokrywy śnieżnej i lodowej w ramach usługi programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych — stworzenie podstawowych produktów	Europejska Agencja Środowiska Copenhagen, Dania	1 500 000.00 EUR
29.	Fabryka Taśm Transporterowych Wolbrom S.A. Wolbrom	Przeñośniki pasowe	Mátraí Erőmű Zrt. Visonta, Węgry	1 490 000.00 EUR-cz.1
30.	Solaris Bus & Coach S.A. Bolechowo	Pojazdy silnikowe	Sasa Ag Bozen, Włochy	12 762 000.00 EUR
31.	INELO Polska Sp. z o.o. Bielsko – Biała	Usługi pomocnicze w zakresie oprogramowania	Lietuvos transporto saugos administracija Litwa	37 080.00 EUR

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
32.	Societa Geografica Italiana (Włochy) w konsorcjum z Italian National Institute of Statistics (ISTAT, Włochy), Statistics Denmark (Dania) i Statistics Poland (Polska)	Pomoc techniczna	Krajowe Biuro Statystyczne Republiki Mołdawii	1 799 900,00 EUR
33.	Eickhoff Polonia Ltd. Sp. z o.o Katowice	Poszukiwanie i wydobycie węgla i innych paliw stałych	OKD,a.s. Karviná Doly, Czechy	512 000.00 EUR
34.	Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska Warszawa	Umowa ramowa na usługi – Wsparcie ekosystemów na rzecz programu Copernicus i europejskiej polityki kosmicznej	Komisja Europejska, DG Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs (GROW) Brussels, Belgia	7 000 000.00 EUR
35.	National Marine Fisheries Research Institute Gdynia	Umowa ramowa w sprawie badań dostarczających ekspertyz naukowych wspierających wspólną politykę rybołówstwa na wodach UE, z wyłączeniem Morza Śródziemnego i Morza Czarnego	Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) Brussels, Belgia	5 000 000.00 EUR
36.	Ecorys Polska Warszawa	Badania dotyczące handlu ludźmi	Komisja Europejska, Directorate General Migration and Home Affairs/Directorate E: Migration and Security Funds, Financial Resources and Monitoring Brussels, Belgia	168 269.00 EUR
37.	Uniwersytet Warszawski Warszawa	Badania dotyczące handlu ludźmi	Komisja Europejska, Directorate General Migration and Home Affairs/Directorate E: Migration and Security Funds, Financial Resources and Monitoring Brussels, Belgia	168 269.00 EUR
38.	ISI Emerging Markets Polska Sp. z o.o. Warszawa	Usługi prenumeraty	Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Budapest, Węgry	43 367.00 EUR
39.	PZA CORRSTOP Sp. z o.o. Kamionki	Usługi inżynierskie w zakresie zabezpieczenia przed korozją	AB „Amber Grid“ Vilnius, Litwa	297 800.00 EUR
40.	Prevac Sp. z o.o. Rogów	Sprzęt laboratoryjny, optyczny i precyzyjny (z wyjątkiem szklanego)	Universität Heidelberg Niemcy	brak danych
41.	TRAWENA Sp. z o.o., Sp.K. Trawniki	Koszulki	Puolustusvoimien logistiikkalaitos Tampere, Finlandia	291 500.00 EUR
42.	UNGAREX Sp.K. Katowice	Osie i opony oraz inne części lokomotyw lub taboru kolejowego	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zrt. Budapest, Węgry	588 853 724.00 HUF-cz.3 9 474 336.00 HUF-cz.4 38 383 642.00 HUF-cz.5
43.	ARUP Polska Sp. z o.o. Warszawa Ove Arup and Partners International Ltd London, Zjednoczone Królestwo	Analiza kosztów budowy w ramach projektów infrastruktury szpitalnej w 28 państwach członkowskich UE, Turcji i na Bałkanach Zachodnich	Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) Luksemburg	127 000.00 EUR
44.	National Marine Fisheries Research Institute (Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy) Gdynia	Usługi badań morskich	Tartu Ülikool Tartu linn, Estonia	35 580.00 EUR
45.	Particip GmbH, Freiburg, Niemcy EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o. o. Kielce	Pomoc techniczna w zakresie monitorowania wpływu wsparcia UE na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w krajach Partnerstwa Wschodniego	Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję Europejską, w imieniu i na rzecz krajów partnerskich, Bruksela, Belgia	1 358 000 EUR
46.	Carl Zeiss Meditec Vertriebsgesellschaft mbH Poznań	Urządzenia używane na salach operacyjnych	Städtisches Klinikum Görlitz GmbH Görlitz, Niemcy	brak danych-cz.1

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
47.	EthosEnergy Sp. z o.o Wrocław	Roboty w zakresie turbin	AES Bulgaria Europe Shared Services Sofia, Bułgaria	2 464 560.00 EUR-cz.1 298 354.00 EUR-cz.2
48.	Bank Polska Kasa Opieki SA Warszawa	Wybór banków na potrzeby realizacji płatności w różnych walutach UE (innych niż EUR)	Komisja Europejska, Directorate General for Budget Bruksela, Belgia	68 929.00 EUR-cz.3
49.	Bakpol S. C. Koziegłowy	Meble różne	Universitätsklinikum Frankfurt (D4) Frankfurt, Niemcy	Brak danych
50.	ZPHU "Centrochem" Kotuła Spółka Jawna Tarnowskie Góry	Zasadowe chemikalia nieorganiczne	Diamo, státní podnik Stráž pod Ralskem, Czechy	1 650 000.00 CZK-cz.2
51.	Tele-Fonika Kable S.A. Kraków	Napowietrzne linie energetyczne	Northern Ireland Electricity Networks Belfast, Zjednoczone Królestwo	3 617 912.83 GBP-cz.1A 2 502 479.83 GBP-cz.2B 9 265.67 GBP-cz.4B 12 402.50 GBP-cz.6
52.	Tele-Fonika Kable Kraków Fabryka Przewodów Energetycznych S.A. Będzin	Napowietrzne linie energetyczne	Northern Ireland Electricity Networks Belfast, Zjednoczone Królestwo	5 697 503.17 GBP-cz.2A
53.	Tele-Fonika Kable Kraków Coreal Aluminium Kablo San.Tic.As Kayseri, Turcja	Napowietrzne linie energetyczne	Northern Ireland Electricity Networks Belfast, Zjednoczone Królestwo	2 060 811.50 GBP-cz.3
54.	Fabryka Przewodów Energetycznych S.A. Będzin	Napowietrzne linie energetyczne	Northern Ireland Electricity Networks Belfast, Zjednoczone Królestwo	1 106 361.67 GBP-cz.5
55.	Teatr Wielki Opera Narodowa Warszawa	Produkcja wielu elementów scenograficznych do Baletu „Blixen”. Przygotowanie, produkcja i dostawa do Royal Danish Theatre Konstrukcje i materiały budowlane; wyroby pomocnicze dla budownictwa (z wyjątkiem aparatury elektrycznej) Usługi	The Royal Danish Theatre København, Dania	937 800.00 DKK
56.	EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o. (PL) Kielce w konsorcjum z: — Finit Consulting d.o.o. Sarajevo, Bośnia i Hercegowina (BA), — CORE d.o.o. Sarajevo, Bośnia i Hercegowina (BA).	Poprawa potencjału zasobów ludzkich sektora technologii informacyjnych w organach ścigania w Bośni i Hercegowinie, Bałkany Zachodnie — Bośnia i Hercegowina, (BA)	Unia Europejska, reprezentowana przez Komisję Europejską, w imieniu i na rzecz Bośni i Hercegowiny Bruksela, Belgia	500 000,00 EUR
57.	Pro-Geofizyka Kraków Sp. z o.o. Kraków	Usługi planowania geologicznego, geofizycznego i inne usługi naukowe	Severočeské doly a.s. Chomutov, Czechy	848 808.80 EUR
58.	TDC Polska sp. z o.o. Poznań	Monitory wideo	Finnish Broadcasting Company (Yleisradio Oy) Finlandia	Najtańsza oferta: 436 111.00 EUR / Najdroższa oferta: 900 444.00 EUR brana pod uwagę
59.	Solaris Bus & Coach S.A. Bolechowo	Autobusy i autokary	Azienda Trasporti Milanesi S.p.A. Milano, Włochy	192 430 000.00 EUR
60.	Izostal S.A. Kolonowskie	Rury	AB „Amber Grid” Vilnius, Litwa	26 424 901.09 EUR
61.	Summa Linguae S.A. Kraków	Świadczenie usług korekty i redakcji językowej w językach krajów spoza UE	Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) Malta	1 500 000.00 EUR 300 000.00 EUR
62.	Eickhoff Polonia Ltd. Sp. z o.o. Katowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn	OKD, a.s. Doly Karviná, Czechy	634 000.00 EUR

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
63.	Ungarex Sp.K. Katowice	Osie i opony oraz inne części lokomotyw lub taboru kolejowego	Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság Budapest, Węgry	292 264 700.00 HUF-cz.2
64.	APN Promise S. A. Warszawa	Pakiety oprogramowania i systemy informatyczne	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Litwa	1 487 603.31 EUR
65.	MPI Technologies Sp. z o.o., Sp.K. Mysłowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn	OKD, a.s. Doly Karviná, Czechy	2 000 000.00 EUR
66.	Solaris Bus & Coach S.A. Bolechowo Osiedle	Autobusy elektryczne	ACTV S.p.A. Venezia, Włochy	20 220 000.00 EUR
67.	INELO Polska Sp. z o.o. Bielsko-Biała	System for Analysing Drivers Hours and Road Working Time	Transportstyrelsen Norrköping, Szwecja	4 301 625.00 SEK
68.	INELO Polska Sp. z o.o. Bielsko-Biała	Pakiety oprogramowania do skanowania	Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier București, Rumunia	1 999 443.54 RON
69.	TRADEX SYSTEMS Sp. z o.o. Warszawa	Komputery wysokowydajne	Universität Bayreuth Bayreuth, Niemcy	1 680 669.00 EUR
70.	Euro – Max S.C. Szczecin	Meble	Studentenwerk Potsdam A.ö.R. Potsdam, Niemcy	428 806.29 EUR-cz.1
71.	Przedsiębiorstwo Budowlane TF Sp. z o.o., Sp.K. Kraków TAFNIT – STA Budownictwo i Zarządzanie Sp. z o.o., Sp.K. Warszawa	Roboty budowlane	Nationalfonds der Republik Österreich für Opfer des Nationalsozialismus Parlament Wien, Austria	1 399 240.58 EUR
72.	Pro Cobot Sp. z o.o. Sp.K. Wrocław	Roboty przemysłowe	České vysoké učení technické fakulta elektrotechnická Praha, Czechy	45 000.00 EUR
73.	Aller Aqua Polska Sp. z o.o. Czarna Dąbrówka	Karma dla ryb	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR" Rīga, Łotwa	232 990.00 EUR
74.	Wedonex Oy Forssa, Finlandia WISS Group, WAWRZASZEK ISS Sp. z o.o., Sp.K. Bielsko-Biała	Wysokowydajne pojazdy silnikowe	Turun kaupunki / Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos Turku, Finlandia	679 000.00 EUR-cz.1
75.	MESKO SPOLKA AKCYJNA (S. A.) Skarżysko-Kamienna	Usługi usuwania broni oraz amunicji	LK Depų tarnyba Vilnius, Litwa	228 573.07 EUR
76.	AWS TRUEPOWER Barcelona, Hiszpania BARLOVENTO RECURSOS NATUREALES S.L La Rioja, Hiszpania DNV GL Poland Sp. z o.o. Gdynia, Polska Tractebel Engineering GmbH Bad Vibel, Niemcy AF-Industry AB Solna, Szwecja	Techniczne usługi badawcze	UAB Verslo aptarnavimo centras Vilnius, Litwa	2 420 000.00 EUR-cz.1
77.	Ramboll Danmark A/S Kopenhaga, Dania BARLOVENTO RECURSOS NATUREALES S.L La Rioja, Hiszpania DNV GL Poland Sp. z o.o. Gdynia, Polska Tractebel Engineering GmbH Bad Vibel, Niemcy	Techniczne usługi badawcze	UAB Verslo aptarnavimo centras Vilnius, Litwa	1 210 000.00 EUR-cz.2

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
	AF-Industry AB Solna, Szwecja			
78.	MPI Technologies Sp. z o.o., Sp.K. Mysłowice	Usługi w zakresie napraw i konserwacji maszyn	OKD,a.s. Doly Karviná, Czechy	52 019.60 EUR
79.	ZPHU "Centrochem" Kotuła Spółka Tarnowskie Góry	Zasadowe chemikalia nieorganiczne	Diamo, státní podnik Stráž pod Ralskem, Czechy	2 150 000.00 CZK
80.	Centre for Strategy and Evaluation Services LLP Kent, Zjednoczone Królestwo Coffey International Development Sp. z o.o. Warszawa, Polska Oxford Group Frederiksberg, Dania Ipsos NV Berchem, Belgia Sociedade Portuguesa de Inovação, Consultadoria Empresarial E Fomento da Inovação, S.A (SPI) Porto, Portugalia Trilateral Research FDW House Dundalk, Irlandia Tech4i2 Limited Leicester, Zjednoczone Królestwo Panteia B.V Zoetermeer, Niderlandy Centro Studi Industria Leggera SCRL Milan, Włochy	Oceny wpływu, ewaluacje, prognozy i analizy strategiczne dotyczące polityk i programów w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Część 2: Przegląd, dokumentacja i analiza zagadnień dotyczących polityki w dziedzinie badań naukowych i innowacji	Directorate-General for Research and Innovation, Directorate A, Unit A.1 Brussels, Belgia	10 920 000.00 EUR-cz.2
81.	Oxford Group A/S Frederiksberg, Dania Centre for Strategy & Evaluation Services LLP (CSES) Kent, Zjednoczone Królestwo Centro Studi Industria Leggera SCRL (CSIL) Milan, Włochy Coffey International Development Warszawa, Polska IPSOS NV Berchem, Belgia Panteia B.V. Zoetermeer, Niderlandy Trilateral Research LTD London, Zjednoczone Królestwo	Oceny wpływu, ewaluacje, prognozy i analizy strategiczne dotyczące polityk i programów w dziedzinie badań naukowych i innowacji. CZĘŚĆ 3: Analiza, ocena i ewaluacja programów i polityk dotyczących badań naukowych i innowacji	Directorate-General for Research and Innovation, Directorate A, Unit A.2 Brussels, Belgia	14 850 000.00 EUR
82.	Aluplast Poznań	Okna, drzwi i podobne elementy	Tai Tarian Ltd Neath, Zjednoczone Królestwo	334 014.00 GBP
83.	Wawrzaszek Iss Sp. z o.o., Sp.K. Bielsko-Biała	Wozy strażackie	Päästeamet Tallinn, Estonia	3 471 336.00 EUR

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
84.	Tradex Systems Sp. z o.o. Warszawa	Urządzenia komputerowe	Universität Tübingen, Dezernat VII-Finanzen, Abteilung Einkauf Tübingen, Niemcy	brak danych
85.	Spilett New Technologies Berlin, Niemcy Element Energy SARL Lille, Francja Waterstofnet VZW Turnhout, Belgia Wiseeuropa — Fundacja Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych i Europejskich Warszawa, Polska Trezors Lielvarde, Łotwa	Wsparcie na rzecz opracowywania projektów dla regionów	Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Technologii Ogniw Paliwowych i Technologii Wodorowych 2 Brussels, Belgia	742 080.00 EUR
86.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa, Polska Istituto per la Ricerca Sociale Milano, Włochy	Wielokrotna umowa ramowa o badania w dziedzinie polityki społecznej i polityki zatrudnienia	Europejski Komitet Regionów Bruksela, Belgia	200 000.00 EUR
87.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit Brussels, Belgia	240 000.00 EUR-cz.1 200 000.00 EUR-cz.2 470 000.00 EUR-cz.4
88.	Center for Social and Economic Research (CASE) Warszawa, Polska European Institute of the Mediterranean (IEMED) Barcelona, Hiszpania	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit Brussels, Belgia	200 000.00 EUR-cz.2
89.	Parlatrade Consortium, reprezentowane przez the University of Innsbruck Innsbruck, Austria CASE Center for Social and Economic Research Warszawa, Polska Centre for European Policy Studies (CEPS) Brussels, Belgia Institut der deutschen Wirtschaft Köln e. V. (IdW) Cologne, Niemcy Istituto per gli Studi di Politica Internazionale (ISPI) Milan, Włochy Norwegian Institute of International Affairs (NUPI) Oslo, Norwegia	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit Brussels, Belgia	750 000.00 EUR-cz.5
90.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa, Polska Helsinki Foundation for Human Rights Warszawa, Polska	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit Brussels, Belgia	470 000.00 EUR-cz.6
91.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa, Polska	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit Brussels, Belgia	240 000.00 EUR-cz.1 200 000.00 EUR-cz.2 470 000.00 EUR-cz.4
92.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa, Polska	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit	470 000.00 EUR-cz.6

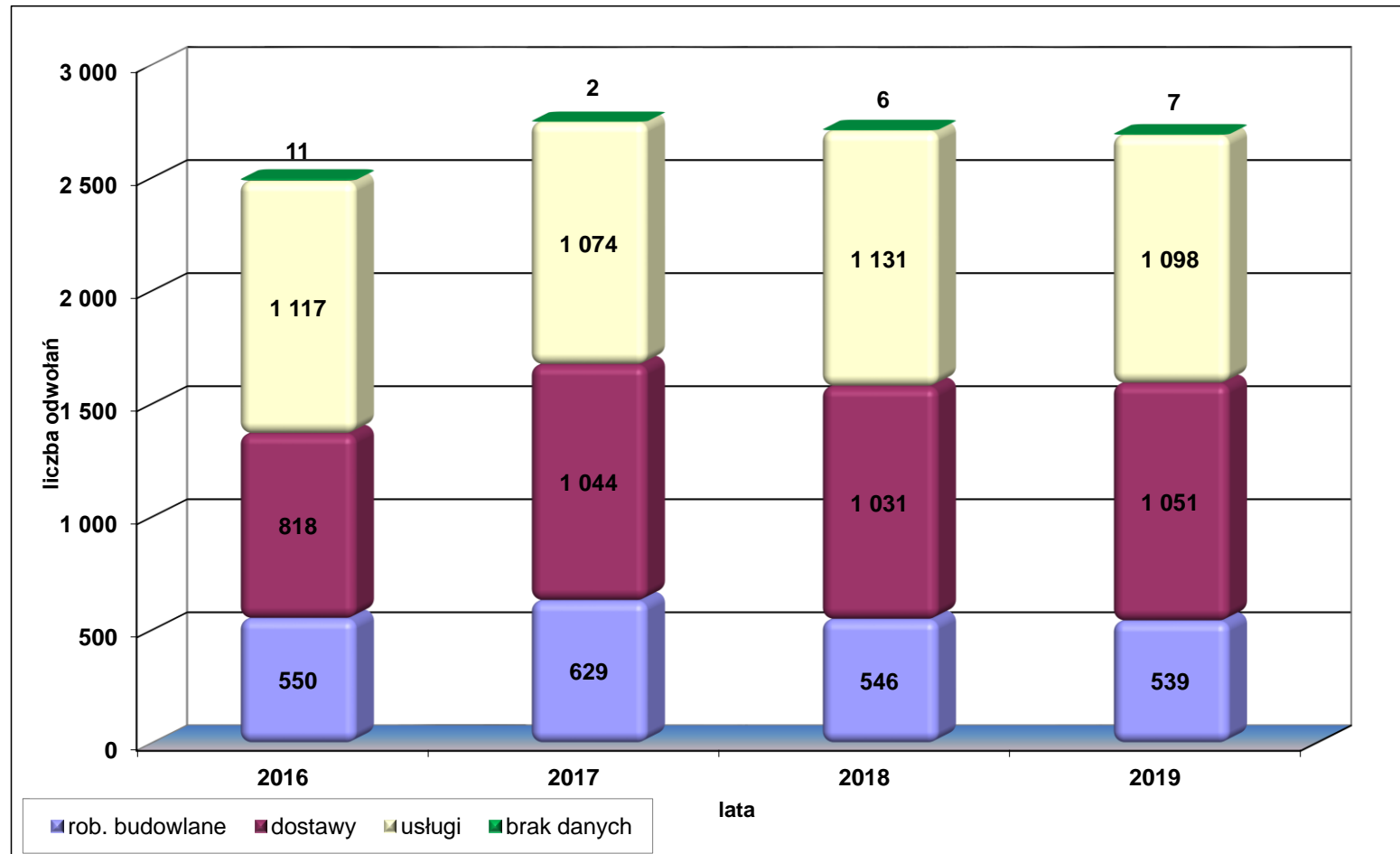
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
	Helsinki Foundation for Human Rights Warszawa, Polska			
93.	National Marine Fisheries Research Institute (Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy) Gdynia	Usługi badań morskich	Tartu Ülikool Tartu linn, Estonia	65 230.00 EUR
94.	Ecorys Polska Sp. z o.o. Warszawa, Polska Helsinki Foundation for Human Rights Warszawa, Polska	Wielokrotna umowa ramowa w celu zapewnienia wiedzy fachowej w zakresie polityki zagranicznej	Parlament Europejski, Directorate-General for External Policies, Finance Unit Brussels, Belgia	470 000.00 EUR-cz.6
95.	Thyssenkrupp Materials Poland S.A. Toruń	Żelazo	VOP CZ, s.p. Šenov u Nového Jičína, Czechy	15 562.50 EUR-cz.16
96.	Expono Steelforce, a.s. Moravská Ostrava, Czechy Thyssenkrupp Materials Poland S.A. Toruń, Polska	Żelazo	VOP CZ, s.p. Šenov u Nového Jičína, Czechy	81 044.80 EUR-cz.49
97.	Ekoenergetyka Polska Sp. z o.o. Zielona Góra	Roboty w zakresie okablowania oraz instalacji elektrycznych	Stadtwerke München GmbH München, Niemcy	brak danych
98.	P.P. OknoPlus Sp. z o.o. Kraków	Instalowanie okien	Stadtentwicklungsgesellschaft Hansestadt Herford mbH Herford, Niemcy	550 000.00 EUR
99.	Stadler Polska Sp. z o.o. Siedlce	Symulatory jazdy	Dopravní podnik Ostrava, a.s. Ostrava, Czechy	15 002 667.00 CZK
100.	Tradex Systems Sp. z o. o. Warszawa	Systemy i serwery informacyjne	Universität Bremen, MARUM Bremen, Niemcy	brak danych
101.	Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava, Słowacja Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych SA Warszawa, Polska	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	National Development Fund II., a.s. Bratislava-mestská časť Staré Mesto, Słowacja	11 700 000.00 EUR
102.	Solaris Bus & Coach S.A. Bolechowo Osiedle, Owińska	Autobusy transportu publicznego	Paks Város Önkormányzata Paks, Węgry	5 319 470.00 EUR
103.	Unifeq Europe Sp. Z o.o. Warszawa, Polska Weihai Dishang Huarong Garment Co. Ltd. Weihai, Chiny	Kurtki	ARM/SCA/PFAF-RBT Rambouillet Cedex, Francja	4 441 328.00 EUR-cz.2
104.	GTC AMG Sp. z o.o. Warszawa	Usługi tłumaczeń pisemnych na języki: chorwacki, niemiecki, irlandzki, polski, rumuński i hiszpański	Parlament Europejski, Luksemburg	1 692 000.00 EUR-cz.4
105.	Solaris Bus & Coach S.A. Bolechowo-Osiedle, Owińska	Autobusy niskopodłogowe	Libertas-Dubrovnik d.o.o. za prijevoz putnika, putnička agencija Chorwacja	17 693 005.00 HRK
106.	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa Państwowy Instytut Badawczy – NASK Warszawa, Polska Deloitte Consulting and Advisory CVBA/SCRL Zaventem, Belgia Pärnu mnt 139a Tallinn, Estonia Security made in Lëtzebuerg – SMILE g.ie Luxembourg Nic.at GmbH Salzburg, Austria	Utrzymanie i rozwój bazowej platformy usługowej mechanizmu współpracy na rzecz Zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego – platforma MeliCERTes – SMART 2018/1024	Komisja Europejska, Directorate-General for Communication Networks, Content and Technology, Directorate H: Digital Society, Trust and Cybersecurity, Unit H1: Cybersecurity Technology and Capacity Building Brussels, Belgia	2 048 700.00 EUR

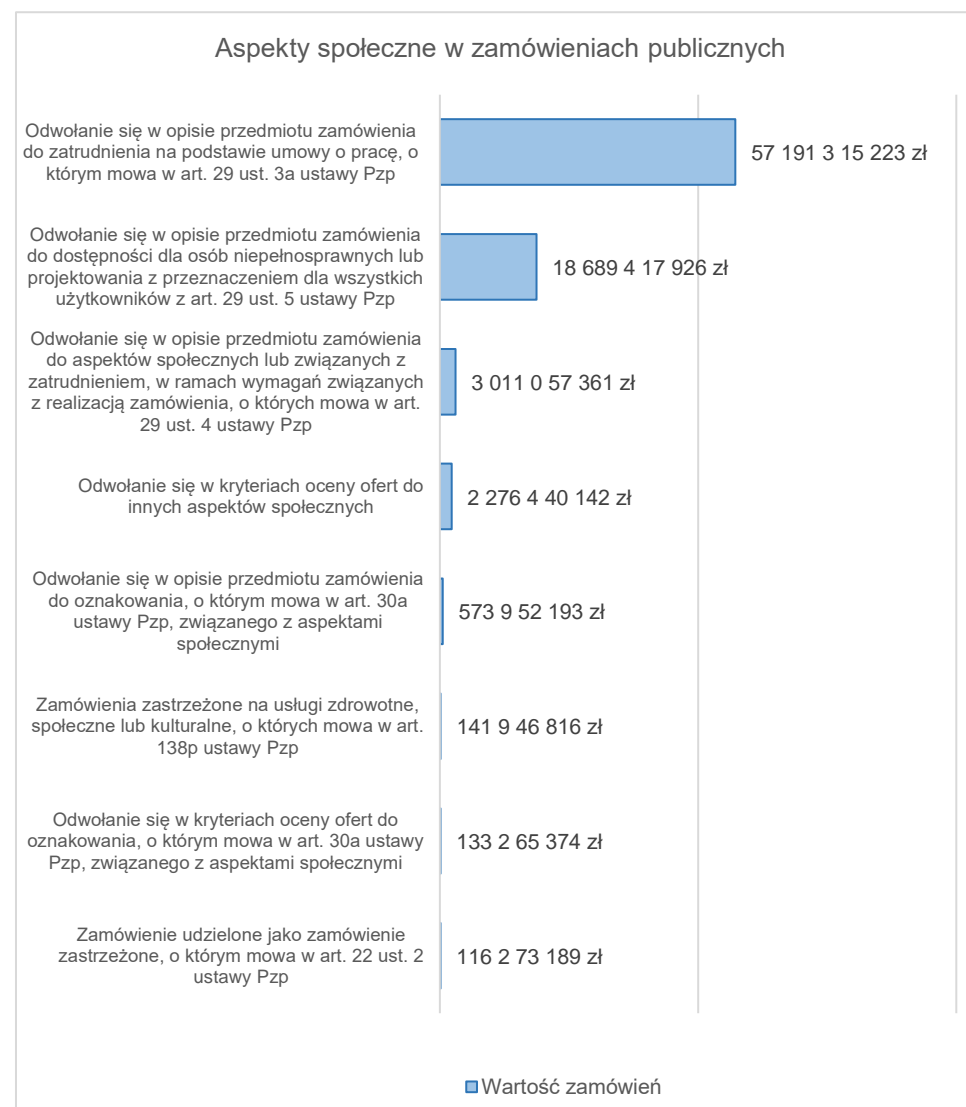
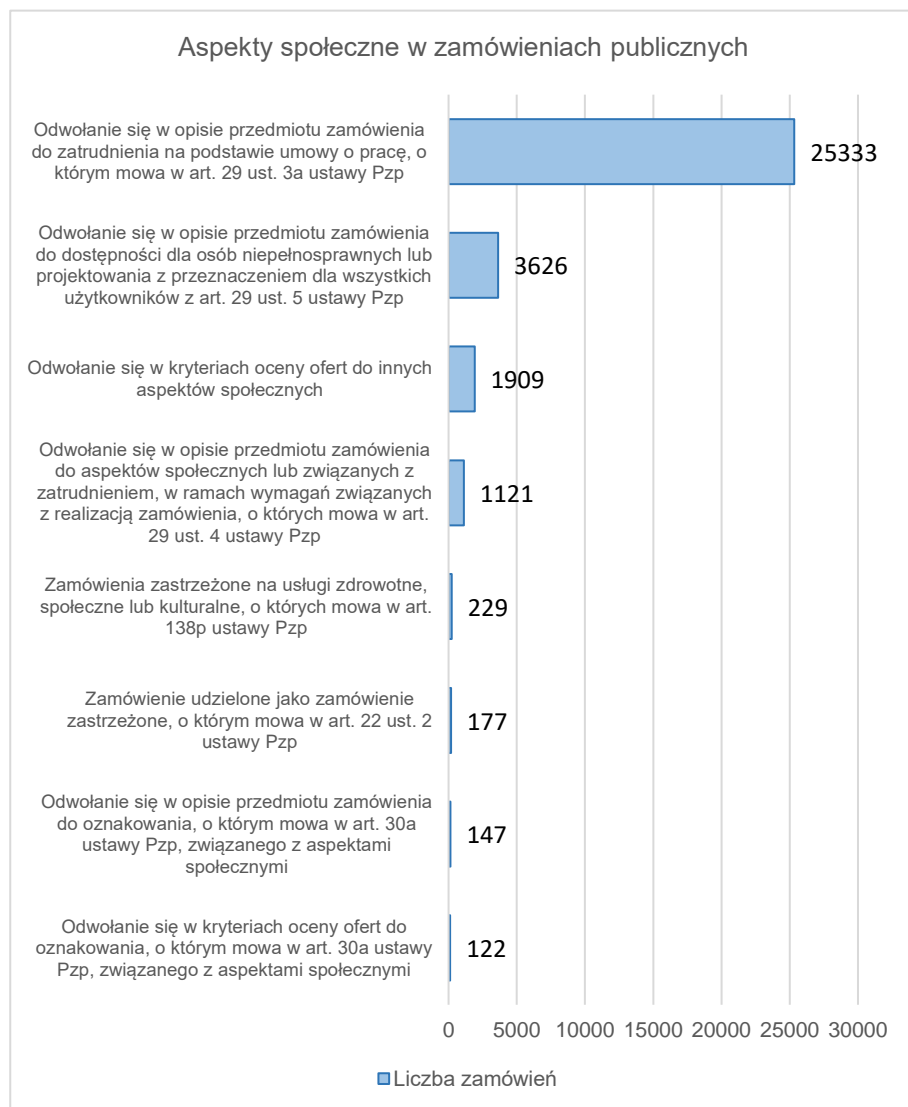
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2019 r.

Lp.	Wykonawca	Przedmiot zamówienia	Zamawiający	Wartość kontraktu
107.	Business Reporting — Advisory Group Sp. z o.o., Sp.K. Poznań	Świadczenie usług zewnętrznych w zakresie rozszerzalnego języka raportowania biznesowego i rozwoju modeli punktów danych	Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych Frankfurt am Main, Niemcy	4 160 300.00 EUR-cz.1
108.	Aparator S.A Toruń	Liczniki elektryczności	UAB Verslo aptarnavimo centras Vilnius, Litwa	974 500.00 EUR
109.	Unifex Europe Sp. z o.o. Warszawa Wola Sp, z o.o. Zduńska Wola	Skarpety	ARM/SCA/PFAF-RBT Rambouillet Cedex, Francja	498 000.00 EUR-cz.1

Liczba wniesionych odwołań w latach 2016-2019 w podziale na rodzaj zamówienia

Dane dotyczące zamówień, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne

Liczba i wartość zamówień publicznych z danym aspektem społecznym w poszczególnych latach

Lp.	Aspekt społeczny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Liczba zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Liczba zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Liczba zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień społecznych z zastosowaniem danego aspektu
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	22 139	39 482 659 887,90 zł	25 884	61 693 017 931,56 zł	25 333	57 191 315 222,85 zł
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	3 009	14 516 876 580,40 zł	3 716	18 516 317 151,68 zł	3 626	18 689 417 925,79 zł
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	1 278	2 364 356 289,55 zł	1 459	4 697 002 869,95 zł	1 909	2 276 440 142,40 zł
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	980	2 444 950 994,59 zł	1 057	3 403 403 145,84 zł	1 121	3 011 057 361,02 zł
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	254	75 603 896,07 zł	179	70 700 334,78 zł	229	141 946 816,20 zł
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	126	173 145 478,61 zł	154	137 064 168,05 zł	177	116 273 188,66 zł
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	115	752 011 888,93 zł	124	251 449 809,95 zł	147	573 952 193,18 zł
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	99	304 616 178,93 zł	116	159 965 185,28 zł	122	133 265 374,19 zł
SUMA		28 000	60 114 221 194,98 zł	32 689	88 928 920 598,09 zł	32 664	82 133 668 224,29 zł

UWAGA: Łączna liczba i wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych jest większa niż łączna liczba i wartość społecznych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem społecznym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości społecznych zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Rok referencyjny Aspekt społeczny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień społecznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień społecznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	92,05%	93,83%	91,49%	92,97%	89,51%	95,94%
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	12,51%	34,50%	13,13%	27,90%	12,81%	31,35%
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	5,31%	5,62%	5,16%	7,07%	6,75%	3,82%
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	4,07%	5,81%	3,74%	5,13%	3,96%	5,05%
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	1,06%	0,18%	0,63%	0,11%	0,80%	0,24%
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	0,52%	0,41%	0,54%	0,21%	0,63%	0,2%
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,48%	1,79%	0,44%	0,38%	0,52%	0,96%
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,41%	0,72%	0,41%	0,24%	0,43%	0,22%
SUMA		116,41%	142,86%	115,54%	134,01%	115,41%	137,78%

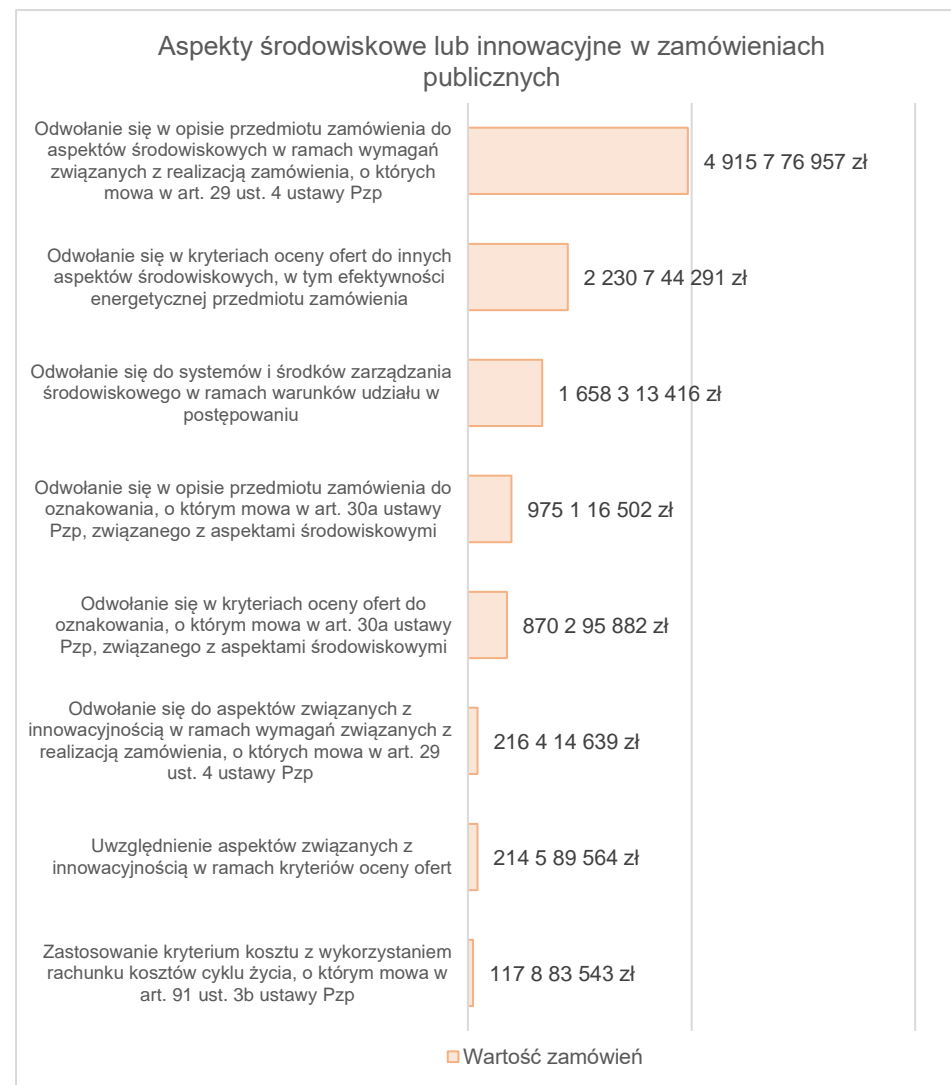
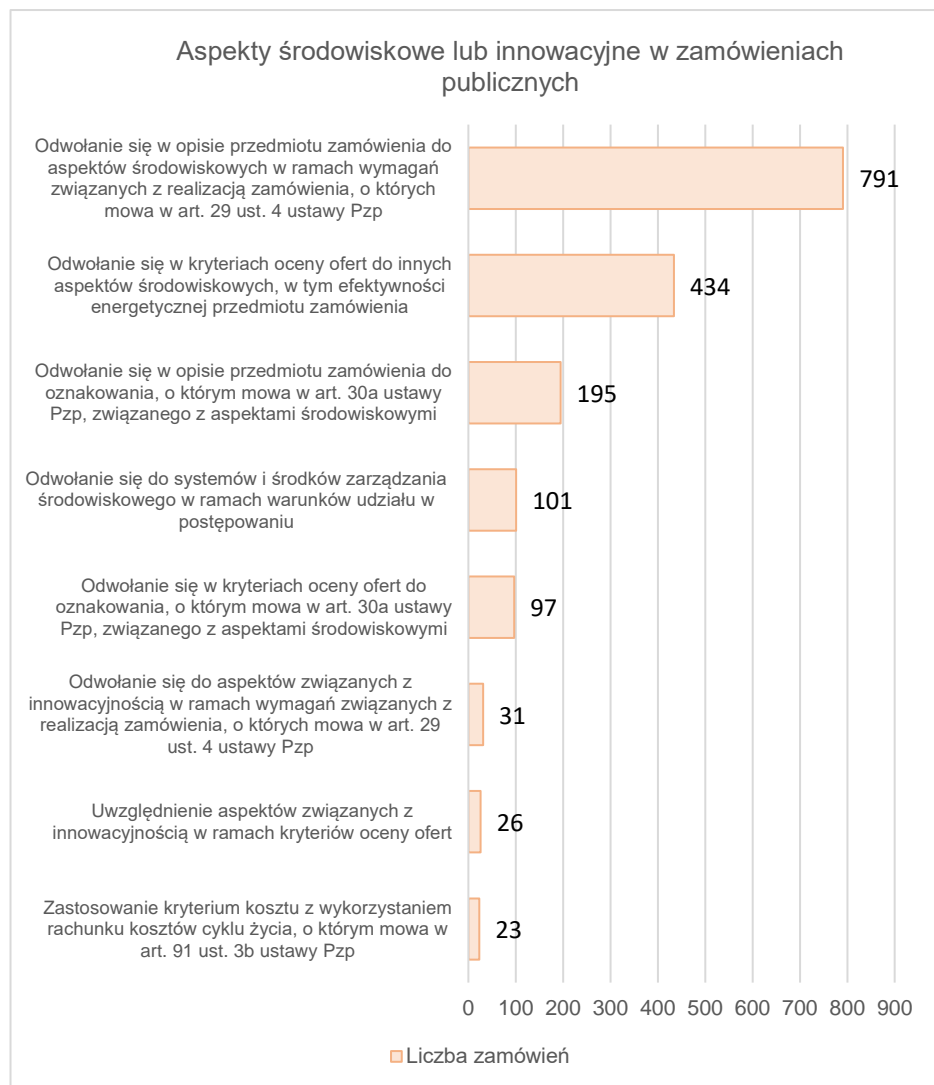
UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych w ogólnej liczbie i wartości zamówień społecznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień społecznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem społecznym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Rok referencyjny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Aspekt społeczny	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	15,91%	24,19%	17,99%	30,53%	17,96%	28,75%
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	2,16%	8,90%	2,58%	9,16%	2,57%	9,40%
3.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	0,92%	1,45%	1,01%	2,32%	1,35%	1,14%
4.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	0,70%	1,5%	0,73%	1,68%	0,79%	1,51%
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	0,18%	0,05%	0,12%	0,03%	0,16%	0,07%
6.	Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	0,09%	0,11%	0,11%	0,07%	0,13%	0,06%
7.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,08%	0,46%	0,09%	0,12%	0,10%	0,29%
8.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	0,07%	0,19%	0,08%	0,08%	0,09%	0,07%
	SUMA	20,11%	36,85%	22,71%	43,99%	23,16%	41,29%

UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych w ogólnej liczbie i wartości zamówień publicznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień społecznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Dane dotyczące zamówień, w których odwołano się do odpowiednich instrumentów prośrodowiskowych i proinnowacyjnych

Liczba i wartość zamówień publicznych z danym aspektem środowiskowym lub innowacyjnym w poszczególnych latach

Lp.	Aspekt zielony lub innowacyjny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Liczba zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Liczba zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Liczba zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu	Wartość zamówień zielonych lub innowacyjnych z zastosowaniem danego aspektu
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	589	1 750 076 675,21 zł	712	7 696 434 956,39 zł	791	4 915 776 956,80 zł
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	421	1 534 445 707 zł	464	4 294 361 593,57 zł	434	2 230 744 290,52 zł
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	186	283 471 222,85 zł	221	210 048 240,69 zł	195	975 116 501,93 zł
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	87	300 113 796,86 zł	87	230 008 371,31 zł	101	1 658 313 416,06 zł
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	86	107 988 094,80 zł	77	74 868 927,65 zł	97	870 295 882,11 zł
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	27	116 606 488,41 zł	34	562 697 957,35 zł	26	214 589 564,13 zł
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	20	77 379 150,37 zł	27	554 135 065,35 zł	31	216 414 638,71 zł
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	17	67 125 042,62 zł	39	48 183 454,16 zł	23	117 883 542,58 zł
SUMA		1433	4 237 206 178,12 zł	1661	13 670 738 566,10 zł	1698	11 199 134 792,84 zł

UWAGA: Łączna liczba i wartość zamówień publicznych z zastosowaniem poszczególnych aspektów środowiskowych lub innowacyjnych jest większa niż łączna liczba i wartość takich zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu środowiskowego lub innowacyjnego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem środowiskowym lub innowacyjnym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości zielonych i innowacyjnych zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Aspekt zielony lub innowacyjny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień zielonych i innowacyjnych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień zielonych i innowacyjnych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	48,60%	54,06%	48,47%	78,32%	52,35%	79,82%
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	34,74%	47,40%	31,59%	43,70%	28,72%	36,22%
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	15,35%	8,76%	15,04%	2,14%	12,90%	15,83%
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	7,18%	9,27%	5,92%	2,34%	6,68%	26,93%
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	7,10%	3,34%	5,24%	0,76%	6,42%	14,13%
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	2,22%	3,60%	2,31%	5,73%	1,72%	3,48%
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	1,65%	2,39%	1,84%	5,64%	2,05%	3,51%
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	1,40%	2,07%	2,65%	0,49%	1,52%	1,91%
SUMA		118,24%	130,89%	113,06%	139,12%	112,36%	181,83%

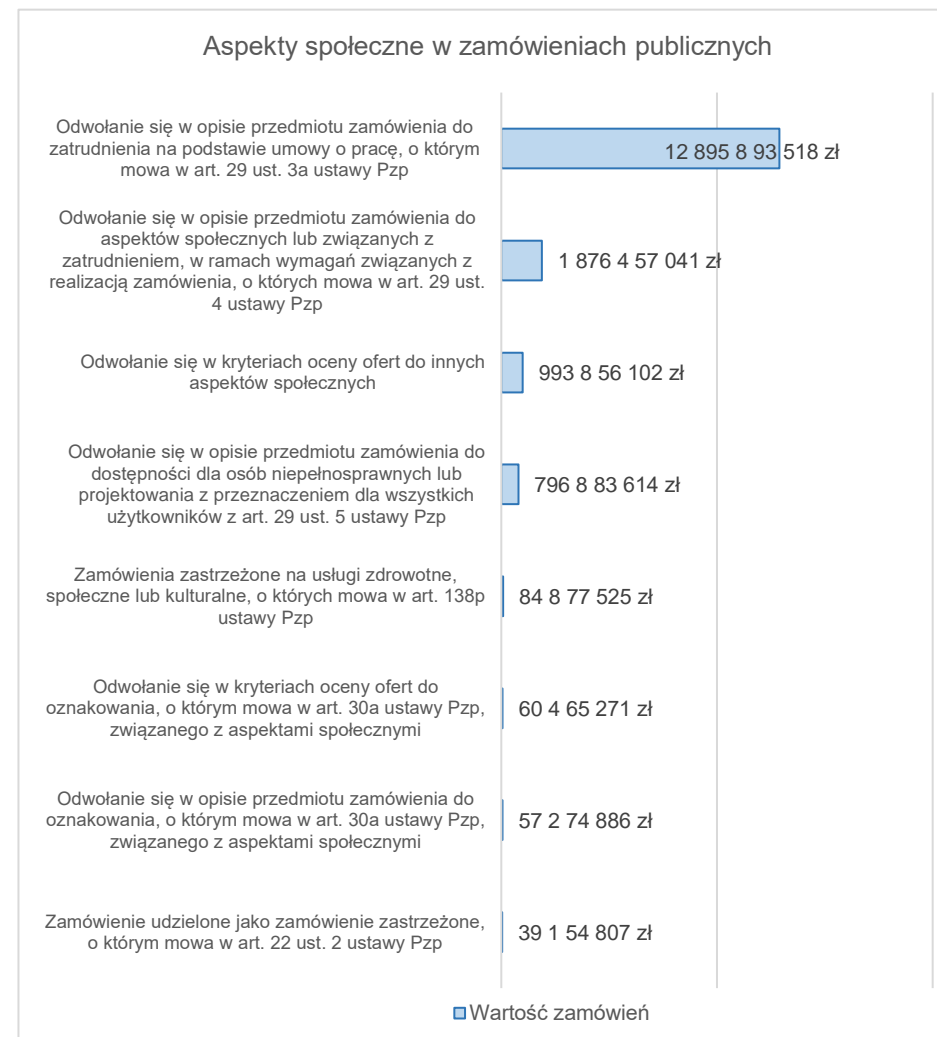
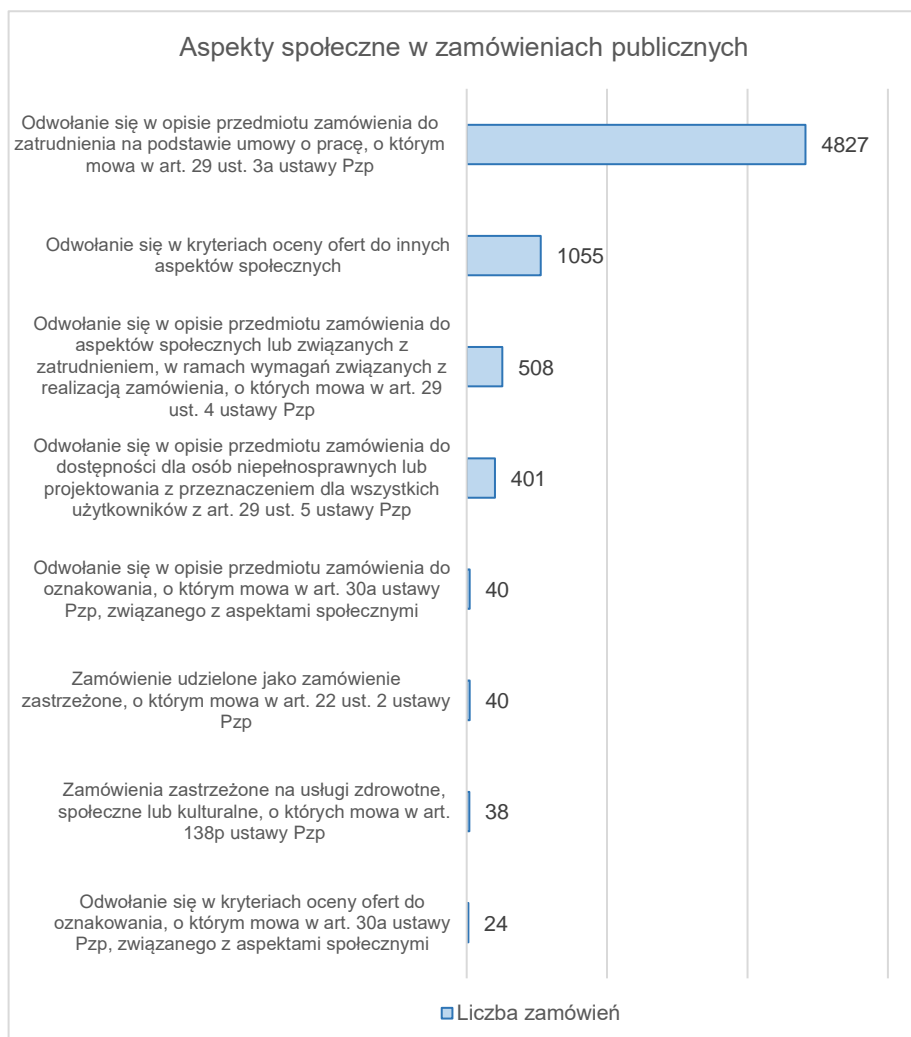
UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów społecznych w ogólnej liczbie i wartości zamówień społecznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień społecznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Udział zamówień z danym aspektem środowiskowym lub innowacyjnym w ogólnej liczbie oraz w ogólnej wartości zamówień publicznych w poszczególnych latach

Lp.	Rok referencyjny	2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		Aspekt zielony lub innowacyjny	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej wartości zamówień publicznych	Udział zamówień z danym aspektem w ogólnej liczbie zamówień publicznych
1.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	0,42%	1,07%	0,49%	3,81%	0,56%	2,47%
2.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	0,30%	0,94%	0,32%	2,12%	0,31%	1,12%
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	0,13%	0,17%	0,15%	0,10%	0,14%	0,49%
4.	Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	0,06%	0,18%	0,06%	0,11%	0,07%	0,83%
5.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	0,06%	0,07%	0,05%	0,04%	0,07%	0,44%
6.	Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert	0,02%	0,07%	0,02%	0,28%	0,02%	0,11%
7.	Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	0,01%	0,05%	0,02%	0,27%	0,02%	0,11%
8.	Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	0,01%	0,04%	0,03%	0,02%	0,02%	0,06%
SUMA		1,01%	2,59%	1,14%	6,75%	1,20%	5,63%

UWAGA: Suma udziałów zamówień z zastosowaniem poszczególnych aspektów środowiskowych lub innowacyjnych w ogólnej liczbie i wartości zamówień publicznych jest większa niż łączna liczba i wartość zamówień środowiskowych i innowacyjnych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu środowiskowego lub innowacyjnego w jednym zamówieniu

Dane dotyczące zamówień udzielonych przez jednostki administracji rządowej, w których zastosowano odpowiednie instrumenty prospołeczne

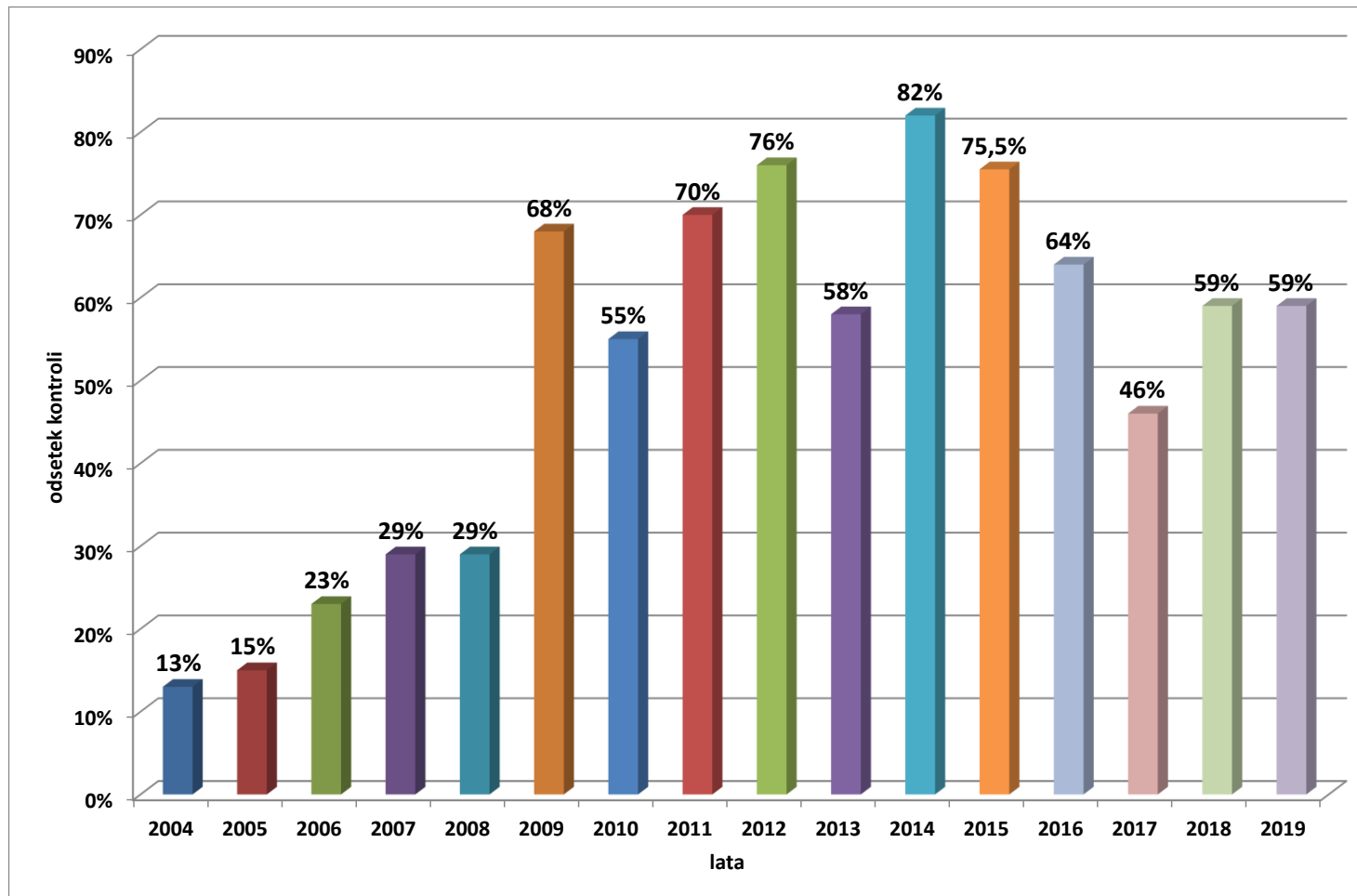
Stosowanie pozostałych aspektów społecznych w zamówieniach publicznych jednostek administracji rządowej w poszczególnych latach

Rok referencyjny		2016*		2017		2018		2019	
Lp.	Aspekt społeczny	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Liczba zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego	Wartość zamówień z zastosowaniem danego aspektu społecznego
1	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych	451	191 121 996,70 zł	602	978 587 792,99 zł	610	1 445 632 507,63 zł	1055	993 856 102,07 zł
2.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	136	61 728 663,40 zł	371	2 410 813 466,31 zł	523	2 985 076 069,11 zł	401	796 883 613,53 zł
3.	Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	13	25 042 523,24 zł	56	246 410 330,88 zł	42	36 609 008,72 zł	40	57 274 885,79 zł
4.	Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	8	17 941 810,57 zł	47	225 763 989,11 zł	54	68 484 140,13 zł	24	60 465 271,40 zł
5.	Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	17	2 382 609,86 zł	137	25 168 635,30 zł	30	21 395 506,29 zł	38	84 877 525,15 zł
SUMA		625	298 217 603,77 zł	1 213	3 886 744 214,59 zł	1259	4 467 317 585,46 zł	1558	1 993 357 397,94 zł

* Dane za 2016 r. obejmują jedynie zamówienia udzielone na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy Pzp, tj. po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, z późn. zm.).

UWAGA: Liczba zamówień publicznych z zastosowanymi klauzulami społecznymi oraz liczba zamówień publicznych z zastosowanymi innymi aspektami społecznymi jest większa niż łączna liczba społecznych zamówień publicznych ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednego aspektu społecznego w jednym zamówieniu.

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych

**Zbiornicze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych
z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2016-2019**

	Lata			
	2016	2017	2018	2019
Wartość udzielonych zamówień (w mld zł)	107,4	163,2	202,1	198,9
Liczba udzielonych zamówień	129 776	139 133	143 881	141 023
Rodzaj udzielonych zamówień (odsetek wartości)				
roboty budowlane	34%	44%	46%	36%
dostawy	36%	31%	30%	31%
usługi	30%	25%	24%	33%
Tryby udzielonych zamówień (odsetek liczby)				
przetarg nieograniczony	81,80%	86,10%	88,00%	88,97%
przetarg ograniczony	0,70%	0,40%	0,34%	0,34%
negocjacje z ogłoszeniem	0,05%	0,05%	0,04%	0,06%
dialog konkurencyjny	0,01%	0,02%	0,02%	0,03%
negocjacje bez ogłoszenia	0,10%	0,14%	0,11%	0,11%
zamówienie z wolnej ręki	13,42%	9,67%	9,45%	8,65%
zapytanie o cenę	3,59%	3,29%	1,86%	1,68%
partnerstwo innowacyjne	0,00%	0,01%	0,01%	0,00%
licytacja elektroniczna	0,33%	0,32%	0,17%	0,16%
Czas trwania postępowania (w dniach)				
poniżej progów UE	36	38	40	41
powyżej progów UE	81	93	96	b.d.
Liczba kryteriów oceny ofert	2,21/2,67	2,67	2,41	2,39
Cena jako jedyne kryterium (odsetek postępowań)				
poniżej progów UE	9%	10%	11%	12%
powyżej progów UE	14%	22%	25%	28%
Średnia liczba ofert				
poniżej progów UE	2,87	2,38	2,19	2,42
powyżej progów UE	2,51	2,23	2,09	b.d.
Wybór najtańszej oferty (odsetek postępowań)	83,20%	83,16%	85,32%	85,38%
Liczba wniesionych odwołań	2 496	2 749	2 714	2 695